

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ
Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης

Οικονομικές Καταστάσεις κατά Δ.Π.Χ.Α.

Για τη χρήση

Από 1^η Ιανουαρίου

έως

31^η Δεκεμβρίου 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΗΛΩΣΗ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	6
Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή.....	7
ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	14
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019.....	33
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019	34
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019	35
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ - ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019	36
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ – ΤΡΑΠΕΖΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019	37
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019	38
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ 01.01.2019 - 31.12.2019	39
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	39
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ	40
2.1 Βάση παρουσίασης	40
2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας (going concern)	40
2.3 Υιοθέτηση των Δ.Π.Χ.Α.	44
2.4 Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.....	48
2.4.1. Αρχές ενοποίησης	48
2.4.2. Μη ελέγχουσες συμμετοχές	48
2.4.3. Μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου σε θυγατρικές οι οποίες δεν οδηγούν σε απώλεια του ελέγχου	48
2.4.4. Απώλεια ελέγχου	48
2.4.5. Συγγενείς εταιρείες.....	49
2.4.6. Σχήματα υπό κοινό έλεγχο.....	49
2.4.7. Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς, και κοινοπραξίες στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις.....	50
2.4.8. Έλεγχος απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις.....	50
2.5 Συνένωση Επιχειρήσεων.....	50
2.5.1. Μέθοδος εξαγοράς	50
2.5.2. Υπεραξία	51
2.5.3. Ενδεχόμενο τίμημα	51
2.5.4. Συνενώσεις επιχειρήσεων σε διαδοχικά στάδια	51
2.6 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα	51
2.7 Χρηματοοικονομικά μέσα με βάση το ΔΠΧΑ 9.....	52
2.7.1 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.....	52
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος	54
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται στην εύλογη αξία	54
2.7.2 Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.....	55
2.7.3 Τροποποίηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	55
2.7.4. Αναταξινομήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού.....	55
2.7.5. Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές.....	56
2.8 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων.....	58
2.9 Συμφηφισμός.....	58
2.10 Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα και έξοδα	58
2.11 Προμήθειες.....	59
2.12 Ενσώματα πάγια στοιχεία	59
2.13 Περιουσιακά στοιχεία από Πλειστηριασμούς / Αποθέματα Ακινήτων.....	60
2.14 Ακίνητα επενδύσεων	60
2.15 Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	60
2.15.1. Υπεραξία	60

2.15.2. Λογισμικό	61
2.16 Μισθώσεις (σε ισχύ πριν από την 1 ^η Ιανουαρίου 2019)	61
2.16.1. Ο Όμιλος ως μισθωτής	62
2.17 Μισθώσεις (σε ισχύ μετά την 1 ^η Ιανουαρίου 2019)	62
2.17.1. Ο Όμιλος ως μισθωτή	62
2.17.4. Ο όμιλος ως εκμισθωτής	63
2.18 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	63
2.19 Προβλέψεις	63
2.20 Παροχές προς εργαζομένους	63
2.20.1. Συνταξιοδοτικά προγράμματα	63
2.21 Φόροι εισοδήματος	64
2.22 Συνεταιριστικό κεφάλαιο	65
2.23 Συνδεδεμένα μέρη	66
2.24 Κρατικές επιχορηγήσεις	66
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ	67
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	70
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ	111
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	111
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	111
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	112
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: ΓΕΝΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	114
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	114
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΣΕ ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ, ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ, ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ	115
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	115
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΟ ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ	116
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	116
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	117
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	118
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: ΑΚΙΝΗΤΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	120
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΟΥΣ ΦΟΡΟΥΣ	121
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	123
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ, ΠΕΛΑΤΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ	124
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	125
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ, ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ	125
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗ ΜΕΡΙΔΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟ ΑΡΤΙΟ	127
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: ΕΚΔΟΘΕΝΤΕΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΔΑΝΕΙΑ	128
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ	129
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: ΕΝΟΠΙΟΥΜΕΝΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	130
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	130
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: ΑΜΟΙΒΕΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ	131
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ	131
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	132
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	132
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΟ ΔΠΧΑ 16	133
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33: ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	133

Τυχόν διαφορές στα σύνολα οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Επωνυμία Πιστωτικού Ιδρύματος	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (διακριτικός τίτλος: ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ) Αγγλ.: COOPERATIVE BANK OF CHANIA Cooperative of Limited Liabilities (διακριτικός τίτλος: COOPERATIVE BANK OF CHANIA)
Νομικό Πλαίσιο	Νόμος 1667/1986, Νόμος 4261/2014, Κοινοτική Οδηγία 575/2013
Άδεια Λειτουργίας ως Πιστωτικό Ίδρυμα	Απόφαση συνεδρίασης 560/18-09-1995 (Θέμα 14) της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος
Αριθμός Καταστημάτων	23 Καταστήματα
Αρ. Γ.Ε.Μ.Η.	123088758000
Ιστοσελίδα	www.chaniabank.gr
Διεύθυνση E-mail	info@chaniabank.gr
Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου	
Πρόεδρος	Μαρακάκης Μιχαήλ του Εμμανουήλ
Αντιπρόεδρος	Ανδρουλάκης Γεώργιος του Χαραλάμπους
Γραμματέας	Μπαδιερίτης Κυριάκος του Κωνσταντίνου
Ταμίας	Φαρανάκης Γεώργιος του Ιωσήφ
Μη-Εκτελεστικό Μέλος	Αποστολάκης Εμμανουήλ του Αποστόλου
Μη-Εκτελεστικό Μέλος	Βάμβουκας Αναστάσιος του Δημητρίου
Ανεξάρτητο Μη-Εκτελεστικό Μέλος	Μαλανδράκης Ιωάννης του Ιωάννη
Ανεξάρτητο Μη-Εκτελεστικό Μέλος	Μπαουράκης Γεώργιος του Μιχαήλ
Εκτελεστικό Μέλος	Ντοκάκης Δημήτριος του Βασιλείου
Εκτελεστικό Μέλος	Περιβολάκης Αλέξανδρος του Βασιλείου
Ανεξάρτητο Μη-Εκτελεστικό Μέλος	Σπερελάκη Μαρία του Θεοδώρου
Εκτελεστικό Μέλος	Τζινάκης Εμμανουήλ του Μιχαήλ
Εκτελεστικό Μέλος	Χιωτάκης Ιωσήφ του Ιωσήφ
Α.Φ.Μ. - Δ.Ο.Υ.	096149662 - Δ.Ο.Υ. ΧΑΝΙΩΝ
Έτος Σύστασης	1993
Διεύθυνση	Ελευθερίου Βενιζέλου 28-32
Τηλέφωνο	28210-25500

Η παρούσα Ετήσια Οικονομική Έκθεση περιλαμβάνει κατά σειρά τις εξής ενότητες:

- ❖ Τη Δήλωση Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου
- ❖ Την Έκθεση Ελέγχου του Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή
- ❖ Την Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου
- ❖ Τις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου για τη χρήση του 2019
- ❖ Τις Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

ΔΗΛΩΣΗ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**Δήλωση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου**

Δηλώνουμε ότι εξ όσων γνωρίζουμε:

- Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του Ενεργητικού και Υποχρεώσεων, την Καθαρή Θέση και τα Αποτελέσματα Χρήσεως της «Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης», καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο και
- Η ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Τράπεζας καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Χανιά, 17 Ιουλίου 2020

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.

Ο Ταμίας του Δ.Σ.

Μαρακάκης Μιχαήλ

Ανδρουλάκης Γεώργιος

Φαραντάκης Γεώργιος

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή
Προς τους Συνεταίρους της
«Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης»
Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της **«Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων»** (η «Τράπεζα») και των θυγατρικών αυτής (ο «Όμιλος»), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2019, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περιλήψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την χρηματοοικονομική θέση της Τράπεζας και του Ομίλου κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση για Γνώμη

Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο της έκθεσής μας "Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων". Είμαστε ανεξάρτητοι από την Τράπεζα και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ουσιώδης αβεβαιότητα που σχετίζεται με τη συνέχιση της δραστηριότητας

Επιστούμε την προσοχή σας στις Σημειώσεις 2.2 και 22α επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων που γίνεται αναφορά για το μακροοικονομικό περιβάλλον, τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις από νομικές υποθέσεις και τις αυξημένες κεφαλαιακές ανάγκες που προκύπτουν από το θεσμικό πλαίσιο τα οποία επηρεάζουν τον τραπεζικό κλάδο και την Τράπεζα, κυρίως όσον αφορά τα μελλοντικά της αποτελέσματα και την κεφαλαιακή της επάρκεια.

Όπως αναφέρεται στις ανωτέρω Σημειώσεις, τα γεγονότα αυτά θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας της Τράπεζας και του Ομίλου. Η γνώμη μας δεν διαφοροποιείται σε σχέση με το θέμα αυτό.

Έμφαση Θέματος

Εφιστούμε την προσοχή σας στα εξής:

1) Στη Σημείωση 22α των οικονομικών καταστάσεων όπου αναλύονται οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις της Τράπεζας που απορρέουν από τις αγωγές – δικαστικές διενέξεις ορισμένων συνεταιρίων κατά της Τράπεζας σχετικά με τις Συμβάσεις ειδικού λογαριασμού «Αποδίδω».

2) Στη Σημείωση 33 των οικονομικών καταστάσεων, όπου γίνεται αναφορά στην επιδημία του κορωνοϊού (COVID-19) και την ραγδαία εξάπλωσή του παγκοσμίως που αναμένεται να επηρεάσει αρνητικά την παγκόσμια οικονομία καθώς και τη δραστηριότητα και τη χρηματοοικονομική θέση της Τράπεζας και του Ομίλου από το επόμενο έτος 2020 και μετά, κυρίως όσο αφορά την αύξηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL) και την αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων (NPEs) της Τράπεζας. Δεδομένου ωστόσο ότι η εν λόγω επιδημία έχει σημαντικές ακόμη αβεβαιότητες σχετικά με τη το βαθμό εξάπλωσης της και τα μέτρα ελάφρυνσης που θα αποφασιστούν, δεν είναι εφικτό να γίνουν ασφαλείς προβλέψεις όσον αφορά στην εξέλιξή της και τις τελικές συνέπειες της στη δραστηριότητα της Τράπεζας και του Ομίλου. Για σκοπούς λογιστικής απεικόνισης, η επιδημία του «COVID-19» θεωρείται μη διορθωτικό γεγονός μετά την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων.

Στη γνώμη μας δεν διατυπώνεται επιφύλαξη σε σχέση με τα θέματα αυτά.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως. Τα θέματα αυτά αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά. Εκτός από το θέμα που περιγράφεται στην παράγραφο της έκθεσής μας "Ουσιώδης αβεβαιότητα που σχετίζεται με τη συνέχιση δραστηριότητας", έχουμε διαπιστώσει ότι τα θέματα που περιγράφονται κατωτέρω είναι τα σημαντικότερα θέματα του ελέγχου που πρέπει να γνωστοποιούνται στην έκθεσή μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου	Πως αντιμετωπίστηκε
1. Απομειώσεις Δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών στο αναπόσβεστο κόστος	
<p>Λόγω της σημαντικότητας του μεγέθους των δανείων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, της πολυπλοκότητας του υπολογισμού απομείωσης των δανείων και του σημαντικού βαθμού κρίσης επί αυτών καθώς και των παραδοχών-εκτιμήσεων της διοίκησης που απαιτούνται για τον σκοπό αυτό, θεωρήσαμε ότι η απομείωση των δανείων από πελάτες αποτελεί ένα σημαντικό θέμα ελέγχου για την Τράπεζα και τον Όμιλο στην τρέχουσα χρήση.</p> <p>Τα δάνεια και οι άλλες απαιτήσεις κατά πελατών της Τράπεζας και του Ομίλου ανήλθαν κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 σε € 371,7 εκατ. και € 333,8 εκατ. αντίστοιχα, σε σύγκριση με € 350,6 εκατ. και € 316,7 εκατ. για την Τράπεζα και τον Όμιλο κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, μετά από συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης ποσού € 81,4εκατ. για την Τράπεζα και τον Όμιλο κατά την 31</p>	<p>Βάσει της αξιολόγησης των ελεγκτικών κινδύνων, εξετάσαμε τις μεθοδολογίες, τις πολιτικές και τις κρίσεις/παραδοχές που υιοθέτησε η Διοίκηση για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων μελλοντικών πιστωτικών ζημιών αναφορικά με τις απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών.</p> <p>Μεταξύ άλλων, για το σημαντικό αυτό θέμα ελέγχου, πραγματοποιήσαμε τις παρακάτω διαδικασίες ελέγχου:</p> <p>Αξιολογήσαμε το εύλογο των παραδοχών και των αποφάσεων που πήρε η Διοίκηση για την ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών μέσων, το επιχειρηματικό μοντέλο και τη καταλληλότητα της ταξινόμησης των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού στην αναπόσβεστη αξία κτήσης, καθώς και τη συνέπεια της μεθοδολογίας κατάταξης των ανοιγμάτων στα προβλεπόμενα βάσει του προτύπου στάδια.</p>

Δεκεμβρίου 2019, σε σύγκριση με € 98,6εκατ. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, η Τράπεζα και ο Όμιλος υιοθέτησαν το ΔΠΧΑ 9, με αποτέλεσμα να αναγνωρίζονται οι ζημίες για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου όταν αυτές αναμένεται ότι θα πραγματοποιηθούν και όχι όταν έχουν ήδη πραγματοποιηθεί. Η Διοίκηση έχει γνωστοποιήσει πληροφορίες αναφορικά με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, την κατανόηση των εκτιμήσεων που απαιτούνται για τον υπολογισμό της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου και την αξιολόγηση της επιμέτρησης του ΔΠΧΑ 9 στις Σημειώσεις 4.3 και 4.4 των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Η Τράπεζα και ο Όμιλος σχηματίζουν πρόβλεψη απομείωσης των δανείων για πραγματοποιηθείσες ζημίες τόσο σε ατομική όσο και σε συλλογική βάση.

Οι σημαντικότερες κρίσεις που ασκούνται είναι:

- Η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 απαιτεί σημαντικές εκτιμήσεις και κρίσεις για την ορθή κατάταξη των δανείων και τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η επιμέτρηση τους, για τον προσδιορισμό αύξησης του πιστωτικού κινδύνου, για τα μακροοικονομικά κριτήρια και τον σωστό σχεδιασμό των μαθηματικών τύπων και δεδομένων που πρέπει να χρησιμοποιηθούν στον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας.
- Οι μεθοδολογίες και οι πολιτικές που επιλέγονται από τη Διοίκηση, η αποτίμηση των εξασφαλίσεων, παραδοχές/παράμετροι, τα μακροοικονομικά κριτήρια και το εύρος των πολλαπλών οικονομικών σεναρίων που πραγματοποιούνται για τον προσδιορισμό των προεξοφλημένων ταμειακών ροών που χρησιμοποιούνται για τα δάνεια τα οποία αξιολογούνται σε ατομική βάση.
- Οι μεθοδολογίες και οι πολιτικές που υιοθετούνται από τη Διοίκηση, τα μοντέλα για την επιμέτρηση του πιστωτικού κινδύνου μέσω παραγόντων πιστωτικού κινδύνου, όπως η ζημία σε περίπτωση αθέτησης, η πιθανότητα αθέτησης και το άνοιγμα σε αθέτηση καθώς και τα μακροοικονομικά κριτήρια σε συνδυασμό με το εύρος των πολλαπλών οικονομικών σεναρίων που

Αξιολογήσαμε τα εξής ακόλουθα στοιχεία:

Δάνεια που αξιολογούνται σε ατομική βάση

- Αξιολογήσαμε τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχό μας, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών δικλίδων που σχετίζονται με τις σημαντικές εκτιμήσεις, τα δεδομένα, τον υπολογισμό και τις μεθοδολογίες που χρησιμοποιήθηκαν.
- Αξιολογήσαμε την καταλληλότητα της μεθοδολογίας και της πολιτικής υπολογισμού προβλέψεων που έχει επιλέξει η Διοίκηση.
- Ελέγξαμε και αξιολογήσαμε, βάσει δείγματος εξυπηρετούμενων δανείων, την πληρότητα του χαρακτηρισμού των δανείων που εμφανίζουν ενδείξεις απομείωσης αξιολογώντας τις με βάση τα προβλεπόμενα που ορίζει το ΔΠΧΑ 9, εξετάζοντας παράλληλα τις παραμέτρους που ενέχουν αβεβαιότητα, την καταλληλότητα των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν σε σχέση με την αξία των εξασφαλίσεων, τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές και την περίοδο αποκατάστασης.
- Επαναυπολογίσαμε τις προεξοφλημένες ταμειακές ροές, συγκρίνοντας τα αποτελέσματα όπως αυτά προσδιορίστηκαν από τη Διοίκηση και διερευνήσαμε τυχόν διαφορές.
- Αξιολογήσαμε την πληρότητα και την ακρίβεια των γνωστοποιήσεων βάσει των σχετικών λογιστικών προτύπων.

Δάνεια που αξιολογούνται σε συλλογική βάση:

- Αξιολογήσαμε τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχό μας, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών δικλίδων που σχετίζονται με τις σημαντικές εκτιμήσεις, τα δεδομένα, τον υπολογισμό και τις μεθοδολογίες που χρησιμοποιήθηκαν εξετάζοντας την πληρότητα και την ακρίβεια των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν στα μοντέλα απομείωσης, συμφωνώντας τα στοιχεία αυτά με τα συστήματα από τα οποία προήλθαν.
- Αξιολογήσαμε την πολιτική, μεθοδολογία υπολογισμού προβλέψεων και το εύλογο της μεθοδολογίας του μοντέλου απομείωσης καθώς και των κύριων κρίσεων που υιοθετήθηκαν και εφαρμόστηκαν από τη Διοίκηση στα

<p>εφαρμόζονται για τον υπολογισμό του ποσού της απομείωσης που διενεργείται σε συλλογική βάση, λαμβάνοντας υπόψη την ομαδοποίηση σε ομοειδείς πληθυσμούς, συμπεριλαμβανομένων της πιθανότητας αθέτησης, της ζημιάς κατά την αθέτηση και της χρονικής περιόδου μεταξύ της εμφάνισης ενός συγκεκριμένου ζημιογόνου γεγονότος και της ημερομηνίας που αυτό καθίσταται γνωστό.</p> <p>Η Διοίκηση έχει παράσχει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις ακολουθούμενες λογιστικές αρχές και πολιτικές για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης απομείωσης των δανείων, τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου και την επισκόπηση της απομείωσης, στις Σημειώσεις 2.7, 4.3, 4.4 και 10 των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.</p>	<p>μοντέλα για να προσδιοριστούν οι παράμετροι πιστωτικού κινδύνου για τον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ελέγξαμε σε δειγματοληπτική βάση τους κυριότερους παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν για υπολογισμό της πιθανότητας αθέτησης, της ζημιάς σε περίπτωση αθέτησης και του ανοίγματος σε αθέτηση προκειμένου για τον υπολογισμό των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου στο τέλος της χρήσης. ▪ Αξιολογήσαμε το εύλογο της μεθοδολογίας του μοντέλου απομείωσης που εφάρμοσε η Διοίκηση και των κύριων κρίσεων που υιοθετήθηκαν στα μοντέλα για να προσδιοριστούν οι παράμετροι πιστωτικού κινδύνου για τον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς.
---	---

<h2>2. Ανακτησιμότητα Αναβαλλόμενης Φορολογικής Απαιτήσης (ΑΦΑ)</h2>	
<p>Οι «ΑΦΑ» της Τράπεζας και του Ομίλου ανήλθαν κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 σε € 24,8 εκατ. και € 24,9 εκατ. αντίστοιχα, σε σύγκριση με € 25,6 εκατ. και € 26,1 εκατ. αντίστοιχα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018.</p> <p>Για την Τράπεζα (και σε επίπεδο Ομίλου) οι προσωρινές διαφορές αφορούν στο μεγαλύτερο μέρος (ποσό € 17,5 εκατ.) τις ζημιές που προκύπτουν από προβλέψεις απομείωσης πιστωτικού κινδύνου καθώς και αναλογίας ζημιών από συμμετοχές σε θυγατρικές (ποσό €4,1εκατ.) οι οποίες δύναται να συμψηφιστούν έναντι μελλοντικών φορολογικών κερδών της Τράπεζας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.</p> <p>Κατά συνέπεια, η ανακτησιμότητα των αναγνωρισμένων «ΑΦΑ» εξαρτάται από την ικανότητα κυρίως της Τράπεζας να παράγει επαρκή μελλοντικά φορολογικά κέρδη ώστε να μπορέσει να καλύψει τις προσωρινές διαφορές αυτές όταν αυτές οριστικοποιηθούν για φορολογικούς λόγους. Ταυτόχρονα έχει αναγνωρισθεί στο 2019 από την Τράπεζα ποσό € 2,3εκατ. «ΑΦΑ» που σχετίζεται με την αναπόσβεστη χρεωστική διαφορά της παρ. 3 του Άρθρου 27 του Ν.4172/2013 (από διαγραφές δανείων) και συνεπώς εξαρτάται από το</p>	<p>Για την αξιολόγηση της ανακτησιμότητας των «ΑΦΑ» της Τράπεζας και του Ομίλου και με βάση την εκτίμησή μας για τους ελεγκτικούς κινδύνους που αφορούν το συγκεκριμένο θέμα, εξετάσαμε τις παραδοχές και τις μεθόδους που εφαρμόζει η Τράπεζα και ο Όμιλος για τον προσδιορισμό της ανακτησιμότητας των «ΑΦΑ» καθώς και τις παραδοχές της για την ύπαρξη μελλοντικών φορολογικών κερδών.</p> <p>Οι διαδικασίες αξιολόγησης περιελάμβαναν κυρίως την:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Εξέταση του επιχειρηματικού και χρηματοδοτικού πλάνου της Τράπεζας και του Ομίλου και του εύλογου των σημαντικών παραδοχών και προσδοκιών της Διοίκησης αναφορικά με τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, την στρατηγική αποεπένδυσης μέρους των θυγατρικών της και την επίδρασή τους στο υπόλοιπο των «ΑΦΑ», την ιστορικότητα των φορολογικών κερδών της Τράπεζας και του Ομίλου, τα προϋπολογιστικά στοιχεία και τους υπολογισμούς που συνοδεύουν τις προβλέψεις του επιχειρηματικού και χρηματοδοτικού πλάνου της Τράπεζας και του Ομίλου ▪ Αξιολογήσαμε τις ανωτέρω παραδοχές και προσδοκίες της Τράπεζας και του Ομίλου με βάση τις δικές μας εκτιμήσεις και

<p>ειδικό φορολογικό πλαίσιο του Νόμου αυτού.</p> <p>Η επιμέτρηση της ανακτησιμότητας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων θεωρείται σημαντικό θέμα ελέγχου καθώς εξαρτάται από την κρίση και τις εκτιμήσεις της Διοίκησης για τη δυνατότητα της Τράπεζας και του Ομίλου να παράγει μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, την αξιολόγηση του ιστορικού φορολογικών ζημιών αλλά και του ειδικού φορολογικού πλαισίου των Άρθρων 27 και 27Α του Ν.4172/2013 οι οποίες ενδέχεται να μην είναι κατάλληλες υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις ενώ το επιχειρηματικό πλάνο της Τράπεζας και του Ομίλου ενδέχεται να επηρεαστεί από τους κινδύνους του μακροοικονομικού και τραπεζικού περιβάλλοντος αλλά και την αβεβαιότητα της αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας της Τράπεζας, όπως αναφέρουμε και στην Έκθεσή μας.</p> <p>Η Διοίκηση έχει παράσχει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις παραδοχές και σημαντικές λογιστικές της εκτιμήσεις για τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις στις Σημειώσεις 2.23, 4.13.3 και 18 των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.</p>	<p>γνώσεις για την Τράπεζα, τον Όμιλο και τον κλάδο ευρύτερα</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Αξιολόγηση των εκτιμήσεων της Διοίκησης για τις πρόσφατες αλλαγές στη φορολογική Νομοθεσία και των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του ύψους των «ΑΦΑ» σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 27 και 27Α του Ν.4172/2013 ▪ Αξιολόγηση της επάρκειας και καταλληλότητας των σχετικών γνωστοποιήσεων για τις «ΑΦΑ» στις εταιρικές και ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις <p>Με βάση τις ανωτέρω διαδικασίες, θεωρήσαμε ότι οι κρίσεις και οι παραδοχές της Διοίκησης σχετικά με τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ήταν εύλογες.</p>
--	--

Άλλες πληροφορίες

Η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην "Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων", στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχο μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Τράπεζας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η Διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Τράπεζα και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ' αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 ν.4449/2017) της Τράπεζας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Τράπεζας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου.

Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη Διοίκηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Τράπεζας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Τράπεζα και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Τράπεζας και των θυγατρικών της.
- Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Ετήσια Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι: α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 150 και 153 του Ν.4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2019.

β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Τράπεζα και τον Όμιλο και το περιβάλλον αυτού, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Τράπεζα και τις θυγατρικές της μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Τράπεζα και στις θυγατρικές της εταιρείες, κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 28 των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Τράπεζας με την από 18/06/2006 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης της Τράπεζας. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο 14 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των συνεταίρων της Τράπεζας.

Αθήνα, 20 Ιουλίου 2020

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗΣ
Α.Μ ΣΟΕΛ 11501

ΑΞΙΩΝ ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ Α.Ε.
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 138
Πατησίων 75, 104 34, Αθήνα

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Επί των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης χρήσεως 2019.

Η παρακάτω ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αφορά την χρήση του 2019 (01.01.2019 έως 31.12.2019). Η Έκθεση είναι εναρμονισμένη με τις σχετικές διατάξεις άρθρων 150 έως 153 του Ν. 4548/18. Η παρούσα έκθεση απεικονίζει κατά τρόπο αληθή όλες τις σχετικές, αναγκαίες κατά το νόμο, πληροφορίες για την Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (εφεξής, η «Τράπεζα») και τον Όμιλο.

Η Έκθεση περιλαμβάνεται αυτούσια στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση που αφορά τη χρήση 2019, μαζί με τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου και τα λοιπά απαιτούμενα από το νόμο στοιχεία και δηλώσεις.

Εξελίξεις στον Διεθνή και Ευρωπαϊκό Χώρο

Κύριο χαρακτηριστικό της παγκόσμιας οικονομίας το 2019 υπήρξε η υποχώρηση του ρυθμού ανάπτυξης στο χαμηλότερο σημείο από την παγκόσμια οικονομική κρίση του 2009, υπό την επίδραση περιοριστικών μέτρων και αβέβαιων εξελίξεων στο διεθνές εμπόριο και αυξημένων γεωπολιτικών κινδύνων, μεταξύ των οποίων ο χρόνος και ο τρόπος του Brexit.

Ο εντεινόμενος εμπορικός προστατευτισμός και η αυξημένη αβεβαιότητα προκάλεσαν σημαντική υποχώρηση του ρυθμού αύξησης του παγκόσμιου εμπορίου σε 1% από 3,7% το 2018. Η επιβράδυνση του διεθνούς εμπορίου έπληξε την εξωτερική ζήτηση και τη βιομηχανική παραγωγή και οδήγησε σε συγκρατημένη μεγέθυνση του παγκόσμιου ΑΕΠ κατά 2,9% έναντι 3,6% το 2018. Εντούτοις, η διατήρηση αρκετά ισχυρής δραστηριότητας στον τομέα των υπηρεσιών, ιδιαίτερα στις προηγμένες οικονομίες, σε ένα περιβάλλον ευνοϊκών χρηματοπιστωτικών συνθηκών, αντιστάθμισε μερικώς την αρνητική επίδραση από την υποχώρηση της βιομηχανικής παραγωγής και των εξαγωγών και συνέβαλε στην ενίσχυση της απασχόλησης.

Ο πληθωρισμός υποχώρησε το 2019 στις προηγμένες οικονομίες στο 1,4% από 2,0% το 2018. Η υποχώρηση των διεθνών τιμών των βασικών εμπορευμάτων, ιδίως των καυσίμων, σε συνδυασμό με την ήπια εξέλιξη του πυρήνα του πληθωρισμού και την επιβράδυνση της ζήτησης, εξουδετέρωσαν την πληθωριστική επίδραση της επιτάχυνσης του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος η οποία παρατηρήθηκε σε πολλές προηγμένες οικονομίες.

Το ποσοστό ανεργίας των προηγμένων χωρών μειώθηκε περαιτέρω και εκτιμάται ότι διαμορφώθηκε στο 4,9% το 2019, το χαμηλότερο επίπεδο εδώ και τουλάχιστον τέσσερις δεκαετίες.

Στη ζώνη του ευρώ, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ υποχώρησε σε 1,2% από 1,9% το 2018, κατά κύριο λόγο εξαιτίας της εξασθένησης της εξωτερικής ζήτησης. Ωστόσο, η επιβράδυνση της ανάπτυξης της οικονομίας της ζώνης του ευρώ συγκρατήθηκε από την εγχώρια ζήτηση, που παρέμεινε ισχυρή λόγω αύξησης της απασχόλησης και του διαθέσιμου εισοδήματος, αλλά και από τη συνεχιζόμενη βελτίωση των χρηματοπιστωτικών συνθηκών λόγω της διατήρησης της διευκολυντικής κατεύθυνσης της ενιαίας νομισματικής πολιτικής.

Η βελτίωση της αγοράς εργασίας στη ζώνη του ευρώ συνεχίστηκε το 2019, αλλά με χαμηλότερους ρυθμούς σε σχέση με το προηγούμενο έτος, εξέλιξη συμβατή με την επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας. Το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε σε 7,4% του εργατικού δυναμικού το Δεκέμβριο του 2019, το χαμηλότερο επίπεδο από το Μάιο του 2008, και διαμορφώθηκε σε 7,7% κατά μέσο όρο στο σύνολο του έτους (έναντι 8,2% το 2018).

Ο πληθωρισμός στη ζώνη του ευρώ υποχώρησε στο 1,2% το 2019 έναντι 1,8% το 2018.

Το 2019, οι δημοσιονομικές εξελίξεις στη ζώνη του ευρώ χαρακτηρίστηκαν από τη συνέχιση της αποκλιμάκωσης του δημόσιου χρέους ως ποσοστού του ΑΕΠ, ενώ αντίθετα ανακόπηκε η πτωτική πορεία του δημοσιονομικού ελλείμματος, η οποία υπήρξε το βασικό χαρακτηριστικό των δημοσιονομικών εξελίξεων στη ζώνη του ευρώ την τελευταία δεκαετία.

Η μεγαλύτερη πρόκληση σήμερα τόσο σε παγκόσμιο επίπεδο όσο και για την ζώνη του ευρώ, που θέτει σε δεύτερη μοίρα όλα τα προηγούμενα, είναι η προστασία της ανθρώπινης ζωής και η διαφύλαξη της κοινωνικής συνοχής καθώς και η έγκαιρη και αποτελεσματική αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων στην οικονομία και κοινωνία από την εξάπλωση του κορωνοϊού.

Εξελίξεις στον Ελληνικό Χώρο

Το 2019 ήταν έτος θετικών εξελίξεων για την ελληνική οικονομία και το τραπεζικό της σύστημα. Η ελληνική οικονομία διατήρησε την αναπτυξιακή δυναμική της και κατέγραψε ρυθμό ανάπτυξης 1,9%, όπως και το 2018, παρά την αναιμική μεγέθυνση της ευρωπαϊκής οικονομίας. Η αύξηση των τραπεζικών καταθέσεων, η βελτίωση των συνθηκών χρηματοδότησης των τραπεζών και η ανάκτηση της εμπιστοσύνης στο τραπεζικό σύστημα οδήγησαν στην πλήρη κατάργηση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων από την 1η Σεπτεμβρίου 2019, συμβάλλοντας στην περαιτέρω ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας.

Στη συνέχιση της ανάκαμψης το 2019 συνέβαλαν όλες οι συνιστώσες της ζήτησης, καταγράφοντας αύξηση: οι καθαρές εξαγωγές, κυρίως υπηρεσιών (τουριστικών και ναυτιλιακών), αλλά και αγαθών, οι επενδύσεις, κυρίως σε μεταφορικό εξοπλισμό και σε κατοικίες, η ιδιωτική κατανάλωση, λόγω της σημαντικής ανόδου του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών, και η δημόσια κατανάλωση. Παρά την επιβράδυνση του παγκόσμιου εμπορίου, η εξαγωγική επίδοση της χώρας, κυρίως στον τομέα των υπηρεσιών αλλά και των διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών, παρέμεινε ισχυρή, όπως φαίνεται από την αύξηση των μεριδίων των εξαγωγών στο ΑΕΠ, ως αποτέλεσμα της βελτίωσης της διεθνούς ανταγωνιστικότητας που έχει επιτευχθεί.

Παρόλα αυτά, πρέπει να σημειωθεί ότι ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας εκτιμάται ότι θα επιβραδυνθεί σημαντικά το 2020, δεδομένων των επιπτώσεων της εξάπλωσης του κορωνοϊού. Οι επιπτώσεις αυτές προς το παρόν δεν μπορούν να ποσοτικοποιηθούν με ακρίβεια, δεδομένου ότι δεν υπάρχουν ακόμη διαθέσιμα στοιχεία και η πανδημία είναι σε εξέλιξη.

Το 2019 επιτεύχθηκε, για πέμπτο συνεχές έτος, υπέρβαση του στόχου του πρωτογενούς πλεονάσματος, το οποίο εκτιμάται, σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία, ότι έκλεισε κοντά στο 4% του ΑΕΠ.

Στην αγορά εργασίας, οι θετικές εξελίξεις που καταγράφονται σταθερά από τα μέσα του 2014 συνεχίστηκαν και το 2019, με αύξηση της απασχόλησης κατά 2,2% σε σύγκριση με 2018 και με περαιτέρω υποχώρηση του ποσοστού ανεργίας σε 17,3%. Ωστόσο, το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα παραμένει το υψηλότερο στην ΕΕ-28.

Ο εναρμονισμένος πληθωρισμός υποχώρησε σε 0,5% το 2019 από 0,8% το 2018, εξαιτίας των μειώσεων στην έμμεση φορολογία και της πτώσης των διεθνών τιμών του πετρελαίου.

Ως αποτέλεσμα της αυξανόμενης εμπιστοσύνης των επενδυτών προς την χώρα μας, το Ελληνικό Δημόσιο προχώρησε στην επιτυχημένη έκδοση ομολόγων δεκαπενταετούς διάρκειας, για πρώτη φορά από την αρχή της κρίσης.

Η ελληνική οικονομία βίωσε κατά την τελευταία δεκαετία τη χειρότερη κρίση στη μεταπολεμική ιστορία της και κατόρθωσε, παρά τις οπισθοδρομήσεις, να διορθώσει τις μείζονες μακροοικονομικές και δημοσιονομικές ανισορροπίες. Η άνοδος του ΑΕΠ που καταγράφηκε κατά την διετία 2018-2019, υποδηλώνει ότι η ελληνική οικονομία έχει εισέλθει σε σταθερή τροχιά ανάπτυξης. Παρόλα αυτά, η ελληνική οικονομία και κοινωνία βρίσκονται σήμερα αντιμετώπιες με

πολύ σοβαρούς κινδύνους όπως η πανδημία του κορωνοϊού, η όξυνση του προσφυγικού-μεταναστευτικού προβλήματος καθώς και το υψηλό απόθεμα των μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Το ζητούμενο σαφώς και είναι η διατήρηση της αναπτυξιακής δυναμικής και η ενίσχυσή της ώστε να καταστεί δυνατή η καταγραφή ισχυρών ρυθμών ανάπτυξης για μεγάλο χρονικό διάστημα. Προς την κατεύθυνση αυτή, και πέρα της αντιμετώπισης των τριών παραπάνω αναφερθέντων, θα πρέπει επίσης να:

- Συνεχιστεί η άσκηση συνετής δημοσιονομικής πολιτικής.
- Αυξηθούν οι ιδιωτικές επενδύσεις.
- Μειωθεί η ανεργία.
- Συνεχιστούν και να ολοκληρωθούν οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.
- Συνεχιστεί το πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων και γενικότερα η αποτελεσματικότερη διαχείριση της δημόσιας περιουσίας.
- Εφαρμοστούν στοχευμένες παρεμβάσεις πολιτικής για την αναστροφή της προβλεπόμενης πτωτικής τάσης του οικονομικά ενεργού πληθυσμού.
- Ενδυναμωθεί η ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου.
- Αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες από τη μετάβαση στην πράσινη οικονομία.

Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα

Η σημαντικότερη εξέλιξη για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα εντός του 2019, ήταν η πλήρης κατάργηση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων, η οποία τροφοδοτήθηκε από την αύξηση των τραπεζικών καταθέσεων, την βελτίωση των συνθηκών χρηματοδότησης των τραπεζών καθώς και από την γενικότερη ενίσχυση της εμπιστοσύνης προς τις τράπεζες.

Τα ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα κατά το 2019 παρουσίασαν βελτιωμένη λειτουργική κερδοφορία και διατήρησαν την κεφαλαιακή τους επάρκεια σε ικανοποιητικά επίπεδα.

Παράλληλα, συνεχίστηκε η περαιτέρω μείωση του αποθέματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων, τα οποία όμως συνεχίζουν να βρίσκονται σε πολύ υψηλά επίπεδα. Ειδικότερα, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια στο τέλος Δεκεμβρίου 2019 ανήλθαν σε 68,0 δις ευρώ (ή 40,3% του συνόλου των δανείων, έναντι 3,4% του ευρωπαϊκού μέσου όρου), μειωμένα κατά 13,8 δις ευρώ συγκριτικά με το τέλος Δεκεμβρίου του 2018 και κατά 39,2 δις ευρώ έναντι του Μαρτίου 2016, οπότε και είχε καταγραφεί και το υψηλότερο επίπεδο μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Ο περιορισμός του υψηλού αποθέματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων συνεχίζει να αποτελεί τη βασικότερη πρόκληση για το τραπεζικό σύστημα. Η εφαρμογή του σχεδίου “Ηρακλής” αναμένεται να συμβάλει στην ταχύτερη αποκλιμάκωση του αποθέματος αυτού.

Για δεύτερο έτος συνεχίστηκε η άνοδος των τραπεζικών καταθέσεων του ιδιωτικού τομέα. Η βαθμιαία αποκατάσταση της καταθετικής βάσης των ελληνικών τραπεζών επέτρεψε αφενός τον τερματισμό της προσφυγής στο μηχανισμό έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (ELA) της Τράπεζας της Ελλάδος και τον περιορισμό της άντλησης ρευστότητας μέσω των πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος και αφετέρου τη συγκράτηση της υποχώρησης της πιστωτικής επέκτασης προς την οικονομία.

Τα τραπεζικά επιτόκια καταθέσεων προθεσμίας μειωθήκαν κατά το 2019 έναντι του έτους 2018, ενώ τα επιτόκια καταθέσεων διάρκειας μιας ημέρας παρέμειναν σχεδόν σταθερά. Η διαμόρφωση επιτοκίων καταθέσεων σε χαμηλά επίπεδα είναι συμβατή με τη διατήρηση των βασικών επιτοκίων της ενιαίας νομισματικής πολιτικής σε εξαιρετικώς χαμηλά επίπεδα.

Σημειώνεται ότι, παρά την πλήρη άρση των περιορισμών στη κίνηση κεφαλαίων τον Σεπτέμβριο 2019, δεν παρατηρήθηκαν εκροές καταθέσεων, γεγονός που αποδεικνύει την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των καταθετών στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα.

Η μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και η ενίσχυση των καταθέσεων οδήγησαν στην περαιτέρω η ανάκαμψη της πιστωτικής επέκτασης προς τις επιχειρήσεις, κυρίως προς τις επιχειρήσεις μεγάλου μεγέθους. Αντίθετα, ο ρυθμός μεταβολής της στεγαστικής και καταναλωτικής πίστης παρέμεινε αρνητικός.

Το 2019 συνεχίστηκε η καθοδική τάση, αν και με μειούμενο ρυθμό, των επιτοκίων τραπεζικής χρηματοδότησης των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων, με τη μεγαλύτερη μείωση να αφορά τις μικρές επιχειρήσεις. Σε πραγματικούς όρους όμως, το κόστος δανεισμού αυξήθηκε. Αύξηση επίσης σε ονομαστικούς και σε πραγματικούς όρους σημείωσαν τα επιτόκια των στεγαστικών και των καταναλωτικών δανείων.

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων

Η οικονομική κρίση και ύφεση που δοκίμασαν την ελληνική οικονομία και κοινωνία για περίπου μια δεκαετία, οδήγησαν στην πλήρη αναδιάρθρωση του εγχώριου χρηματοπιστωτικού συστήματος. Η Τράπεζά μας κατάφερε να αντιμετωπίσει με επιτυχία όλες τις προκλήσεις που της τέθηκαν και σήμερα αποτελώντας μέρος της επόμενης ημέρας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, διαθέτει όλα τα εχέγγρα που απαιτούνται προκειμένου να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στην σταθεροποίηση και ανάκαμψη της τοπικής αλλά και της εθνικής οικονομίας. Διαθέτοντας ένα ευρύτατο χαρτοφυλάκιο προϊόντων και υπηρεσιών, που ανταποκρίνεται στις εξειδικευμένες ανάγκες των πελατών μας καθώς και εις βάθος γνώση των ιδιαίτερων συνθηκών της τοπικής κοινωνίας, στόχος μας είναι να επεκτείνουμε την συνεργασία μας με νοικοκυριά και επιχειρήσεις καθώς και να ενισχύσουμε το μέγεθος των καταθέσεων στην Τράπεζά μας αλλά και να διευρύνουμε τον αριθμό των καταθετών.

Το 2019 η Τράπεζα ξεκίνησε την υλοποίηση έργων ψηφιακού μετασχηματισμού για την αναβάθμιση των τηλεπικοινωνιακών της συστημάτων, για την αντικατάσταση των ATM με μηχανήματα νεότερης τεχνολογίας, για την αναβάθμιση της πλατφόρμας ηλεκτρονικής τραπεζικής και του συστήματος ηλεκτρονικής αρχειοθέτησης εγγράφων, για την ανανέωση της ιστοσελίδας της και για την ανάπτυξη νέων ψηφιακών εφαρμογών. (π.χ. συναλλαγές μέσω κινητού τηλεφώνου) Τα παραπάνω αναμένεται να έχουν ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους και θα συμβάλλουν στην επίτευξη του προαναφερόμενου στόχου.

Η πανδημία του κορωνοϊού και οι επιπτώσεις της

Κατά το α' τρίμηνο του 2020 ξεκίνησε η εξάπλωση του νέου κορωνοϊού (COVID-19), ο οποίος μεταδόθηκε γεωγραφικά παγκοσμίως και χαρακτηρίστηκε από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας ως πανδημία, δημιουργώντας αρχικά μια υγειονομική κρίση η οποία γρήγορα εξελίχθηκε σε πολλαπλά επίπεδα έχοντας κοινωνικές προεκτάσεις αλλά και σοβαρές επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομία.

Η κρίση που έχει προκληθεί σε παγκόσμιο αλλά και σε εθνικό επίπεδο από την πανδημία, επιβάλλει τη λήψη μέτρων για τον περιορισμό της περαιτέρω εξάπλωσης της πανδημίας, τόσο αναφορικά με τη προστασία της ανθρώπινης ζωής και τη διαφύλαξη της κοινωνικής συνοχής όσο και την έγκαιρη και αποτελεσματική αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων στην οικονομία.

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων από την αρχή της κρίσης έλαβε και συνεχίζει να λαμβάνει όλα τα απαιτούμενα μέτρα, που θα διασφαλίσουν τόσο την υγεία και την ασφάλεια των συναλλασσομένων, όσο και την απρόσκοπτη λειτουργία του δικτύου και των διοικητικών της υπηρεσιών. Άμεσα εκπονήθηκε σχέδιο διαχείρισης κρίσης και επιχειρησιακής συνέχειας το οποίο, ενδεικτικά, περιλαμβάνει τον ορισμό ομάδας διαχείρισης κρίσης, τις κρίσιμες λειτουργίες και τη σειρά ενεργειών και αποφάσεων σε περίπτωση ενεργοποίησης του σχεδίου. Ταυτόχρονα αξιολογήθηκε η επάρκεια των συστημικών πόρων και έγιναν οι απαιτούμενες ενέργειες ώστε να εφαρμοστεί με ασφάλεια για τα συστήματα και τα κρίσιμα δεδομένα, πρόγραμμα τηλεργασίας.

Για το άμεσο μέλλον, ο αντίκτυπος από την πρόσφατη πανδημία του κορωνοϊού δεν μπορεί να εκτιμηθεί με ακρίβεια. Είναι δεδομένο ότι ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας για το 2020 θα επιβραδυνθεί σημαντικά. Το τραπεζικό σύστημα καλείται να διαδραματίσει κεντρικό ρόλο στη φάση της ανόρθωσης της οικονομίας. Η Τράπεζά μας στηρίζει έμπρακτα αυτή την προσπάθεια, αφού η πανδημική κρίση την βρίσκει σε ισχυρή θέση, τόσο σε επίπεδο ρευστότητας

όσο και κεφαλαιακής βάσης. Η Τράπεζα συμμετέχει στη δράση που αφορά στην ενίσχυση των επιχειρήσεων που επλήγησαν από την πανδημία με την μορφή κάλυψης των τόκων των επιχειρηματικών δανειακών υποχρεώσεων ενώ προωθεί μέτρα ελάφρυνσης των δανειοληπτών, φυσικών και νομικών προσώπων, που περιλαμβάνουν μετάθεση των δανειακών τους υποχρεώσεων από 3 έως 9 μήνες. Παράλληλα, συμμετέχει στα προγράμματα της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας για την δανειοδότηση επιχειρήσεων που έχουν πληγεί από την υγειονομική κρίση, με άτοκα δάνεια κεφαλαίου κίνησης για τα δυο πρώτα έτη και ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους στη συνέχεια, και δέχεται και αξιολογεί αιτήσεις επιχειρήσεων για χορήγηση δανείων κεφαλαίου κίνησης με την εγγύηση του Ταμείου Εγγυοδοσίας COVID-19 σε ποσοστό 80%.

Το Δίκτυο της Τράπεζας

Το δίκτυο πωλήσεων της Τράπεζας διαθέτει σήμερα 23 καταστήματα σε Κρήτη και Αττική.

Το δίκτυο καταστημάτων στην Κρήτη αποτελείται από 16 σημεία πώλησης και ειδικότερα 8 καταστήματα λειτουργούν στο Νομό Χανίων, 1 κατάστημα λειτουργεί στο Νομό Ρεθύμνης, 4 καταστήματα βρίσκονται στο Νομό Ηρακλείου και τέλος 3 καταστήματα βρίσκονται στο Νομό Λασιθίου.

Το δίκτυο καταστημάτων στην Αττική απαρτίζεται από 7 σημεία πώλησης σε Μαρούσι, Περιστερί, Αγία Παρασκευή, Καλλιθέα, Λεωφόρο Συγγρού, Παγκράτι και Δραγατσανίου.

Σημειώνεται ότι με σκοπό την διεύρυνση της παρουσίας της στην Περιφέρεια Αττικής, λόγω των σημαντικών προοπτικών που παρουσιάζει η συγκεκριμένη περιοχή όσον αφορά στην οικονομική της απόδοση, η Τράπεζα κατά τα τελευταία έτη έχει υλοποιήσει σχετικό πλάνο αναδιάρθρωσης του δικτύου της.

Έκδοση ομολογιακού δανείου

Κατά το 2019 για την ενίσχυση των εποπτικών κεφαλαίων της Τράπεζας πραγματοποιήθηκαν εκδόσεις ομολογιακών δανείων μειωμένης εξασφάλισης συνολικού ποσού 5,9 εκ. €.

Ρευστότητα

Η ρευστότητα της Τράπεζας βελτιώθηκε σημαντικά κατά το έτος 2019, παρατηρώντας μια αύξηση καταθέσεων ποσοστού περίπου 45% την ημερομηνία αναφοράς 31.12.2019 συγκριτικά με την 31.12.2018, οι οποίες ανήλθαν σε €565 εκατ. την 31.12.2019 για την Τράπεζα (€390 εκατ. την 31.12.2018). Ως αποτέλεσμα της ανοδικής πορείας των καταθέσεων, η Τράπεζα αποπλήρωσε πλήρως την χρηματοδότηση που είχε λάβει από τον Έκτακτο Μηχανισμό Χρηματοδότησης (ELA) στο α' τρίμηνο του 2019 και αποκατέστησε τον Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (LCR), ενώ κατά την ημερομηνία αναφοράς 31.12.2019 διατηρούσε υψηλούς δείκτες ρευστότητας, οι οποίοι διαμορφώθηκαν ως εξής: ο Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας (LCR) ανήλθε σε 255% και 257%, ενώ ο δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (NSFR) ανήλθε σε 168% και 177% για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα. Συμπληρωματικά, αναφέρεται ότι, η ρευστότητα της τράπεζας βελτιώθηκε περαιτέρω κατά το έτος 2019 με τρεις εκδόσεις ομολόγων συνολικού ποσού €5,9 εκατ.

Τέλος αναφέρεται ότι το 2020 και καθ' όλη τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 καθώς και του πανελλαδικού lockdown δεν ανακόπηκε η ανοδική πορεία της καταθετικής της βάσης, η οποία αποτελεί τη βασική πηγή χρηματοδότησης του Ομίλου και της Τράπεζας, συμβάλλοντας στη διατήρηση υψηλών επιπέδων ρευστότητας.

Κεφαλαιακή Επάρκεια

Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις (Ν.4261/2014 και Κανονισμός ΕΕ 575/2013) από την 01/01/2016 και εφεξής, τέθηκαν σε ισχύ, τα παρακάτω κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας:

Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου: Εκφράζεται ως ποσοστό του συνολικού ποσού των ανοιγμάτων σε κίνδυνο πρόκειται να ανέλθει σταδιακά σε 2,50% από την 01/01/2019 ως εξής: 0,625% την 01/01/2016, 1,25% την 01/01/2017, 1,875% την 01/01/2018 και 2,50% την 01/01/2019.

Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας: Εκφράζεται ως ποσοστό του συνολικού ποσού των ανοιγμάτων σε κίνδυνο και κυμαίνεται μεταξύ 0% και 2,50%, ενώ υπάρχει η δυνατότητα να ανέλθει και σε ποσοστό υψηλότερο του 2,50% εφόσον αυτό δικαιολογείται κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 127 του Ν.4261/2014. Η Τράπεζα της Ελλάδος, για το 2018 και για το 2019 καθόρισε το ποσοστό του αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος σε 0%.

Βάσει της απόφασης 292/18.12.2018 της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων και στα πλαίσια της Εποπτικής Διαδικασίας Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΕΔΕΑ), ορίστηκαν για την Τράπεζα πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους 2,60% από 01/01/2019.

Βάσει της απόφασης 353/10.04.2020 της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων και στα πλαίσια της Εποπτικής Διαδικασίας Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΕΔΕΑ), ορίστηκαν για την Τράπεζα πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους 2,68% για το έτος 2020.

Βάσει όλων των ανωτέρω ο ελάχιστος απαιτούμενος συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας για το 2020 διαμορφώνεται σε 13,18%.

Έτος	Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	Απόθεμα Ασφαλείας Ν.4261/2014	Πρόσθετες Απαιτήσεις από ΕΔΕΑ	Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας
2018	8,00%	1,875%	2,04%	11,92%
2019	8,00%	2,50%	2,60%	13,10%
2020	8,00%	2,50%	2,68%	13,18%

Διαχείριση μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (NPEs)

Η Τράπεζα αναθεωρεί και προσαρμόζει τακτικά την στρατηγική της για τη διαχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (ΜΕΑ) στο πλαίσιο των υφιστάμενων δυσμενών οικονομικών συνθηκών.

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, η Τράπεζα έχει υλοποιήσει μια πολύ σημαντική αναθεώρηση των υποδομών διαχείρισης και στρατηγικής των ΜΕΑ, αξιοποιώντας, μεταξύ άλλων την Πράξη 42/2014 της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος ως ισχύει.

Ειδικότερα η Τράπεζα έχει υλοποιήσει τα ακόλουθα:

- Οργανωτική αναδιάρθρωση: Σημαντικός επανασχεδιασμός με δημιουργία νέων ανεξάρτητων διοικητικών δομών και εφαρμογή ενδελχώς τεκμηριωμένων πρακτικών και πολιτικών αναφορικά με την διαχείριση του χαρτοφυλακίου των καθυστερήσεων.
- Ανάπτυξη νέων και ευέλικτων προϊόντων ρυθμίσεων και διαδικασιών οριστικών διευθετήσεων.
- Διαχείριση ανθρωπίνων πόρων με εξειδικευμένες ομάδες και στοχευμένη εκπαίδευση.
- Σημαντικές επενδύσεις σε εξοπλισμό Πληροφοριακών Συστημάτων.

Κατά τη διάρκεια των τριών πρώτων ετών υποβολής Επιχειρησιακών στόχων στο πλαίσιο της Στρατηγικής Διαχείρισης Καθυστερήσεων, η Τράπεζα πέτυχε μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (ΜΕΑ/ NPEs) και των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (ΜΕΔ / NPLs) σύμφωνα με τους στόχους της, παρά το δυσμενές μακροοικονομικό περιβάλλον και την ύπαρξη δυσχερειών σε ό,τι αφορά τη διαχείριση τους.

Για το 2019 τα ΜΕΑ παρουσίασαν επίσης μείωση κατά 6,2 εκ.€ και διαμορφώθηκαν σε 201,6 εκ.€. Ομοίως, το ποσό των ΜΕΔ εμφανίστηκε το 2019 μειωμένο σε σχέση με το 2018 κατά 3 εκ.€ διαμορφούμενο σε 155,6 εκ.€.

Ο δείκτης ΜΕΑ παρουσίασε βελτίωση και διαμορφώθηκε σε 44,5% το 2019 έναντι 46,2% για το 2018. Ο δείκτης ΜΕΔ παρέμεινε περίπου σταθερός σε 34,3% το 2019 έναντι 34% το 2018.

Το Σεπτέμβριο του 2019 η Τράπεζα υπέβαλε στην Τράπεζα της Ελλάδος τους στρατηγικούς στόχους για τα ΜΕΑ / ΜΕΔ, που απεικονίζουν τη στόχευση της Τράπεζας αναφορικά με την διαχείριση και τη μείωση των ΜΕΑ έως το τέλος του 2022 προβλέποντας περαιτέρω μείωση αυτών μέσω της αναμορφωμένης Στρατηγικής Διαχείρισης των ΜΕΑ της Τράπεζας.

Συγκεκριμένα, στόχος της Τράπεζας ήταν η σημαντική μείωση των ΜΕΑ και η επίτευξη δείκτη ΜΕΑ 20% έως το 2021 και 17% έως το 2022. Παράλληλα, επιδιώκεται ο περιορισμός της δημιουργίας νέων ΜΕΑ/ΜΕΔ και η ελαχιστοποίηση των μεσοπρόθεσμων ζημιών για την Τράπεζα.

Σε αυτή την κατεύθυνση η Τράπεζα στη διάρκεια του 2019 κατάρτισε Σχέδιο Ανάκαμψης (Recovery Plan) στο οποίο περιλαμβάνονται τα σενάρια των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, οι δείκτες παρακολούθησης για την έγκαιρη ενημέρωση της Διοίκησης και τα όρια αυτών, καθώς και οι ενέργειες που δύνανται να εφαρμόσει η Τράπεζα στην περίπτωση επέλευσης των συνθηκών που περιγράφουν τα σενάρια ακραίων καταστάσεων. Παράλληλα, επικαιροποιήθηκαν οι Πολιτικές και οι Διαδικασίες που σχετίζονται με την παρακολούθηση και την εφαρμογή του, ώστε να υπάρχει πλήρης ενσωμάτωση στην εταιρική διακυβέρνηση της Τράπεζας όσων ορίζονται στο Σχέδιο Ανάκαμψης.

Στον παρακάτω Πίνακα απεικονίζονται οι σημαντικότεροι δείκτες παρακολούθησης και διαχείρισης των Δανείων της Τράπεζας.

Λογαριασμός/ Δείκτης	2019	2018
€ / %		
Δάνεια	453.173.794	449.221.737
Σωρευμένες προβλέψεις	81.437.762	98.651.568
Αξία καλυμμάτων δανείων	437.954.313	417.058.000
Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs)	201.546.242	207.751.238
εκ των οποίων: Μη εξυπηρετούμενα δάνεια (NPLs)	155.586.465	152.625.816
εκ των οποίων: Οριστικές καθυστερήσεις	130.089.209	123.964.463
Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (NPEs) / Δάνεια	44,5%	46,2%
Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια (NPLs) / Δάνεια	34,3%	34,0%
Οριστικές καθυστερήσεις / Δάνεια	28,7%	27,6%
Προβλέψεις/ Δάνεια	18,0%	22,0%
Κάλυψη NPLs	39,3%	43,6%
Κάλυψη NPEs	37,2%	43,7%
Καλύμματα/ Δάνεια	96,6%	92,8%
Καλύμματα και προβλέψεις/ Δάνεια	114,6%	114,8%
Μέσο επιτόκιο δανείων	5,9%	6,0%

Στην κατεύθυνση υλοποίησης των επιχειρησιακών στόχων που έχουν τεθεί για τη διαχείριση των ΜΕΑ για το 2020, αλλά και για τη γενικότερη βελτίωση της δυνατότητας των οφειλετών που στο παρελθόν παρουσίασαν αδυναμίες ομαλής εξυπηρέτησης των δανειακών τους υποχρεώσεων υπήρξε η εκτίμηση ότι θα συνέβαλλαν σημαντικά οι αλλαγές του Ελληνικού νομοθετικού πλαισίου. Η εφαρμογή από την Κυβέρνηση των προβλεπόμενων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων προβλέφθηκε ότι θα δημιουργήσει τις απαραίτητες συνθήκες για τις Τράπεζες, ώστε να εφαρμόσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την στρατηγική τους. Σημαντικότερες μεταβολές σε αυτή την κατεύθυνση αποτελούν:

- Βελτίωση της απόδοσης από την εφαρμογή των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, που κατέστησε τη διαδικασία πιο ευέλικτη υπέρ των πιστωτών
- Επιτάχυνση των υποθέσεων του Ν. 3869 με τη μείωση του χρονικού ορίζοντα έως την έκδοση των δικαστικών αποφάσεων και εφαρμογή νέου πλαισίου σχετικά με την προστασία της κύριας κατοικίας των κοινωνικά αδύναμων νοικοκυριών
- Εφαρμογή του αναθεωρημένου πλαισίου που αφορά στην προστασία των στελεχών των Τραπεζών από ποινικές ευθύνες για την αναδιάρθρωση οφειλών, εφόσον τηρούν τις προβλεπόμενες διαδικασίες
- Οριστική διευθέτηση Μη εξυπηρετούμενων οφειλών με Εθελοντική παράδοση ακινήτων
- Η αναμενόμενη εκδήλωση μεγαλύτερου ενδιαφέροντος για την εξεύρεση λύσεων ρύθμισης με τη λειτουργία των ειδικών ηλεκτρονικών πλατφόρμων για τις οφειλές των φυσικών προσώπων από δάνεια με υποθήκη σε κύρια κατοικία με βάση τον ν.4605/2019, αλλά και τις οφειλές των επιχειρήσεων έναντι του συνόλου των πιστωτών με βάση τον ν.4469/2017. όσο και για τους Εξωδικαστικούς Συμβιβασμούς, μέσω της οποίας πραγματοποιείται εξωδικαστικά η εξεύρεση συνολικής λύσης για τις, γεγονός που την καθιστά αποτελεσματικότερη.

Πέραν των ανωτέρω τροποποιήσεων του νομοθετικού πλαισίου, κατά τη σύνταξη της στοχοθεσίας συνυπολογίστηκε η αναμενόμενη σταδιακή βελτίωση του οικονομικού κλίματος της χώρας.

Τέλος, κύριος άξονας επίτευξης της μείωσης των ΜΕΑ/ ΜΕΔ των επιχειρησιακών στόχων για το 2020 αποτέλεσε το σχέδιο πώλησης ή/και αποαναγνώρισης δανείων μέσω τιτλοποίησης, μέρους του αποθέματος των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων στο τέλος του 2020.

Αναφορικά με γεγονότα μεταγενέστερα της ημερομηνίας συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων που επηρεάζουν τη στρατηγική μείωσης των ΜΕΑ, η Τράπεζα:

- από το 2020 η Τράπεζα για σκοπούς σύνταξης των οικονομικών της καταστάσεων έχει εναρμονίσει τον ορισμό αθέτησης (default definition) με τον ορισμό του από-μειωμένου δανείου (credit impaired loan) και με τον ορισμό των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (Non Performing Exposures – NPE), κατά τα οριζόμενα από την ΕΒΑ, στις Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή του ορισμού της αθέτησης δυνάμει του άρθρου 178 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και σύμφωνα με το παράρτημα V του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 680/2014 της Επιτροπής της 16ης Απριλίου 2014, όπως τροποποιήθηκε από τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2015/227 της Επιτροπής. Ως πιστωτικά απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών ορίζονται τα δάνεια και οι απαιτήσεις που κατατάσσονται σε Στάδιο 3 (και επομένως θεωρούνται ανοίγματα σε Αθέτηση).
- από το 2020 έθεσε σε λειτουργία το αυτοματοποιημένο σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης πιστωτικού κινδύνου (Early Warning System), ώστε στη συνέχεια να πραγματοποιούνται στοχευμένες ενέργειες σε επίπεδο δανειολήπτη ή/και χαρτοφυλακίου.
- εντός του 2020 η κρίση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 επέβαλε μέτρα περιορισμού προκαλώντας παγκόσμια ύφεση. Η επίπτωση στην ελληνική οικονομία και τις τράπεζες δεδομένης της οικονομικής δυσχέρειας του ιδιωτικού τομέα και κυρίως των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών που έχουν υποχρεώσεις προς τις τράπεζες αναμένεται σημαντική.

Η Τράπεζα υιοθέτησε πολιτική εφαρμογής μέτρων στήριξης σε δανειολήπτες που πλήττονται από την εξάπλωση του κορωνοϊού (COVID-19) η οποία είναι σύμφωνη με τις ισχύουσες Οδηγίες σχετικά με τα νομοθετούμενα και μη, «moratoria» αποπληρωμής δανείων που εφαρμόστηκαν στο πλαίσιο της κρίσης COVID-19 της ΕΒΑ (GL/2020/02), παρέχοντας διευκολύνσεις οι οποίες δεν επηρεάζουν το ύψος των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, καθώς δεν εμπίπτουν στην περίμετρο της ρύθμισης ή της αθέτησης.

Μετατροπή αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (Άρθρο 27α Ν.4172/2013)

Η Τράπεζα, βάσει της απόφασης της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 24 Νοεμβρίου 2015, έχει υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν.4172/2013 σχετικά με την προαιρετική μετατροπή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, επί προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου.

Με την υπαγωγή αυτή κατοχυρώνεται η προσωρινή φορολογική απαίτηση (D.T.A.) με τη μετατροπή της σε οριστική απαίτηση (D.T.C.), με αντίστοιχη ωφέλεια στον υπολογισμό των Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων.

Το μέγιστο ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να μετατραπεί σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου ανέρχεται σε 18,6εκ.€ περίπου.

Διαχείριση Κινδύνων

Σκοπός της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων, είναι ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των πολιτικών διαχείρισης κινδύνων, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Δ.Σ. της Τράπεζας και τις εκάστοτε οδηγίες των Εποπτικών Αρχών (Τράπεζα της Ελλάδος, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Ευρωπαϊκή Τραπεζική Αρχή).

Οι βασικότεροι κίνδυνοι, στους οποίους εκτίθεται η Τράπεζα, σύμφωνα με τη φύση των δραστηριοτήτων της, είναι ο πιστωτικός, και ο λειτουργικός.

- Για τον πιστωτικό κίνδυνο, ακολουθείται η Τυποποιημένη Προσέγγιση, όπως προβλέπεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 (άρθρα 111 – 133).
- Για τον λειτουργικό κίνδυνο, ακολουθείται η προσέγγιση του Βασικού Δείκτη, σύμφωνα και με τα άρθρα 315 – 316 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013.

Επιπλέον των ανωτέρω, η Τράπεζα εκτίθεται και στους εξής κινδύνους:

- Στον επιτοκιακό κίνδυνο, ο οποίος αφορά την πιθανότητα επέλευσης μη-αναμενόμενων μεταβολών στα έσοδα ή/και στα έξοδα από τόκους, ως αποτέλεσμα μεταβολών στα επιτόκια (απόρροια της χρονικής αναντιστοιχίας στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού). Η έκθεση της Τράπεζας στον συγκεκριμένο κίνδυνο είναι σχετικά μικρή, δεδομένου ότι σχεδόν το σύνολο των τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, είναι μεταβαλλόμενου επιτοκίου.
- Στον κίνδυνο μεταβολής τιμών και την επίδρασή του στις μεταβολές στην αξία των περιουσιακών στοιχείων. Η Τράπεζα, μέσω των κατάλληλων μηχανισμών εντοπίζει, παρακολουθεί και αναλύει αυτούς τους κινδύνους λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα.
- Στον κίνδυνο ρευστότητας, ο οποίος αφορά στην πιθανή αδυναμία της Τράπεζας, για την ανεύρεση επαρκών ρευστών διαθεσίμων, για την κάλυψη των υποχρεώσεών της. Για τη διαχείριση του κινδύνου αυτού, εφαρμόζονται οι αρχές διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας, όπως έχουν αποτυπωθεί στις εκάστοτε αποφάσεις της Διοίκησης, οι προδιαγραφές που ορίζονται από την Διαδικασία Αξιολόγησης Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ΔΑΕΕΡ), σε συνδυασμό με τη Στρατηγική διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας της Τράπεζας και το ισχύον πλαίσιο ορίων ρευστότητας.
- Στον τεχνολογικό κίνδυνο, ο οποίος αναφέρεται στο ενδεχόμενο ανεπάρκειας των συστημάτων τεχνολογίας και πληροφορικής καθώς και στο ενδεχόμενο βλάβης κάποιου εκ των συστημάτων αυτών. Εξαιτίας αυτού του ενδεχόμενου, επισημαίνεται ότι υπάρχει η ανάγκη προστασίας των συστημάτων τόσο από εξωτερικούς παράγοντες όσο και από ενδογενείς δυσχέρειες. Ο τεχνολογικός κίνδυνος εμπεριέχει επίσης, την πιθανότητα κάποια επένδυση της Τράπεζας σε ένα πληροφοριακό σύστημα ή τεχνολογικό εξοπλισμό να μην αποδώσει τα αναμενόμενα αποτελέσματα.
- Στον νομικό κίνδυνο, οφείλεται σε αλλαγές του νομικού πλαισίου που διέπει την λειτουργία ενός πιστωτικού ιδρύματος, καθώς και σε επιβολή ποινών ή/και προστίμων από τις εποπτικές ή/και τις δικαστικές αρχές που κατά συνέπεια επηρεάζουν την κερδοφορία και μεταβάλλουν την θέση του ιδρύματος. Για παράδειγμα, μια δικαστική απόφαση που αφορά μια συγκεκριμένη τράπεζα μπορεί να έχει ευρύτερες επιπτώσεις στην διευθέτηση σημαντικών τραπεζικών ζητημάτων στο σύνολο του τραπεζικού συστήματος. Επίσης, ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίδεται και στην καλή κατανόηση του διεθνούς εποπτικού πλαισίου, διότι ενδέχεται να επιδέχεται διαφορετικές ερμηνείες και μια κακή κατανόηση μπορεί να οδηγήσει στην επιβολή επώδυνων κυρώσεων. Τέλος, ο νομικός κίνδυνος συνδέεται και με τον κίνδυνο φήμης του ιδρύματος.
- Στον κίνδυνο φήμης, ο οποίος θεωρείται ιδιαίτερης σημασίας και σχετίζεται με τον κίνδυνο να υποστεί βλάβη το πιστωτικό ίδρυμα λόγω αρνητικής δημοσιότητας. Δημιουργείται κυρίως από τις παρελθοντικές αποτυχίες των δραστηριοτήτων, της διαχείρισης ή των προϊόντων του ιδρύματος. Ο εν λόγω κίνδυνος θεωρείται ύψιστης σημασίας μιας και οι ζημιές που είναι σε θέση να προκαλέσει δεν μπορούν να προβλεφθούν με ακρίβεια και κατά συνέπεια, κρίνεται αναγκαία η συνεχής παρακολούθησή του.
- Στον κίνδυνο συμμόρφωσης ο οποίος νοείται ο κίνδυνος νομικών ή εποπτικών κυρώσεων, οικονομικής ζημιάς ή επιπτώσεων στην φήμη του πιστωτικού ιδρύματος ως αποτέλεσμα της έλλειψης συμμόρφωσής του με τους νόμους, τους κανονισμούς ή/και τους κώδικες δεοντολογίας. Ο κίνδυνος συμμόρφωσης με τον οποίο ήταν αντιμέτωπη η Τράπεζα ήταν περιορισμένος δεδομένου ότι η Τράπεζα επιλαμβάνεται όλων των απαιτούμενων μέτρων για τον περιορισμό του.
- Στον κίνδυνο αγοράς, ο οποίος αποτελείται από τον συναλλαγματικό κίνδυνο και τον κίνδυνο χαρτοφυλακίου συναλλαγών και ισχύουν τα εξής:

α) Όσον αφορά στον συναλλαγματικό κίνδυνο, σύμφωνα με το άρθρο 351 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, δεδομένου ότι, το άθροισμα της καθαρής θέσης της Τράπεζας σε συνάλλαγμα και σε χρυσό, δεν υπερβαίνει το 2% των συνολικών ιδίων κεφαλαίων του, η Τράπεζα δεν σχηματίζει κεφαλαιακή απαίτηση.

β) Όσον αφορά στον κίνδυνο του χαρτοφυλακίου συναλλαγών, δεδομένου ότι, ο όγκος των δραστηριοτήτων του, είναι εξαιρετικά χαμηλός και δεν υπερβαίνει ποτέ το 6% του συνολικού ενεργητικού, όπως ορίζεται στο άρθρο 94 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον κίνδυνο αυτό, καλύπτονται από τις κεφαλαιακές απαιτήσεις που σχηματίζονται για τον πιστωτικό κίνδυνο.

ΔΑΕΕΚ – ΔΑΕΕΡ – Σχέδιο Ανάκαμψης

Ο κύριος σκοπός της έκθεσης ΔΑΕΕΚ είναι να περιγράψει την προσέγγιση που ακολουθεί η Τράπεζα στο πλαίσιο της αξιολόγησης και επάρκειας των κεφαλαίων της, αξιολογώντας σε συνεχή βάση όλους τους σημαντικούς κινδύνους στους οποίους είναι εκτεθειμένη η Τράπεζα και διασφαλίζοντας την επάρκεια των κεφαλαίων της, λαμβάνοντας υπόψη τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Ομίλου σε τριετή βάση.

Επίσης, αναφορικά με τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας η Τράπεζα αξιολογεί ετησίως μέσω της Διαδικασίας Αξιολόγησης Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ΔΑΕΕΡ) το μέγεθος του κινδύνου ρευστότητας στον οποίο είναι εκτεθειμένη, καθώς και των διαδικασιών, μέτρων και πολιτικών παρακολούθησης και ελέγχου του εν λόγω κινδύνου. Σημαντικό εργαλείο των ΔΑΕΕΚ και ΔΑΕΕΡ αποτελούν οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων κρίσης που διενεργούνται από την Τράπεζα ακολουθώντας τις κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών.

Η Τράπεζα έχει ενσωματώσει πλήρως τις προδιαγραφές που ορίζουν η Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) καθώς και η Διαδικασία Αξιολόγησης Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ΔΑΕΕΡ) στη διαδικασία παρακολούθησης των κινδύνων της αλλά και στη λήψη των αποφάσεών της.

Τέλος, η Τράπεζα αναπτύσσει ετησίως Σχέδιο Ανάκαμψης, όπως ορίζεται από τις εποπτικές αρχές, κατά το οποίο εξετάζεται η χρηματοοικονομική της θέση, η ρευστότητα, η ποιότητα του ενεργητικού της, η κερδοφορία της καθώς και η κεφαλαιακή της βάση υπό εξαιρετικά ακραίες καταστάσεις, ενώ ορίζονται με σαφήνεια όλες οι επιλογές και οι κατάλληλες ενέργειες ανάκαμψης καθώς και η εσωτερική διακυβέρνηση της Τράπεζας σε περίπτωση εφαρμογής του Σχεδίου σε περιόδους κρίσης. Αναφέρεται ότι η Τράπεζα έχει ευθυγραμμίσει πλήρως όλες τις διαδικασίες, την εσωτερική διακυβέρνηση καθώς και τους δείκτες μέτρησης και τα όρια ανάληψης κινδύνων του πλαισίου διαχείρισης των κινδύνων της (ΔΑΕΕΚ και ΔΑΕΕΡ) με το Σχέδιο Ανάκαμψης.

Όμιλος - Εξελίξεις

Παρακάτω παρατίθενται οι ενοποιούμενες εταιρίες του ομίλου και τα αντίστοιχα ποσοστά ψήφου:

Επωνυμία θυγατρικής	Ποσοστό ψήφου Ομίλου	
	31.12.2019	31.12.2018
ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε.	74,46%	74,46%
ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ Α.Ε.Ε.Σ.	100,00%	100,00%
ΧΑΝΙΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ Α.Ε.	100,00%	100,00%
ΒΙΟΧΥΜ Α.Ε.	79,88%	79,88%
ΑΒΕΑ	71,69%	69,65%
ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ PRIME ENERGY Α.Ε	100,00%	100,00%

Κατά το 2019 ο Όμιλος αύξησε το ποσοστό συμμετοχής του στην εταιρία ΑΒΕΑ ΑΕ από 69,65% σε 71,69%.

Τον Ιούνιο του 2020 το Δ.Σ. της Τράπεζας αποφάσισε την απορρόφηση της θυγατρικής «Χανίων Συμμετοχές Α.Ε.» από την Τράπεζα.

Προοπτικές για το Μέλλον

Οι βασικοί στόχοι του Ομίλου για το έτος 2020 είναι οι εξής:

- Την ενίσχυση των οικονομικών μεγεθών και της αύξησης του εσωτερικού κεφαλαίου με απώτερο σκοπό την αύξηση της τιμής της συνεταιριστικής μερίδας αλλά και την κεφαλαιακή ενίσχυση του Ομίλου.
- Την σύναψη στρατηγικών συνεργασιών με στόχο την ισχυροποίηση της θέσης της Τράπεζας έναντι του ανταγωνισμού.
- Την αποτελεσματική διαχείριση των μην εξυπηρετούμενων δανείων, με σκοπό τη μείωση του σχετικού δείκτη σε χαμηλά επίπεδα και τη βελτίωση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου της.
- Την αποτελεσματική διαχείριση και αξιοποίηση των ακινήτων του Ομίλου.
- Την ενδυνάμωση του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας σε ατομική και ενοποιημένη βάση.
- Την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων που είναι εκτεθειμένη, διατηρώντας ένα δυναμικό πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων.
- Την διατήρηση των καταθέσεων και του αποθεματικού ρευστότητας σε υψηλά επίπεδα.
- Την διατήρηση της πολιτικής ενίσχυσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και την στήριξη των κλάδων της τοπικής οικονομίας, καθώς και την έμπρακτη στήριξη των πελατών της, των επιχειρήσεων και νοικοκυριών που πλήττονται από την πανδημία COVID-19.
- Τη δημιουργία σύγχρονων χρηματοδοτικών προϊόντων προσαρμοσμένων στις ανάγκες των πελατών της καθώς και τον εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών της για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών της με τη χρήση νέων τεχνολογιών.
- Την στήριξη των τοπικών κοινωνιών μέσω του προγράμματος εταιρικής κοινωνικής ευθύνης της Τράπεζας, καθώς και τη διενέργεια δράσεων για την προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση του πολιτισμού.

Τέλος, σημειώνεται ότι η Τράπεζα παρακολουθεί συνεχώς τις εξελίξεις της πανδημίας COVID-19 και των επιπτώσεων αυτής στην οικονομία, καθιστώντας την σε εγρήγορση για την ανάληψη όλων των κατάλληλων μέτρων τόσο για την επίτευξη των στρατηγικών της στόχων όσο και για τη διασφάλιση της κεφαλαιακής της επάρκειας και της ρευστότητάς της.

Εξέλιξη οικονομικών μεγεθών και Αποτελεσμάτων χρήσεως 2019

Ενεργητικό

Το σύνολο του ενεργητικού της Τράπεζας και του Ομίλου αυξήθηκε κατά περίπου 173εκ.€, η οποία αύξηση οφείλεται κυρίως στην σημαντική βελτίωση της ρευστότητας της Τράπεζας καθώς και στην αύξηση των δανείων της.

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	2019	2018	2019	2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	169.555.929	17.684.234	169.394.030	17.609.228
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	7.839.051	9.736.867	7.839.051	9.736.867
Δάνεια (υπόλοιπο μετά από προβλέψεις)	333.885.075	316.602.595	371.735.783	350.570.169
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	24.928.645	26.144.638	24.834.026	25.636.604
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	108.892.532	103.162.288	60.826.648	58.104.393
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	645.101.232	473.330.622	634.629.538	461.657.261

Χορηγήσεις

Οι συνολικές χορηγήσεις (προ προβλέψεων) της Τράπεζας την 31.12.2019 ανέρχονται σε 453,1εκ.€ (415,3εκ.€ Όμιλος), έναντι 449,2εκ.€ (415,2εκ.€ Όμιλος) το 2018 παρουσιάζοντας μια αύξηση της τάξης του 0,9%. Οι σωρευτικές προβλέψεις της Τράπεζας την 31.12.2019 ανέρχονται σε 81,4εκ.€ έναντι 98,6εκ.€ το 2018, η μείωση των οποίων οφείλεται κυρίως στη πραγματοποίηση διαγραφών δανείων στα πλαίσια της εξυγίανσης και βελτίωσης της ποιότητας του χαρτοφυλακίου της. Ο δείκτης κάλυψης του συνόλου των δανείων από προβλέψεις της Τράπεζας για το 2019 ανέρχεται σε 18% έναντι 22% την προηγούμενη χρήση.

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	2019	2018	2019	2018
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (σύνολο) μειών	415.319.243	415.254.163	453.173.561	449.221.737
Σχηματισθείσες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο	(81.434.168)	(98.651.568)	(81.437.778)	(98.651.568)
Δάνεια (υπόλοιπο μετά από προβλέψεις)	333.885.075	316.602.595	371.735.783	350.570.169

Υποχρεώσεις

Το υπόλοιπο της χρηματοδότησης από την Κεντρική Τράπεζα την 31.12.2019 έχει μηδενιστεί έναντι 12εκ.€ την 31.12.2018. Συγκεκριμένα η χρηματοδότηση από την Κεντρική Τράπεζα αποπληρώθηκε πλήρως τον Μάρτιο του 2019.

Οι καταθέσεις της Τράπεζας την 31.12.2019 ανέρχονται σε 564,9εκ.€ έναντι 390,5εκ.€ το 2018, καταγράφοντας μια αύξηση της τάξης του 44,7%. Το υπόλοιπο των ομολογιακών δανείων ανέρχεται σε 21,6εκ.€ (αύξηση κατά 5,9εκ.€ μετά από την έκδοση νέων ομολογιακών δανείων κατά το 2019).

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	2019	2018	2019	2018
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Υποχρεώσεις σε Κεντρικές Τράπεζες (ELA)	-	12.002.000	-	12.002.000
Καταθέσεις	565.767.730	389.972.324	564.959.442	390.454.592
Εκδοθέντες χρεωστικοί τίτλοι και λοιπά δάνεια	21.629.177	15.692.312	21.629.177	15.692.312
Λοιπά στοιχεία παθητικού	11.928.504	12.509.408	5.502.320	4.294.304
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	599.325.411	430.176.044	592.090.939	422.443.208

Ίδια Κεφάλαια

Ο αριθμός των μελών της Τράπεζας στο τέλος του 2019 ανέρχεται σε 26.434 έναντι 25.863 το 2018, ενώ τα Ίδια Κεφάλαια διαμορφώνονται σε 42,5εκ.€ έναντι 39,2εκ.€ το 2018 παρουσιάζοντας αύξηση 8,5%. Σε επίπεδο Ομίλου, τα Ίδια Κεφάλαια ανέρχονται σε 45,7εκ.€ έναντι 43,1εκ.€ το 2018. Σημειώνεται ότι ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας της Τράπεζας για το 2019 ανέρχεται σε 13,8%, και σε 14% για τον Όμιλο, έναντι του ελάχιστου εποπτικού δείκτη 13,18%.

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	2019	2018	2019	2018
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ				
Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	19.714.140	19.622.016	19.714.140	19.622.016
Υπεραξία υπέρ το άρτιο	84.796.381	84.668.896	84.796.381	84.668.896
Ίδιες συνεταιριστικές μερίδες θυγατρικών	(303.890)	(303.718)	-	-
Αποθεματικά	4.452.885	4.486.085	4.432.519	4.463.500
Αποτελέσματα σε νέο	(66.194.759)	(69.347.057)	(66.404.441)	(69.540.360)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	3.311.065	4.028.356	-	-
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	45.775.821	43.154.578	42.538.600	39.214.053
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	14,0%	13,1%	13,8%	12,9%

Λοιποί Δείκτες	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	2019	2018	2019	2018
Μέσο επιτόκιο καταθέσεων	-	-	1,4%	1,4%
Δάνεια/ Καταθέσεις	-	-	80,2%	115%
Δαπάνες προσωπικού / Σύνολο λειτουργικών εξόδων	49,2%	49,2%	54,5%	53,1%
Κόστος / Έσοδα	73,7%	67,4%	59,7%	55,1%

Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα

Τα καθαρά έσοδα από τόκους για την Τράπεζα διαμορφώνονται σε 19,4εκ.€ έναντι 20,8εκ.€ το 2018 και σε επίπεδο Ομίλου σε 16,1εκ.€ από 18,1εκ.€ το 2018. Το επιτοκιακό περιθώριο ανέρχεται σε 4,4% το 2019 έναντι 4,6% το 2018. Τα κέρδη προ φόρων, διαμορφώνονται σε 3,9εκ.€ έναντι 8,1εκ.€ το 2018 για την Τράπεζα, ενώ σε επίπεδο Ομίλου τα κέρδη προ φόρων διαμορφώνονται σε 3,7εκ.€ έναντι 7,3εκ.€ το 2018. Τα καθαρά κέρδη μετά από φόρους ανέρχονται σε 3,1εκ.€ έναντι 6,2εκ.€ το 2018 για την Τράπεζα και σε επίπεδο Ομίλου σε 2,5εκ.€ έναντι 5,5εκ.€ το 2018. Οι προβλέψεις για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου από δάνεια και λοιπές απαιτήσεις ανέρχονται περίπου σε 2,9εκ.€ έναντι 1εκ.€ το 2018 για την Τράπεζα ενώ σε επίπεδο Ομίλου διαμορφώνονται σε περίπου 2,9εκ.€ έναντι 1,1εκ.€ το 2018.

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	2019	2018	2019	2018
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ				
Έσοδα από τόκους	24.464.756	25.003.110	27.364.407	27.387.822
Καθαρά έσοδα από τόκους	16.184.329	18.175.681	19.415.197	20.818.635
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	1.729.761	1.543.929	1.741.900	1.543.929
Λειτουργικά έξοδα	(18.143.479)	(16.685.133)	(14.126.738)	(13.185.856)
Λειτουργικά έσοδα	24.613.174	24.741.476	23.643.950	23.945.383
Προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο	(2.902.024)	(1.149.556)	(2.905.643)	(999.556)
Απομείωση αξίας παγίων /λοιπών στοιχείων ενεργητικού	336.682	(147.836)	241.606	(147.836)
Απομείωση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	-	-	-	-
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	(184.550)	(382.392)	-	18.000
Κέρδος από αρνητική υπεραξία	-	1.012.222	-	-
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	-	-	(2.902.025)	(1.436.354)
Αποτελέσματα προ φόρων	3.719.802	7.388.780	3.951.151	8.193.781
Φόρος Εισοδήματος	(1.227.988)	(1.895.852)	(815.232)	(1.935.887)
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ	2.491.815	5.492.928	3.135.919	6.257.894

Κοινωνική Προσφορά

Η Συνεταιριστική Τράπεζα διατηρώντας τις αξίες που πηγάζουν από το συνεταιρίζεσθε, αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της φιλοσοφίας της και εν γένει της λειτουργίας, η έννοια της αλληλεγγύης. Διαρκής επιδίωξη της Τράπεζας είναι η ενίσχυση της τοπικής κοινωνίας γενικά αλλά και των συμπολιτών μας που έχουν ανάγκη στήριξης ειδικά. Στόχος της Τράπεζας είναι η διαρκής και απρόσκοπτη συνδρομή του κοινωνικού συνόλου.

Εδώ και μία δεκαετία περίπου, η Τράπεζα έχει σχεδιάσει, υλοποιεί και συνεχώς εμπλουτίζει πρόγραμμα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, το οποίο διακρίνεται σε τρεις πυλώνες: Άνθρωπος, Πολιτισμός, Περιβάλλον.

Άνθρωπος

Εντός του 2019 η Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων δώρισε σε κοινωνικούς φορείς προϊόντα πρώτης ανάγκης συνολικής αξίας 59 χιλ. ευρώ ενώ υποστήριξε αθλητικά και φιλανθρωπικά σωματεία, πολιτιστικούς συλλόγους, ιερές μονές, εκπαιδευτικά ιδρύματα, Ο.Τ.Α. και θέατρα με το ποσό των 21 χιλ. ευρώ.

Πολιτισμός

Η Τράπεζα ενισχύει πολιτιστικούς, λαογραφικούς και φιλολογικούς συλλόγους, τοπικά θέατρα, αθλητικές ομάδες, εκπαιδευτικά ιδρύματα καθώς και πρωτοβουλίες της τοπικής αυτοδιοίκησης. Παράλληλα, συντηρεί σε μόνιμη βάση τον αρχαιολογικό χώρο, που βρίσκεται στο κτίριο διοίκησης και κεντρικού καταστήματος.

Επιπλέον, η Τράπεζα διατηρεί αρχειακό υλικό μεγάλου όγκου των εταιρειών του Ομίλου της, αποτελούμενο από φωτογραφίες, βίντεο, έγγραφα και αναμνηστικά αντικείμενα.

Τέλος, διαθέτει δωρεάν την αίθουσα συνεδριάσεων του κτιρίου διοίκησης για την υλοποίηση εκδηλώσεων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που διοργανώνονται από διάφορους φορείς. Σημειώνεται ότι κατά την διάρκεια του 2019 πραγματοποιήθηκαν 48 εκδηλώσεις.

Περιβάλλον

Με σκοπό την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη μείωση του περιβαλλοντικού της αποτυπώματος, η Τράπεζα μεριμνά για τη μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, πετρελαίου θέρμανσης και νερού ούτως ώστε τόσο το κεντρικό κτίριο διοίκησης όσο και τα καταστήματά της να πληρούν τις προϋποθέσεις των κανονισμών ενεργειακής απόδοσης. Επιπλέον, η Τράπεζα δραστηριοποιείται και στην ανακύκλωση υλικών όπως το χαρτί, το πλαστικό και οι μπαταρίες. Τέλος, η Τράπεζα επικεντρώνεται στην ενθάρρυνση των πελατών της για την επέκταση των ηλεκτρονικών συναλλαγών.

Για τον όμιλο ως προς το περιβάλλον ισχύουν τα παρακάτω:

- Μείωση του αποτυπώματος άνθρακα μέσω αντικατάστασης του λέβητα παραγωγής με μαζούτ σε σύγχρονο λέβητα βιομάζας (BIOXYM).
- Ελαχιστοποίηση υγρών αποβλήτων μέσω χρήσης γεωθερμίας (BIOXYM).
- Επεξεργασία υποπροϊόντων για παραγωγή βιομάζας (ABEA).
- Το εργοστάσιο αξιοποιεί την πρώτη ύλη και όλα τα υποπροϊόντα της επεξεργασίας της. Υπάρχουν μόνο αστικά απόβλητα και υγρά απόβλητα από τα σουρώματα της ελαιοπυρήνας στο πυρηνελαιουργείο τα οποία αποθηκεύονται σε εξατμισοδεξαμενή και εξατμίζονται (ABEA).
- Τήρηση κανόνων υγιεινής τροφίμων βάσει οδηγιών του ΕΦΕΤ και εφαρμογή συστήματος ελέγχου και ποιότητας ISO9001 (ABEA).

Εργασιακά:

Πέρα των τριών πυλώνων, για τον Όμιλο ιδιαίτερη βαρύτητα κατέχουν οι εργασιακές σχέσεις.

Ο Όμιλος δίδοντας μεγάλη σημασία στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων και της επαγγελματικής προόδου του ανθρωπίνου δυναμικού της, στηρίζει τους εργαζομένους στην διαρκή εκπαίδευση και επιμόρφωση τους. Προσφέρει αμοιβές βάσει της εθνικής αγοράς εργασίας, εξασφαλίζοντας την τήρηση των εκάστοτε εργασιακών νόμων. Τέλος, ο Όμιλος διασφαλίζει στους εργαζομένους της ένα υγιές και ασφαλές εργασιακό περιβάλλον, καθώς και την αποφυγή των διακρίσεων σεβόμενη την διαφορετικότητα των εργαζομένων της.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΣΕ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2019 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4374/2016.

ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΛΟΓΩ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ-ΠΡΟΒΟΛΗΣ-ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΑΡΘΡΟ 6 ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ Ν. 4374/2016	
ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ
24 MEDIA ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ Α.Ε.	12.000,00
9DESIGNLAB ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	300,00
ALPHA ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ Α.Ε.	4.196,24
BANKINGNEWS Α.Ε.	7.200,00
CRETALIVE Ε.Π.Ε.	6033,98
CRETAROST ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε.	2500
EXPROSYSTEM ΑΕ	143,00
EXPROWORK ΑΕΕΧΡΟWORK ΑΕ	667,27
FINANCIAL MARKETS VOICE ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	4.500,00
FORUM ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Α.Ε.	16.133,25
FRAPORT REGIONAL AIRPORTS OF GREECE S.A.	300
FREED ΑΕ	600,00
GREAT TRADE EXHIBITIONS EXPORTS CONSULTING SINGLE MEMBER PRIVATE COMPANY	2.649,00
JUMBO ΑΒΕΕ	30,68
LIQUID MEDIA Α.Ε.	1200
NEWSIT Ε.Π.Ε.	7.272,99
PLUS EUROPE Μ.Ι.Κ.Ε.	115.113,71
PRESS CENTER ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε.	13.073,11
Q MEDIA ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ Ε.Π.Ε.	5650
THE MEDIA WORKSHOP Μ. ΕΠΕ	3.000,00
THE YELLOW TOOLBOX Α.Ε.	33600
ΑΓΓΕΛΑΚΗ ΚΥΡΙΑΚΗ	1.360,00
ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ Ν&Ι ΚΡΗΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ Ε.Π.Ε.	5.870,00
ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ	50,00
ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ Π. & ΣΙΑ Α.Ε.	12.000,00
ΑΛΤΕΡ ΕΓΚΟ ΜΜΕ Α.Ε.	6.000,00
ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ι.	5760
ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ ΜΑΡΙΑ	32,01
ΑΝΕΖΑΚΗΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ	3.600,00
ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.	694,40
ΑΦΟΙ Ι. ΦΩΚΑ Ο.Ε.	250,00
Β. ΣΚΟΥΤΑΡΑΣ Α.Ε.	3.500,00
ΒΑΡΒΕΡΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	967,75
ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔ.-ΤΟΠΤΣΗΣ ΝΙΚ ΟΕ	47,58
ΓΕΩΡΒΑΣΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι.Κ.Ε.	2400
ΓΙΑΪΤΣΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ FTP	5500
ΓΡΑΦΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	3.000,00
ΔΑΡΑΚΗΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ	46,04
ΔΡΙΚΑΚΗ ΟΛΓΑ Ε.Π.Ε.	1.209,90
ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α. ΜΥΚΩΝΙΑΤΗΣ Α.Ε.	4.100,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ - ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.	200,00
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. ΚΡΗΤΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΕΝΑ	1.200,00
ΖΟΥΓΚΛΑ ΤΖΙ ΑΡ Α.Ε. ΜΕΣΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	3.000,58
ΙΚΑΡΟΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.	15.599,64
ΚΑΚΑΝΟΣ ΗΛΙΑΣ	400,00
ΚΑΛΑΪΤΖΑΚΗΣ ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.	1.430,00
ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.	318,00
ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ Ε. ΓΡΗΓΟΡΗΣ	100
ΚΑΠΙΤΑΛ.GR Α.Ε.	3.000,00
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΑΚΗ ΧΑΤΖΙΔΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	300,00
ΚΑΡΔΙΑ ΚΡΗΤΗΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε.	800,00
ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ ΑΕ	1.642,90
ΚΟΖΥΡΗ ΚΑΛΛΙΟΠΗ - ΚΟΖΥΡΗΣ ΜΙΧΑΗΛΗΣ Ο.Ε.Ε.	1.179,00
ΚΟΥΒΑΤΣΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ	270,00
ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΑΘΙΒΟΛΕΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΒΟΡΕΙΩΝ ΠΡΟΑΣΤΕΙΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ "ΚΡΗΤΙΚΗ ΜΟΥΣΑ "	136,00
ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΝΟΜΕΣ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΗΣ Α.Ε.	2.927,03
ΚΥΚΛΟΣ Α.Ε.	3.600,00
ΜΑΡΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΧΑΡ.	1.000,00
ΜΑΡΚΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΟΥ ΦΩΤΙΟΥ	620,00
ΜΑΥΡΙΔΑΚΗ ΙΑΚ. ΑΘΗΝΑ	1.500,00
ΜΕΤΡΟΝ ΑΡΙΣΤΟΝ Ε.Π.Ε.	6932,5
ΜΟΥΝΤΑΚΗΣ Κ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ	1.650,20
ΜΠΑΤΣΑΡΙΣΑΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	29,51
ΜΥΚΩΝΙΑΤΗΣ Α ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.	1500
Ν. & Ι. ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΚΡΗΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ Ε.Π.Ε.	5.540,00
ΝΕΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ Ε.Π.Ε.	3.602,85
ΟΙΚΟΝΟΜΑΚΟΣ Σ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	500
Π.Γ.Σ. ΚΙΣΣΑΜΙΚΟΣ ΠΑΕ	3.709,01

ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	450,00
ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.	28749,1
ΠΑΝΤΕΡΜΑΡΑΚΗΣ Ν. - ΚΕΑΛΑΡ ΚΩΝ. Ο.Ε.	12.000,00
ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ Γ.	2.500,00
ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΑΚΗ ΚΩΝ. ΜΑΡΙΑ	4100
ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΝΤΗ Γ. ΒΑΣΙΛΙΚΗ	2.400,00
ΠΑΡΑΣΚΑΚΗ Α-ΑΚΡΙΒΑ Α ΟΕ	120,00
ΠΑΤΕΡΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	1000
ΠΑΤΤΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	2.050,00
ΠΑΥΛΙΔΑΚΗΣ Ι. ΜΑΡΚΟΣ	2.600,00
ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ Α.Ε.	280
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ Α.Ε.	4.200,39
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Μον. Ε.Π.Ε.	12.600,00
ΣΑΜΙΩΤΗ Π. ΕΛΕΝΗ	3000
ΣΕΓΡΕΔΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	3.300,00
ΣΚΟΥΤΑΡΑΣ Β. Α.Ε.	3.500,00
ΣΤΑΥΡΙΔΗ ΕΛΕΝΗ	6000
ΣΥΛΙΓΑΡΔΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ AEGEAN WAVE	1.500,00
ΣΥΝ.ΚΑ ΚΡΗΤΗΣ Π.Ε.	10.007,88
ΤΕΡΖΙΔΑΚΗΣ Β. ΑΝΔΡΕΑΣ	35
ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΡΕΘΥΜΝΟΥ Α.Ε.	36.434,37
ΤΡΙΠΟΔΑΚΗΣ ΚΥΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	900,00
ΤΣΑΚΙΡΗΣ Γ&ΣΙΑ ΟΕ	150
ΦΑΝΟΥΡΑΚΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	750,00
ΦΡΑΓΓΕΔΑΚΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ	100,00
ΦΩΚΑ Ι. ΑΦΟΙ Ο.Ε.	500
ΧΑΝΙΑ ΛΑΪΒ ΤΒ ΟΜΟΡΡΥΘΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	4.800,00
ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.	16788,41
Γενικό Άθροισμα	516.053,28

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Στα παραπάνω ποσά συμπεριλαμβάνονται Φ.Π.Α. 24%

ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΛΟΓΩ ΔΩΡΕΑΣ-ΧΟΡΗΓΙΑΣ-ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΑΡΘΡΟ 6 ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ Ν. 4374/2016	
ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ
2ο ΓΕΛ ΧΑΝΙΩΝ	7,44
3ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΡΟΜΠΟΤΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ	161,70
ΑΓΓΕΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Φ.- ΑΓΓΕΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Α. Ο.Ε.	500,00
ΑΝΝΟΥΣΑΚΕΙΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ	2.167,34
ΒΕΡΥΚΑΚΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ	595,51
ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ"	850,00
ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΑΓΑΠΗΣ ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΡΗΤΗΣ	1.557,23
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	500,00
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	1.101,26
ΕΝΟΡΙΑ ΑΓ.ΚΩΝ/ΝΟΥ & ΕΛΕΝΗΣ ΝΕΑΣ ΧΩΡΑΣ ΧΑΝΙΩΝ	1.365,75
ΕΝΟΡΙΑ ΑΓ.ΦΑΝΟΥΡΙΟΥ ΚΑΤΩ ΓΑΛΑΤΑ-ΧΑΝΙΩΝ	1.083,67
ΕΝΟΡΙΑ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΤΣΙΦΑΡΙΑΝΩΝ	1.327,75
ΕΝΟΡΙΑ ΑΓΙΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΛΕΝΤΑΡΙΑΝΩΝ	1.083,67
ΕΝΟΡΙΑ ΙΕΡΟΥ ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΥ ΝΑΟΥ ΤΩΝ ΕΙΣΟΔΙΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ	1.327,75
ΕΝΟΡΙΑ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΠΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΟΛΙΩΝ	1.083,67
ΕΝΩΣΗ ΑΡΑΔΑΙΝΙΩΤΩΝ ΧΑΝΙΩΝ	7,44
ΕΝΩΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ Ν. ΧΑΝΙΩΝ	500,00
ΕΝΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΙΣΑΜΟΥ	200,00
ΕΝΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ Ν.ΧΑΝΙΩΝ	15,30
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΚΡΗΤΗΣ Ε.Π.Ε.	620,00
ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΡΗΤΗΣ	1.810,35
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΛΑΜΠΗΣ, ΣΥΒΡΙΤΟΥ & ΣΦΑΚΙΩΝ	350,18
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ & ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	2.000,00
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΟΥΔΑΣ/ΚΑΠΗ ΣΟΥΔΑΣ	1.083,67
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ	1.083,67
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	1.000,00
ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΥΣΣΙΤΙΟ Ι.Μ.ΚΥΔΩΝΙΑΣ & ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	4.090,60
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΑ	7.693,04
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΛΑΤΑΝΙΑ	8.131,90
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	10.123,78
ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	1.169,29
ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΚΙΣΑΜΟΥ	600,00
ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΠΛΑΤΑΝΙΑ Κ.Ε.ΔΗ.Π.	500,00
ΚΟΥΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ	200,00
ΚΥΠΕΛΛΟ ΕΦΗΒΩΝ ΤΖΟΥΝΤΟ	35,88
ΚΥΤΤΑΡΟ ΧΑΛΕΠΑΣ	4.764,08

ΛΥΚΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ	26,04
ΜΑΝΙΑΣ Ι. & ΣΙΑ ΕΕ	357,12
ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΑΚΗΣ Π. ΙΩΑΝΝΗΣ	1.000,00
ΝΑΥΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ	300,00
ΟΙΝΟΚΡΗΤΙΚΑ Α.Μ.Κ.Ε.	300,00
ΟΜΑΔΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΥΝΑΝΘΡΩΠΟΣ	244,08
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ 7th SPRING CONFERENCE OF THE MULTINATIONAL FINANCE SOCIETY	499,00
ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΧΑΝΙΩΝ	820,72
ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	2.550,00
ΠΑΓΚΡΗΤΙΟΣ ΕΝΩΣΙΣ	300,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ	500,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΩΝ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΤΩΝ (Π.Σ.Α.Κ.)	1.000,00
ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΧΑΛΕΠΑΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΥΤΤΑΡΟ	2.684,88
ΠΑΝΟΣΦΑΙΡΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ "ΑΣΤΕΡΑΣ ΧΑΛΕΠΑΣ"	10,00
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	4.725,36
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΝΩΛΙΟΠΟΥΛΟΥ	41,66
ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΟΣ & ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ Π.Ε.	594,76
ΡΟΤΑΡΙΑΝΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	1.000,00
ΣΚΑΚΙΣΤΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΧΑΝΙΩΝ	500,00
ΣΤΗΡΙΞΗ ΔΡΑΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ	152,55
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΣΚΛΗΡΥΝΣΗ ΚΑΤΑ ΠΛΑΚΑΣ Ν.ΧΑΝΙΩΝ "ΕΛΠΙΔΑ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ"	300,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ & ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ	1.230,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ Δ.Ο.Υ. ΝΟΜΩΝ ΧΑΝΙΩΝ - ΡΕΘΥΜΝΟΥ	24,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ Ν.ΧΑΝΙΩΝ	8,06
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΕΡΑΜΕΙΑΝΩΝ	8,68
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΡΗΤΩΝ ΑΙΓΑΛΕΩ	500,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΡΗΤΩΝ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ	500,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΑΣ	500,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΕΛΟΠΟΝΗΣΙΩΝ Ν.ΧΑΝΙΩΝ	29,76
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟ ΣΥΣΣΙΤΙΟ ΣΠΛΑΝΤΖΙΑΣ ΧΑΝΙΩΝ	1.625,51
ΣΩΜΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ	350,00
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΧΑΝΙΩΝ	488,16
ΦΙΛΟΙ & ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ ΧΑΝΙΩΝ & ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	732,24
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΙΣΑΜΟΥ "ΚΙΣΑΜΙΚΟΣ"	300,00
ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ "Ο ΨΗΛΟΡΕΙΤΗΣ"	7,44
ΧΟΡΗΓΙΑ ΣΕ ΛΥΚΕΙΟ ΒΟΥΚΟΛΙΩΝ	200,00
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΑΝΙΩΝ Ο ΑΓΙΟΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ	1.327,75
ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ	400,00
Γενικό Άθροισμα	86.829,69
ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΣΕ ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ	ΚΑΘΑΡΗ ΑΞΙΑ ΣΕ €
ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ (453 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ)	5.470,89

Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη

Όλες οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη έχουν πραγματοποιηθεί μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών της Τράπεζας και σε συνθήκες και όρους της αγοράς. Επιπλέον ανάλυση παρέχεται στην Σημείωση 25 των οικονομικών καταστάσεων.

Παράρτημα: Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA), σε σχέση με τους εναλλακτικούς δείκτες μέτρησης απόδοσης (Ε.Δ.Μ.Α.), στον κατωτέρω πίνακα παρατίθενται αναλυτικά στοιχεία ορισμού και υπολογισμού των σχετικών Ε.Δ.Μ.Α. που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για το 2019.

Δείκτης	Ορισμός
Δάνεια	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών τέλους περιόδου
Καταθέσεις	Υποχρεώσεις προς πελάτες τέλους περιόδου
Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο	Σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών τέλους περιόδου
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε καθυστέρηση >90 ημερών τέλους περιόδου
Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs)	Σύμφωνα με τους ορισμούς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA, ITS Technical Standards), ως μη εξυπηρετούμενα ορίζονται τα ανοίγματα που πληρούν μία ή και τις δύο κάτωθι προϋποθέσεις: α. Σημαντικά ανοίγματα με καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών β. Ανοίγματα αβέβαιης πλήρους είσπραξης χωρίς τη ρευστοποίηση εξασφάλισης, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη ποσού σε καθυστέρηση ή ημερών καθυστέρησης
Οριστικές καθυστερήσεις	Δάνεια για τα οποία η Τράπεζα θεωρεί σχεδόν βέβαιο ότι δεν θα μπορέσουν να εξυπηρετηθούν τέλους περιόδου
Τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού	Μέσος όρος αρχής και τέλους περιόδου ταμείου και διαθεσίμων σε Κεντρικές Τράπεζες, απαιτήσεων κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών
Κύρια βασικά ίδια κεφάλαια (CET1)	Κύρια βασικά ίδια κεφάλαια τέλους περιόδου, όπως ορίζονται από τον Κανονισμό (ΕΥ) 575/2013, με σταδιακή εφαρμογή των διατάξεων στα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού
Κεφαλαιακή επάρκεια (total capital +ratio)	Συνολικά ίδια κεφάλαια τέλους περιόδου, όπως ορίζονται από τον Κανονισμό (ΕΥ) 575/2013, με σταδιακή εφαρμογή των διατάξεων στα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού
Λειτουργικά έξοδα	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού συν γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα συν αποσβέσεις ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων περιόδου
Οργανικά έσοδα	Καθαρά έσοδα από τόκους συν καθαρά έσοδα από προμήθειες περιόδου
Δάνεια / Καταθέσεις	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο προς υποχρεώσεις προς πελάτες τέλους περιόδου
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια (σε καθυστέρηση >90 ημερών)	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε καθυστέρηση >90 ημερών προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs)	Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs) προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Κάλυψη μη εξυπηρετούμενων δανείων (σε καθυστέρηση >90 ημερών)	Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε καθυστέρηση >90 ημερών τέλους περιόδου
Κάλυψη μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs)	Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο προς μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs) τέλους περιόδου
Οριστικές καθυστερήσεις / Δάνεια	Δάνεια για τα οποία η Τράπεζα θεωρεί σχεδόν βέβαιο ότι δεν θα μπορέσουν να εξυπηρετηθούν προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Προβλέψεις / Δάνεια	Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Καλύμματα / Δάνεια	Αξία καλυμμάτων δανείων προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Καλύμματα και προβλέψεις / Δάνεια	Αξία καλυμμάτων δανείων και σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Μέσο επιτόκιο δανείων	Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα περιόδου προς μέσο όρο περιόδου (σε ημερήσια βάση) δανείων και λοιπών τοκοφόρων στοιχείων Ενεργητικού
Μέσο επιτόκιο καταθέσεων	Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα περιόδου προς μέσο όρο περιόδου (σε ημερήσια βάση) καταθέσεων και λοιπών υποχρεώσεων τοκοφόρου Παθητικού
Επιτοκιακό περιθώριο	Μέσο επιτόκιο δανείων μείον μέσο επιτόκιο καταθέσεων περιόδου
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο	Καθαρά έσοδα από τόκους περιόδου προς τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού
Αποτελεσματικότητα περιθωρίου	Τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού επί επιτοκιακό περιθώριο περιόδου
Αποτελεσματικότητα περιθωρίου / Καθαρά έσοδα από τόκους	Τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού επί επιτοκιακό περιθώριο προς καθαρά έσοδα από τόκους περιόδου
Κόστος / Έσοδα	Λειτουργικά έξοδα προς οργανικά έσοδα περιόδου
Οργανικά κέρδη προ προβλέψεων	Οργανικά έσοδα μείον λειτουργικά έξοδα περιόδου

Χανιά, 17 Ιουλίου 2020

Ο Προέδρος του Δ.Σ

Μιχαήλ Μαρακάκης

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019

Ποσά σε €	Σημ.	Όμιλος		Τράπεζα	
		31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	11	169.555.929	17.684.234	169.394.030	17.609.228
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	11	7.839.051	9.736.867	7.839.051	9.736.867
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	12	685.220	860.950	685.220	860.950
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στο αποσβεσμένο κόστος	13	1.001.111	1.000.000	1.001.111	1.000.000
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	4	333.885.075	316.602.595	371.735.783	350.570.169
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	26	-	-	4.317.926	6.183.584
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	27	170.350	35.000	-	-
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	14	4.905.103	4.871.491	2.972.982	3.993.087
Ενσώματα πάγια στοιχεία	16	24.466.472	22.998.161	12.224.301	10.985.361
Ακίνητα επενδύσεων	17	24.487.516	18.029.471	7.856.768	1.690.300
Ασώματα περιουσιακά στοιχεία	15	1.260.306	845.887	1.094.015	656.726
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	18	24.928.645	26.144.638	24.834.026	25.636.604
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	19	51.916.452	54.521.328	30.674.324	32.734.385
Σύνολο Ενεργητικού		645.101.232	473.330.622	634.629.538	461.657.261
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες	20	-	12.002.000	-	12.002.000
Υποχρεώσεις προς άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	20	28.513.478	10.121.521	27.259.251	9.327.357
Υποχρεώσεις προς πελάτες	20	537.254.252	379.850.803	537.700.191	381.127.235
Εκδοθέντες χρεωστικοί τίτλοι και λοιπά δάνεια	24	21.629.177	15.692.312	21.629.177	15.692.312
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	18	2.112.622	2.137.157	-	-
Λοιπά στοιχεία παθητικού	21	9.815.881	10.372.251	5.502.320	4.294.304
Σύνολο Παθητικού		599.325.411	430.176.044	592.090.939	422.443.208
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	23	19.714.140	19.622.016	19.714.140	19.622.016
Διαφορά από έκδοση μεριδίων υπέρ το άρτιο	23	84.796.381	84.668.896	84.796.381	84.668.896
Μείον: Ίδιες συνεταιριστικές μερίδες θυγατρικών	23	(303.890)	(303.718)	-	-
Λοιπά αποθεματικά	29	4.452.885	4.486.085	4.432.519	4.463.500
Αποτελέσματα εις νέον		(66.194.759)	(69.347.057)	(66.404.441)	(69.540.359)
Ίδια κεφάλαια μετόχων Τράπεζας		42.464.757	39.126.221	42.538.600	39.214.053
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		3.311.065	4.028.357	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		45.775.821	43.154.578	42.538.600	39.214.053
Σύνολο παθητικού και ιδίων κεφαλαίων		645.101.232	473.330.622	634.629.538	461.657.261

Χανιά, 17 Ιουλίου 2020

Οι σημειώσεις στις σελίδες 39 μέχρι 134 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019

Ποσά σε €	Σημ.	Όμιλος		Τράπεζα	
		31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		24.464.756	25.003.110	27.364.407	27.387.822
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		(8.280.427)	(6.827.429)	(7.949.210)	(6.569.187)
Καθαρά έσοδα από τόκους	5	16.184.329	18.175.681	19.415.197	20.818.635
Έσοδα προμηθειών		2.274.953	2.145.346	2.287.091	2.145.346
Έξοδα προμηθειών		(545.191)	(601.417)	(545.191)	(601.417)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	6	1.729.761	1.543.929	1.741.900	1.543.929
Καθαρά Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες	30	4.094.194	3.863.187	248.246	235.934
Έσοδα από μερίσματα		113.405	15.853	104.207	13.834
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου		(125.648)	610.437	(201.285)	1.209.833
Καθαρά Λοιπά έσοδα		2.617.132	532.389	2.335.685	123.218
Σύνολο Εσόδων		24.613.174	24.741.476	23.643.950	23.945.383
Δαπάνες προσωπικού	7	(8.928.021)	(8.204.190)	(7.697.064)	(6.996.696)
Αποσβέσεις πάγιων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	15,16	(1.919.692)	(1.013.841)	(1.083.854)	(769.867)
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	9	(7.295.766)	(7.467.102)	(5.345.820)	(5.419.293)
Σύνολο Εξόδων		(18.143.479)	(16.685.133)	(14.126.738)	(13.185.856)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου	10	(2.902.024)	(1.149.556)	(2.905.643)	(999.556)
Απομείωση αξίας Παγίων/Λοιπών στοιχείων ενεργητικού		336.682	(147.836)	241.606	(147.836)
Κέρδος από αρνητική υπεραξία		-	1.012.222	-	-
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις		(184.550)	(382.392)	-	18.000
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις		-	-	(2.902.025)	(1.436.354)
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων		3.719.802	7.388.780	3.951.151	8.193.781
Φόρος εισοδήματος	31	(1.227.988)	(1.895.852)	(815.232)	(1.935.887)
Κέρδη/(Ζημιές) περιόδου μετά φόρων		2.491.815	5.492.928	3.135.919	6.257.894
Αναλογούνται σε:					
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών		(607.416)	(322.172)	-	-
Συνεταίρους της Τράπεζας		3.099.231	5.815.100	3.135.919	6.257.894

Χανιά, 17 Ιουλίου 2020

Οι σημειώσεις στις σελίδες 39 μέχρι 134 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Κέρδη/(ζημίες) περιόδου	2.491.815	5.492.928	3.135.919	6.257.894
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου, μετά από φόρους	-	-	-	-
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διαθέσιμο προς πώληση μετά από φόρους	-	(466.731)	-	(346.316)
Αναλογιστικά έσοδα/έξοδα στην κατάσταση συνολικών εσόδων μετά από φόρους	(35.022)	23.348	(30.981)	8.056
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου	2.456.793	5.049.545	3.104.938	5.919.634
<i>Αναλογούντα σε:</i>				
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών	(608.560)	(317.523)	-	-
Συνεταίρους της Τράπεζας	3.065.353	5.367.068	3.104.938	5.919.634

Χανιά, 17 Ιουλίου 2020

Οι σημειώσεις στις σελίδες 39 μέχρι 134 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ - ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019

Ποσά σε €	Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Ίδιες συνεταιριστικές μερίδες	Αποθεματικό διαθέσιμων προς πώληση αξιογράφων	Προγράμματα καθορισμένων παροχών	Λοιπά αποθεματικά	Αποτ/ματα εις νέον	Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017 και 1 Ιανουαρίου 2018	17.933.724	82.691.297	(44.667)	407.665	78.743	4.385.383	(72.554.158)	32.897.988	5.239.378	38.137.366
Επίδραση πρώτης εφαρμογής Δ.Π.Χ.Π. 9, μετά από φόρους	-	-	-	(407.665)	-	-	(3.213.021)	(3.620.687)	-	(3.620.687)
Υπόλοιπο την 01 Ιανουαρίου 2018 προσαρμοσμένο με την επίδραση Δ.Π.Χ.Π. 9	17.933.724	82.691.297	(44.667)	-	78.743	4.385.383	(75.767.179)	29.277.301	5.239.378	34.516.680
Μεταβολή ποσοστών συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρίες	-	-	-	-	-	-	17.186	17.186	(17.186)	-
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	-	18.699	-	-	18.699	4.649	23.348
Κέρδη (ζημιές) περιόδου	-	-	-	-	-	-	5.815.100	5.815.100	(322.172)	5.492.928
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	-	18.699	-	5.832.286	5.850.986	(334.709)	5.516.276
Αύξηση (μείωση) συνεταιριστικού κεφαλαίου	1.688.292	1.977.599	-	-	-	-	-	3.665.891	-	3.665.891
Μεταβολή ποσοστών συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρίες	-	-	-	-	3.260	-	7.755	11.014	(10.232)	783
(Αγορές)/ Πωλήσεις Ιδίων Συνεταιριστικών μερίδων	-	-	(259.052)	-	-	-	-	(259.052)	-	(259.052)
Λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	-	-	580.081	580.081	(866.081)	(286.000)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 1 Ιανουαρίου 2019	19.622.016	84.668.896	(303.718)	-	100.702	4.385.383	(69.347.057)	39.126.222	4.028.356	43.154.578
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	-	(33.878)	-	-	(33.878)	(1.144)	(35.022)
Κέρδη (ζημιές) περιόδου	-	-	-	-	-	-	3.099.231	3.099.231	(607.417)	2.491.815
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	-	(33.878)	-	3.099.231	3.065.353	(608.561)	2.456.793
Αύξηση (μείωση) συνεταιριστικού κεφαλαίου	92.124	127.485	-	-	-	-	-	219.609	-	219.609
Μεταβολή ποσοστών συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρίες	-	-	-	-	678	-	-	678	-	678
Προσαρμογή δικαιωμάτων μη ελεγχουσών συμμετοχών	-	-	-	-	-	-	77.022	77.022	(108.700)	(31.678)
(Αγορές)/ Πωλήσεις Ιδίων Συνεταιριστικών μερίδων	-	-	(172)	-	-	-	-	(172)	-	(172)
Λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	-	-	(23.956)	(23.956)	(31)	(23.987)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019	19.714.140	84.796.381	(303.890)	-	67.502	4.385.383	(66.194.759)	42.464.757	3.311.065	45.775.821

Χανιά, 17 Ιουλίου 2020

Οι σημειώσεις στις σελίδες 39 μέχρι 134 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ – ΤΡΑΠΕΖΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019

Ποσά σε €	Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Αποθεματικό διαθέσιμων προς πώληση αξιογράφων	Προγράμματα καθορισμένων παροχών	Λοιπά αποθεματικά	Αποτ/ματα εις νέων	Σύνολο
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017 και 1 Ιανουαρίου 2018	17.933.724	82.691.297	346.316	70.061	4.385.383	(72.523.882,90)	32.902.898
Επίδραση πρώτης εφαρμογής Δ.Π.Χ.Π. 9, μετά από φόρους	-	-	(346.316)	-	-	(3.274.370,35)	(3.620.687)
Υπόλοιπο την 01 Ιανουαρίου 2018 προσαρμοσμένο με την επίδραση Δ.Π.Χ.Π. 9	17.933.724	82.691.297	-	70.061	4.385.383	(75.798.253)	29.282.212
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	8.056	-	-	8.056
Κέρδη (ζημίες) περιόδου	-	-	-	-	-	6.257.893	6.257.894
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	78.117	-	6.257.893	6.265.950
Αύξηση / (μείωση) συνεταιριστικού κεφαλαίου	1.688.292	1.977.599	-	-	-	-	3.665.891
Λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018 και την 1η Ιανουαρίου 2019	19.622.016	84.668.896	-	78.117	4.385.383	(69.540.359)	39.214.053
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	(30.981)	-	-	(30.981)
Κέρδη (ζημίες) περιόδου	-	-	-	-	-	3.135.918,63	3.135.919
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	19.622.016	84.668.896	-	47.136	4.385.383	(66.404.441)	42.318.991
Αύξηση / (μείωση) συνεταιριστικού κεφαλαίου	92.124	127.485	-	-	-	-	219.609
Λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019	19.714.140	84.796.381	-	47.136	4.385.383	(66.404.441)	42.538.600

Χανιά, 17 Ιουλίου 2020

Οι σημειώσεις στις σελίδες 39 μέχρι 134 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	3.719.802	7.388.780	3.951.151	8.193.781
Προσαρμογές για:				
Μη ταμειακά στοιχεία κατάστασης αποτελεσμάτων και λοιπές προσαρμογές:				
Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, και άυλων περιουσιακών στοιχείων	1.926.906	1.013.841	1.083.878	769.867
Λοιπά λειτουργικά αποτελέσματα	(2.754.551)	(285.000)	(2.619.875)	115.000
Λοιπές κινήσεις παγίων (καθαρές διαγραφές παγίων)	18.308	188.185	-	147.835
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	2.902.024	1.149.556	2.905.643	999.556
Προβλέψεις για παροχές προσωπικού	79.930	46.947	58.429	50.727
Προσαρμογές Αποτίμησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	144.328	(582.515)	201.285	(1.181.911)
Έσοδα από μερίσματα από χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	(113.405)	(15.853)	(104.207)	(13.834)
Αναλογία (κερδών)/ζημιών από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	184.650	400.000	2.902.025	1.436.354
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	-	(9.654)	-	-
Αρνητική υπεραξία	-	(1.012.210)	-	-
Καθαρή (αύξηση)/μείωση δεδουλευμένων τόκων λειτουργικών δραστηριοτήτων*	-	228.330	-	228.330
Λοιπές προσαρμογές	(5.348.436)	(2.460.126)	-	(10.611)
Καθαρή (αύξηση) / μείωση λειτουργικών απαιτήσεων:				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στο αποσβεσμένο κόστος	(1.247)	-	(1.247)	-
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	1.897.816	(6.918.329)	1.897.816	(6.918.329)
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	(2.211)	-	(2.211)	-
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών*	(18.092.270)	(6.574.570)	(21.979.013)	(10.544.785)
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	978.711	(3.281.229)	(2.811.209)	(3.654.397)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) λειτουργικών υποχρεώσεων:				
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες	(12.002.000)	(55.000.000)	(12.002.000)	(55.000.000)
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	18.391.957	6.567.177	17.931.894	6.665.361
Υποχρεώσεις προς πελάτες	157.403.450	57.256.549	156.572.956	58.064.826
Λοιπά στοιχεία παθητικού	(655.486)	2.484.382	(658.830)	890.288
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	148.678.277	584.261	147.326.486	238.058
Ταμειακές ροές από την επενδυτική δραστηριότητα				
Συμμετοχή στην (αύξηση)/μείωση μετοχικού κεφαλαίου συνδεδεμένων εταιρειών /θυγατρικών	(320.000)	-	-	-
Απόκτηση θυγατρικών, εκτός ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων που αποκτήθηκαν	-	-	(57.000)	-
Εισπραχθέντα μερίσματα από χαρτοφυλάκιο επενδύσεων και συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	113.405	15.853	104.207	13.834
Απόκτηση ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(2.736.989)	(951.081)	(1.725.893)	(121.142)
Απόκτηση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	-	(754.760)	-	(975.157)
Απόκτηση επιπλέον ποσοστών σε θυγατρικές	-	241.130	-	-
Εισπράξεις από πώληση και εξόφληση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	-	69.608	-	59.954
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(2.943.583)	(1.379.249)	(1.678.686)	(1.022.511)
Ταμειακές ροές από την χρηματοδοτική δραστηριότητα				
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	219.609	3.665.891	219.609	3.665.891
Εισπράξεις από έκδοση πιστωτικών τίτλων	5.900.000	2.110.000	5.900.000	2.110.000
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	6.119.609	5.775.891	6.119.609	5.775.891
Επίπτωση συναλλαγματικών διαφορών στο ταμείο και τα ταμειακά ισοδύναμα	17.392	27.922	17.392	27.922
Καθαρή αύξηση / (μείωση) ταμείου και ταμειακών ισοδυνάμων	151.871.695	5.008.824	151.784.802	5.019.360
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα έναρξης περιόδου	17.684.234	12.675.409	17.609.228	12.589.868
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα τέλους περιόδου	169.555.929	17.684.234	169.394.030	17.609.228

*Όπως αναμορφώθηκε

Χανιά, 17 Ιουλίου 2020

Οι σημειώσεις στις σελίδες 39 μέχρι 134 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

**ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΧΡΗΣΗ 01.01.2019 - 31.12.2019****ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ**

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (διακριτικός τίτλος ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ και εφεξής «Τράπεζα») ιδρύθηκε με την από 18 Αυγούστου 1993 ιδρυτική συνέλευση των μελών του Συνεταιρισμού ως αμιγής πιστωτικός συνεταιρισμός περιορισμένης ευθύνης. Ο Συνεταιρισμός έλαβε άδεια λειτουργίας ως πιστωτικό ίδρυμα με την υπ' αριθμό συνεδρίαση 560/18-9-1995 απόφαση (θέμα 14) της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος, και έκτοτε ο Συνεταιρισμός λειτουργεί μέχρι σήμερα ως Πιστωτικό Ίδρυμα, σύμφωνα με τις διατάξεις, αρχικά του Ν. 2076/1992, στη συνέχεια του Ν. 3601/2007 και σήμερα του Ν.4261/2014, σε συνδυασμό με τις διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2258/1993 καθώς και με τις διατάξεις των αποφάσεων των εκάστοτε αρμόδιων επιτροπών της Τράπεζας της Ελλάδος. Για να εισέλθει κάποιος ως μέλος του Συνεταιρισμού υποχρεούται να αγοράσει μια τουλάχιστον συνεταιριστική μερίδα, η πραγματική αξία της οποίας καθορίζεται από την ονομαστική αξία αυτής πλέον μιας υπεραξίας που καθορίζεται από την περιουσιακή θέση της Τράπεζας. Έδρα του Συνεταιρισμού έχει οριστεί, βάσει του Καταστατικού, ο Δήμος Χανίων, ενώ από το 2007 στεγάζεται στην οδό Ελευθερίου Βενιζέλου 28-32 στο κέντρο της πόλης των Χανίων σε ιδιόκτητα κτίρια (Αριθμ.Γ.Ε.ΜΗ 123088758000, τηλ.(+30) 28210 25500), www.chaniabank.gr).

Δυνάμει των άρθρων 2 και 3 του Καταστατικού και με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα μπορεί να ιδρύει υποκαταστήματα, πρακτορεία, γραφεία ή άλλες εγκαταστάσεις οπουδήποτε καθώς και να διορίζονται ή και να ανακαλούνται αντιπρόσωποι σε οποιαδήποτε πόλη της Ελλάδος ή του εξωτερικού, αφού τηρηθούν και τα προβλεπόμενα σχετικώς από το νόμο. Στη διάρκεια της εικοσαετούς και πλέον λειτουργίας της η Τράπεζα έχει αναπτύξει μια σειρά από ελκυστικά τραπεζικά προϊόντα που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των μελών/πελατών της ενώ σε συνάρτηση με τις θυγατρικές της (εφεξής ο «Όμιλος») μεριμνά ώστε να παγιοποιήσει τη θέση της στο τραπεζικό στερέωμα αλλά και να σταθεί αρωγός στην τοπική οικονομία.

Η βάση των εργασιών του Ομίλου αποτελείται από ευέλικτα (για τις ανάγκες των πελατών της) χορηγητικά και καταθετικά προϊόντα επιχειρηματικής και λιανικής τραπεζικής, παράλληλες τραπεζικές εργασίες (συνάλλαγμα και εμβάσματα), χρηματοπιστηριακές υπηρεσίες αλλά και διαχείριση ακίνητης περιουσίας. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε ολόκληρη τη Κρήτη αλλά και στην Αττική, με προοπτική να επεκταθεί το δίκτυό της και στην υπόλοιπη επικράτεια.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου κατά την ημερομηνία έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων, είναι η εξής:

- Μαρακάκης Μιχαήλ του Εμμανουήλ, Πρόεδρος Δ.Σ.
- Ανδρουλάκης Γεώργιος του Χαραλάμπους, Αντιπρόεδρος Δ.Σ.
- Μπαδιερίτης Κυριάκος του Κωνσταντίνου, Γραμματέας
- Φαραντάκης Γεώργιος του Ιωσήφ, Ταμίας
- Αποστολάκης Εμμανουήλ του Αποστόλου, Μη Εκτελεστικό Μέλος
- Βάμβουκας Αναστάσιος του Δημητρίου, Μη Εκτελεστικό Μέλος
- Μαλανδράκης Ιωάννης του Ιωάννη, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
- Μπαουράκης Γεώργιος του Μιχαήλ, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
- Ντοκάκης Δημήτριος του Βασιλείου, Εκτελεστικό Μέλος
- Περιβολάκης Αλέξανδρος του Βασιλείου, Εκτελεστικό Μέλος
- Σπερελάκη Μαρία του Θεοδώρου, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
- Τζινάκης Εμμανουήλ του Μιχαήλ, Εκτελεστικό μέλος
- Χιωτάκης Ιωσήφ του Ιωσήφ, Εκτελεστικό Μέλος

Οι οικονομικές καταστάσεις υπόκεινται στην έγκριση της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης των συνεταίρων της Τράπεζας. Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας την 17 Ιουλίου 2020.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

2.1 Βάση παρουσίασης

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και οι ατομικές οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019 (οι «οικονομικές καταστάσεις»), έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «Δ.Π.Χ.Α.»), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (η «Ε.Ε.»).

Τα ποσά απεικονίζονται στρογγυλοποιημένα σε Ευρώ (εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά). Τα συγκριτικά στοιχεία, όπου κρίθηκε απαραίτητο αναπροσαρμόστηκαν για να συμβαδίζουν με την παρουσίαση της τρέχουσας περιόδου.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων καθώς και τα ακίνητα επενδύσεων, τα οποία αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους.

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, όπως επίσης και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Η ως ανωτέρω διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών εφαρμόζεται κυρίως στις ακόλουθες περιοχές: προβλέψεις απομείωσης αξίας δανείων και λοιπών απαιτήσεων, αποτίμηση χαρτοφυλακίου επενδύσεων και χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, αποτίμηση ακινήτων επενδύσεων, έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας και των άυλων περιουσιακών στοιχείων από επιχειρηματικές συνενώσεις, έλεγχος της δυνατότητας ανάκτησης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, εκτίμηση των υποχρεώσεων από παροχές στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία και των υποχρεώσεων από εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις και ανοιχτές φορολογικές χρήσεις. Τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τα δημοσιευμένα.

Οι περιοχές που εμπεριέχουν υψηλότερο βαθμό εκτιμήσεων και παραδοχών ή πολυπλοκότητας, ή περιοχές όπου οι υποθέσεις και οι εκτιμήσεις έχουν σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, παρουσιάζονται στη Σημείωση 3.

2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας (going concern)

Οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2019 συντάχθηκαν με βάση την αρχή της συνέχειας της επιχειρηματικής δράσης (going concern) η οποία κρίθηκε ως κατάλληλη από τη Διοίκηση της Τράπεζας, αξιολογώντας και συνεκτιμώντας όλες τις παρακάτω παραμέτρους:

- τις μεταβολές στο μακροοικονομικό περιβάλλον,
- τους παράγοντες κινδύνου στους οποίους είναι εκτεθειμένη, συμπεριλαμβανομένου και του λειτουργικού κινδύνου, καθώς και όλες τις ενέργειες που εφαρμόζει για την αποτελεσματική διαχείριση των εν λόγω κινδύνων, μεταξύ άλλων και την εκτίμηση για τη θετική εξέλιξη των νομικών της υποθέσεων,
- τις προγραμματισμένες ενέργειες αναφορικά με τη διαχείριση μη εξυπηρετούμενων δανείων της,
- τις επιτυχημένες στο παρελθόν αυξήσεις κεφαλαίου καθώς και τις εκδόσεις ομολόγων για την ικανοποίηση των αυξημένων απαιτήσεων που αντιμετωπίζει αναφορικά με την κεφαλαιακή της επάρκεια καθώς και τη δημιουργία εσωτερικού κεφαλαίου μέσω της μελλοντικής προσδοκώμενης κερδοφορίας της,
- τη σημαντική βελτίωση της ρευστότητάς της κατά το έτος 2019 και τη διατήρηση της ρευστότητάς της σε υψηλά επίπεδα κατά το α' εξάμηνο 2020 παρά την έξαρση της πανδημίας από τον κορωνοϊό,
- τα προληπτικά μέτρα που έλαβε εγκαίρως για την ομαλή συνέχιση των λειτουργιών της κατά την περίοδο έξαρσης της πανδημίας λόγω κορωνοϊού,
- τα μέτρα αντιστάθμισης των αρνητικών επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού όπως έχουν ληφθεί από την Κυβέρνηση και από τους Ευρωπαϊκούς Θεσμούς,
- Την κάλυψη του ελάχιστου δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας

Μακροοικονομικό περιβάλλον:

Το 2019 η αναπτυξιακή δυναμική της ελληνικής οικονομίας συνεχίστηκε μετά την ανάκαμψη του 2018 και του 2017. Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ σε σταθερές τιμές διαμορφώθηκε σε 1,9% στο ίδιο επίπεδο με το 2018 σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ). Ταυτόχρονα η ανεργία με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ τον Οκτώβριο του 2019 ήταν 16,6% (31 Δεκεμβρίου 2018: 18%) και εξακολουθεί να παραμένει σε υψηλά επίπεδα ενώ ο εναρμονισμένος πληθωρισμός διαμορφώθηκε σε 1,1% το 2019 από 0,8% το 2018. Σημειώνεται ότι στην ευρωζώνη κατά το 2019 σημειώθηκε σημαντική επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ (1,2%, από 1,9% το 2018).

Η ολοκλήρωση του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής, η βελτίωση της εμπιστοσύνης κατά το 2018, οδήγησαν σε σημαντική επιστροφή των καταθέσεων των τραπεζών η οποία συνεχίστηκε και το 2019 μετά την άρση των «capital controls» ενώ μηδενίστηκε η προσφυγή τραπεζών στο μηχανισμό έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (ELA) από την κεντρική τράπεζα και βελτιώθηκε η πρόσβαση των τραπεζικών ιδρυμάτων στη διατραπεζική αγορά.

Την αναπτυξιακή προοπτική της ελληνικής οικονομίας διέκοψε στο α΄ τρίμηνο του 2020 η πανδημία που προκλήθηκε από τον κορωνοϊό (COVID-19) καθώς και η όξυνση του προσφυγικού προβλήματος στη χώρα. Η έξαρση της πανδημίας που προκλήθηκε λόγω του κορωνοϊού έρχεται να προσθέσει έναν σημαντικό παράγοντα αβεβαιότητας τόσο σε ό,τι αφορά την εξέλιξη των μακροοικονομικών μεγεθών όσο και τη δυνατότητα των επιχειρήσεων να λειτουργήσουν υπό το καθεστώς των περιοριστικών μέτρων που επιβάλλονται. Η εν λόγω εξέλιξη αναμένεται να επηρεάσει δυσμενώς την ικανότητα των δανειοληπτών στην αποπληρωμή των υποχρεώσεών τους και κατ' επέκταση το ύψος των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου. Οι χρηματοοικονομικές επιπτώσεις εξαρτώνται σε σημαντικό βαθμό από το χρόνο που η κρίση αυτή θα διαρκέσει. Οι ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις της εξάπλωσης του κορωνοϊού αναμένεται να επηρεάσουν και να ανακόψουν περαιτέρω την αναπτυξιακή πορεία της ελληνικής οικονομίας. Για να μειώσει τις παραπάνω επιπτώσεις η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) αποφάσισε να εφαρμόσει εξαίρεση από το γενικό κανόνα επιλεξιμότητας ομολόγων για τα ελληνικά κρατικά ομόλογα με το νέο πρόγραμμα αγοράς ομολόγων που συνδέεται με την πανδημία ύψους 750 δισ. ευρώ που θα διαρκέσει τουλάχιστον έως το τέλος του 2020.

Οι τράπεζες στο 2019 σημείωσαν πρόοδο ως προς τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ). Ειδικότερα, στο τέλος Δεκεμβρίου 2019 τα ΜΕΔ ανήλθαν σε 68,0 δισ. ευρώ, μειωμένα κατά περίπου 13,8 δισ. ευρώ συγκριτικά με το τέλος Δεκεμβρίου 2018 και κατά περίπου 39,2 δισ. ευρώ έναντι του Μαρτίου 2016, οπότε είχε καταγραφεί και το υψηλότερο επίπεδο ΜΕΔ. Η υποχώρηση του αποθέματος των ΜΕΔ οφείλεται κυρίως σε πωλήσεις δανείων ύψους 8,1 δισ. ευρώ καθώς και σε διαγραφές ύψους 4,3 δισ. ευρώ. Ο δείκτης ΜΕΔ ανέρχονταν στο 40,3% στο τέλος του Δεκεμβρίου 2019. Σύμφωνα με τη στοχοθεσία που υπέβαλλαν τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (SSM) στο τέλος Μαρτίου 2019, στόχος είναι η μείωση του δείκτη ΜΕΔ ως προς το σύνολο των δανείων σε επίπεδο κάτω του 20% στο τέλος του 2021.

Κεφαλαιακή Επάρκεια:

Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 εμφανίζεται ενισχυμένος, συγκριτικά με την 31.12.2018.

Κατά την 31.12.2019 σε ενοποιημένη βάση ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας ανήλθε σε 14% (2018:13,1%) ενώ σε ατομική βάση ο Δείκτης ανήλθε σε 13,8% (2018:12,9%).

Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις (Ν.4261/2014 και Κανονισμός ΕΕ 575/2013) από την 01/01/2016 και εφεξής, τέθηκαν σε ισχύ, τα παρακάτω κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας:

- **Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου:** Εκφράζεται ως ποσοστό του συνολικού ποσού των ανοιγμάτων σε κίνδυνο και έχει ανέλθει σταδιακά σε 2,50% την 01/01/2019 ως εξής: 0,625% την 01/01/2016, 1,25% την 01/01/2017, 1,875% την 01/01/2018 και 2,50% την 01/01/2019.
- **Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας:** Εκφράζεται ως ποσοστό του συνολικού ποσού των ανοιγμάτων σε κίνδυνο και κυμαίνεται μεταξύ 0% και 2,50%, ενώ υπάρχει η δυνατότητα να ανέλθει και σε ποσοστό υψηλότερο του 2,50% εφόσον αυτό δικαιολογείται κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 127 του Ν.4261/2014. Η Τράπεζα της Ελλάδος για το 2018 και το 2019 καθόρισε το ποσοστό του αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος σε 0%. Επισημαίνεται ότι, το μηδενικό ειδικό αντικυκλικό απόθεμα ασφαλείας, ενδέχεται με σχετική απόφαση της ΤτΕ να μεταβληθεί στο 2020.
- **Βάσει της απόφασης 292/18.12.2018** της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων και στα πλαίσια της Εποπτικής Διαδικασίας Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΕΔΕΑ), ορίστηκαν για την Τράπεζα πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους 2,60% για το έτος 2019.
- **Βάσει της απόφασης 353/10.04.2020** της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων και στα πλαίσια της Εποπτικής Διαδικασίας Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΕΔΕΑ), ορίστηκαν για την Τράπεζα πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους 2,68% για το έτος 2020.

Βάσει όλων των ανωτέρω ο ελάχιστος απαιτούμενος συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας για το 2020 διαμορφώνεται σε 13,18%.

Έτος	Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	Απόθεμα Ασφαλείας Ν.4261/2014	Πρόσθετες Απαιτήσεις από ΕΔΕΑ	Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας
2018	8,00%	1,875%	2,04%	11,92%
2019	8,00%	2,50%	2,60%	13,10%
2020	8,00%	2,50%	2,68%	13,18%

Επιπρόσθετα σύμφωνα με την απόφαση 353/7/10.4.2020 της ΤΤΕ έγινε σύσταση στην Τράπεζα να ικανοποιεί ένα επιπλέον περιθώριο κεφαλαίων Κεφαλαιακής Κατεύθυνσης (Pillar 2 Capital Guidance) της τάξεως του 0,50%, πλέον των συνολικών κεφαλαιακών απαιτήσεων της ΕΔΕΑ και των αποθεμάτων ασφαλείας. Το επιπλέον περιθώριο κεφαλαίων Κεφαλαιακής Κατεύθυνσης (Pillar 2 Capital Guidance) θα πρέπει να τηρείται σε κεφάλαια κοινών μέτοχων της κατηγορίας 1 (CET 1).

Ωστόσο λαμβάνοντας υπόψη τις έκτακτες συνθήκες που διαμορφώνονται λόγω της πανδημίας του COVID-19, η Τράπεζα επιτρέπεται να λειτουργεί κάτω από το επίπεδο του επιπλέον περιθωρίου Κεφαλαιακής Κατεύθυνσης (Pillar 2 Capital Guidance), για λόγους που σχετίζονται με οικονομικές επιπτώσεις και λειτουργικές δυσχέρειες οφειλόμενες στην πανδημία.

Επιπρόσθετα να σημειώσουμε ότι λόγω της σημαντικής συμμετοχής της αναβαλλόμενης φορολογίας στα εποπτικά κεφάλαια, ο κίνδυνος που σχετίζεται με το πλαίσιο αναγνώρισης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (D.T.A. & D.T.C, Άρθρο 27 και 27^ο του Ν.4172/2013)) είναι σημαντικός και συσχετίζεται με τους μελλοντικούς φορολογικούς συντελεστές και την όποια τυχόν δυσμενή μεταβολή του νομικού και κανονιστικού πλαισίου που διέπει το χειρισμό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων στα εποπτικά κεφάλαια.

Ρευστότητα:

Στα πλαίσια της βελτίωσης του μακροοικονομικού περιβάλλοντος και του εγχώριου οικονομικού κλίματος καθώς και της πλήρους απελευθέρωσης των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων στο εσωτερικό της χώρας γεγονός τα οποία συνέβαλλαν στην επιστροφή καταθέσεων, η Τράπεζα κατάφερε την 31 Δεκεμβρίου 2019 να βελτιώσει σημαντικά την ρευστότητα της αυξάνοντας τις καταθέσεις της κατά €174 εκ. περίπου (αύξηση 44,7%) συγκριτικά με την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Η Τράπεζα λόγω της σημαντικής βελτίωσης της ρευστότητάς κατά το 2019 κατάφερε να αποπληρώσει πλήρως τον δανεισμό της από τον Έκτακτο Μηχανισμό Ρευστότητας («ELA») τον Μάρτιο του 2019, ο οποίος ανερχόταν σε 12εκ.€ κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018. Σημειώνεται ότι η Τράπεζα συνεχίζει να έχει πρόσβαση στην χρηματοδότηση από τον Έκτακτο Μηχανισμό Ρευστότητας («ELA»), σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης άντλησης ρευστότητας, με την παροχή εξασφαλίσεων αποδεκτών στοιχείων ενεργητικού.

Η σταδιακή αύξηση της ρευστότητας κατά το 2019 συνέβαλλε και στην περαιτέρω ενίσχυση των εποπτικών δεικτών ρευστότητας, ξεπερνώντας τα ρυθμιστικά εποπτικά όρια 100%. Συγκεκριμένα την 31 Δεκεμβρίου 2019 ο δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας LCR («Liquidity Coverage Ratio») ανήλθε σε 255% και 257% για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα, ενώ ο δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης NSFR («Net Stable Funding Ratio») ανήλθε σε 168% και 177% για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα.

Τέλος, αναφέρεται ότι η Τράπεζα καθ' όλη τη διάρκεια της πανδημίας και για όλο το α' εξάμηνο του 2020 διέθετε υψηλά επίπεδα ρευστότητας, διατηρώντας εξίσου υψηλούς δείκτες ρευστότητας καθώς και αποθεματικού ρευστότητας, χωρίς να παρατηρηθεί εκροή καταθέσεων ή κάποια άλλη δυσμενή επίπτωση στη ρευστότητά της λόγω της πανδημίας COVID-19.

Σχέδιο Επιχειρησιακής συνέχειας:

Η Τράπεζα στα πλαίσια της έγκαιρης και αποτελεσματικής αντιμετώπισης ενδεχόμενων δυσμενών επιπτώσεων που θα μπορούσε να είχε επιφέρει η πανδημία λόγω COVID-19, κατήρτισε και εφάρμοσε προληπτικά ένα «Πλάνο Διαχείρισης Κρίσεων σε Πανδημία», το οποίο συμπληρώνει το «Σχέδιο Συνέχειας Εργασιών» το οποίο διατηρεί. Επιπρόσθετα, για την αντιμετώπιση της γενικευμένης κρίσης λόγω της πανδημίας έλαβε επιπλέον μέτρα για την ασφάλεια των εργαζομένων της και των πελατών της, μεταξύ άλλων επιτυγχάνοντας την εξ' αποστάσεως εργασία για την πλειονότητα του προσωπικού της και διασφαλίζοντας την ομαλή συνέχιση της λειτουργίας της.

2.3 Υιοθέτηση των Δ.Π.Χ.Α.

Νέα ΔΠΧΑ, τροποποιήσεις και διερμηνείες που τέθηκαν σε ισχύ από την 1 Ιανουάριου 2019

Νέα ΔΠΧΑ

-ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (σε ισχύ για χρήσεις που αρχίζουν την ή μετά την 1 Ιανουάριου 2019). Το ΔΠΧΑ 16 αντικαθιστά τις σχετικές οδηγίες περί μισθώσεων που περιλαμβάνονται στο ΔΛΠ 17 Μισθώσεις, ΕΔΔΠΧΑ 4 Προσδιορισμός του εάν μια συμφωνία εμπεριέχει μίσθωση, ΜΕΔ-15 Λειτουργικές μισθώσεις - Κίνητρα και ΜΕΔ-27 Εκτίμηση της ουσίας των συναλλαγών που συνεπάγονται το νομικό τύπο μιας μίσθωσης και καθορίζει αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των συμβάσεων μίσθωσης, με στόχο να εξασφαλιστεί ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν σχετικές πληροφορίες που απεικονίζουν με ακρίβεια αυτές τις συναλλαγές. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο λογιστικό μοντέλο μίσθωσης για τους μισθωτές. Ένας μισθωτής αναγνωρίζει ένα Δικαίωμα Χρήσης (ΔΧ) ως περιουσιακό στοιχείο, το οποίο αντιπροσωπεύει το δικαίωμα του να χρησιμοποιεί το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο και μια υποχρέωση μίσθωσης η οποία αντιπροσωπεύει την υποχρέωσή του να καταβάλλει μισθώματα. Η υποχρέωση μίσθωσης, αρχικά, επιμετράται στην παρούσα αξία των μελλοντικών πληρωμών των μισθωμάτων, προεξοφλημένων με τη χρήση ενός επιτοκίου που εμπεριέχεται στη μίσθωση ή στην περίπτωση που αυτό το επιτόκιο δεν μπορεί να προσδιοριστεί εύκολα, με το επιτόκιο δανεισμού του μισθωτή (IBΘ). Το ΔΧ αρχικά επιμετράται στην αξία της υποχρέωσης μίσθωσης.

Μεταγενέστερα, το ΔΧ αποσβένεται στη διάρκεια της μίσθωσης και η χρηματοοικονομική υποχρέωση επιμετράται στο αποσβεσμένο κόστος. Το έξοδο λειτουργικής μίσθωσης που αναγνωριζόταν σύμφωνα με το ΔΛΠ 17 αντικαθίσταται από το έξοδο της απόσβεσης του ΔΧ και από το έξοδο τόκου που προέρχεται από την αναστροφή της προεξόφλησης της υποχρέωσης μίσθωσης. Η αλλαγή στην παρουσίαση των εξόδων λειτουργικής μίσθωσης θα έχει ως αποτέλεσμα τη βελτίωση των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες και την αντίστοιχη μείωση των ταμειακών ροών από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.

Η λογιστική αντιμετώπιση από την πλευρά του εκμισθωτή παραμένει ίδια με το τρέχον πρότυπο - δηλαδή οι εκμισθωτές εξακολουθούν να κατατάσσουν τις μισθώσεις ως χρηματοδοτικές ή λειτουργικές χρησιμοποιώντας τα ίδια κριτήρια ταξινόμησης με του ΔΛΠ 17.

Μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι Εκμισθωτής

Δεν υπήρξε σημαντική επίδραση στις χρηματοδοτικές μισθώσεις του Ομίλου ή στις μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι εκμισθωτής.

Μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι Μισθωτής

Ο Όμιλος εφάρμοσε την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση, όπου το ΔΧ είναι ίσο με την υποχρέωση της μίσθωσης κατά την υιοθέτηση του νέου προτύπου και δεν θα αναμορφώσει τα συγκριτικά στοιχεία. Ο Όμιλος εφάρμοσε την πρακτική μέθοδο και εξαίρεση, κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 16, τον ορισμό της μίσθωσης και δεν επαναξιολόγησε εάν μία σύμβαση είναι ή περιέχει μίσθωση. Ως εκ τούτου, κατά την ημερομηνία μετάβασης (δηλαδή την 1η Ιανουάριου 2019), ο Όμιλος εφάρμοσε το ΔΠΧΠ 16 μόνο στις συμβάσεις που είχαν προηγουμένως αναγνωριστεί ως μισθώσεις βάσει του ΔΛΠ 17 και της Διερμηνείας ΕΔΔΠΧΑ 4.

Ο Όμιλος επέλεξε να κάνει χρήση της εξαίρεσης αναγνώρισης που παρέχεται για τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις μικρής αξίας, για τις οποίες οι πληρωμές μίσθωσης αναγνωρίζονται ως λειτουργικά έξοδα, σε σταθερή βάση, στη διάρκεια της μίσθωσης.

Η σημαντικότερη εκτίμηση που χρησιμοποιήθηκε για την επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης αφορά το επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε για την προεξόφληση των μισθωμάτων στην παρούσα τους αξία από την ημερομηνία της πρώτης εφαρμογής και θεωρείται σημαντική λογιστική εκτίμηση.

Τα ΔΧ και οι υποχρεώσεις μίσθωσης περιλαμβάνονται στα κονδύλια «Ενσώματα πάγια στοιχεία» και «Λοιπά στοιχεία παθητικού» αντίστοιχα.

Η επίπτωση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου αναφέρεται στη σημείωση 32.

Τροποποιήσεις και διερμηνείες

Οι παρακάτω τροποποιήσεις και διερμηνείες εφαρμόστηκαν από τον Όμιλο και την Τράπεζα, χωρίς ωστόσο να έχουν ουσιώδη επίδραση στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις τους.

ΔΠΧΑ 9 (Τροποποιήσεις): «Προπληρωθέντα Στοιχεία με Αρνητική Απόδοση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 9. Βάσει των υφιστάμενων απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9, μία οικονομική οντότητα θα επιμετρούσε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς το χαρακτηριστικό της «αρνητικής απόδοσης» θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δημιουργεί ενδεχόμενες ταμειακές ροές οι οποίες δεν αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκου. Βάσει των τροποποιήσεων, οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να επιμετρούν συγκεκριμένα προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, εφόσον πληρείται μία συγκεκριμένη προϋπόθεση.

-Διερμηνεία 23 της ΕΔΔΠΧΠ «Αβεβαιότητα σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος»

(σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουάριου 2019 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB).

Η Διερμηνεία 23 έχει εφαρμογή στον προσδιορισμό του φορολογητέου κέρδους (φορολογική ζημία), τις φορολογικές βάσεις, τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες, τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ελαφρύνσεις και τους φορολογικούς συντελεστές, όταν υπάρχει αβεβαιότητα ως προς την ορθότητα των φορολογικών χειρισμών σύμφωνα με το ΔΛΠ 12. Σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να εξετάζεται:

- εάν οι φορολογικοί χειρισμοί πρέπει να εξετάζονται συλλογικά ή εξατομικευμένα και υπό την παραδοχή ότι οι έλεγχοι θα διενεργηθούν από τις φορολογικές Αρχές έχοντας πλήρη γνώση των σχετικών πληροφοριών,
- η πιθανότητα να γίνει αποδεκτός ο προσδιορισμός του φορολογητέου κέρδους (φορολογικής ζημίας), των φορολογικών βάσεων, των αχρησιμοποίητων φορολογικών ζημιών, των αχρησιμοποίητων πιστώσεων φόρου και των φορολογικών συντελεστών από τις φορολογικές Αρχές, και
- η επαναξιολόγηση των κρίσεων και εκτιμήσεων εάν αλλάξουν τα γεγονότα και οι περιστάσεις.

Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας.

ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις): «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε μία συγγενή ή κοινοπραξία – στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης – βάσει του ΔΠΧΑ 9.

-Ετήσιες Βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ 2015-2017 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουάριου 2019 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB).

-ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) Τροποποίηση προγράμματος, περικοπή ή διακανονισμός (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουάριου 2019 και μετά)

Τον Φεβρουάριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19, βάσει των οποίων μία οικονομική οντότητα απαιτείται να χρησιμοποιεί επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές κατά τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας και του καθαρού τόκου για την εναπομένουσα περίοδο μετά την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η ενίσχυση της κατανόησης των οικονομικών καταστάσεων και η παροχή περισσότερο χρήσιμων πληροφοριών στους χρήστες αυτών.

ΔΠΧΑ 3 (Τροποποιήσεις) Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μια οντότητα επανεπιμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μια από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής.

ΔΠΧΑ 11(Τροποποιήσεις) Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μια οντότητα δεν επανεπιμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μια από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής.

ΔΛΠ 12 Φόροι Εισοδήματος (Τροποποιήσεις) Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι μια οντότητα λογιστικοποιεί όλες τις επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από πληρωμές μερισμάτων με τον ίδιο τρόπο.

Νέα ΔΠΧΑ, τροποποιήσεις και διερμηνείες που θα τεθούν σε ισχύ σε μεταγενέστερες περιόδους

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα», Δ.Λ.Π. 39 και ΔΠΧΑ 7 (Τροποποιήσεις) (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)

Τον Νοέμβριο του 2019 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στα παραπάνω πρότυπα, σύμφωνα με την οποία παρέχονται προσωρινές εξαιρέσεις από την εφαρμογή συγκεκριμένων διατάξεων της λογιστικής αντιστάθμισης στο πλαίσιο της εφαρμογής της αναμόρφωσης του επιτοκίου αναφοράς (Interest rate benchmark reform). Σύμφωνα με τις εξαιρέσεις αυτές, οι εταιρίες που εφαρμόζουν τις σχετικές διατάξεις μπορούν να υποθέτουν ότι το επιτόκιο αναφοράς δεν θα αλλάξει ως αποτέλεσμα εφαρμογής της αναμόρφωσης του επιτοκίου αναφοράς. Οι εξαιρέσεις αφορούν την εφαρμογή των ακόλουθων διατάξεων:

- Την απαίτηση περί πολύ υψηλής πιθανότητας εκπλήρωσης όσον αφορά αντισταθμίσεις ταμειακών ροών,
- Την αξιολόγηση της οικονομικής σχέσης ανάμεσα στο αντισταθμιζόμενο στοιχείο και το μέσο αντιστάθμισης,
- Τον προσδιορισμό ενός συστατικού ενός στοιχείου ως αντισταθμισμένου στοιχείου.

Η Τράπεζα εξετάζει την επίπτωση των παραπάνω στις οικονομικές της καταστάσεις, δεν αναμένεται όμως ουσιώδη επίπτωση από την παραπάνω τροποποίηση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας.

Αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)

Την 29η Μαρτίου 2018 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε το αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο το οποίο επανακαθορίζει το σκοπό της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των οικονομικών καταστάσεων, τους ορισμούς του περιουσιακού στοιχείου, της υποχρέωσης, της καθαρής θέσης, καθώς και των εσόδων και των εξόδων, τα κριτήρια αναγνώρισης και τις οδηγίες σχετικά με τον χρόνο της διαγραφής περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στις οικονομικές καταστάσεις, τις βάσεις αποτίμησης και οδηγίες σχετικά με τον τρόπο που πρέπει να χρησιμοποιούνται και έννοιες και καθοδήγηση σχετικά με την παρουσίαση και τις γνωστοποιήσεις.

Ο σκοπός της αναθεώρησης του εννοιολογικού πλαισίου είναι η υποβοήθηση όσον προετοιμάζουν οικονομικές καταστάσεις να αναπτύσσουν συνεπείς λογιστικές πολιτικές για συναλλαγές και άλλα γεγονότα που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των υπάρχοντων προτύπων ή όταν ένα πρότυπο δίνει δυνατότητα επιλογής μεταξύ λογιστικών πολιτικών. Επιπλέον, σκοπός της αναθεώρησης είναι να βοηθήσει όλα τα εμπλεκόμενα μέρη να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν τα πρότυπα.

Το IASB εξέδωσε επίσης ένα συνοδευτικό έγγραφο, «Τροποποιήσεις στις παραπομπές του εννοιολογικού πλαισίου», το οποίο καθορίζει τις τροποποιήσεις των προτύπων που επηρεάζονται προκειμένου να επικαιροποιηθούν οι αναφορές στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο.

Η τροποποίηση εφαρμόζεται από τους συντάκτες που αναπτύσσουν λογιστικές πολιτικές βάσει του εννοιολογικού πλαισίου, στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020. Η Τράπεζα εξετάζει την επίπτωση των παραπάνω στις οικονομικές της καταστάσεις, δεν αναμένεται όμως ουσιώδη επίπτωση από την παραπάνω τροποποίηση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας.

Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3: «Ορισμός μιας Επιχείρησης» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB πρόβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 3 προκειμένου να βελτιώσει τον ορισμό μίας επιχείρησης. Οι τροποποιήσεις θα βοηθήσουν τις οντότητες να προσδιορίσουν αν μία απόκτηση αποτελεί συνένωση επιχειρήσεων ή απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού. Ο

τροποποιημένος ορισμός επισημαίνει ότι η εκροή μίας επιχείρησης είναι να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες στους πελάτες, ενώ ο προγενέστερος ορισμός εστίαζε στις αποδόσεις υπό τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλων οικονομικών οφελών στους επενδυτές και σε τρίτους. Επιπλέον της τροποποίησης του ορισμού της επιχείρησης, το IASB μέσω της εν λόγω έκδοσης παρέχει συμπληρωματική καθοδήγηση. Η Τράπεζα εξετάζει την επίπτωση των παραπάνω στις οικονομικές της καταστάσεις, δεν αναμένεται όμως ουσιώδη επίπτωση από την παραπάνω τροποποίηση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 και στο ΔΛΠ 8: «Ορισμός του Ουσιώδους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στον ορισμό του ουσιώδους, προκειμένου να καταστεί ευκολότερο για τις εταιρείες να προβούν σε άσκηση κρίσης σχετικά με το ουσιώδες μέγεθος. Ο ορισμός του ουσιώδους βοηθά τις εταιρείες να αποφασίσουν ποιες πληροφορίες θα πρέπει να περιληφθούν στις Οικονομικές τους Καταστάσεις. Ο νέος ορισμός τροποποιεί το ΔΛΠ 1 και το ΔΛΠ 8. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς αυτός θα πρέπει να εφαρμοστεί, συμπεριλαμβάνοντας στον ορισμό καθοδήγηση η οποία μέχρι τώρα περιλαμβανόταν σε άλλα Πρότυπα. Η Τράπεζα εξετάζει την επίπτωση των παραπάνω στις οικονομικές της καταστάσεις, δεν αναμένεται όμως ουσιώδη επίπτωση από την παραπάνω τροποποίηση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 - Ταξινόμηση υποχρεώσεων ως βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες (εφαρμόζονται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2022)

Τον Ιανουάριο του 2020 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων του ΔΛΠ 1 που επηρεάζουν τις απαιτήσεις για την παρουσίαση των υποχρεώσεων. Συγκεκριμένα, οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν ένα από τα κριτήρια ταξινόμησης μιας υποχρέωσης ως μακροπρόθεσμη, την απαίτηση για μία οντότητα να έχει το δικαίωμα να αναβάλει τον διακανονισμό της υποχρέωσης για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την περίοδο αναφοράς. Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν: α) αποσαφήνιση ότι το δικαίωμα μίας οντότητας για αναβολή του διακανονισμού θα πρέπει να υφίσταται κατά την ημερομηνία αναφοράς, β) αποσαφήνιση ότι η ταξινόμηση της υποχρέωσης δεν επηρεάζεται από τις προθέσεις ή προσδοκίες της διοίκησης σχετικά με την εξάσκηση του δικαιώματος αναβολής του διακανονισμού, γ) επεξηγούν πώς οι συνθήκες δανεισμού επηρεάζουν την ταξινόμηση, και δ) αποσαφήνιση των απαιτήσεων σχετικά με την ταξινόμηση υποχρεώσεων μίας οντότητας που πρόκειται να ή ενδεχομένως να διακανονίσει μέσω έκδοσης ιδίων συμμετοχικών τίτλων. Η Τράπεζα και ο Όμιλος θα εξετάσουν την επίπτωση όλων των παραπάνω στις οικονομικές τους καταστάσεις. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2022 και δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2021)

Τον Μάιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο Πρότυπο, το ΔΠΧΑ 4. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου Προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για τον λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων αντασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας. Το νέο ενιαίο Πρότυπο θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών καθώς απαιτεί όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια να λογιστικοποιούνται με συνεπή τρόπο. Το ΔΠΧΑ 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις αντασφάλισης που κατέχει. Το πρότυπο δεν έχει υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Τράπεζα και ο Όμιλος δεν προτίθεται να εφαρμόσει νωρίτερα κανένα από τα Πρότυπα ή τις Διερμηνείες, ενώ δεν αναμένεται ουσιώδης επίδραση από την εφαρμογή του παραπάνω νέου Προτύπου όταν αυτό τεθεί σε ισχύ.

2.4 Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις

2.4.1. Αρχές ενοποίησης

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και των θυγατρικών της, στις οποίες ασκεί έλεγχο η Τράπεζα. Έλεγχος υφίσταται όταν ισχύουν αθροιστικά τα εξής: α) εξουσία επί της εταιρείας β) τοποθετήσεις ή δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή του στην εταιρεία και γ) δυνατότητα να χρησιμοποιήσει την εξουσία του επί της εταιρείας για να επηρεάσει το ύψος των αποδόσεών της.

Οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου ενοποιούνται με τη μέθοδο της πλήρης ενοποίησης από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος και παύουν να ενοποιούνται με την απώλεια του ελέγχου.

Τα έσοδα και οι δαπάνες και τα λοιπά συνολικά έσοδα των θυγατρικών που αποκτώνται ή πωλούνται μέσα στη χρήση ενσωματώνονται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων και στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εσόδων από την ημερομηνία απόκτησης των θυγατρικών και παύουν να ενσωματώνονται από την ημερομηνία πώλησης των θυγατρικών αυτών. Τα καθαρά κέρδη και τα συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα των θυγατρικών κατανέμονται μεταξύ των μετόχων της Τράπεζας και των μη ελεγχουσών συμμετοχών ακόμη και αν με τον επιμερισμό αυτό, το υπόλοιπο των μη ελεγχουσών συμμετοχών γίνει αρνητικό.

Στην περίπτωση που οι θυγατρικές εφαρμόζουν διαφορετικές λογιστικές αρχές από εκείνες του Ομίλου, γίνονται οι αναγκαίες προσαρμογές στις οικονομικές καταστάσεις τους προκειμένου να υπάρχει ομοιομορφία με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου. Οι διεταιρικές συναλλαγές, τα διεταιρικά υπόλοιπα καθώς και τα κέρδη/ζημίες που προκύπτουν από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται πλήρως κατά την ενοποίηση.

2.4.2. Μη ελέγχουσες συμμετοχές

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές αναγνωρίζονται αρχικά στο αναλογικό ποσοστό τους επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων. Μετά την εξαγορά, η λογιστική αξία των μη ελεγχουσών συμμετοχών είναι η αξία αυτών κατά την αρχική αναγνώριση πλέον το μερίδιο των μη ελεγχουσών συμμετοχών στις μετέπειτα μεταβολές των ιδίων κεφαλαίων. Τα συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα επιμερίζονται στις μη ελέγχουσες συμμετοχές ακόμα και εάν αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προκύπτει χρεωστικό υπόλοιπο μη ελεγχουσών συμμετοχών.

2.4.3. Μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου σε θυγατρικές οι οποίες δεν οδηγούν σε απώλεια του ελέγχου

Μεταβολές του ποσοστού συμμετοχής σε θυγατρική οι οποίες δεν επιφέρουν απώλεια του ελέγχου της, καταχωρούνται ως συναλλαγές μεταξύ των μετόχων.

Το υπόλοιπο των λογαριασμών των ιδίων κεφαλαίων των μετόχων της Τράπεζας και του λογαριασμού «Μη ελέγχουσες συμμετοχές» αναπροσαρμόζονται, προκειμένου να απεικονιστεί η μεταβολή στο ποσοστό συμμετοχής των παραπάνω μετόχων επί της θυγατρικής. Τυχόν διαφορά μεταξύ της προσαρμογής των μη ελεγχουσών συμμετοχών και της εύλογης αξίας του τιμήματος που καταβλήθηκε ή εισπράχθηκε, καταχωρείται απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας.

2.4.4. Απώλεια ελέγχου

Σε περίπτωση που η μεταβολή οδηγήσει σε απώλεια του ελέγχου της θυγατρικής, το κέρδος ή η ζημία από την πώληση υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ (i) του αθροίσματος της εύλογης αξίας του τιμήματος που εισπράχθηκε και της εύλογης αξίας του ποσοστού συμμετοχής που εξακολουθεί να υφίσταται στη θυγατρική και (ii) της λογιστικής αξίας, πριν την πώληση, των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας), των υποχρεώσεων και των μη ελεγχουσών συμμετοχών. Τα μη πραγματοποιημένα κέρδη ή ζημίες που είχαν αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα και που προκύπτουν από την αποτίμηση στην εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής, λογιστικοποιούνται ως εάν η Τράπεζα είχε πωλήσει απ' ευθείας τα περιουσιακά αυτά στοιχεία (μεταφορά στην κατάσταση αποτελεσμάτων ή μεταφορά στα κέρδη εις νέο, σύμφωνα με τα ισχύοντα Δ.Π.Χ.Α.).

Η εύλογη αξία τυχόν συμμετοχής στη θυγατρική που εξακολουθεί να υφίσταται μετά την ημερομηνία της απώλειας του ελέγχου της, θεωρείται ως η εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση του χρηματοοικονομικού μέσου

σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α 9 ή ως το κόστος κτήσης προσαρμοσμένο με τη μέθοδο της καθαρής θέσης σε περίπτωση που με τα ισχύοντα πρότυπα θα αναγνωρισθεί ως συγγενής ή κοινοπραξία.

2.4.5. Συγγενείς εταιρείες

Συγγενείς νοούνται οι εταιρείες επί των οποίων ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή, αλλά δεν ελέγχει. Εάν ο Όμιλος κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, 20% ή περισσότερο των δικαιωμάτων ψήφου της επένδυσης, θεωρείται ότι ασκεί ουσιώδη επιρροή, εκτός εάν σαφώς μπορεί να αποδειχθεί ότι δεν είναι αυτή η περίπτωση. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες ενσωματώνονται στις οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους. Η υπεραξία που προκύπτει κατά την απόκτηση μιας συγγενούς εταιρείας συμπεριλαμβάνεται στην αξία κτήσης της επένδυσης (μετά από οποιοσδήποτε σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης). Η αξία της επένδυσης αυξάνεται ή μειώνεται ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στα κέρδη ή ζημίες της συγγενούς εταιρείας μετά την εξαγορά (αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου) και από τις κινήσεις στα αποθεματικά (αναγνωρίζονται στα αποθεματικά του Ομίλου). Το ποσό των μερισμάτων που εισπράχθηκαν από τη συγγενή εταιρεία κατά τη διάρκεια της χρήσης μειώνει τη λογιστική αξία της συγκεκριμένης επένδυσης. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες που πραγματοποιήθηκαν με αποκλειστικό σκοπό τη διάθεσή τους εντός ενός έτους από την ημερομηνία αγοράς τους, όταν δηλαδή η ουσιώδης επιρροή που ασκεί ο Όμιλος κρίνεται προσωρινή, καταχωρούνται στο λογαριασμό «Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού προοριζόμενα προς πώληση». Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών εταιρειών, απαλείφονται σε ποσοστό που αφορά τη συμμετοχή του Ομίλου στις εταιρείες αυτές. Τυχόν τέτοιες ζημίες, που επίσης απαλείφονται, αποτελούν ένδειξη απομείωσης της αξίας του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου. Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα οικονομικά στοιχεία των συγγενών επιχειρήσεων που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης τροποποιήθηκαν προκειμένου να διασφαλισθεί η συνέπειά τους με τις λογιστικές αρχές που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος.

2.4.6. Σχήματα υπό κοινό έλεγχο

Σχήμα υπό κοινό έλεγχο είναι ένα σχήμα στο οποίο δύο ή περισσότερα μέρη έχουν κοινό έλεγχο. Ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο παρουσιάζει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

α) Τα μέρη δεσμεύονται από μια συμβατική ρύθμιση και

β) Η συμβατική ρύθμιση παρέχει σε δύο ή περισσότερα από τα εν λόγω μέρη κοινό έλεγχο του σχήματος.

Κοινός έλεγχος είναι ο συμβατικά συμφωνηθείς επιμερισμός του ελέγχου ενός σχήματος, ο οποίος υπάρχει μόνο όταν οι αποφάσεις σχετικά με τις συναφείς δραστηριότητες απαιτούν την ομόφωνη συγκατάθεση των μερών στα οποία επιμερίζεται ο έλεγχος.

Ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο είναι είτε μια κοινή επιχείρηση είτε μια κοινοπραξία.

Κοινή επιχείρηση είναι ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο όπου τα μέρη που έχουν κοινό έλεγχο διαθέτουν δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων και ευθύνες επί των υποχρεώσεων, έναντι του σχήματος. Τα εν λόγω μέρη ονομάζονται συμμετέχοντες σε κοινή επιχείρηση.

Κοινοπραξία είναι ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο όπου τα μέρη που έχουν κοινό έλεγχο διαθέτουν δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του σχήματος. Τα εν λόγω μέρη ονομάζονται κοινοπρακτούντες.

Ο προσδιορισμός από τον Όμιλο του τύπου σχήματος υπό κοινό έλεγχο στον οποίο συμμετέχει, ως κοινής επιχείρησης ή ως κοινοπραξίας εξαρτάται από τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών του σχήματος.

Στην περίπτωση συμμετοχής του Ομίλου σε κοινή επιχείρηση, ο Όμιλος αναγνωρίζει:

α) τα περιουσιακά της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιαδήποτε περιουσιακά στοιχεία του ανήκουν από κοινού

β) τις υποχρεώσεις της, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιοδήποτε υποχρεώσεις τον βαρύνουν από κοινού

γ) τα έσοδά του από την πώληση του μεριδίου του από την παραγωγή που προκύπτει από την κοινή επιχείρηση

δ) το μερίδιό του στα έσοδα από την πώληση της παραγωγής από την κοινή επιχείρηση και

ε) τις δαπάνες του, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιοδήποτε δαπάνες που τον βαρύνουν από κοινού.

Στην περίπτωση συμμετοχής της Τράπεζας σε κοινοπραξία η Τράπεζα αναγνωρίζει τη συμμετοχή της ως επένδυση και λογιστικοποιεί την εν λόγω επένδυση με τη μέθοδο της καθαρής θέσης (βλ. Σημείωση 2.4.7).

2.4.7. Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς, και κοινοπραξίες στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις

Στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας οι θυγατρικές, οι συγγενείς και οι κοινοπραξίες καταχωρούνται στο κόστος κτήσης και προσαρμόζεται η αξία της επένδυσης με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Η Τράπεζα άλλαξε στη χρήση 2018 λογιστική πολιτική στην επιμέτρηση των θυγατρικών της, από την μέθοδο του κόστους κτήσης στη μέθοδο της καθαρής θέσης, με βάση την τροποποίηση του ΔΛΠ 27. Βάσει της προαναφερόμενης τροποποίησης από την 01.01.2016 επιτρέπεται η χρήση της μεθόδου της καθαρής θέσης στις επενδύσεις σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς εταιρείες στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις μιας εταιρείας.

2.4.8. Έλεγχος απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις

Ο Όμιλος και η Τράπεζα αξιολογούν και ελέγχουν (ξεχωριστά από την επίπτωση της μεθόδου καθαρής θέσης στην αξία της επένδυσης), εάν μία επένδυση σε θυγατρική, συγγενή ή κοινοπραξία έχει υποστεί απομείωση, όταν και μόνο όταν εκτιμούν ότι υπάρχουν ενδείξεις (κυρίως από εξωγενείς δυσμενείς παράγοντες) απομείωσης. Εάν και εφόσον υπάρχει τέτοια ένδειξη, ο Όμιλος εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της επένδυσης και όταν η λογιστική αξία της επένδυσης υπερβαίνει την εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία, τότε η λογιστική αξία απομειώνεται στην ανακτήσιμη.

2.5 Συνένωση Επιχειρήσεων

2.5.1. Μέθοδος εξαγοράς

Οι εξαγορές επιχειρήσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 3 καταχωρούνται με τη μέθοδο της εξαγοράς. Το τίμημα που καταβάλλεται σε μία συνένωση επιχειρήσεων αποτιμάται στην εύλογη αξία, η οποία υπολογίζεται ως το άθροισμα των εύλογων αξιών, κατά την ημερομηνία εξαγοράς, των περιουσιακών στοιχείων που εισφέρθηκαν από τον Όμιλο, των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν από τον Όμιλο προς τους προηγούμενους ιδιοκτήτες της εξαγοραζόμενης επιχείρησης και των μετοχικών τίτλων που εξέδωσε ο Όμιλος σε αντάλλαγμα του ελέγχου της εξαγοραζόμενης επιχείρησης. Τα έξοδα που αφορούν στην εξαγορά καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Κατά την ημερομηνία εξαγοράς, τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται και οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους την ημερομηνία της εξαγοράς, εκτός από:

- αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις και υποχρεώσεις ή περιουσιακά στοιχεία που αφορούν σε παροχές σε εργαζομένους καταχωρούνται σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 12 «Φορολογία εισοδήματος» και Δ.Λ.Π. 19 «Παροχές σε Εργαζόμενους» αντίστοιχα,
- υποχρεώσεις ή μετοχικούς τίτλους που αφορούν σε προγράμματα παροχών της εξαγοραζόμενης επιχείρησης που εξαρτώνται από αξία μετοχών ή προγράμματα παροχών του Ομίλου που εξαρτώνται από αξία μετοχών, που συνάφθηκαν προς αντικατάσταση προγραμμάτων παροχών της εξαγοραζόμενης επιχείρησης που εξαρτώνται από αξία μετοχών, καταχωρούνται σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 2 «Παροχές που Εξαρτώνται από την Αξία των Μετοχών» κατά την ημερομηνία της εξαγοράς και
- περιουσιακά στοιχεία (ή ομάδες περιουσιακών στοιχείων) που κατέχονται προς πώληση σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 5 «Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία που Κατέχονται προς Πώληση και Διακοπήσεις Δραστηριότητας» καταχωρούνται σύμφωνα με αυτό το πρότυπο.

2.5.2. Υπεραξία

Η υπεραξία καταχωρείται ως το υπερβάλλον μεταξύ (α) του αθροίσματος του τιμήματος που καταβλήθηκε, τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και της εύλογης αξίας τυχόν προηγούμενης συμμετοχής στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και (β) της καθαρής αξίας, κατά την ημερομηνία της εξαγοράς των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν. Εάν, μετά από επανεξέταση, η καθαρή αξία, κατά την ημερομηνία της εξαγοράς των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν υπερβαίνει το άθροισμα του τιμήματος που καταβλήθηκε, τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και της εύλογης αξίας τυχόν προηγούμενης συμμετοχής στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση, η διαφορά καταχωρείται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.5.3. Ενδεχόμενο τίμημα

Σε περίπτωση που το τίμημα που συμφωνήθηκε κατά την συνένωση επιχειρήσεων, περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που προκύπτουν από ενδεχόμενο τίμημα, τότε το ενδεχόμενο τίμημα αποτιμάται στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς και συμπεριλαμβάνεται στο συνολικό τίμημα κατά τη συνένωση επιχειρήσεων. Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς αναγνωρίζονται αναδρομικά με αντίστοιχη προσαρμογή της υπεραξίας. Οι προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς προκύπτουν από νέες πληροφορίες που λαμβάνονται κατά την περίοδο οριστικοποίησης εξαγοράς (η οποία δε μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος από την ημερομηνία εξαγοράς) σχετικά με δεδομένα και καταστάσεις που υπήρχαν κατά την ημερομηνία εξαγοράς.

Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες δεν εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς, λογιστικοποιούνται με βάση την ταξινόμηση του ενδεχόμενου τιμήματος. Όταν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως στοιχείο της καθαρής θέσης δεν επαναμετράται σε επόμενες περιόδους αναφοράς και η μετέπειτα εκκαθάρισή του αναγνωρίζεται στην καθαρή θέση. Εάν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μη χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο/υποχρέωση, σε επόμενες περιόδους αναφοράς επαναμετράται στην εύλογη αξία το αποτέλεσμα της αποτίμησης αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.5.4. Συνενώσεις επιχειρήσεων σε διαδοχικά στάδια

Όταν η συνένωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται σε διαδοχικά στάδια, η συμμετοχή που κατείχε ο Όμιλος στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση αποτιμάται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία εξαγοράς (την ημερομηνία που ο Όμιλος αποκτά τον έλεγχο) και το προκύπτον κέρδος ή ζημία αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ποσά που αναγνωρίστηκαν στα λοιπά συνολικά έσοδα και που προήλθαν από την εξαγοραζόμενη επιχείρηση πριν την απόκτηση του ελέγχου της, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εφόσον ο χειρισμός αυτός θα ήταν ο κατάλληλος σε περίπτωση πώλησής της.

2.6 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε ευρώ (€), το οποίο αποτελεί το λειτουργικό νόμισμα της τράπεζας και το νόμισμα παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου.

Οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρησιμοποίηση των συναλλαγματικών ισοτιμιών (τρέχουσες ισοτιμίες) που επικρατούν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών ή της αποτίμησης όταν τα στοιχεία επανεκτιμώνται. Οι συναλλαγματικές διαφορές (κέρδη ή ζημίες) που προκύπτουν από τον διακανονισμό των ανωτέρω συναλλαγών καθώς και από τη μετατροπή στο τέλος της χρήσης των νομισματικών στοιχείων από το ξένο νόμισμα στο λειτουργικό νόμισμα, καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και συγκεκριμένα στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή των μη νομισματικών χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, που αποτιμούνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, συμπεριλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης και συγκεκριμένα στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Οι συναλλαγματικές διαφορές από μη νομισματικά χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, όπως για παράδειγμα τα διαθέσιμα προς πώληση χρεόγραφα, καταχωρούνται στα λοιπά συνολικά έσοδα. Μη νομισματικά στοιχεία που καταχωρούνται στο ιστορικό κόστος σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται χρησιμοποιώντας την συναλλαγματική ισοτιμία την ημερομηνία της συναλλαγής.

2.7 Χρηματοοικονομικά μέσα με βάση το ΔΠΧΑ 9

2.7.1 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του με βάση το επιχειρηματικό μοντέλο διαχείρισής τους καθώς και με βάση τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών τους. Οι κατηγορίες κατάταξης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με βάση τα παραπάνω κριτήρια διακρίνονται στις τρεις ακόλουθες κατηγορίες κατάταξης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων: α) στο αποσβεσμένο κόστος (Amortised Cost), β) στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVTOCI) και γ) στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVTPL).

Οι αγορές και οι πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου καταχωρούνται κατά την ημερομηνία συναλλαγής, με εξαίρεση τα δάνεια που αναγνωρίζονται την ημερομηνία εκταμίευσής τους.

Αναλυτικότερα με βάση το ΔΠΧΑ 9:

- Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που διακρατείται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου στόχος του οποίου είναι η διακράτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών (Hold-to-Collect) και οι συμβατικές του ταμειακές ροές συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου (SPPI), επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος (Amortized cost). Εξαίρεση αποτελεί εάν μια οικονομική οντότητα επιλέξει την επιμέτρηση του εν λόγω περιουσιακού στοιχείου στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVTPL).
- Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που διακρατείται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου του οποίου ο στόχος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και με την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, και οι συμβατικές του ταμειακές ροές συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου, επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVTOCI). Εξαίρεση αποτελεί εάν μια οικονομική οντότητα επιλέξει την επιμέτρηση του εν λόγω περιουσιακού στοιχείου στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVTPL).
- Οι υπόλοιποι χρεωστικοί τίτλοι καθώς και οι συμμετοχικοί τίτλοι επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Εξαίρεση αποτελεί εάν μια οικονομική οντότητα επιλέξει αμετάκλητα οι μεταγενέστερες μεταβολές της εύλογης αξίας των συμμετοχικών της τίτλων και οι οποίοι δεν διακρατούνται για διαπραγμάτευση, να παρουσιάζονται απευθείας στα λοιπά συνολικά έσοδα, αναγνωρίζοντας στην κατάσταση των αποτελεσμάτων μόνο τα έσοδα από μερίσματα.

Αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου

Η αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ταμειακές ροές μιας ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Ο καθορισμός του επιχειρηματικού μοντέλου πραγματοποιείται από τη Διοίκηση του Ομίλου σύμφωνα με το λειτουργικό μοντέλο του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη τον τρόπο διαχείρισης των στοιχείων αυτών για τη δημιουργία ταμειακών ροών, τους κινδύνους

που συνδέονται με την απόδοση του επιχειρηματικού μοντέλου και του τρόπου αξιολόγησης και διαχείρισης αυτών των κινδύνων, της σχετικής αποζημίωσης του προσωπικού και της συχνότητας, του όγκου και του σκοπού των ιστορικών πωλήσεων αναφορικά με την εν λόγω ομάδα, καθώς και τις προσδοκίες της Διοίκησης για μελλοντικές πωλήσεις.

Το επιχειρηματικό μοντέλο των Δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών του Ομίλου καθώς και των χρεωστικών τίτλων του Ομίλου αξιολογείται ως συμβατό με το επιχειρηματικό μοντέλο διακράτησης των συμβατικών ταμειακών ροών τους (HTC) καθώς:

- Τα δάνεια, οι λοιπές απαιτήσεις κατά πελατών και οι χρεωστικοί τίτλοι διακρατούνται με στόχο την είσπραξη των συμβατικών τους ροών.
- Στο επιχειρηματικό μοντέλο και στη στρατηγική της Τράπεζας δεν περιλαμβάνονται μελλοντικά σχέδια για πωλήσεις δανείων για κανένα από τα χαρτοφυλάκια της, χωρίς ωστόσο να μπορεί να αποκλεισθούν σποραδικές πωλήσεις ή πωλήσεις μη εξυπηρετούμενων δανείων που λαμβάνουν χώρα λόγω της επιδείνωσης της πιστοληπτικής διαβάθμισης των πιστούχων, οι οποίες βάσει του ΔΠΧΑ 9, από μόνες τους δε δύναται να συντελέσουν υποχρέωση της Τράπεζας να αλλάξει επιχειρηματικό μοντέλο (κατά συνέπεια θα μπορεί να συνεχίσει να επιμετρά το δανειακό της χαρτοφυλάκιο στο αποσβεσμένο κόστος).
- Δεν έχουν πραγματοποιηθεί πωλήσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών στο παρελθόν.
- Η απόδοση του δανειακού της χαρτοφυλακίου προκύπτει από τα οριζόμενα επιτόκια.
- Οι συνδεδεμένοι κίνδυνοι που επηρεάζουν την απόδοση του επιχειρηματικού μοντέλου στα πλαίσια διακράτησης του δανειακού χαρτοφυλακίου σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο, ο τρόπος διαχείρισης του εν λόγω κινδύνου είναι κατά κύριο λόγο η κάλυψη μέσω εξασφαλίσεων.
- Τα διοικητικά στελέχη της Τράπεζας δεν αμείβονται με βάση τις εισπράξεις πωλήσεων δανείων ούτε βάσει της εισπραξιμότητας των συμβατικών ταμειακών ροών των δανείων.

Αξιολόγηση των συμβατικών ταμειακών ροών

Ο Όμιλος κατά την αρχική αναγνώριση ένα χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου εξετάζει κατά πόσο το στοιχείο αυτό είναι συμβατό με το κριτήριο SPPI, αξιολογώντας εάν οι συμβατικοί του όροι είναι συμβατοί με μια βασική δανειακή σύμβαση. Στα πλαίσια της αξιολόγησης SPPI, εξετάζεται εάν ο τόκος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου (χρεωστικοί τίτλοι) περιλαμβάνει μόνο το αντάλλαγμα για την διαχρονική αξία του χρήματος, τον πιστωτικό κίνδυνο, άλλους βασικούς κινδύνους δανεισμού, τον κίνδυνο ρευστότητας, άλλα κόστη δανεισμού καθώς και ένα περιθώριο κέρδους, οπότε και συμβατό με το κριτήριο SPPI. Επιπρόσθετα, αξιολογείται εάν η σύμβαση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου περιέχει όρους που θα μπορούσαν να μεταβάλλουν το ποσό ή το χρονοδιάγραμμα των συμβατικών ταμειακών ροών (πρώρες αποπληρωμές, δικαιώματα προέκτασης της διάρκειας του στοιχείου, όρων που εισάγουν μόχλευση, δικαιώματα μετατροπής σε μετοχικό κεφάλαιο, τροποποιημένο στοιχείο της διαχρονικής αξίας του χρήματος, όρων που συνδέονται με άλλους κινδύνους και εισάγουν μεταβλητότητα στις ροές του χρηματοοικονομικού στοιχείου, κτλ.) με τρόπο που να μην είναι συμβατός μια βασική δανειακή σύμβαση, τότε το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο θεωρείται ότι αποτυγχάνει στην αξιολόγηση του SPPI και ως εκ τούτου επιμετράται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Στη περίπτωση που κάποιος συμβατικός όρος είναι ήσσονος σημασίας, η κατάταξη του σχετικού χρηματοοικονομικού στοιχείου δεν επηρεάζεται από τον όρο αυτό. Η Τράπεζα διενεργεί αξιολόγηση του αν οι συμβατικές ταμειακές ροές είναι αποκλειστικά ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου (Solely Payments of Principal and Interest- SPPI) στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά του στοιχεία και τα αποτελέσματα παρατίθενται ως κατωτέρω:

- Δάνεια και Απαιτήσεις κατά πελατών: Τα συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος (Amortized Cost) λόγω των χαρακτηριστικών των συμβατικών ταμειακών ροών (αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκου) και του ως ανωτέρω επιχειρηματικού μοντέλου (Διακράτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών (Hold-to-Collect). Η Τράπεζα διενεργεί αξιολόγηση SPPI ανά δανειακό προϊόν διότι οι συμβάσεις τους αποτελούνται στο σύνολο τους από δανειακές συμβάσεις τυποποιημένης μορφής.
- Ομολογιακοί τίτλοι: Ο Όμιλος διακρατά δύο ομολογιακούς τίτλους στο σύνολο τους, έχοντας κατατάξει τον έναν στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVTPL) καθώς στη σύμβαση του περιλαμβάνονται όροι

που δεν συνάδουν με μια βασική συμφωνία δανεισμού και τον άλλο λόγω των χαρακτηριστικών των συμβατικών ταμειακών ρών (αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκου) και του ως ανωτέρω επιχειρηματικού μοντέλου (Διακράτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών (Hold-to-Collect), στο αποσβεσμένο κόστος (Amortized Cost).

Επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος έχοντας αξιολογήσει τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9 διέκρινε τα χρηματοοικονομικά της περιουσιακά στοιχεία στις παρακάτω κατηγορίες:

- Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες
- Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων
- Δάνεια και οι απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβεσμένο κόστος
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στο αποσβεσμένο κόστος (χρεωστικοί τίτλοι)
- Λοιπές απαιτήσεις που περιλαμβάνονται στα Λοιπά στοιχεία ενεργητικού
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (χρεωστικοί τίτλοι)
- Συμμετοχικοί τίτλοι επιμετρούμενοι στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων)

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος

Η Τράπεζα καταχωρεί σε αυτή την κατηγορία τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά του στοιχεία τα οποία διακρατούνται με βάση το επιχειρηματικό μοντέλο διακράτησης των ταμειακών ρών (HTC) και η αξιολόγηση των συμβατικών ταμειακών τους ρών είναι συμβατή με την είσπραξη τόκου και κεφαλαίου (αξιολόγηση SPPI). Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα παρακάτω χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία:

- Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες
- Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων
- Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών
- Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στο αποσβεσμένο κόστος (χρεωστικοί τίτλοι)
- Λοιπές απαιτήσεις που περιλαμβάνονται στα Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

Μετά την αρχική αναγνώριση τα παραπάνω χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος, με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, η αναγνώριση του τόκου έσοδο αναγνωρίζεται στη γραμμή «τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα» στη κατάσταση των αποτελεσμάτων. Ο τόκος έσοδο για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία κατηγοριοποιούνται στα Στάδια 1 και 2 υπολογίζεται με βάση την λογιστική αξία του στοιχείου προ προβλέψεων, ενώ για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατηγοριοποιούνται στο Στάδιο 3, ο τόκος έσοδο υπολογίζεται στην λογιστική αξία μετά από προβλέψεις.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται στην εύλογη αξία

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα παρακάτω χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία:

- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (χρεωστικοί τίτλοι)
- Συμμετοχικοί τίτλοι επιμετρούμενοι στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων)

Αναλυτικότερα στη κατηγορία αυτή έχει ταξινομηθεί ένας χρεωστικός τίτλος των οποίων οι όροι του έχουν αξιολογηθεί ως μη σύμφωνοι με τους όρους μιας βασικής δανειακής σύμβασης και κατά συνέπεια μη συμβατοί με το κριτήριο SPPI. Εκτός από τον παραπάνω τίτλο σε αυτή την κατηγορία εμπίπτουν και οι συμμετοχικοί τίτλοι του Ομίλου όπως αυτοί παρουσιάζονται στην γραμμή «Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων» του ισολογισμού.

Τα παραπάνω χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούνται στην εύλογη αξία. Τα πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές από τη διάθεση ή εξαγορά των ανωτέρω στοιχείων αλλά και τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία τους, περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου», της κατάστασης των αποτελεσμάτων.

2.7.2 Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος αποαναγνωρίζει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο όταν:

α) εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου,

β) ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματα για την είσπραξη των ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου είτε μεταφέροντας όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από την κυριότητα του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή δεν έχει ούτε μεταβιβάσει ούτε όμως πραγματικά διατηρεί του κινδύνους και οφέλη που απορρέουν από το εν λόγω στοιχείο αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου,

γ) ο Όμιλος διατηρεί τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, αλλά αναλαμβάνει συμβατική δέσμευση να καταβάλλει τις ταμειακές ροές σε έναν ή περισσότερους παραλήπτες

Στη περίπτωση κατά την οποία οι κίνδυνοι και οι ωφέλειες ούτε μεταβιβάζονται ούτε διατηρούνται ενώ ο έλεγχος του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού δεν έχει μεταφερθεί, ο Όμιλος συνεχίζει να αναγνωρίζει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στον βαθμό που συνεχίζει η ανάμειξη του σε αυτό.

2.7.3 Τροποποίηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Στην περίπτωση που η τροποποίηση των συμβατικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου θεωρηθεί αρκετά σημαντική, το αρχικό περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωρίζεται και το τροποποιημένο αναγνωρίζεται ως «νέο». Ο Όμιλος αναγνωρίζει το «νέο» χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στην εύλογη αξία και η διαφορά μεταξύ της αξίας του υπάρχοντος και της εύλογης αξίας του «νέου» αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ως κέρδος ή ζημιά από από-αναγνώριση. Εναλλακτικά, εάν μια τροποποίηση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δεν θεωρείται σημαντική ώστε να οδηγήσει σε αποαναγνώριση, το κέρδος ή η ζημία που αναγνωρίζεται από τη τροποποίηση υπολογίζεται ως η διαφορά της παρούσας αξίας των νέων συμβατικών ταμειακών ροών («τροποποιημένο στοιχείο») προεξοφλημένων με το πραγματικό επιτόκιο του στοιχείου και της καθαρής λογιστικής αξίας του ήδη υπάρχοντος χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

2.7.4. Αναταξινόμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Ο Όμιλος αναταξινόμει όλα τα εμπλεκόμενα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, στην περίπτωση που υφίσταται τροποποίηση του επιχειρηματικού μοντέλου που εφαρμόζεται για τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αυτών.

Η αναταξινόμηση εφαρμόζεται μελλοντικά από την ημερομηνία αναταξινόμησης, συνεπώς τυχόν προγενέστερα κέρδη ή ζημιές που έχουν αναγνωρισθεί (συμπεριλαμβανομένων ζημιών απομείωσης) ή οι τόκοι δεν αναμορφώνονται.

Δεν αναμένονται συχνές αλλαγές στα επιχειρηματικά μοντέλα που χρησιμοποιεί ο Όμιλος.

2.7.5. Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές

Απομείωση

Το ΔΠΧΑ 9 εισάγει ένα μοντέλο απομείωσης αναμενόμενων πιστωτικών απωλειών (ECL), το οποίο εφαρμόζεται στα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δανείων, των απαιτήσεων από πιστωτικές κάρτες καθώς και των λοιπών συμβάσεων χρηματοοικονομικών εγγυήσεων (π.χ. λοιπές μη-αντληθείσες δανειακές δεσμεύσεις και ενέγγυες πιστώσεις/εγγυητικές επιστολές). Η πρόβλεψη απομείωσης με βάση το ΔΠΧΑ 9 βασίζεται στις αναμενόμενες πιστωτικές απώλειες που σχετίζονται με την πιθανότητα αθέτησης εντός των επόμενων δώδεκα μηνών (12 month PD), εκτός εάν έχει υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση του ανοίγματος, οπότε θα υπολογίζεται η δια βίου πιθανότητα αθέτησης (lifetime PD). Επίσης, εάν το χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού εμπίπτει στον ορισμό των απομειωμένων κατά την αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικών μέσω (credit-impaired at initial recognition - POCI), αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομείωσης ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τη συνολική διάρκεια ζωής του.

Κατάταξη Χαρτοφυλακίου σε Στάδια

Το ΔΠΧΑ 9 απαιτεί την κατάταξη των δανείων σε τρία στάδια (Στάδιο 1, Στάδιο 2 και Στάδιο 3). Η έγκαιρη αναγνώριση και επιμέτρηση πιστωτικών ζημιών προ της επέλευσης ζημιογόνων γεγονότων αλλά και η αποτύπωση της μεταβολής στον κίνδυνο αθέτησης ενός δανείου/πελάτη, εισήγαγε την έννοια της κατηγοριοποίησης του πιστωτικού κινδύνου σε στάδια. Έτσι, εκτός της περίπτωσης των ανοιγμάτων που χαρακτηρίζονται POCI και παραμένουν στην κατηγορία αυτή καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους, τα υπόλοιπα ανοίγματα κατατάσσονται σε τρία στάδια ανάλογα με την υποκείμενη πιθανότητα αθέτησής τους. Το Πρότυπο εισάγει, επιπλέον, μία καινούρια έννοια, αυτή της «Σημαντικής Αύξησης Πιστωτικού Κινδύνου» (Significant Increase in Credit Risk - SICR). Για να διαπιστωθεί εάν ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά σε κάθε περίοδο αναφοράς, συγκρίνεται ο κίνδυνος αθέτησης που παρατηρείται κατά τη διάρκεια της εναπομένουσας διάρκειας ζωής των δανείων με τον αναμενόμενο κίνδυνο αθέτησης, όπως έχει εκτιμηθεί στην ημερομηνία αναγνώρισης του δανείου.

Στάδιο 1: Περιλαμβάνει εξυπηρετούμενα ανοίγματα που δεν έχουν σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με την αρχική αναγνώριση του ανοίγματος, ενώ αναγνωρίζεται πρόβλεψη για ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο ίση με τις αναμενόμενες ζημιές 12 μηνών. Στο στάδιο αυτό περιλαμβάνονται επίσης ανοίγματα για τα οποία ο πιστωτικός κίνδυνος έχει βελτιωθεί και το άνοιγμα αυτό αναταξινομήθηκε από τα στάδια 2 ή 3.

Στάδιο 2: Στην περίπτωση που ένα άνοιγμα παρουσιάζει σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με την αρχική του αναγνώριση και δεν είναι μη εξυπηρετούμενο, αναγνωρίζονται προβλέψεις για τις αναμενόμενες ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής του και μεταφέρεται από το Στάδιο 1 στο Στάδιο 2. Στο στάδιο αυτό περιλαμβάνονται επίσης ανοίγματα για τα οποία ο πιστωτικός κίνδυνος έχει βελτιωθεί και το άνοιγμα αυτό αναταξινομήθηκε από το στάδιο 3.

Στάδιο 3: Στην περίπτωση που διαπιστωθεί η ύπαρξη επιζήμιων επιπτώσεων στις αναμενόμενες ταμειακές ροές ενός ανοίγματος, τότε το εν λόγω χρηματοοικονομικό στοιχείο θεωρείται ως πιστωτικά απομειωμένο (credit-impaired) δάνειο και, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9, κατατάσσεται στο Στάδιο 3. Στο στάδιο αυτό αναγνωρίζονται προβλέψεις για τις αναμενόμενες ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του ανοίγματος.

Ορισμός Αθέτησης

Η Τράπεζα εφαρμόζει ορισμό αθέτησης (default definition), για σκοπούς σύνταξης των οικονομικών της καταστάσεων, εναρμονισμένο με τον ορισμό των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (Non Performing Exposures – NPE) κατά τα οριζόμενα από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών, στις Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή του ορισμού της αθέτησης δυνάμει του άρθρου 178 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 (EBA/GL/2016/07), και σύμφωνα με το παράρτημα V του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 680/2014 της Επιτροπής της 16ης Απριλίου

2014, όπως τροποποιήθηκε από τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2015/227 της Επιτροπής. Ο ορισμός της αθέτησης είναι πλήρως εναρμονισμένος με τον ορισμό του απομειωμένου δανείου (credit-impaired loan). Ο ορισμός της αθέτησης εφαρμόζεται σε επίπεδο πιστούχου για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο (πιστούχοι που κατά Βασιλεία χαρακτηρίζονται ως επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο), ενώ στο χαρτοφυλάκιο λιανικής πίστης εφαρμόζεται σε εξατομικευμένο επίπεδο (δηλ. επίπεδο λογαριασμού).

Βάσει των παραπάνω, η Τράπεζα θεωρεί πως ένας πιστούχος ή δάνειο βρίσκεται σε κατάσταση αθέτησης των συμβατικών του υποχρεώσεων όταν πληροί ένα από τα κάτωθι κριτήρια:

- i. Ο πιστούχος είναι σε καθυστέρηση πληρωμών άνω των 90 ημερών σε οποιαδήποτε σημαντική πιστωτική υποχρέωση έναντι της Τράπεζας.
- ii. Η Τράπεζα θεωρεί πως ο πιστούχος αδυνατεί να εκπληρώσει (Unlikely to Pay "UTP") πλήρως τις συμβατικές του υποχρεώσεις προς την Τράπεζα, εκτός εάν η Τράπεζα προσφύγει σε ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων του.
- iii. Το δάνειο έχει ταξινομηθεί ως Μη Εξυπηρετούμενο Άνοιγμα Κάτω από Μέτρα Ανοχής (Non - Performing Forborne Exposure) σύμφωνα με το άρθρο 180 του Κανονισμού ΕΕ 227/2015.

Υπολογισμός Αναμενόμενων Πιστωτικών Απωλειών

Η Τράπεζα υπολογίζει τις Αναμενόμενες Πιστωτικές Απώλειες (Expected Credit Loss - ECL) χρησιμοποιώντας τις εξής παραμέτρους:

- Άνοιγμα σε Αθέτηση (Exposure at Default – «EAD»): Αντιπροσωπεί την εκτίμηση της απώλειας σε πιθανή μελλοντική αθέτηση. Για τον υπολογισμό της, η Τράπεζα λαμβάνει υπόψη αναμενόμενες μεταβολές στο ποσό ανοίγματος έπειτα από την ημερομηνία αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων αποπληρωμών κεφαλαίου και τόκων ή αναμενόμενων αναλήψεων από τα διαθέσιμα όρια. Το EAD περιλαμβάνει τόσο τα ανοίγματα εντός όσο και εκτός ισολογισμού. Η εντός ισολογισμού έκθεση αντιστοιχεί στο συνολικό ποσό που έχει αναληφθεί και είναι απαιτητό προς πληρωμή, το οποίο περιλαμβάνει το οφειλόμενο κεφάλαιο, τους δεδουλευμένους τόκους και τα ληξιπρόθεσμα ποσά. Η εκτός ισολογισμού έκθεση αντιπροσωπεί την πίστωση που είναι διαθέσιμη προς ανάληψη, επιπροσθέτως της έκθεσης εντός ισολογισμού. Επιπλέον, ο συντελεστής μετατροπής (CCF) χρησιμοποιείται για την μετατροπή των πιστωτικών γραμμών και άλλων εκτός ισολογισμού ανοιγμάτων σε EAD ποσά.
- Πιθανότητα Αθέτησης (Probability of Default – «PD»): Εκφράζει την πιθανότητα ένας πιστούχος να αθετήσει την χρηματοοικονομική υποχρέωσή του βάσει των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν την ημερομηνία αναφοράς, προσαρμοσμένη με τις εκτιμήσεις των μελλοντικών οικονομικών συνθηκών για ένα χρονικό ορίζοντα 12 μηνών για τα ανοίγματα που έχουν καταταχθεί στο Στάδιο 1, ενώ για όλη τη διάρκεια ζωής του δανείου για τα ανοίγματα που έχουν καταταχθεί στο Στάδιο 2 ή 3. Η Πιθανότητα Αθέτησης (PD) χρησιμοποιείται τόσο για τον υπολογισμό των Αναμενόμενων Πιστωτικών Απωλειών (ECLs), όσο και για την αξιολογή σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου (SICR).
- Ζημία σε περίπτωση αθέτησης (Loss Given Default – «LGD»): εκφράζει την εκτίμηση της ζημιάς που προκύπτει από ένα γεγονός αθέτησης. Για τον υπολογισμό της παραμέτρου αυτής, η Τράπεζα εξετάζει τις εξής συνιστώσες:
 - Τη Ζημία σε περίπτωση πραγματικής απώλειας (Loss Given Loss – «LGL»), η οποία αποτελεί την αναμενόμενη απώλεια επί του ποσοστού των δανείων που έχουν αθετήσει και δεν έχουν επιστρέψει σε ενήμερη κατάσταση, για τα οποία ακολουθείται η διαδικασία ρευστοποίησης των εξασφαλίσεων, στην περίπτωση των καλυμμένων δανείων, ή ανάκτηση μετρητών.
 - Την πιθανότητα αποκατάστασης (Cure Rate – «CR»), δηλαδή την πιθανότητα να επιστρέψουν οι αθετημένοι λογαριασμοί σε ενήμερη κατάσταση, αρχίζοντας να πληρώνουν τακτικά τις οφειλές τους.

Η Τράπεζα υπολογίζει την απομείωση δανείων είτε σε συλλογική βάση (collective assessment) είτε σε μεμονωμένη βάση (individual assessment), λαμβάνοντας υπόψη για τα πρώτα, κοινά χαρακτηριστικά ομαδοποίησης (όπως τον τύπο χαρτοφυλακίου ή την κατηγορία του δανειακού ανοίγματος), ενώ για τα δεύτερα λαμβάνοντας υπόψη τη

σημαντικότητα ενός ανοίγματος και αν είναι καταταγμένο ως μη-εξυπηρετούμενο ή αν ο πελάτης έχει υπαχθεί σε πτωχευτική διαδικασία ή σε καθεστώς προστασίας από τους πιστωτές.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις των ΔΠΧΑ 9, η Τράπεζα αναπτύσσει τρία μακροοικονομικά σενάρια (αισιόδοξο, βασικό και δυσμενές), προκειμένου να εκτιμήσει τις αναμενόμενες πιστωτικές απώλειες κατά τρόπο, που να αντικατοπτρίζει ένα αμερόληπτο και σταθμισμένο με πιθανότητες ποσό. Τα μακροοικονομικά σενάρια χρησιμοποιούνται εκτός από των υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών απωλειών και για την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης κινδύνου.

2.8 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Ο Όμιλος υπολογίζει την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων βάσει ενός πλαισίου υπολογισμού της εύλογης αξίας που κατατάσσει τα χρηματοοικονομικά μέσα σε μια ιεραρχία τριών επιπέδων των δεδομένων που χρησιμοποιούνται στην αποτίμηση, ανάλογα με την ποιότητά τους όπως περιγράφεται κατωτέρω:

Επίπεδο 1: Τιμές σε ενεργή αγορά πανομοιότυπων χρηματοοικονομικών μέσων. Ενεργή αγορά, είναι η αγορά στην οποία οι συναλλαγές έχουν επαρκή συχνότητα και όγκο έτσι ώστε οι πληροφόρηση σχετικά με τιμές να παρέχεται σε συνεχή βάση. Στο Επίπεδο 1 περιλαμβάνονται μετοχικοί τίτλοι εισηγμένοι στο χρηματιστήριο.

Επίπεδο 2: Άμεσα ή έμμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα (εκτός από τιμές του Επιπέδου 1), όπως χρηματιστηριακές τιμές παρόμοιων μέσων, τιμές από αγορές που δεν είναι ενεργές, ή άλλα δεδομένα που είναι παρατηρήσιμα ή προκύπτουν από παρατηρήσιμα δεδομένα για σχεδόν το σύνολο της διάρκειας του χρηματοοικονομικού μέσου. Στο Επίπεδο 2 περιλαμβάνονται χρεόγραφα με τιμές σε μη ενεργές αγορές διαθέσιμες από τρίτους διαπραγματευτές (dealers – brokers).

Επίπεδο 3: Μη παρατηρήσιμα δεδομένα που υποστηρίζονται από λίγες ή καθόλου συναλλαγές σε ενεργή αγορά και επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία. Στο επίπεδο αυτό περιλαμβάνονται χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η αποτίμηση της αξίας του πραγματοποιείται είτε μέσω της μεθόδου της καθαρής αξίας του ενεργητικού ή μέσω προεξόφλησης ταμειακών ροών ή άλλων μεθόδων αποτίμησης στα οποία απαιτούνται εκτιμήσεις της Διοίκησης. Στο Επίπεδο 3 περιλαμβάνονται μη εισηγμένοι στο χρηματιστήριο μετοχικοί τίτλοι.

Το επίπεδο στην ιεραρχία εύλογης αξίας στο οποίο κατατάσσεται ένας υπολογισμός εύλογης αξίας προσδιορίζεται με βάση το κατώτερο επίπεδο δεδομένων που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό της εύλογης αξίας και έχουν σημαντική επίδραση. Για το σκοπό αυτό η σημαντικότητα ενός δεδομένου αξιολογείται σε σχέση με τη συνολική εύλογη αξία.

2.9 Συμφηφισμός

Η απεικόνιση στις οικονομικές καταστάσεις του καθαρού ποσού που προκύπτει από συμφηφισμό χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων επιτρέπεται, μόνο εφόσον υφίσταται συμβατικό δικαίωμα που επιτρέπει το συμφηφισμό των ποσών που έχουν καταχωρηθεί και παράλληλα υπάρχει πρόθεση είτε για ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού, τόσο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όσο και της υποχρέωσης αντίστοιχα, είτε για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει μετά το συμφηφισμό.

2.10 Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα και έξοδα

Τα έσοδα και έξοδα από τόκους που αφορούν όλα τα έντοκα χρηματοπιστωτικά μέσα καταχωρούνται στα αποτελέσματα σε δεδουλευμένη βάση με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Τα έσοδα από τόκους αφορούν τόκους από «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών», «Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων» καθώς και τοκομερίδια χρεωστικών τίτλων.

Τα έξοδα από τόκους αφορούν τόκους από «Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες», «Υποχρεώσεις προς άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα», «Υποχρεώσεις προς πελάτες» και από «Εκδοθέντες χρεωστικούς τίτλους και λοιπά δάνεια».

2.11 Προμήθειες

Γενικά, οι προμήθειες και τα συναφή έσοδα καταχωρούνται κατά τη διάρκεια της περιόδου στην οποία παρασχέθηκαν οι σχετικές με αυτά υπηρεσίες. Οι προμήθειες και τα συναφή έσοδα που προκύπτουν από διαπραγματεύσεις, συναλλαγές ή συμμετοχή σε διαπραγματεύσεις για λογαριασμό τρίτων, όπως η αγορά απαιτήσεων από δάνεια, μετοχών ή άλλων αξιόγραφων και η αγορά ή πώληση οικονομικών μονάδων, καταχωρούνται κατά το χρόνο ολοκλήρωσης της υποκείμενης συναλλαγής. Σημειώνεται ότι ο λογιστικός χειρισμός των προμηθειών δεν μεταβλήθηκε από την εφαρμογή του νέου προτύπου ΔΠΧΑ 15, η επίπτωση του οποίου αξιολογήθηκε ως μη σημαντική.

2.12 Ενσώματα πάγια στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία περιλαμβάνουν γήπεδα και ακίνητα, βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων, μεταφορικά μέσα και εξοπλισμό, τα οποία κατέχονται από τον Όμιλο με σκοπό τη λειτουργική χρησιμοποίησή τους, αλλά και για διοικητικούς σκοπούς. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που απαιτούνται προκειμένου ένα πάγιο να τεθεί σε κατάσταση λειτουργίας.

Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μεταγενέστερα της απόκτησης ενός παγίου που περιλαμβάνεται στο λογαριασμό «Ενσώματα πάγια στοιχεία», κεφαλαιοποιούνται μόνο στην περίπτωση όπου θεωρείται πιθανό ότι οι συγκεκριμένες δαπάνες θα αποφέρουν στο μέλλον πρόσθετα οικονομικά οφέλη για τον Όμιλο, πέρα από εκείνα τα οποία αναμένονταν αρχικά κατά την απόκτηση του παγίου. Σε διαφορετική περίπτωση, οι συγκεκριμένες δαπάνες μεταφέρονται απευθείας στα αποτελέσματα κατά το χρόνο πραγματοποίησής τους.

Η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου στοιχείου αρχίζει με την έναρξη χρησιμοποίησής του και διακόπτεται μόνο με την πώληση ή μεταβίβαση του ενσώματος παγίου στοιχείου. Κατά συνέπεια, η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου στοιχείου το οποίο παύει να χρησιμοποιείται δε διακόπτεται, εκτός εάν έχει πλήρως αποσβεσθεί, αλλά επανεκτιμάται η ωφέλιμη ζωή του. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποσβένονται με τη γραμμική μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους. Η εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή των ενσώματων παγίων στοιχείων ανά κατηγορία, έχει ως εξής:

Κατηγορία Παγίου	Ωφέλιμη Ζωή
Γήπεδα	Δεν αποσβένονται
Κτήρια	Έως 50 – 70 έτη
Βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων	Κατά την υπολειπόμενη διάρκεια της μίσθωσης, μη υπερβαίνουσα ωστόσο τα 12 έτη
Μηχανολογικός Εξοπλισμός/ Τεχνικές Εγκαταστάσεις	Από 10 έως 25 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Έως 12 έτη
Μεταφορικά μέσα	Έως 10 έτη
Ηλεκτρονικός και λοιπός εξοπλισμός	Έως 5 έτη

Η Τράπεζα και οι εταιρίες του Ομίλου προβαίνουν σε επανεξέταση των υπολειμματικών αξιών και των ωφέλιμων ζών των ενσώματων παγίων σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Οικονομικών Καταστάσεων. Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν υπάρχει ένδειξη ότι κάποιο ενσώματο πάγιο στοιχείο έχει υποστεί απομείωση της αξίας του. Αν υπάρχει μια τέτοια ένδειξη, ο Όμιλος υπολογίζει το ανακτήσιμο ποσό του ενσώματος παγίου στοιχείου. Όταν η λογιστική αξία ενός ενσώματος παγίου στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, ο Όμιλος σχηματίζει ανάλογη πρόβλεψη απομείωσης προκειμένου η λογιστική αξία του παγίου να απεικονίζει την ανακτήσιμη αξία του. Τα κέρδη

και ζημιές από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων προσδιορίζονται βάσει της λογιστικής αξίας τους και λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων προ φόρων.

2.13 Περιουσιακά στοιχεία από Πλειστηριασμούς / Αποθέματα Ακινήτων

Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς της Τράπεζας και τα αποθέματα των αποκτηθέντων ακινήτων των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου (κλάδος διαχείρισης ακινήτων) καταχωρούνται στα «Λοιπά στοιχεία ενεργητικού».

Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς της Τράπεζας καταχωρούνται στα «Λοιπά στοιχεία ενεργητικού» κατά την πραγματοποίηση του πλειστηριασμού ή όταν αποκτάται η εξασφάλιση μέσω συμφωνίας ή δικαστικής απόφασης. Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς προκύπτουν όταν η Τράπεζα ξεκινά νομικές ενέργειες για την είσπραξη της εξασφάλισης όταν δεν θεωρείται πλέον ότι μπορεί να επιτευχθεί η αποπληρωμή ή ρύθμιση της οφειλής. Σε περίπτωση που οι οφειλές εξασφαλίζονται με περιουσιακά στοιχεία, οι νομικές ενέργειες περιλαμβάνουν την έναρξη διαδικασίας πλειστηριασμού με στόχο την αποπληρωμή των οφειλών μέσω της ρευστοποιήσιμης αξίας της εξασφάλισης.

Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς της Τράπεζας και τα αποθέματα ακινήτων των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσης μείον τα εκτιμώμενα έξοδα πώλησης και λογιστικοποιούνται ως αποθέματα σύμφωνα με τι διατάξεις του Δ.Λ.Π 2. Μεταγενέστερα της απόκτησής του αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας.

Τα κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από την πώληση περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμούς περιλαμβάνονται στα «Καθαρά λοιπά έσοδα».

2.14 Ακίνητα επενδύσεων

Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν γήπεδα και κτήρια τα οποία κατέχονται με σκοπό την είσπραξη μισθωμάτων ή / και την αποκόμιση κεφαλαιακών κερδών. Οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει και τις δαπάνες συναλλαγής.

Μετά την αρχική αναγνώρισή τους, οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, όπως αυτή εκτιμώνται από εκτιμητές. Η εύλογη αξία προσδιορίζεται από την αγοραία αξία ενός ακινήτου, ενώ σε περίπτωση που δεν είναι διαθέσιμη χρησιμοποιούνται εκτιμητικές μέθοδοι (π.χ. συγκριτική μέθοδος, υπολειμματικής αξίας αντικατάστασης κτλ.). Η επιμέτρηση της εύλογης αξίας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ικανότητα δημιουργίας ωφελειών από τη μέγιστη και βέλτιστη χρήση του ακινήτου ή την πώλησή του.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα εξετάζονται τουλάχιστον ετησίως από εκτιμητές, προκειμένου να αποτιμηθεί η αξία τους. Μεταγενέστερες δαπάνες επαυξάνουν την αξία του ακινήτου μόνο όταν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στον Όμιλο. Άλλες δαπάνες συντηρήσεως καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ο Όμιλος από τη χρήση 2016 εφαρμόζει τη μέθοδο της εύλογης αξίας για τις επενδύσεις σε ακίνητα.

Μεταφορές από και προς την κατηγορία των επενδυτικών ακινήτων πραγματοποιούνται μόνο σε περίπτωση μεταβολής της πρόθεσης του Ομίλου για την χρήση του ακινήτου.

2.15 Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία

2.15.1. Υπεραξία

Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισής της, η υπεραξία επιχειρήσεων αποτιμάται στην αξία κτήσης μείον της όποιες συσσωρευμένες προβλέψεις από απομείωση της αξίας της.

Για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία κατανέμεται σε Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών («ΜΔΤΡ»). Η κατανομή γίνεται σε εκείνες της ΜΔΤΡ, οι οποίες αναμένεται να επωφεληθούν από την επιχειρηματική συνένωση από την οποία προέκυψε η υπεραξία.

Ο Όμιλος αξιολογεί σε ετήσια βάση, ή συχνότερα, τη λογιστική αξία της υπεραξίας των επιχειρήσεων, προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας της. Κατά την αξιολόγηση αυτή, εκτιμάται κατά πόσο η λογιστική αξία της υπεραξίας παραμένει πλήρως ανακτήσιμη. Η εκτίμηση γίνεται συγκρίνοντας τη λογιστική αξία της ΜΔΤΡ στην οποία έχει καταναμεθθεί η υπεραξία με το ανακτήσιμο ποσό της, το οποίο είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογης αξίας μείον εξόδων πώλησης και της αξίας από τη χρήση. Η εύλογη αξία εκτιμάται βάσει της αγοραίας αξίας, εφόσον υπάρχει διαθέσιμη, ή προσδιορίζεται από ανεξάρτητο εκτιμητή ή προκύπτει από μοντέλο αποτίμησης. Εάν η ανακτήσιμη αξία υπολείπεται της λογιστικής, αναγνωρίζεται μη αναστρέψιμη πρόβλεψη απομείωσης και η υπεραξία απομειώνεται κατά το πλεόνασμα της λογιστικής αξίας της ΜΔΤΡ επί της ανακτήσιμης αξίας.

2.15.2. Λογισμικό

Η αξία κτήσης του λογισμικού περιλαμβάνει δαπάνες οι οποίες συνδέονται άμεσα με συγκεκριμένα και διακριτά προϊόντα λογισμικού που ελέγχει ο Όμιλος και από τα οποία αναμένεται να προκύψουν μελλοντικά οφέλη για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους και τα οποία θα υπερβαίνουν τα σχετικά με αυτά έξοδα κτήσης. Δαπάνες που βελτιώνουν ή επεκτείνουν τη λειτουργία των λογισμικών προγραμμάτων πέρα από τις αρχικές προδιαγραφές τους, κεφαλαιοποιούνται και προστίθενται στην αρχική αξία κτήσης τους.

Το λογισμικό αποσβένεται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής, σε περίοδο, όμως η οποία δε δύναται να υπερβαίνει τα 20 έτη.

Ειδικότερα, τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού αναγνωρίζονται αρχικά σε αξία ίση με το άθροισμα των εξόδων που πραγματοποιήθηκαν από την ημερομηνία που το στοιχείο ικανοποιεί τα κριτήρια αναγνώρισης. Όταν δεν μπορεί να αναγνωρισθεί άυλο περιουσιακό στοιχείο, τα έξοδα ανάπτυξης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα την περίοδο που πραγματοποιήθηκαν.

Τα έξοδα έρευνας καταχωρούνται ως έξοδο όταν πραγματοποιούνται. Εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό που προκύπτει από έξοδα ανάπτυξης που έχουν πραγματοποιηθεί σε μεμονωμένο έργο, αναγνωρίζονται μόνο όταν ο Όμιλος μπορεί να αποδείξει:

- ότι διαθέτει την τεχνολογική δυνατότητα να ολοκληρώσει το εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό ώστε να καταστεί διαθέσιμο για χρήση,
- την πρόθεσή του να το ολοκληρώσει και να χρησιμοποιήσει το στοιχείο,
- την ικανότητά του να χρησιμοποιήσει το στοιχείο,
- πως το στοιχείο θα δημιουργήσει μελλοντικά οικονομικά οφέλη,
- ότι διαθέτει επαρκείς τεχνολογικούς, οικονομικούς και άλλους πόρους για την ολοκλήρωση της ανάπτυξης και της χρήσης του στοιχείου και
- την ικανότητα να επιμετρά αξιόπιστα τα έξοδα κατά την ανάπτυξη του στοιχείου.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού, καταχωρούνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Δαπάνες όπως, οι δαπάνες ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης επιχειρησιακών μονάδων ή υποκαταστημάτων, δαπάνες εκπαίδευσης προσωπικού, δαπάνες διαφήμισης και προβολής και δαπάνες μετεγκατάστασης και αναδιοργάνωσης τμήματος ή όλου του Ομίλου, αναγνωρίζονται ως έξοδα κατά το χρόνο πραγματοποιήσεώς τους.

Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση του Ομίλου εξετάζει την αξία των άυλων περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται περίπτωση απομείωσης της αξίας τους. Εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση, η διοίκηση του Ομίλου διενεργεί ανάλυση προκειμένου να διαπιστώσει εάν η λογιστική αξία των συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων μπορεί πλήρως να ανακτηθεί. Όταν η λογιστική αξία ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, τότε διενεργείται ανάλογη πρόβλεψη για απομείωση.

2.16 Μισθώσεις (σε ισχύ πριν από την 1^η Ιανουαρίου 2019)

Η αξιολόγηση του εάν μια σύμβαση είναι ή εμπεριέχει μίσθωση βασίζεται πάντοτε στην ουσία της εν λόγω σύμβασης. Κατά την αξιολόγηση θα πρέπει να εξετασθεί κατά πόσον: α) η εκπλήρωση μιας σύμβασης εξαρτάται από τη χρήση

ενός συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου ή στοιχείων και β) η σύμβαση εκχωρεί δικαίωμα χρήσης του περιουσιακού στοιχείου.

2.16.1. Ο Όμιλος ως μισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Οι συμβάσεις μίσθωσης ενσώματων παγίων στοιχείων από της οποίες προκύπτει ότι ο Όμιλος διατηρεί όλους της κινδύνους και οφέλη που απορρέουν από την κυριότητα των ενσώματων παγίων στοιχείων, καταχωρούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης, στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας των μισθωμένων ενσώματων παγίων στοιχείων ή της παρούσας αξίας των ελάχιστα καταβαλλόμενων μισθωμάτων. Κάθε ένα από τα μισθώματα που καταβάλλεται, επιμερίζεται μεταξύ του ποσού που αφορά την αποπληρωμή του κεφαλαίου και του ποσού που αφορά την αποπληρωμή των εξόδων χρηματοδότησης, με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται της σταθερός συντελεστής αποπληρωμής του ανεξόφλητου υπολοίπου της χρηματοδότησης. Το ποσό που αφορά το ανεξόφλητο κεφάλαιο των υποχρεώσεων από μίσθωση ενσώματων παγίων στοιχείων, καταχωρείται στο λογαριασμό «λοιπά στοιχεία παθητικού». Το ποσό που αφορά την αποπληρωμή των εξόδων χρηματοδότησης, μεταφέρεται σταδιακά στη κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Όλα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτώνται στα πλαίσια της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, υπόκεινται σε απόσβεση. Η απόσβεση των συγκεκριμένων ενσώματων παγίων στοιχείων γίνεται στο μικρότερο διάστημα μεταξύ της ωφέλιμης ζωής της ή της διάρκειας της μίσθωσης.

Λειτουργικές μισθώσεις: Οι συμβάσεις μίσθωσης ενσώματων παγίων στοιχείων από της οποίες προκύπτει ότι ο εκμισθωτής διατηρεί ένα σημαντικό μέρος από της κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από τα εκμισθωμένα ενσώματα πάγια στοιχεία, καταχωρούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Το σύνολο των καταβαλλόμενων μισθωμάτων (στα οποία δεν περιλαμβάνεται η αξία τυχόν κινήτρων που παρέχονται από τον εκμισθωτή) μεταφέρεται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Στην περίπτωση όπου μια σύμβαση λειτουργικής μίσθωσης διακοπεί πριν από την ημερομηνία λήξης της, το ποσό που καταβάλλεται στον εκμισθωτή με τη μορφή αποζημίωσης, αναγνωρίζεται ως έξοδο κατά την περίοδο στην οποία διακόπτεται η σύμβαση.

2.17 Μισθώσεις (σε ισχύ μετά την 1^η Ιανουαρίου 2019)

2.17.1. Ο Όμιλος ως μισθωτή

Ο Όμιλος αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης τα οποία αντιπροσωπεύουν το δικαίωμα χρήσης των υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων και αντίστοιχα υποχρεώσεις από μίσθωση, οι οποίες αντιπροσωπεύουν την υποχρέωση για καταβολή μισθωμάτων. Ο Όμιλος ακολουθεί τον εν λόγω λογιστικό χειρισμό σε όλες τις συμβάσεις μίσθωσης με εξαίρεση τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις (και τις μισθώσεις χαμηλής αξίας των οποίων τα μισθώματα αναγνωρίζονται στα λειτουργικά έξοδα).

2.17.2. Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης

Ο Όμιλος αναγνωρίζει το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης κατά την ημερομηνία έναρξης της περιόδου του μισθώματος. Το περιουσιακό στοιχείο επιμετράται στο κόστος, μειωμένο κατά τις σωρευτικές αποσβέσεις. Η απόσβεση των δικαιωμάτων χρήσης πραγματοποιείται με τη σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της μίσθωσης. Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης παρουσιάζονται στα «Ενσώματα πάγια».

2.17.3. Υποχρεώσεις μίσθωσης

Ο Όμιλος αναγνωρίζει ως υποχρεώσεις μίσθωσης την υποχρέωση για καταβολή μισθωμάτων κατά την ημερομηνία έναρξης της περιόδου του μισθώματος, οι οποίες επιμετρώνται στην παρούσα αξία των μισθωμάτων κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Τα μισθώματα του Ομίλου αποτελούνται από σταθερά μισθώματα, ενώ η υποχρέωση από μισθώματα επαναμετράται σε περίπτωση μεταβολής των μισθωμάτων και αντίστοιχα προσαρμόζεται και η λογιστική αξία του

περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης. Οι υποχρεώσεις μίσθωσης παρουσιάζονται στα «Λοιπά στοιχεία παθητικού».

2.17.4. Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Όταν τα ενσώματα πάγια είναι μισθωμένα με χρηματοδοτική μίσθωση, η παρούσα αξία των ελάχιστων μισθωμάτων που καταβάλλονται απεικονίζεται ως απαίτηση. Τα έσοδα από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με την μέθοδο της καθαρής επένδυσης (προ φόρων), η οποία αντικατοπτρίζει ένα σταθερό συντελεστή απόδοσης. Οι απαιτήσεις από τις χρηματοδοτικές μισθώσεις περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών».

Λειτουργικές μισθώσεις: Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που εκμισθώνονται ως λειτουργικής μίσθωσης, απεικονίζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης ανάλογα με τη λειτουργική φύση τους. Τα εκμισθωμένα ενσώματα πάγια αποσβένονται κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία θα πρέπει να συμπίπτει με την ωφέλιμη ζωή ομοειδών ενσώματων παγίων. Τα έσοδα από μισθώματα (μείον την αξία τυχόν κινήτρων που παρέχονται στον μισθωτή) αναγνωρίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.18 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

Για τους σκοπούς καταρτίσεως της κατάστασης ταμειακών ροών, ως ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα νοούνται τα υπόλοιπα των λογαριασμών «Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες».

2.19 Προβλέψεις

Ο Όμιλος διενεργεί προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις και κινδύνους όταν υπάρχει παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, μεγάλη πιθανότητα εκροής πόρων που εμπεριέχουν οικονομικά οφέλη για το διακανονισμό της υποχρέωσης και είναι εφικτό να εκτιμηθεί αξιόπιστα το ποσό της υποχρέωσης.

2.20 Παροχές προς εργαζομένους

Οι εταιρείες του Ομίλου καταβάλλουν εισφορές σε προγράμματα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία σύμφωνα με τις συνθήκες και τις πρακτικές που επικρατούν στην κάθε χώρα. Τα προγράμματα αυτά διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων παροχών και σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

2.20.1. Συνταξιοδοτικά προγράμματα

A. Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών ορίζεται ένα πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, στο οποίο οι παροχές καθορίζονται με βάση οικονομικές και δημογραφικές παραδοχές. Οι πιο σημαντικές παραδοχές, μεταξύ άλλων, είναι η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας, ο μισθός, οι δείκτες προσδόκιμης ζωής, το επιτόκιο προεξόφλησης, ο ρυθμός αύξησης αποδοχών και συντάξεων. Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, η αξία της υποχρέωσης είναι ίση με την παρούσα αξία των καθορισμένων πληρωτέων παροχών κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων μειωμένης κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος.

Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών και το σχετικό έξοδο εκτιμάται ετησίως από ανεξάρτητους αναλογιστές με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται προεξοφλώντας τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές με το επιτόκιο υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων ή κρατικών ομολόγων στο ίδιο νόμισμα με εκείνο της υποχρέωσης και με διάρκεια ανάλογη της υποχρέωσης, ή με το επιτόκιο που λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο και τη διάρκεια της υποχρέωσης, όπου το βάθος αγοράς για τέτοια ομόλογα κρίνεται ανεπαρκές. Το κόστος υπηρεσίας (τρέχουσας και προϋπηρεσίας (συμπεριλαμβανομένων των περικοπών) και

τα κέρδη ή οι ζημίες που προκύπτουν από διακανονισμούς) και το καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος της καθαρής υποχρέωσης/(απαίτησης) των καθορισμένων παροχών αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στις Δαπάνες προσωπικού. Η καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών (μετά την αφαίρεση των περιουσιακών στοιχείων) αναγνωρίζεται στην κατάσταση Οικονομικής Θέσης, με τις μεταβολές που προκύπτουν από την επαναμέτρηση (περιλαμβανομένων των αναλογιστικών κερδών και ζημιών, την επίδραση της μεταβολής της οροφής των περιουσιακών στοιχείων (αν υφίσταται) και της αναμενόμενης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων (εξαιρουμένου του επιτοκίου)), να αναγνωρίζονται άμεσα στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα, χωρίς να επιτρέπεται μεταγενέστερα η μεταφορά της στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

B. Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών ορίζεται το πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, σύμφωνα με το οποίο ο εργοδότης καταβάλλει συγκεκριμένες εισφορές σε κάποιο Ταμείο χωρίς καμία άλλη νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση για περαιτέρω εισφορές στην περίπτωση που το Ταμείο δεν έχει τα απαιτούμενα περιουσιακά στοιχεία ώστε να πληρώσει τις παροχές των ασφαλισμένων που αφορούν στην τρέχουσα και στις προηγούμενες περιόδους. Οι εισφορές του Ομίλου στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που αφορούν και περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Δαπάνες Προσωπικού».

2.21 Φόροι εισοδήματος

Η βάση υπολογισμού του πληρωτέου φόρου εισοδήματος είναι τα φορολογητέα κέρδη της χρήσης. Τα φορολογητέα κέρδη διαφέρουν από τα κέρδη προ φόρων που εμφανίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω της εξαιρέσης εσόδων ή δαπανών τα οποία θα φορολογηθούν ή θα εκπέσουν φορολογικά σε επόμενες χρήσεις. Επίσης εξαιρούνται τα αφορολόγητα έσοδα και οι δαπάνες οι οποίες δεν αναγνωρίζονται φορολογικά προς έκπτωση. Ο πληρωτέος φόρος εισοδήματος του Ομίλου υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τους φορολογικούς συντελεστές που είναι σε ισχύ ή ουσιαστικά σε ισχύ κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Ο αναβαλλόμενος φόρος υπολογίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης. Είναι ο φόρος που αναμένεται να πληρωθεί ή να ανακτηθεί και υπολογίζεται επί της διαφοράς μεταξύ της λογιστικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων και της αντίστοιχης φορολογικής βάσης αυτών, η οποία χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών.

Οι σημαντικότερες προσωρινές διαφορές προκύπτουν από την απομείωση των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, την αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων, τις προβλέψεις για παροχές για έξοδο από την υπηρεσία, από την αποτίμηση των αποθεμάτων ακινήτων στην μικρότερη αξία μεταξύ του κόστους κτήσης και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας και της αποτίμησης των Επενδύσεων Ακινήτων. Τα φορολογικά οφέλη τα οποία δύνανται να προκύψουν από αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες που μεταφέρονται σε επόμενες χρήσεις προς συμψηφισμό, αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν θεωρείται πιθανή η πραγματοποίηση μελλοντικών φορολογητέων κερδών, τα οποία θα είναι επαρκή για το συμψηφισμό των σωρευμένων φορολογικών ζημιών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προσδιορίζονται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές, οι οποίοι αναμένεται ότι θα ισχύουν την περίοδο κατά την οποία θα ρευστοποιηθεί το περιουσιακό στοιχείο ή θα διακανονισθεί η υποχρέωση. Ο προσδιορισμός των μελλοντικών φορολογικών συντελεστών βασίζεται σε νόμους που έχουν ψηφιστεί κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται εάν οι προσωρινές διαφορές προκύπτουν κατά την αρχική αναγνώριση υπεραξίας, ή κατά την αρχική αναγνώριση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (εκτός από συνένωση επιχειρήσεων), σε συναλλαγή που δεν επηρεάζει ούτε τα φορολογητέα ούτε τα λογιστικά κέρδη.

Η αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων βασίζεται στην πεποίθηση της Διοίκησης, η οποία στηρίζεται σε διαθέσιμα υποστηρικτικά στοιχεία, ότι φορολογικά οφέλη που συνδέονται με προσωρινές διαφορές, όπως, φορολογικές ζημίες μεταφερόμενες σε επόμενες χρήσεις και φορολογικές απαιτήσεις είναι πιθανό να πραγματοποιηθούν. Η λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξετάζεται σε κάθε ημερομηνία

σύνταξης οικονομικών καταστάσεων και μειώνεται στο βαθμό που δε θεωρείται πλέον πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη για την ανάκτηση όλου ή μέρους αυτής. Προκειμένου, ο Όμιλος και η Τράπεζα, να πάρουν την απόφαση να αναγνωρίσουν αυτές τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις εξετάζουν όλα τα διαθέσιμα, θετικά και αρνητικά, στοιχεία, περιλαμβανομένης της πραγματοποίησης: των ήδη υπαρκτών φορολογικών προσωρινών διαφορών, των προβλεπόμενων μελλοντικών φορολογικών κερδών και των πρόσφατων οικονομικών αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που ο Όμιλος και η Τράπεζα διαπιστώσουν ότι στο μέλλον είναι πιθανό να ανακτήσουν αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις πέραν αυτών που έχουν ήδη αναγνωρίσει, τότε προβαίνουν σε αύξηση της λογιστικής αξίας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

Οι τρέχουσες και οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται υπό την προϋπόθεση ότι οι φορολογικές αρχές παρέχουν το δικαίωμα συμψηφισμού των απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή και η διοίκηση προτίθεται να διακανονίσει το καθαρό ποσό που προκύπτει μετά το συμψηφισμό. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται σε προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες, συγγενείς και κοινοπραξίες εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες η χρονική στιγμή της αντιστροφής της προσωρινής διαφοράς μπορεί να ελεγχθεί από τον Όμιλο και υπάρχει σημαντική πιθανότητα ότι η διαφορά δεν θα αντιστραφεί στο προσεχές μέλλον.

Οι απαιτήσεις ή υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους που σχετίζονται με μεταβολές της εύλογης αξίας των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων, οι οποίες καταχωρούνται σε χρέωση ή πίστωση των Λοιπών συνολικών εσόδων, καταχωρούνται επίσης σε χρέωση ή πίστωση των Λοιπών συνολικών εσόδων και μεταφέρονται στα αποτελέσματα, όταν μεταφερθούν στα αποτελέσματα και τα σχετικά κέρδη ή ζημιές.

2.22 Συνεταιριστικό κεφάλαιο

Σύμφωνα με τη Διερμηνεία ΕΔΔΠΧΑ 2 πολλά χρηματοοικονομικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων των μερίδων μελών σε συνεταιριστικές οικονομικές οντότητες, έχουν χαρακτηριστικά ιδίων κεφαλαίων, όπως τα δικαιώματα ψήφου και το δικαίωμα συμμετοχής σε διανομές μερισμάτων. Ο χαρακτηρισμός των συγκεκριμένων χρηματοοικονομικά μέσα ως ίδια κεφάλαια ή ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις εναπόκειται στους όρους εξόφληση. Κάποια χρηματοοικονομικά μέσα δίδουν στον κάτοχο το δικαίωμα να ζητήσει εξόφληση έναντι μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού μέσου, αλλά περιλαμβάνουν ή υπόκεινται σε περιορισμούς (όπως περιορισμοί που αφορούν στη ρευστότητα ή στα σχηματισθέντα αποθεματικά), σχετικά με το αν τα χρηματοοικονομικά μέσα θα εξοφληθούν. Το συμβατικό δικαίωμα του κατόχου ενός χρηματοοικονομικού μέσου να ζητήσει την εξόφληση, δεν προϋποθέτει από μόνο του την κατάταξη του χρηματοοικονομικού μέσου ως χρηματοοικονομική υποχρέωση. Η οικονομική οντότητα θα πρέπει να εξετάσει και να λάβει υπόψη της όλους τους όρους και προϋποθέσεις του χρηματοοικονομικού μέσου καθώς και την σχετική νομοθεσία και το καταστατικό της κατά τον προσδιορισμό της κατηγοριοποίησής του ως χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ως ίδια κεφάλαια.

Οι συνεταιριστικές μερίδες των μελών, αποτελούν στοιχείο των ιδίων κεφαλαίων αν ισχύει μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Η οικονομική οντότητα έχει άνευ όρων δικαίωμα να αρνηθεί την εξόφληση των μερίδων. Μια άνευ όρων απαγόρευση μπορεί να είναι απόλυτη, με την έννοια ότι απαγορεύονται όλες οι εξοφλήσεις, ή μερική, με την έννοια ότι απαγορεύει την εξόφληση των μερίδων των μελών, αν η εξόφληση θα γινόταν η αιτία ο αριθμός των μερίδων των μελών ή το ύψος του καταβλημένου κεφαλαίου από μερίδες μελών, να πέσει κάτω από ένα ορισμένο επίπεδο.
- Η εγχώρια νομοθεσία ή οι κανονισμοί ή το καταστατικό της οικονομικής οντότητας μπορούν να απαγορεύσουν την εξόφληση μερίδων. Ωστόσο, διατάξεις εγχώριας νομοθεσίας, κανονισμοί ή το καταστατικό μιας οικονομικής οντότητας που απαγορεύει την εξόφληση υπό προϋποθέσεις - όπως περιορισμοί που αφορούν στη ρευστότητα ή στα σχηματισθέντα αποθεματικά- δεν έχουν ως συνέπεια οι μερίδες να θεωρούνται στοιχείο των ιδίων κεφαλαίων.
- Οι μερίδες των μελών πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζει το ΔΛΠ 32, αναφορικά με την αναγνώριση ιδίων κεφαλαίων, των διαθέσιμων από τον κάτοχο χρηματοοικονομικών μέσων και των υποχρεώσεων του εκδότη κατά την εκκαθάριση.

Στα πλαίσια του άρθρου 92 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και του άρθρου 149 του Ν. 4261/2014 αναφορικά με την εξόφληση συνεταιριστικών μερίδων, περιλαμβανομένων των περιπτώσεων αποχώρησης ή αποκλεισμού συνεταιριών, η οποία συνεπάγεται μείωση, εντός της οικονομικής χρήσης, μεγαλύτερη του 2% των ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρύματος που έχει μορφή συνεταιρισμού του ν. 1667/1986, απαιτείται προηγουμένως έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος. Σε κάθε περίπτωση η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να απαγορεύει την εξόφληση συνεταιριστικών μερίδων, εάν τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητα του πιστωτικού ιδρύματος που λειτουργεί με τη μορφή του πιστωτικού συνεταιρισμού.

Η Τράπεζα έχει αναγνωρίσει το σύνολο του συνεταιριστικού κεφαλαίου της στα ίδια κεφάλαια, καθότι δεν υφίσταται σχετική άδεια για την εξόφληση μερίδων από την ΤτΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 149 του Ν. 4261/2014.

Επιπροσθέτως, αναφέρονται ως εξής:

Τα άμεσα έξοδα εκδόσεως συνεταιριστικού κεφαλαίου αφαιρούνται απευθείας από την καθαρή θέση.

Η διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο αφορά στη διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας των μερίδων που εκδίδονται και της τιμής διάθεσής τους.

Οι Ίδιες συνεταιριστικές μερίδες, αφορούν μερίδες της Τράπεζας που κατέχονται από τον Όμιλο, οι οποίες καταχωρούνται στο κόστος κτήσης και απεικονίζονται αφαιρετικά των Ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου.

2.23 Συνδεδεμένα μέρη

Στα συνδεδεμένα μέρη, σύμφωνα και με το Δ.Λ.Π. 24, συμπεριλαμβάνονται τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που είναι συνδεδεμένα με την οντότητα που συντάσσει οικονομικές καταστάσεις. Δύο μέρη θεωρούνται συνδεδεμένα αν το ένα έχει τη δυνατότητα να ελέγχει το άλλο ή να ασκεί ουσιώδη επιρροή πάνω του, κατά τη λήψη των οικονομικών και επιχειρηματικών αποφάσεων. Συγκεκριμένα, συνδεδεμένα μέρη είναι:

- α) Επιχειρήσεις που, άμεσα ή έμμεσα, ασκείται έλεγχος από την Τράπεζα.
- β) Συγγενείς επιχειρήσεις, στις οποίες η Τράπεζα ασκεί ουσιώδη επιρροή και δεν είναι θυγατρικές.
- γ) Ιδιώτες και στενοί συγγενείς τους που κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, δικαιώματα ψήφου στην Τράπεζα, τα οποία τους παρέχουν ουσιώδη επιρροή πάνω στην Τράπεζα.
- δ) Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και βασικά Διοικητικά Στελέχη καθώς και στενά συνδεδεμένα με αυτούς πρόσωπα
- ε) Επιχειρήσεις που ανήκουν σε μέλη της Διοίκησης.

2.24 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν ενσώματα περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται αρχικά ως υποχρεώσεις στην περίοδο που εισπράττονται ή στην περίοδο που καθίσταται οριστική η έγκρισή τους και υπάρχει βεβαιότητα ότι θα εισπραχθούν.

Ως προς το χρόνο αναγνώρισης ισχύει το κριτήριο της εισπραξης το οποίο είναι αδιαμφισβήτητο, ενώ στην φάση που δεν έχει γίνει η εισπραξη τίθεται το κριτήριο της οριστικής έγκρισής τους και της βεβαιότητας ότι θα εισπραχθούν. Συγκεκριμένα, η έγκριση των επιχορηγήσεων θεωρείται οριστική, όταν η οντότητα έχει τεκμηριωμένα συμμορφωθεί με τους όρους που διέπουν τη χορήγησή τους.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται με τα ποσά που εισπράττονται ή εγκρίνονται οριστικά. Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισης, οι κρατικές επιχορηγήσεις αποσβένονται με τη μεταφορά τους στα αποτελέσματα ως έσοδα, στην ίδια περίοδο και με τρόπο αντίστοιχο της μεταφοράς στα αποτελέσματα της λογιστικής αξίας του στοιχείου που επιχορηγήθηκε.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών από τη Διοίκηση, οι οποίες επηρεάζουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τα έσοδα και έξοδα που αναγνωρίστηκαν στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας. Η Διοίκηση του Ομίλου πιστεύει ότι οι εκτιμήσεις και παραδοχές που έχουν διενεργηθεί για τη σύνταξη των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων αντικατοπτρίζουν επαρκώς τα γεγονότα και τις συνθήκες που επικρατούσαν κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019. Οι πιο σημαντικές περιπτώσεις όπου ο Όμιλος διενεργεί εκτιμήσεις και παραδοχές, κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών είναι οι ακόλουθες:

Αξιολόγηση επιχειρηματικού μοντέλου και χαρακτηριστικών συμβατικών ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου

Με βάση το ΔΠΧΑ 9 τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία-συγκεκριμένα τα δάνεια και οι χρεωστικοί τίτλοι μιας οικονομικής οντότητας ταξινομούνται αφενός βάσει της αξιολόγησης του επιχειρηματικού μοντέλου για τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και αφετέρου βάσει των χαρακτηριστικών συμβατικών ταμειακών τους ροών που ενσωματώνουν. Η εν λόγω διττή αξιολόγηση των χρηματοοικονομικών μέσων απαιτεί κρίση κατά την οποία λαμβάνονται υπόψη τα εξής

Αξιολόγηση Επιχειρηματικού μοντέλου

Δεν καθορίζεται διακεκριμένα σε επίπεδο χρηματοοικονομικού μέσου, αλλά σε επίπεδο χαρτοφυλακίου, ήτοι χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με ίδια χαρακτηριστικά:

- Οι ιστορικές πωλήσεις (συχνότητα, ύψος πωλήσεων) καθώς και τα μελλοντικά σχέδια της Διοίκησης για πωλήσεις του χαρτοφυλακίου
- Ο τρόπος επιμέτρησης της απόδοσης του χαρτοφυλακίου
- Οι συνδεδεμένοι κίνδυνοι που επηρεάζουν την απόδοση του επιχειρηματικού μοντέλου και ο τρόπος διαχείρισής τους
- Ο τρόπος αξιολόγησης και αμοιβής των διοικητικών στελεχών της Τράπεζας

Εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά, προσδιορίζεται βάσει των διαθέσιμων τιμών αγοράς. Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων τα οποία δεν είναι διαπραγματεύσιμα σε οργανωμένες χρηματιστηριακές αγορές ή οι τιμές τους δεν είναι διαθέσιμες προσδιορίζεται με τη χρήση διαφόρων μεθόδων αποτίμησης. Οι μέθοδοι αυτοί περιλαμβάνουν μεθόδους προεξόφλησης ταμειακών ροών, καθώς και άλλα μοντέλα που βασίζονται κυρίως σε παρατηρήσιμα δεδομένα και σε μικρότερο βαθμό σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα. Η αποτίμηση σε εύλογη αξία των μετοχικών τίτλων μη διαπραγματεύσιμων στο χρηματιστήριο για τους οποίους δεν υπάρχουν διαθέσιμες τιμές χρησιμοποιείται η μέθοδος της καθαρής αξίας του ενεργητικού.

Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου χρηματοοικονομικών μέσων

Με την κατάργηση του ΔΛΠ 39 και την μετάβαση στο νέο πρότυπο ΔΠΧΑ 9, και σε συνδυασμό με την εκ των προτέρων υιοθέτηση κατευθυντηρίων γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, ο Όμιλος επαναπροσδιόρισε στην πολιτική απομείωσης του δανειακού χαρτοφυλακίου του, τις παραμέτρους που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας. Ωστόσο, η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών απαιτεί από τη Διοίκηση να ασκήσει κρίση διενεργώντας μια σειρά εκτιμήσεων.

Οι απαιτούμενες εκτιμήσεις βασίζονται σε πλήθος παραγόντων, οι οποίοι μπορεί να οδηγήσουν τόσο σε αλλαγές στη χρονική στιγμή της αναγνώρισης των ζημιών όσο και στο ποσό της αναγνωρισθείσας απομείωσης ενώ και ο

υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών βασίζεται σε σύνθετα μοντέλα, τα οποία εξαρτώνται από μία σειρά υποθέσεων, σχετικά με την επιλογή των μεταβλητών των μοντέλων, αλλά και των αλληλεξαρτήσεων που αυτές δημιουργούν.

Το νέο πρότυπο έχει εισαγάγει μία καινούρια έννοια, αυτή της «Σημαντικής Αύξησης Πιστωτικού Κινδύνου» (Significant Increase in Credit Risk - SICR), η ερμηνεία της οποίας είναι κρίσιμη τόσο για την Κατάταξη των δανείων σε Στάδια όσο και για τον υπολογισμό της Αναμενόμενης Πιστωτικής Απώλειας. Δεδομένου ότι το ΔΠΧΑ 9 δεν περιλαμβάνει ορισμό αναφορικά με την σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου (SICR), εκτιμήσεις διενεργούνται για τον προσδιορισμό των κριτηρίων που χρησιμοποιούνται κατά την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης κινδύνου ενώ εκτιμήσεις πραγματοποιούνται επίσης αναφορικά και με την επιλογή των κατάλληλων μεθοδολογιών για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου καθώς και για τον προσδιορισμό μακροοικονομικών σεναρίων για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών απωλειών. Παράλληλα, κρίσεις και εκτιμήσεις απαιτούνται και αναφορικά με τον προσδιορισμό της εναπομένουσας διάρκειας των ανακυκλούμενων πιστώσεων, την μεταβολή της πιθανότητας αθέτησης, καθώς και της ομαδοποίησης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με βάση παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

Πιο συγκεκριμένα, μέσω της χρήσης μοντέλων και ομαδοποίησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου, ο Όμιλος υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές απώλειες με εκτιμήσεις των παραμέτρων κινδύνου, ήτοι, της πιθανότητας αθέτησης (Probability of Default), της ζημίας σε περίπτωση αθέτησης (Loss Given Default) και της απαίτησης σε περίπτωση αθέτησης (Exposure at Default), ενώ ενσωματώθηκε η χρήση μακροοικονομικών σεναρίων και συντελεστών βαρύτητας αυτών στον υπολογισμό αυτό.

Απομείωση αξίας συγγενών επιχειρήσεων

Ο Όμιλος εξασκεί κρίση και εξετάζει για απομείωση την αξία των επενδύσεών του σε συγγενείς επιχειρήσεις, συγκρίνοντας το ανακτήσιμο ποσό της εκάστοτε επένδυσης (την υψηλότερη αξία μεταξύ της αξίας λόγω χρήσης και της εύλογης αξίας μείον τα κόστη της πώλησης) με τη λογιστική της αξία. Η μόνιμη απομείωση αξίας της επένδυσης σε συγγενή επιχείρηση, όπως προκύπτει από την αξιολόγηση καταχωρείται στην κατάσταση των αποτελεσμάτων του Ομίλου.

Εύλογη αξία ακινήτων

Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα του Ομίλου εξετάζονται για απομείωση αξίας όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες παρέχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία ενδέχεται να μην είναι ανακτήσιμη. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη μεταξύ της εύλογης αξίας του ενσώματου παγίου στοιχείου, μειωμένης κατά τις δαπάνες για την πώλησή του και της αξίας λόγω χρήσης.

Τα αποθέματα ακινήτων αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της αξίας κτήσης και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης, μειωμένη κατά τα έξοδα πώλησης.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται στην εύλογη αξία, όπως αυτή προσδιορίζεται από εκτιμητές. Η εύλογη αξία προσδιορίζεται από τις αγοραίες τιμές ή οι όπου δεν είναι διαθέσιμες, χρησιμοποιούνται εκτιμητικές μέθοδοι με κατάλληλες προσαρμογές έτσι ώστε να αντανakλούν τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες και τις εκτιμήσεις της Διοίκησης, στον καλύτερο δυνατό βαθμό, σχετικά με τις μελλοντικές τάσεις των τιμών της αγοράς ακινήτων.

Φόροι εισοδήματος

Ο Όμιλος αναγνωρίζει αναβαλλόμενο φόρο επί των προσωρινών φορολογικών διαφορών, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις φορολογίας που ισχύουν.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αφορούν φορολογικές ζημιές και εκπεστές προσωρινές διαφορές αναγνωρίζονται στην έκταση που πιθανολογείται ότι στο μέλλον θα υπάρξουν φορολογητέα κέρδη επαρκή να καλύψουν τις φορολογικές ζημιές και τις εκπεστές προσωρινές διαφορές. Η εκτίμηση των αναμενόμενων μελλοντικών φορολογητέων κερδών απαιτεί την άσκηση κρίσης και την υιοθέτηση παραδοχών σχετικών με τις τάσεις και τους βασικούς παράγοντες δημιουργίας κερδοφορίας, όπως ο όγκος των δανείων και των καταθέσεων και τα περιθώρια κέρδους.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί των φορολογικών ζημιών και επί των εκπεστέων προσωρινών διαφορών που δε θεωρούνται ανακτήσιμες θα μπορούσε να αναγνωριστούν στο άμεσο μέλλον εάν οι εκτιμήσεις για τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη βελτιωθούν κατά την περίοδο που ισχύει το δικαίωμα χρήσης των φορολογικών ζημιών και των εκπεστέων προσωρινών διαφορών. Τα φορολογητέα κέρδη υπολογίζονται σύμφωνα με την ελληνική φορολογική νομοθεσία και συνεπώς δε μπορεί να θεωρηθεί ισοδύναμο του αποτελέσματος που προσδιορίζεται βάσει των λογιστικών κανόνων.

Αλλαγές στη φορολογική νομοθεσία και στους φορολογικούς συντελεστές μπορεί στο μέλλον να επηρεάσουν τις αναγνωρισμένες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις και κατά συνέπεια και το επίπεδο των μελλοντικών φορολογικών αποτελεσμάτων.

Παροχές στο προσωπικό λόγω συνταξιοδότησης

Η αποζημίωση υπολογίζεται με βάση την κλίμακα αποζημίωσης απόλυσης του Ν. 2112/20 και παρέχεται στους εργαζόμενους κατά την αποχώρησή τους από την Εταιρεία εφόσον αυτοί έχουν θεμελιώσει δικαίωμα συνταξιοδότησης. Συγκεκριμένα, το ποσό της αποζημίωσης υπολογίζεται στο 40% του ποσού της αποζημίωσης απόλυσης για τους αποχωρούντες που έχουν θεμελιώσει δικαίωμα συνταξιοδότησης (50% για αυτούς που δεν έχουν θεμελιώσει δικαίωμα από επικουρικό ταμείο)

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων λόγω συνταξιοδότησης του προσωπικού εξαρτάται από παράγοντες που καθορίζονται σε αναλογιστική βάση με την χρήση διαφόρων παραδοχών, όπως το επιτόκιο προεξόφλησης και οι μελλοντικές μισθολογικές αυξήσεις. Οποιοσδήποτε αλλαγές σε αυτές τις παραδοχές θα επηρεάσουν τη λογιστική αξία των υποχρεώσεων λόγω συνταξιοδότησης.

Ο Όμιλος καθορίζει το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησης για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων στο τέλος κάθε χρόνου. Το ποσοστό αύξησης των μισθών βασίζεται σε εκτιμήσεις σχετικά με μελλοντικό επίπεδο του πληθωρισμού και αντανακλά επίσης το σύστημα ανταμοιβών του Ομίλου και τις αναμενόμενες συνθήκες της αγοράς.

Οι υπόλοιπες παραδοχές για την υποχρέωση συνταξιοδότησης, όπως η μεταβολή του πληθωρισμού, βασίζονται εν μέρει στις εκάστοτε συνθήκες αγοράς.

Για περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις υποχρεώσεις αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία και τις προαναφερθείσες κύριες αναλογιστικές παραδοχές, βλέπε σημείωση 8.

Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Ο Όμιλος αναγνωρίζει προβλέψεις, στις περιπτώσεις όπου υφίσταται παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση, για την οποία είναι σχεδόν βέβαιη η εκροή πόρων και μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η πιθανότητα εκροής πόρων για την τακτοποίηση της υποχρέωσης είναι απόμακρη ή το ποσό της εκροής πόρων δεν μπορεί να υπολογιστεί αξιόπιστα, δεν σχηματίζεται πρόβλεψη αλλά γνωστοποιείται στις οικονομικές καταστάσεις το σχετικό γεγονός.

Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, ο Όμιλος εξασκεί κρίση και εκτιμά την πιθανότητα τακτοποίησης της υποχρέωσης, τη δυνατότητα αξιόπιστης επιμέτρησης της εκροής και τον χρόνο τακτοποίησής της. Επιπλέον, στις περιπτώσεις των εκκρεμών δικαστικών υποθέσεων, ο Όμιλος αξιολογεί αυτές ενδελεχώς, κάθε φορά που συντάσσονται χρηματοοικονομικές καταστάσεις, βάσει των εκτιμήσεων της Νομικής Υπηρεσίας της Τράπεζας και των θυγατρικών της ή των εκτιμήσεων εξωτερικών ανεξάρτητων Νομικών Συμβούλων, στις περιπτώσεις όπου το υπό εξέταση ποσό κρίνεται σημαντικό.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

4.1 Επιτροπή Ελέγχου

Η Επιτροπή Ελέγχου, εκτός των άλλων αρμοδιοτήτων της, διαμορφώνει και εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) τη στρατηγική ανάληψης κινδύνων και διαχείρισης των κεφαλαίων της Τράπεζας, σε ετήσια βάση. Επιπλέον, καθορίζει τις αρχές και εγκρίνει τις πολιτικές που θα πρέπει να διέπουν τη διαχείριση των αναλαμβανομένων κινδύνων και παρακολουθεί την αποτελεσματική αντιμετώπισή τους.

Η Επιτροπή αποτελείται αποκλειστικά από μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ., τα οποία είναι τουλάχιστον τρία σε αριθμό και στην πλειοψηφία τους (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου) είναι ανεξάρτητα μέλη του Δ.Σ. Τα μέλη και ο Πρόεδρος της Επιτροπής ορίζονται από το Δ.Σ. της Τράπεζας.

Η Επιτροπή έχει την ευθύνη της αξιολόγησης των αναφορών και της συνολικής έκθεσης σε κίνδυνο της Τράπεζας σε τακτική βάση. Στην Επιτροπή εισηγείται ο Επικεφαλής της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων.

4.2 Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων

4.2.1. Πολιτική διαχείρισης κινδύνων

Η Τράπεζα στοχεύει στην υιοθέτηση πρακτικών αναφορικά με την διαχείριση κινδύνων, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές οδηγίες και εποπτικές απαιτήσεις, όπως προσδιορίζονται από την Επιτροπή της Βασιλείας για την Εποπεία των Τραπεζών, την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών και την Τράπεζα της Ελλάδος.

Στο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων της Τράπεζας, το Διοικητικό Συμβούλιο έχει επιφορτίσει την Επιτροπή Ελέγχου, να εποπτεύει όλες τις λειτουργίες διαχείρισης κινδύνων της Τράπεζας.

Η Τράπεζα έχει δημιουργήσει τη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων, η οποία είναι επιφορτισμένη με την μελέτη και υπολογισμό κυρίως των δύο βασικών πηγών κινδύνου, τον Πιστωτικό Κίνδυνο και τον Λειτουργικό Κίνδυνο, καθώς και τον έλεγχο και την παρακολούθηση των λοιπών κινδύνων στους οποίους εκτίθεται η Τράπεζα. Αναφέρεται απευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου.

Η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης έχει την ευθύνη για όλα τα θέματα συμμόρφωσης σε εσωτερικούς και εξωτερικούς κανόνες, όπως η ισχύουσα Ελληνική και Ευρωπαϊκή, νομοθεσία, εποπτικοί κανονισμοί και λογιστικά πρότυπα. Η μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας, η οποία αναφέρεται απευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου, συμπληρώνει το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, δρώντας ως ανεξάρτητο ελεγκτικό όργανο, και επικεντρώνεται στην αποτελεσματικότητα του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων και του γενικότερου ελέγχου.

4.2.2 Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει τη συνολική ευθύνη για την ανάπτυξη και την επίβλεψη του «Πλαισίου Διακυβέρνησης και Διαχείρισης Κινδύνων», για την διαμόρφωση της στρατηγικής ανάληψης και διάθεσης κινδύνων (Risk Appetite), σε συνάρτηση με τους επιχειρηματικούς στόχους της Τράπεζας.

Παράλληλα αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων, καθώς και την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων, σε σχέση με το ύψος και τη μορφή των αναλαμβανόμενων κινδύνων. Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων ανανεώνεται ετησίως κατόπιν εισήγησης από την Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων προς το Διοικητικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες εποπτικές απαιτήσεις.

4.2.3 Μονάδα Διαχείριση κινδύνων

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό Λειτουργίας της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων έχει ως αποστολή:

- Την εξειδίκευση και υλοποίηση της πολιτικής σε θέματα πιστωτικού κινδύνου με κύρια έμφαση στα συστήματα διαβάθμισης, υποδείγματα αξιολόγησης και παραμέτρους κινδύνου, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας,

- Την υποβολή έγγραφων αξιολογήσεων προς τα εγκριτικά κλιμάκια της Τράπεζας, για χρηματοδοτικά ανοίγματα προς πιστούχους ή ομίλους πιστούχων και συμμετέχει μέσω του επικεφαλής της και στελεχών της, με δικαίωμα ψήφου, στην εγκριτική διαδικασία πιστοδοτήσεων,
- Τον υπολογισμό του εποπτικού και εσωτερικού κεφαλαίου που απαιτείται για την κάλυψη όλων των κινδύνων και την κατάρτιση των σχετικών κανονιστικών και εποπτικών αναφορών,
- Το σχεδιασμό, εξειδίκευση, εισήγηση και υλοποίηση της πολιτικής σε θέματα διαχείρισης κινδύνων, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας,
- Την αξιολόγηση της επάρκειας των μεθόδων και συστημάτων αναγνώρισης, μέτρησης και παρακολούθησης όλων των κινδύνων που αναλαμβάνει η Τράπεζα καθώς και την περιοδική επικύρωσή τους,
- Την σύνταξη και την υποβολή όλων των απαραίτητων αναφορών για τα θέματα αρμοδιότητάς της, με σκοπό την επαρκή πληροφόρηση της Διοίκησης, ανά τρίμηνο, εξάμηνο ή έτος,
- Την συνεργασία με τις λοιπές Μονάδες και Διευθύνσεις της Τράπεζας, σε θέματα που αφορούν στην διαχείριση των κινδύνων.
- Την συμμετοχή στις Ομάδες εργασιών που κατά καιρούς δημιουργούνται για τις ανάγκες εκπόνησης τακτικών και έκτακτων σχεδίων προς τις εποπτικές αρχές.

Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων στελεχώνεται εκτός από τον επικεφαλής και από δύο ακόμα υπαλλήλους.

4.2.4 Διαχείριση ενεργητικού – παθητικού

Οι πολιτικές διαχείρισης του ενεργητικού/παθητικού αποσκοπούν στη σύνθεση του ισολογισμού κατά τρόπο που αφενός να περιορίζεται ο κίνδυνος ρευστότητας και ο επιτοκιακός κίνδυνος και αφετέρου να συνεισφέρει στην κερδοφορία του. Η πολιτική διαχείρισης ενεργητικού/παθητικού της Τράπεζας σχεδιάζεται και εφαρμόζεται από την ALCO η οποία χαράζει τη γενικότερη πολιτική για τη διαχείριση του Ενεργητικού και Παθητικού. Η ALCO χαράζει τη στρατηγική και πολιτική της Τράπεζας σε θέματα διάρθρωσης και διαχείρισης των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες συνθήκες στις αγορές και τα όρια κινδύνου που η Τράπεζα έχει ορίσει.

4.2.5 Εσωτερικός έλεγχος

Ο εσωτερικός έλεγχος, στοχεύει στην διενέργεια ελεγκτικών και συμβουλευτικών δραστηριοτήτων, σχεδιασμένων να προσθέτουν αξία και να βελτιώνουν τις λειτουργίες.

4.3 Διαχείριση συγκεκριμένων κινδύνων

4.3.1 Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημίας εξαιτίας αδυναμίας του αντισυμβαλλόμενου να ανταποκριθεί στους όρους και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από οποιαδήποτε σύμβασή του με την Τράπεζα. Προέρχεται από τις πιστοδοτικές δραστηριότητες. Αυτός είναι ο σημαντικότερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει η Τράπεζα. Η διαδικασία αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών διενεργείται ξεχωριστά από την Τράπεζα και ιδιαίτερα σε ανοίγματα άνω των €500,0χιλ και από τη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων.

4.3.2 Διαδικασίες διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου

Οι πιστοδοτικές λειτουργίες της Τράπεζας περιλαμβάνουν:

- Κριτήρια πιστοδοτήσεων, σαφώς προσδιορισμένα βάσει της συγκεκριμένης αγοράς που απευθύνεται, την κατηγορία των δανειοληπτών ή αντισυμβαλλομένων, καθώς και του σκοπού, του είδους της πιστοδότησης, και της πηγής αποπληρωμής.
- Όρια πιστοδοτήσεων τα οποία επιτρέπουν την ομαδοποίηση και τη σύγκριση σε διάφορα επίπεδα διαφορετικών μορφών έκθεσης σε κίνδυνο.
- Θεσμοθετημένες και σαφώς οριοθετημένες διαδικασίες έγκρισης νέων πιστοδοτήσεων καθώς και αναδιάρθρωσης, και ανανέωσης των υφιστάμενων πιστοδοτήσεων.

Οι εσωτερικές δικλίδες ασφαλείας της Τράπεζας για τις διαδικασίες που σχετίζονται με πιστωτικούς κινδύνους περιλαμβάνουν:

- Κατάλληλη διαχείριση των λειτουργιών πιστοδοτήσεων.
- Τακτικές και έγκαιρες διορθωτικές ενέργειες για τη διαχείριση των προβληματικών πιστοδοτήσεων.

4.3.3 Μέτρηση Πιστωτικού Κινδύνου, Παρακολούθηση και Εσωτερικές Διαβαθμίσεις

Η διαδικασία αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών αναλαμβάνεται κεντρικά από την Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων, η οποία συνεργάζεται στενά με την Διεύθυνση Πίστης που είναι υπεύθυνη για συγκεκριμένες κατηγορίες χορηγήσεων, όπως και με την Διεύθυνση Διαχείρισης Καθυστερήσεων, η οποία είναι υπεύθυνη για όλα τα ανοίγματα που έχουν αθετήσει ή πρόκειται να αθετήσουν.

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί το RV RATING ως σύστημα αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου, το οποίο επικυρώνεται περιοδικά.

Το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο κατηγοριοποιείται ετησίως σε εννέα πιστοδοτικές βαθμίδες, σχετιζόμενες με την Πιθανότητα Αθέτησης.

Τα ανοίγματα της Επιχειρηματικής Πίστης όπως και οι πιστοδοτήσεις προς ΜΜΕ καλύπτονται κυρίως από εμπράγματα εξασφαλίσεις και δευτερευόντως από ρευστοποιήσιμα στοιχεία, τιμολόγια εκχωρημένων απαιτήσεων, κ.λπ.

4.3.4 Διαχείριση Σημαντικής Συγκέντρωσης Κινδύνου

Η Τράπεζα διαχειρίζεται τη χορήγηση πιστοδοτήσεων, ελέγχει την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και διασφαλίζει την κανονιστική της συμμόρφωση, μέσω ενός συστήματος εσωτερικών ορίων.

Κύριο εργαλείο για την παρακολούθηση του Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου αποτελούν τα Ανώτατα Όρια Πιστούχου τα οποία εκφράζουν το ανώτατο επιτρεπτό επίπεδο έκθεσης σε κίνδυνο για δεδομένη βαθμίδα Πιστούχου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Ελέγχου, εγκρίνει τα ανώτατα πιστοδοτικά όρια, η αναθεώρηση των οποίων γίνεται σε ετήσια βάση. Όλες οι υπερβάσεις επί των θεσπισθέντων εσωτερικών ορίων εγκρίνονται από τα αρμόδια εγκριτικά όργανα με βάση τις εγκριτικές ευχέρειες όπως αυτές ορίζονται στην Πιστωτική Πολιτική.

Ο πιστωτικός κίνδυνος συγκέντρωσης που απορρέει από την υπέρμετρη έκθεση έναντι ενός αντισυμβαλλόμενου ή ομάδας συνδεδεμένων αντισυμβαλλομένων, των οποίων η πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης εξαρτάται από κοινούς παράγοντες παρακολουθείται μέσω των Μεγάλων Χρηματοδοτικών Ανοιγμάτων (ΜΧΑ) ανά ομάδα συνδεδεμένων οφειλετών.

Τέλος, στα πλαίσια της Διαδικασίας Αξιολόγησης της Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου, η Τράπεζα σε συνεργασία με την SYSTEMIC SA, υπολογίζει τον κίνδυνο συγκέντρωσης και τον κίνδυνο των μη αναμενόμενων ζημιών, δηλαδή το εσωτερικό ή οικονομικό κεφάλαιο των ανοιγμάτων της, υπολογίζοντας την επαύξηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων.

4.3.5 Πολιτική Απομείωσης Δανείων και Απαιτήσεων

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει πολιτική Απομείωσης Δανείων και Απαιτήσεων από Πελάτες. Η πολιτική αυτή καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διαδικασία αξιολόγησης της ανάγκης απομείωσης και υπολογισμού της πρόβλεψης απομείωσης. Η πολιτική Απομείωσης Δανείων και Απαιτήσεων που ακολουθεί η Τράπεζα περιγράφεται παραπάνω στη Σημείωση 2.8.2. Επιπλέον, έχει συσταθεί Επιτροπή Προβλέψεων η οποία ελέγχει την ορθή εφαρμογή της Πολιτικής Απομείωσης Δανείων Και Απαιτήσεων από πελάτες.

4.3.6 Εξασφαλίσεις και άλλες τεχνικές μείωσης του πιστωτικού κινδύνου

4.3.6.1 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Η συνηθέστερη πρακτική που χρησιμοποιεί η Τράπεζα για τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου σχετικά με δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών είναι η λήψη εξασφαλίσεων. Η Τράπεζα έχει θέσει σε εφαρμογή οδηγίες σχετικά με την αποδοχή συγκεκριμένων κατηγοριών εξασφαλίσεων, όπως αυτές περιγράφονται στο κείμενο της πολιτικής πιστοδοτήσεων. Αναλυτικότερα, στην πολιτική πιστοδοτήσεων αναφέρονται διακριτά όλες οι αποδεκτές για

εποπτικούς σκοπούς εξασφαλίσεις ως μορφές πιστωτικής προστασίας. Οι βασικότερες κατηγορίες εξασφαλίσεων είναι οι ακόλουθες:

- Προσημειώσεις υποθήκης επί ακινήτων που χρησιμοποιούνται για κατοικία ή/και εμπορικών ακινήτων
- Ναυτικές υποθήκες
- Ενέχυρα επί καταθέσεων, μετοχών (εισηγμένων και μη), χρυσού, μηχανημάτων, κλπ.
- Εκχωρήσεις απαιτήσεων (γεγεννημένων και μη)
- Εταιρικές ή προσωπικές εγγυήσεις (περιλαμβανομένης της εγγύησης του πρώην ΤΕΜΠΜΕ)

Η Τράπεζα με στόχο την πληρέστερη παρακολούθηση και αποτελεσματικότερη διαχείριση των εξασφαλίσεων που λαμβάνονται σε ασφάλεια δανείων και απαιτήσεων, αλλά και προκειμένου να εναρμονίζεται πλήρως με το υφιστάμενο εποπτικό πλαίσιο έχει ενσωματώσει στα υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα το υποσύστημα εξασφαλίσεων. Μέσω του υποσυστήματος εξασφαλίσεων παρέχεται η δυνατότητα άντλησης πληροφόρησης για τις εξασφαλίσεις σε διάφορα επίπεδα, παρακολουθούνται τα συστατικά στοιχεία της εξασφάλισης που επιτρέπουν την ποιοτική αξιολόγησή της, όπως και τα στοιχεία που επιτρέπουν τον υπολογισμό της αξίας της.

4.3.6.2 Μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο

Η μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο στις 31.12.2019 και 31.12.2018 για τον Όμιλο και την Τράπεζα, αντίστοιχα, έχει ως εξής:

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
<u>A. Εντός Ισολογισμού Στοιχεία που υπόκεινται σε Πιστωτικό Κίνδυνο</u>				
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	165.503.773	13.481.957	165.503.773	13.481.957
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	7.839.051	9.736.867	7.839.051	9.736.867
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	685.220	860.950	685.220	860.950
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στο αποσβεσμένο κόστος	1.001.111	1.000.000	1.001.111	1.000.000
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	333.885.075	316.602.595	371.735.783	350.570.169
Συμμετοχές	170.350	35.000	4.317.926	6.183.584
Λοιπές απαιτήσεις από πελάτες και διάφορους χρεώστες	7.248.366	8.749.341	3.805.176	4.493.725
Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενο μέχρι τη λήξη	4.905.103	4.871.491	2.972.982	3.993.087
Συνολική αξία εντός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο*	521.238.050	355.338.201	557.861.023	390.320.340
<u>B. Εκτός Ισολογισμού Στοιχεία που υπόκεινται σε Πιστωτικό Κίνδυνο</u>				
Εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις και λοιπές εγγυήσεις	16.303.840	13.574.867	16.307.302	13.578.329
Συνολική αξία εκτός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	16.303.840	13.574.867	16.307.302	13.578.329
Συνολική Αξία ανοιγμάτων που υπόκεινται σε Πιστωτικό Κίνδυνο	537.541.890	368.913.068	574.168.325	403.898.669

Σημείωση: Οι συνολικές εγκεκριμένες μη αντληθείσες δανειακές συμβάσεις και τα πιστωτικά όρια του Ομίλου και της Τράπεζας αφορούν όρια που μπορούν να ανακληθούν ανά πάσα στιγμή και ανέρχονται σε €2,28 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2019 (2018: €4,5 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα).

4.3.6.3 Αποτίμηση εξασφαλίσεων

Σύμφωνα με την Πιστωτική Πολιτική της Τράπεζας, η ύπαρξη και η αξία των εξασφαλίσεων παρακολουθείται στενά. Η συχνότητα των εκτιμήσεων των ακινήτων συνήθως δεν υπερβαίνει διάστημα ενός έτους για εμπορικά ακίνητα και τρία έτη για αστικά. Οι αποτιμήσεις πραγματοποιούνται από εξειδικευμένους εκτιμητές, αποδοχής της Τράπεζας.

Στην αξία των εξασφαλίσεων περιλαμβάνονται:

- Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας, και συγκεκριμένα προσημειώσεις / υποθήκες επί εμπορικών ακινήτων ή ακινήτων προοριζόμενων για κατοικία, αφαιρουμένων τυχόν προηγούμενων βαρών,
- Χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις, και συγκεκριμένα ενέχυρα επί καταθέσεων, μετοχών εισηγμένων σε κύριο δείκτη οργανωμένης αγοράς καθώς και χρυσού,
- Λοιπές εξασφαλίσεις (όπως ναυτικές υποθήκες),
- Αξία εγγυήσεων και συγκεκριμένα την αξία εξασφαλίσεων που αφορά την εγγύηση του πρώην ΤΕΜΠΜΕ.

Η ανάλυση των εξασφαλίσεων και εγγυήσεων που λαμβάνονται για τον περιορισμό της έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, αναλύονται ανά κατηγορία χαρτοφυλακίου και συνοψίζονται στους ακόλουθους πίνακες:

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων – Όμιλος

31.12.2019

Αξία Εξασφαλίσεων

	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	Αξία εγγυήσεων
Λιανική Τραπεζική	88.922	1.765	2.220	92.907	17
Επιχειρηματική Τραπεζική	286.701	3.442	17.276	307.419	213
Δημόσιος Τομέας	-	-	-	-	-
Σύνολο	375.623	5.207	19.496	400.326	230

31.12.2018

Αξία Εξασφαλίσεων

	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	Αξία εγγυήσεων
	85.931	1.467	2.262	89.660	17
	275.276	2.130	15.159	292.565	213
	17	-	-	17	-
Σύνολο	361.224	3.597	17.421	382.242	230

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων – Τράπεζα

31.12.2019

Αξία Εξασφαλίσεων

	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	Αξία εγγυήσεων
Λιανική Τραπεζική	88.922	1.765	2.220	92.907	17
Επιχειρηματική Τραπεζική	319.231	3.684	21.334	344.249	213
Δημόσιος Τομέας	-	-	-	-	-
Σύνολο	408.153	5.449	23.554	437.156	230

31.12.2018

Αξία Εξασφαλίσεων

	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	Αξία εγγυήσεων
	85.931	1.467	2.262	89.660	17
	305.305	2.648	19.217	327.170	247
	17	-	-	17	-
Σύνολο	391.253	4.115	21.479	416.847	265

4.3.6.4 Δείκτης Δανείου προς Αξία Εξασφάλισης των Στεγαστικών Δανείων

Ο Δείκτης Δανείου προς Αξία Εξασφάλισης των Στεγαστικών δανείων, απεικονίζει την σχέση του δανείου και της αξίας του ακινήτου που κατέχεται ως εξασφάλιση. Παρακάτω απεικονίζονται τα υπόλοιπα δανείων και το πλήθος των πιστούχων ανάλογα με το ποσοστό LTV για το χαρτοφυλάκιο των στεγαστικών δανείων:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Μικρότερο από 50%	2.407	2.643	2.407	2.643
50%-70%	4.514	5.116	4.514	5.116
71%-80%	2.042	1.860	2.042	1.860
81%-90%	1.555	2.304	1.555	2.304
91%-100%	1.745	935	1.745	935
101%-120%	2.318	2.336	2.318	2.336
121%-150%	1.873	1.368	1.873	1.368
Μεγαλύτερο από 150%	4.616	4.009	4.616	4.009
Σύνολο	21.070	20.571	21.070	20.571
Μέσος όρος του Δείκτη	102%	101%	102%	101%

4.3.6.5 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Η πιστωτική ποιότητα των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών συνοψίζεται ως ακολούθως:

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών κατά πιστωτική ποιότητα – Όμιλος

31 Δεκέμβριος 2019	Stage 1					Stage 2					Stage 3					ΣΥΝΟΛΑ	
	Ενήμερα	Ληξιπρόθεσμα	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό Υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Ενήμερα	Ληξιπρόθεσμα	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό Υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Ενήμερα	Ληξιπρόθεσμα	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό Υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Λογιστικό Υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Αξία εξασφάλισης
Λιανική Τραπεζική	25.351	-	25.351	(525)	24.825	14.371	-	14.371	(864)	13.508	8.286	64.574	72.860	(25.172)	47.688	86.021	93.492
Στεγαστικά δάνεια	5.504	-	5.504	(45)	5.460	2.702	-	2.702	(181)	2.521	1.459	11.404	12.863	(3.021)	9.842	17.823	21.679
Καταναλωτικά δάνεια	4.215	-	4.215	(118)	4.097	2.150	-	2.150	(188)	1.962	863	7.027	7.889	(3.182)	4.707	10.766	10.657
Πιστωτικές κάρτες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	501	501	(451)	50	50	27
Λοιπά δάνεια	15.631	-	15.631	(363)	15.268	9.520	-	9.520	(496)	9.024	5.964	45.643	51.607	(18.518)	33.089	57.382	61.129
Επιχειρηματική Τραπεζική	132.482	-	132.482	(1.173)	131.309	41.362	-	41.362	(3.815)	37.547	43.604	85.082	128.686	(49.860)	78.826	247.682	307.631
Μεγάλες επιχειρήσεις	8.789	-	8.789	(3)	8.785	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.785	17.605
Μικρομεσαίες ΜΜΕ	123.694	-	123.694	(1.170)	122.524	41.362	-	41.362	(3.815)	37.547	43.604	85.082	128.686	(49.860)	78.826	238.897	290.026
Δημόσιος τομέας	207	-	207	(24)	183	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	183	-
Ελλάδα	207	-	207	(24)	183	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	183	-
Άλλες χώρες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	158.040	-	158.040	(1.723)	156.317	55.733	-	55.733	(4.679)	51.054	51.890	149.656	201.546	(75.032)	126.514	333.886	401.123

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών κατά πιστωτική ποιότητα – Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2019	Stage 1					Stage 2					Stage 3					ΣΥΝΟΛΑ	
	Ενήμερα	Ληξιπρόθεσμα	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό Υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Ενήμερα	Ληξιπρόθεσμα	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό Υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Ενήμερα	Ληξιπρόθεσμα	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό Υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Λογιστικό Υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Αξία εξασφάλισης
Λιανική Τραπεζική	25.351	-	25.351	(525)	24.825	14.371	-	14.371	(864)	13.508	8.286	64.574	72.860	(25.172)	47.688	86.021	93.492
Στεγαστικά δάνεια	5.504	-	5.504	(45)	5.460	2.702	-	2.702	(181)	2.521	1.459	11.404	12.863	(3.021)	9.842	17.823	21.679
Καταναλωτικά δάνεια	4.215	-	4.215	(118)	4.097	2.150	-	2.150	(188)	1.962	863	7.027	7.889	(3.182)	4.707	10.766	10.657
Πιστωτικές κάρτες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	501	501	(451)	50	50	27
Λοιπά δάνεια	15.631	-	15.631	(363)	15.268	9.520	-	9.520	(496)	9.024	5.964	45.643	51.607	(18.518)	33.089	57.382	61.129
Επιχειρηματική Τραπεζική	170.337	-	170.337	(1.177)	169.160	41.362	-	41.362	(3.815)	37.547	43.604	85.082	128.686	(49.860)	78.826	285.533	344.462
Μεγάλες επιχειρήσεις	8.789	-	8.789	(3)	8.785	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.785	17.605
Μικρομεσαίες ΜΜΕ	161.548	-	161.548	(1.174)	160.374	41.362	-	41.362	(3.815)	37.547	43.604	85.082	128.686	(49.860)	78.826	276.747	326.857
Δημόσιος τομέας	207	-	207	(24)	183	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	183	-
Ελλάδα	207	-	207	(24)	183	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	183	-
Άλλες χώρες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	195.894	-	195.894	(1.727)	194.168	55.733	-	55.733	(4.679)	51.054	51.890	149.656	201.546	(75.032)	126.514	371.736	437.954

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών κατά πιστωτική ποιότητα – Όμιλος

31 Δεκέμβριος 2018	Stage 1					Stage 2					Stage 3					ΣΥΝΟΛΑ	
	Ενήμερα	Ληξιπρόθεσμα	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό Υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Ενήμερα	Ληξιπρόθεσμα	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό Υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Ενήμερα	Ληξιπρόθεσμα	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό Υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Λογιστικό Υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Αξία εξασφάλισης
Λιανική Τραπεζική	29.166	-	29.166	(789)	28.377	13.901	-	13.901	(1.079)	12.821	8.382	59.111	67.493	(25.860)	41.633	82.831	89.677
Στεγαστικά δάνεια	6.779	-	6.779	(57)	6.722	1.622	-	1.622	(34)	1.588	1.755	10.416	12.171	(2.920)	9.251	17.561	21.720
Καταναλωτικά δάνεια	3.840	-	3.840	(110)	3.730	2.172	-	2.172	(94)	2.077	1.346	5.840	7.186	(3.192)	3.994	9.802	9.090
Πιστωτικές κάρτες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	491	491	(442)	49	49	24
Λοιπά δάνεια	18.547	-	18.547	(622)	17.925	10.107	-	10.107	(951)	9.156	5.280	42.363	47.644	(19.306)	28.338	55.419	58.843
Επιχειρηματική Τραπεζική	126.120	-	126.120	(1.893)	124.226	38.048	-	38.048	(4.177)	33.871	49.138	91.120	140.259	(64.829)	75.430	233.527	292.778
Μεγάλες επιχειρήσεις	9.058	-	9.058	(37)	9.021	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.021	12.780
Μικρομεσαίες ΜΜΕ	117.061	-	117.061	(1.857)	115.205	38.048	-	38.048	(4.177)	33.871	49.138	91.120	140.259	(64.829)	75.430	224.506	279.998
Δημόσιος τομέας	269	-	269	(24)	245	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	245	17
Ελλάδα	269	-	269	(24)	245	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	245	17
Άλλες χώρες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	155.554	-	155.554	(2.706)	152.848	51.949	-	51.949	(5.257)	46.692	57.520	150.231	207.751	(90.688)	117.063	316.603	382.472

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών κατά πιστωτική ποιότητα – Τράπεζα

31 Δεκέμβριος 2018	Stage 1					Stage 2					Stage 3					ΣΥΝΟΛΑ	
	Ενήμερα	Ληξιπρόθεσμα	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό Υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Ενήμερα	Ληξιπρόθεσμα	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό Υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Ενήμερα	Ληξιπρόθεσμα	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό Υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Λογιστικό Υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Αξία εξασφάλισης
Λιανική Τραπεζική	29.166	-	29.166	(789)	28.377	13.901	-	13.901	(1.079)	12.821	8.382	59.111	67.493	(25.860)	41.633	82.831	89.677
Στεγαστικά δάνεια	6.779	-	6.779	(57)	6.722	1.622	-	1.622	(34)	1.588	1.755	10.416	12.171	(2.920)	9.251	17.561	21.720
Καταναλωτικά δάνεια	3.840	-	3.840	(110)	3.730	2.172	-	2.172	(94)	2.077	1.346	5.840	7.186	(3.192)	3.994	9.802	9.090
Πιστωτικές κάρτες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	491	491	(442)	49	49	24
Λοιπά δάνεια	18.547	-	18.547	(622)	17.925	10.107	-	10.107	(951)	9.156	5.280	42.363	47.644	(19.306)	28.338	55.419	58.843
Επιχειρηματική Τραπεζική	160.087	-	160.087	(1.893)	158.194	38.048	-	38.048	(4.177)	33.871	49.138	91.120	140.259	(64.829)	75.430	267.495	327.383
Μεγάλες επιχειρήσεις	9.058	-	9.058	(37)	9.021	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.021	12.780
Μικρομεσαίες ΜΜΕ	151.029	-	151.029	(1.857)	149.172	38.048	-	38.048	(4.177)	33.871	49.138	91.120	140.259	(64.829)	75.430	258.473	314.603
Δημόσιος τομέας	269	-	269	(24)	245	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	245	17
Ελλάδα	269	-	269	(24)	245	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	245	17
Άλλες χώρες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	189.522	-	189.522	(2.706)	186.816	51.949	-	51.949	(5.257)	46.692	57.520	150.231	207.751	(90.688)	117.063	350.571	417.077

31 Δεκέμβριος 2018	Ενηλικίωση δανείων και απαιτήσεων (καθαρή αξία) – Όμιλος															
	Λιανική Τραπεζική															
	Στεγαστικά δάνεια				Καταναλωτικά δάνεια				Πιστωτικές κάρτες				Λοιπά δάνεια			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο
Ενήμερα	5.650	1.093	868	7.611	3.543	1.822	600	5.966	-	-	-	-	16.451	4.077	1.763	22.290
1-30 μέρες	1.072	35	30	1.136	187	-	16	203	-	-	-	-	1.474	14	300	1.789
31-60 μέρες	-	201	196	397	-	123	20	143	-	-	-	-	-	997	869	1.866
61-90 μέρες	-	259	30	289	-	132	13	145	-	-	-	-	-	4.068	449	4.518
91-180 μέρες	-	-	477	477	-	-	148	148	-	-	-	-	-	-	1.588	1.588
181-360 ημέρες	-	-	729	729	-	-	378	378	-	-	49	49	-	-	3.406	3.406
> 360 ημέρες	-	-	6.921	6.921	-	-	2.819	2.819	-	-	-	-	-	-	19.962	19.962
Σύνολο	6.722	1.588	9.251	17.561	3.730	2.077	3.994	9.802	-	-	49	49	17.925	9.156	28.338	55.419
Αξία εξασφαλίσεων	7.783	2.003	11.933	21.720	2.343	2.181	4.567	9.090	-	-	24	24	15.864	6.095	36.884	58.843

31 Δεκέμβριος 2018	Ενηλικίωση δανείων και απαιτήσεων (καθαρή αξία) - Όμιλος															
	Επιχειρηματική Τραπεζική								Δημόσιος Τομέας							
	Μεγάλες Επιχειρήσεις				ΜΜΕ				Ελλάδα				Άλλες χώρες			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο
Ενήμερα	9.021	-	-	9.021	107.526	27.730	19.700	154.956	245	-	-	245	-	-	-	-
1-30 μέρες	-	-	-	-	7.679	308	692	8.679	-	-	-	-	-	-	-	-
31-60 μέρες	-	-	-	-	-	2.169	888	3.057	-	-	-	-	-	-	-	-
61-90 μέρες	-	-	-	-	-	3.663	5.746	9.409	-	-	-	-	-	-	-	-
91-180 μέρες	-	-	-	-	-	-	2.690	2.690	-	-	-	-	-	-	-	-
181-360 ημέρες	-	-	-	-	-	-	2.161	2.161	-	-	-	-	-	-	-	-
> 360 ημέρες	-	-	-	-	-	-	43.554	43.554	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	9.021	-	-	9.021	115.205	33.871	75.430	224.506	245	-	-	245	-	-	-	-
Αξία εξασφαλίσεων	12.780	-	-	12.780	141.284	26.811	111.904	279.998	17	-	-	17	-	-	-	-

31 Δεκέμβριος 2018	Ενηλικίωση δανείων και απαιτήσεων (καθαρή αξία) - Τράπεζα															
	Λιανική Τραπεζική															
	Στεγαστικά δάνεια				Καταναλωτικά δάνεια				Πιστωτικές κάρτες				Λοιπά δάνεια			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο
Ενήμερα	5.650	1.093	868	7.611	3.543	1.822	600	5.966	-	-	-	-	16.451	4.077	1.763	22.290
1-30 μέρες	1.072	35	30	1.136	187	-	16	203	-	-	-	-	1.474	14	300	1.789
31-60 μέρες	-	201	196	397	-	123	20	143	-	-	-	-	-	997	869	1.866
61-90 μέρες	-	259	30	289	-	132	13	145	-	-	-	-	-	4.068	449	4.518
91-180 μέρες	-	-	477	477	-	-	148	148	-	-	-	-	-	-	1.588	1.588
181-360 ημέρες	-	-	729	729	-	-	378	378	-	-	49	49	-	-	3.406	3.406
> 360 ημέρες	-	-	6.921	6.921	-	-	2.819	2.819	-	-	-	-	-	-	19.962	19.962
Σύνολο	6.722	1.588	9.251	17.561	3.730	2.077	3.994	9.802	-	-	49	49	17.925	9.156	28.338	55.419
Αξία εξασφαλίσεων	7.783	2.003	11.933	21.720	2.343	2.181	4.567	9.090	-	-	24	24	15.864	6.095	36.884	58.843

31 Δεκέμβριος 2018	Ενηλικίωση δανείων και απαιτήσεων (καθαρή αξία) - Τράπεζα															
	Επιχειρηματική Τραπεζική								Δημόσιος Τομέας							
	Μεγάλες Επιχειρήσεις				ΜΜΕ				Ελλάδα				Άλλες χώρες			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο
Ενήμερα	9.021	-	-	9.021	141.493	27.730	19.700	188.923	245	-	-	245	-	-	-	-
1-30 μέρες	-	-	-	-	7.679	308	692	8.679	-	-	-	-	-	-	-	-
31-60 μέρες	-	-	-	-	-	2.169	888	3.057	-	-	-	-	-	-	-	-
61-90 μέρες	-	-	-	-	-	3.663	5.746	9.409	-	-	-	-	-	-	-	-
91-180 μέρες	-	-	-	-	-	-	2.690	2.690	-	-	-	-	-	-	-	-
181-360 ημέρες	-	-	-	-	-	-	2.161	2.161	-	-	-	-	-	-	-	-
> 360 ημέρες	-	-	-	-	-	-	43.554	43.554	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	9.021	-	-	9.021	149.172	33.871	75.430	258.473	245	-	-	245	-	-	-	-
Αξία εξασφαλίσεων	12.780	-	-	12.780	175.888	26.811	111.904	314.603	17	-	-	17	-	-	-	-

4.3.6.6 Απομειωμένα δάνεια

Ως πιστωτικά απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, σύμφωνα με την Πολιτική Απομείωσης της Τράπεζας, ορίζονται τα δάνεια και οι απαιτήσεις που κατατάσσονται σε Στάδιο 3 (και επομένως θεωρούνται ανοίγματα σε Αθέτηση). Η Τράπεζα εφαρμόζει τον ορισμό αθέτησης, για σκοπούς σύνταξης των οικονομικών της καταστάσεων, εναρμονισμένο με τον ορισμό των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (Non Performing Exposures – NPE) κατά τα οριζόμενα από την (Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών – EBA), στις Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή του ορισμού της αθέτησης δυνάμει του άρθρου 178 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013, και σύμφωνα με το παράρτημα V του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 680/2014 της Επιτροπής της 16ης Απριλίου 2014, όπως τροποποιήθηκε από τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2015/227 της Επιτροπής. Βάσει των παραπάνω, η Τράπεζα θεωρεί πως ένας πιστούχος ή δάνειο βρίσκεται σε κατάσταση αθέτησης των συμβατικών του υποχρεώσεων όταν πληροί ένα από τα κάτωθι κριτήρια:

- Ο πιστούχος είναι σε καθυστέρηση πληρωμών άνω των 90 ημερών σε οποιαδήποτε σημαντική πιστωτική υποχρέωση έναντι της Τράπεζας.
- Η Τράπεζα θεωρεί πως ο πιστούχος αδυνατεί να εκπληρώσει (Unlikely to Pay “UTP”) πλήρως τις συμβατικές του υποχρεώσεις προς την Τράπεζα, εκτός εάν η Τράπεζα προσφύγει σε ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων του.
- Το δάνειο έχει ταξινομηθεί ως Μη Εξυπηρετούμενο Άνοιγμα Κάτω από Μέτρα Ανοχής (Non - Performing Forborne Exposure) σύμφωνα με το άρθρο 180 του Κανονισμού ΕΕ 227/2015.

Σημειώνεται τέλος, ότι Τράπεζα βρίσκεται σε συνεργασία με συμβουλευτική εταιρεία, για την πλήρη προσαρμογή της στις εποπτικές απαιτήσεις που απορρέουν από το κείμενο Κατευθυντήριων Γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA GL/2016/07), σχετικά με την εφαρμογή του ορισμού της αθέτησης δυνάμει του άρθρου 178 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013. Με τον τρόπο αυτό, ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών που ορίζονται από το παρόν λογιστικό πρότυπο (ΔΠΧΑ 9) για απομειωμένα δάνεια, θα συνεχίζει να εναρμονίζεται πλήρως με τον εποπτικό ορισμό της αθέτησης.

4.3.6.7 Μεταφορά των δανείων στην κατηγορία των μη απομειωμένων

Τα απομειωμένα δάνεια μπορούν να χαρακτηριστούν ως μη-απομειωμένα αν μετά την αναγνώριση ζημιάς απομείωσης εμφανιστούν αντικειμενικές ενδείξεις από τις οποίες να προκύπτει πιθανότητα αποπληρωμής σύμφωνα με τους αρχικούς ή τους τυχόν τροποποιημένους συμβατικούς όρους. Σύμφωνα με την Πολιτική Απομείωσης της Τράπεζας, η μεταφορά ενός ανοίγματος από Στάδιο 3 σε Στάδιο 1 ή 2 είναι ένδειξη Εξόδου σε Στάδιο μη-αθέτησης.

Η ανάλυση των ροών μετάβασης για ανοίγματα και προβλέψεις, μεταξύ απομειωμένων και μη-απομειωμένων δανείων, ανά χαρτοφυλάκιο και Στάδιο, παρατίθεται ενδελεχώς στην παράγραφο 4.4.4.

4.3.6.8 Λογιστική πολιτική για αναγνώριση δεδουλευμένων τόκων απομειωμένων δανείων

Η Τράπεζα και ο Όμιλος έχουν υιοθετήσει για το 2018 στις οικονομικές τους καταστάσεις την αναγνώριση εσόδου από απομειωμένα δάνεια. Η σχετική διαδικασία προσαρμογής των Πληροφοριακών Συστημάτων έχει ολοκληρωθεί, προκειμένου να παρακολουθείται μηχανογραφικά το ύψος των εσόδων που προέρχεται από τόκους απομειωμένων δανείων.

**Ανάλυση Εσόδων από Τόκους δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών – Τράπεζα
31.12.2019**

	Εξυπηρετούμενα	Μη-Εξυπηρετούμενα	Σύνολο εσόδων από τόκους
Λιανική Τραπεζική	3.010	4.502	7.512
Επιχειρηματική Τραπεζική	13.058	5.856	18.914
Δημόσιος τομέας	24	-	24
Σύνολο εσόδων από τόκους	16.092	10.358	26.450

**Ανάλυση Εσόδων από Τόκους δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών – Όμιλος
31.12.2019**

	Εξυπηρετούμενα	Μη-Εξυπηρετούμενα	Σύνολο εσόδων από τόκους
Λιανική Τραπεζική	3.010	4.502	7.512
Επιχειρηματική Τραπεζική	10.158	5.856	16.014
Δημόσιος τομέας	24	-	24
Σύνολο εσόδων από τόκους	13.192	10.358	23.550

31.12.2018

	Έσοδα από τόκους εκτός μεταβολής της παρούσας αξίας	Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομείωσης	Σύνολο εσόδων από τόκους
Λιανική Τραπεζική	3.873	3.457	7.330
Επιχειρηματική Τραπεζική	16.235	3.596	19.831
Δημόσιος τομέας	29	-	29
Σύνολο εσόδων από τόκους	20.137	7.053	27.190

31.12.2018

	Έσοδα από τόκους εκτός μεταβολής της παρούσας αξίας	Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομείωσης	Σύνολο εσόδων από τόκους
Λιανική Τραπεζική	3.873	3.457	7.330
Επιχειρηματική Τραπεζική	13.850	3.596	17.446
Δημόσιος τομέας	29	-	29
Σύνολο εσόδων από τόκους	17.752	7.053	24.805

4.4 Ρυθμίσεις Δανείων

Οι ρυθμίσεις εφαρμόζονται σε περιπτώσεις που αναγνωρίζεται οικονομική αδυναμία του οφειλέτη να εξυπηρετήσει το δάνειο σύμφωνα με τους αρχικούς όρους της δανειακής σύμβασης, εφόσον πρόκειται για συνεργάσιμο και βιώσιμο οφειλέτη. Αξιολογώντας αυτές τις δυσκολίες, η Τράπεζα τροποποιεί τους όρους της δανειακής σύμβασης, ώστε να μπορέσει ο οφειλέτης να εξυπηρετήσει, υπό την προϋπόθεση ότι οι ρυθμίσεις θα είναι μακροπρόθεσμα αποτελεσματικές και βιώσιμες, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις αιτίες που οδήγησαν τον οφειλέτη στην εμφάνιση οικονομικών δυσκολιών, όσο και τη δυνατότητα αποπληρωμής.

Η Τράπεζα έχει εναρμονιστεί με τις εποπτικές της υποχρεώσεις που αφορούν σε ρυθμισμένες πιστοδοτήσεις, με βάση την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 42/30.05.2014 της Τραπεζικής της Ελλάδος και τις τροποποιητικές αυτής 47/09.02.2015 και 102/30.8.2016, με τις οποίες προσδιορίστηκε το πλαίσιο των εποπτικών υποχρεώσεων για τη διαχείριση από τα πιστωτικά ιδρύματα των πιστοδοτήσεων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων πιστοδοτήσεων, παράλληλα με τις ισχύουσες υποχρεώσεις οι οποίες απορρέουν από το Νόμο 4261/2014, τον Κανονισμό (Ε.Ε.) αριθ.

575/2013 και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτών αποφάσεις της Τραπεζής της Ελλάδος, καθώς και με βάση τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2015/227 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 9ης Ιανουαρίου 2015 και τα ισχύοντα εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών.

Για το χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής οι ρυθμίσεις αφορούν συνήθως σε επιμήκυνση της διάρκειας του αρχικού δανείου, παροχή περιόδου χάριτος -με ή χωρίς καταβολή μόνο τόκων για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα- μείωση επιτοκίου και λοιπές τροποποιήσεις όρων, σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε δανειολήπτη.

Η Τράπεζα εφαρμόζει τους προτεινόμενους από το εποπτικό πλαίσιο τύπους ρύθμισης, οι οποίοι κατατάσσονται σε:

- Βραχυπρόθεσμους τύπους ρύθμισης: εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που οι δυσκολίες του οφειλέτη κρίνονται βάσιμα προσωρινές. Ενδεικτικά αναφέρονται: Κεφαλαιοποίηση Ληξιπρόθεσμων Οφειλών, Καταβολή μόνο Τόκων, Παροχή περιόδου χάριτος κλπ.
- Μακροπρόθεσμους τύπους ρύθμισης: εφαρμόζονται σε μεγαλύτερη διάρκεια με στόχο τη μείωση της δόσης σε συνδυασμό ενδεχομένως με αύξηση του αριθμού και την παράταση του χρόνου αποπληρωμής. Ενδεικτικά αναφέρονται: Μείωση επιτοκίου, Παράταση Διάρκειας, κλπ.
- Τύπους οριστικής διευθέτησης: αφορούν στις περιπτώσεις που τερματίζεται ή μεταβάλλεται ουσιαστικά η συμβατική σχέση, με στόχο την οριστική τακτοποίηση της απαίτησης της τράπεζας έναντι του οφειλέτη. Ενδεικτικά αναφέρονται: Εθελοντική Παράδοση Ενυπόθηκου Ακινήτου, Διακανονισμός Απαιτήσεων, Ρευστοποίηση σε Πλειστηριασμό, Ρυθμίσεις Αναγκαστικού Δικαίου, Μερική Διαγραφή Οφειλής κλπ.

Για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο οι λύσεις ρύθμισης που εφαρμόζονται ποικίλουν μεταξύ διαφορετικών προγραμμάτων αποπληρωμής, τα οποία προσαρμόζονται στις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και στην δυνατότητα του δανειολήπτη να αποπληρώσει, όπως είναι η επέκταση της διάρκειας του δανείου ανάλογα με τον δανειολήπτη και τις ανάγκες του, η μετατροπή του είδους δανεισμού από βραχυπρόθεσμο σε μακροπρόθεσμο, η πληρωμή για κάποιο χρονικό διάστημα μόνο τόκων κλπ.

Τόσο για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, όσο και για τα χαρτοφυλάκια της λιανικής τραπεζικής, στους αντίστοιχους κανονισμούς καθυστερήσεων και πιστοδοτήσεων της Τράπεζας, υφίστανται καταγεγραμμένες οδηγίες – διαδικασίες με τις οποίες αποτυπώνεται πλήρως το σύνολο των παρεχόμενων προϊόντων ρύθμισης, οι προϋποθέσεις ένταξης των πιστούχων και η διαχείριση και παρακολούθηση ρυθμισμένων δανείων από το στάδιο της έγκρισης μέχρι και το στάδιο καταγγελίας της σύμβασης.

Η πρόβλεψη απομείωσης υπολογίζεται σε ατομική ή συλλογική βάση ανά δανειολήπτη, σύμφωνα με τη μεθοδολογία υπολογισμού που εφαρμόζεται από την Τράπεζα για το σύνολο του χαρτοφυλακίου, με μόνη διαφοροποίηση τη χρήση προσαυξημένου συντελεστή πιθανότητας αθέτησης στις συλλογικές προβλέψεις απομείωσης των ρυθμισμένων ανοιγμάτων.

Τα κριτήρια της Τράπεζας για τον χαρακτηρισμό ενός δανείου ως ρυθμισμένου είναι απόλυτα εναρμονισμένα με τα Εκτελεστικά Τεχνικά Πρότυπα της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής για της ρυθμίσεις και τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα, τόσο για εποπτικούς σκοπούς όσο και για σκοπούς κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων.

Συνεπώς, ως ρυθμισμένα χαρακτηρίζονται όλα τα δάνεια στα οποία πραγματοποιήθηκε τροποποίηση των συμβατικών όρων και προϋποθέσεων ή αναχρηματοδότηση των οφειλών του

οφειλέτη με ευνοϊκότερους όρους, λόγω υφιστάμενης ή αναμενόμενης οικονομικής δυσκολίας, που δεν εφαρμόζονται σε οφειλέτες με παραπλήσια κατηγοριοποίηση κινδύνου.

Στο πλαίσιο της συμμόρφωσης της πολιτικής ρύθμισης δανείων της Τράπεζας με τους σχετικούς ορισμούς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και τις οδηγίες της Τραπεζής της Ελλάδος, λειτουργούν νέες δομές και διαδικασίες, έχουν αναπτυχθεί τα συστήματα πληροφορικής και έχει πραγματοποιηθεί τροποποίηση υφιστάμενων εφαρμογών και υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, η Διεύθυνση Διαχείρισης Καθυστερήσεων είναι ένα ανεξάρτητο διοικητικό όργανο της Τράπεζας με κύριους στόχους:

α) την αποτελεσματική και αξιόπιστη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων για το σύνολο του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας

β) τη διενέργεια ρυθμίσεων εξασφαλίζοντας τη βιωσιμότητα των πιστούχων, παράλληλα με τη μεγιστοποίηση αποδοτικότητας για την Τράπεζα και

γ) την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των διαφόρων τύπων ρυθμίσεων

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Καθυστερήσεων δεν εμπλέκεται στη διαδικασία χορήγησης πιστώσεων και δανείων, ούτε και στη διαχείριση του ομαλά εξυπηρετούμενου τμήματος του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας.

Στον παρακάτω πίνακα συνοψίζονται τα ρυθμισμένα Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών ανά είδος ρύθμισης, καθώς και Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών για τις οποίες έχουν οριστεί Λύσεις Οριστικής Διευθέτησης:

Ανάλυση ρυθμισμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών ανά είδος ρύθμισης (net ποσά)

Είδη ρύθμισης	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Πρόγραμμα μειωμένων δόσεων	3.502	654	3.502	654
Παροχή περιόδου χάριτος	4.729	10.895	4.729	10.895
Επέκταση διάρκειας δανείου	15.076	29.365	15.076	29.365
Κεφαλαιοποίηση καθυστερούμενων δόσεων	38.814	24.601	38.814	24.601
Συνδυασμός μέτρων ρύθμισης	4.824	1.129	4.824	1.129
Λοιπά	11.491	10.619	11.491	10.619
Συνολική καθαρή αξία	78.435	77.262	78.435	77.262

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Λιανική Τραπεζική	18.695	17.770	18.695	17.770
Στεγαστικά δάνεια	2.534	2.275	2.534	2.560
Καταναλωτικά δάνεια	2.962	2.592	2.962	2.592
Πιστωτικές κάρτες	-	-	-	-
Λοιπά δάνεια	13.199	12.902	13.199	12.902
Επιχειρηματική Τραπεζική	59.741	59.492	59.741	59.492
Μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	-	-
MME	59.741	59.492	59.741	59.492
Δημόσιος τομέας	-	-	-	-
Ελλάδα	-	-	-	-
Άλλες χώρες	-	-	-	-
Σύνολο	78.435	77.262	78.435	77.262

4.4.1 Ανάκτηση εξασφαλίσεων

Την 31 Δεκεμβρίου 2019, τα περιουσιακά στοιχεία από ανάκτηση ληφθεισών εξασφαλίσεων για την Τράπεζα και τον Όμιλο ανήλθαν σε ποσό €22,4εκ. (31/12/2018: €17,6εκ.), εκ των οποίων ποσό €7,9 εκ. για το 2019 έχει κατηγοριοποιηθεί στα Ακίνητα Επενδύσεων (31/12/2018: €1,7εκ).

4.4.2 Κατανομή πιστωτικού κινδύνου των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

Η κατανομή των ανοιγμάτων και προβλέψεων του Ομίλου και της Τράπεζας ανά Στάδιο και Ρύθμιση, συνοψίζεται στους παρακάτω πίνακες:

	Όμιλος			Τράπεζα		
	31 Δεκέμβριος 2019			31 Δεκέμβριος 2019		
	Σύνολο δανείων και απαιτήσεων	Ρυθμισμένα δάνεια και απαιτήσεις	Ποσοστό ρυθμισμένων δανείων	Σύνολο δανείων και απαιτήσεων	Ρυθμισμένα δάνεια και απαιτήσεις	Ποσοστό ρυθμισμένων δανείων
Stage 1	158.040	-	0%	195.894	-	0%
Stage 2	55.733	44.635	80%	55.733	44.635	80%
Stage 3	201.546	63.829	32%	201.546	63.829	32%
Σύνολο πριν από προβλέψεις απομείωσης	415.319	108.464	26%	453.173	108.464	24%
Stage 1 - Πρόβλεψη	(1.723)	-	0%	(1.727)	-	0%
Stage 2 - Πρόβλεψη	(4.679)	(4.252)	91%	(4.679)	(4.252)	91%
Stage 3 - Πρόβλεψη	(75.032)	(25.777)	34%	(75.032)	(25.777)	34%
Λογιστικό υπόλοιπο (καθαρή αξία)	333.885	78.435	23%	371.735	78.435	21%
Ληφθείσες εξασφαλίσεις	401.124	78.810	20%	437.954	78.810	18%

Ανάλυση Ρυθμισμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών, με βάση την πιστωτική τους ποιότητα

	Όμιλος			Τράπεζα		
	31 Δεκέμβριος 2018			31 Δεκέμβριος 2018		
	Σύνολο δανείων και απαιτήσεων	Ρυθμισμένα δάνεια και απαιτήσεις	Ποσοστό ρυθμισμένων δανείων	Σύνολο δανείων και απαιτήσεων	Ρυθμισμένα δάνεια και απαιτήσεις	Ποσοστό ρυθμισμένων δανείων
Stage 1	155.554	-	0%	189.522	-	0%
Stage 2	51.949	44.749	86%	51.949	44.749	86%
Stage 3	207.751	73.967	36%	207.751	73.967	36%
Σύνολο πριν από προβλέψεις απομείωσης	415.254	118.716	29%	449.222	118.716	26%
Stage 1 - Πρόβλεψη	(2.706)	-	0%	(2.706)	-	0%
Stage 2 - Πρόβλεψη	(5.257)	(4.999)	95%	(5.257)	(4.999)	95%
Stage 3 - Πρόβλεψη	(90.689)	(36.455)	40%	(90.689)	(36.455)	40%
Λογιστικό υπόλοιπο (καθαρή αξία)	316.602	77.262	24%	350.570	77.262	22%
Ληφθείσες εξασφαλίσεις	382.473	77.540	20%	417.077	77.540	19%

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την εκτίμηση πιστωτικού κινδύνου ανά διαβάθμιση. Η εκτίμηση καλύπτει τους επόμενους 12 μήνες από την ημερομηνία διαβάθμισης του εκάστοτε οφειλέτη.

Διαβάθμιση	Επίπεδο Κινδύνου
A	Χαμηλό
B	
C	Μέσο
D	
E	
F	Υψηλό
G	
H	
I	Πολύ Υψηλό

Η Τράπεζα κατ' εφαρμογή του Κανονισμού Πιστοδοτήσεων της, αξιολογεί την πιστοληπτική διαβάθμιση κάθε επιχειρηματικού πελάτη (υφιστάμενου ή υποψήφιου) τουλάχιστον 1 φορά ανά έτος, σε συνδυασμό με άλλα πιστωτικά κριτήρια ποσοτικά και ποιοτικά, όπως η ικανότητα αποπληρωμής, το ιστορικό συνεργασίας, οι υφιστάμενες και προτεινόμενες εξασφαλίσεις, κλπ. Δεν υφίσταται καταγεγραμμένο όριο πιστωτικού κινδύνου πέρα από το οποίο δεν πραγματοποιείται χρηματοδότηση, καθώς η λήψη απόφαση χρηματοδότησης είναι εξατομικευμένη και συνδιαμορφώνεται κατά περίπτωση ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του εξεταζόμενου οφειλέτη.

4.4.3 Κατανομή πιστωτικού κινδύνου των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών κατά τομέα δραστηριότητας

Όμιλος										
31 Δεκέμβριος 2019	Stage 1			Stage 2			Stage 3			Σύνολο
	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό υπόλοιπο (καθαρή αξία)	
Λιανική Τραπεζική	25.350	(526)	24.824	14.372	(865)	13.507	72.860	(25.172)	47.688	86.019
Στεγαστικά δάνεια	5.504	(45)	5.459	2.702	(181)	2.521	12.863	(3.021)	9.842	17.822
Καταναλωτικά δάνεια	4.215	(118)	4.097	2.150	(188)	1.962	7.889	(3.182)	4.707	10.766
Πιστωτικές κάρτες	-	-	-	-	-	-	501	(451)	50	50
Λοιπά δάνεια	15.631	(363)	15.268	9.520	(496)	9.024	51.607	(18.518)	33.089	57.381
Επιχειρηματική Τραπεζική	132.483	(1.174)	131.309	41.361	(3.815)	37.546	128.685	(49.860)	78.825	247.680
Βιομηχανία	23.137	(224)	22.913	3.148	(638)	2.510	26.694	(11.711)	14.983	40.406
Εμπόριο και υπηρεσίες	29.224	(616)	28.608	12.303	(2.466)	9.837	38.828	(16.131)	22.697	61.142
Κατασκευές	19.518	(223)	19.295	12.048	(686)	11.362	35.544	(16.630)	18.914	49.571
Ενέργεια	9.288	(1)	9.287	-	-	-	61	(26)	35	9.322
Τουρισμός	47.571	(84)	47.487	11.698	(22)	11.676	25.538	(4.094)	21.444	80.607
Ναυτιλία	1.540	-	1.540	-	-	-	722	(707)	15	1.555
Λοιπά	2.205	(26)	2.179	2.164	(3)	2.161	1.298	(561)	737	5.077
Δημόσιος τομέας	207	(24)	183	-	-	-	-	-	-	183
Σύνολο	158.040	(1.724)	156.316	55.733	(4.680)	51.053	201.545	(75.032)	126.513	333.882

Τράπεζα

31 Δεκέμβριος 2019	Stage 1			Stage 2			Stage 3			Σύνολο
	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό υπόλοιπο (καθαρή αξία)	
Λιανική Τραπεζική	25.350	(526)	24.824	14.372	(865)	13.507	72.860	(25.172)	47.688	86.019
Στεγαστικά δάνεια	5.504	(45)	5.459	2.702	(181)	2.521	12.863	(3.021)	9.842	17.822
Καταναλωτικά δάνεια	4.215	(118)	4.097	2.150	(188)	1.962	7.889	(3.182)	4.707	10.766
Πιστωτικές κάρτες	-	-	-	-	-	-	501	(451)	50	50
Λοιπά δάνεια	15.631	(363)	15.268	9.520	(496)	9.024	51.607	(18.518)	33.089	57.381
Επιχειρηματική Τραπεζική	170.337	(1.177)	169.160	41.361	(3.815)	37.546	128.685	(49.860)	78.825	285.531
Βιομηχανία	25.202	(224)	24.978	3.148	(638)	2.510	26.694	(11.711)	14.983	42.471
Εμπόριο και υπηρεσίες	47.054	(619)	46.435	12.303	(2.466)	9.837	38.828	(16.131)	22.697	78.969
Κατασκευές	34.212	(223)	33.989	12.048	(686)	11.362	35.544	(16.630)	18.914	64.265
Ενέργεια	12.553	(1)	12.552	-	-	-	61	(26)	35	12.587
Τουρισμός	47.571	(84)	47.487	11.698	(22)	11.676	25.538	(4.094)	21.444	80.607
Ναυτιλία	1.540	-	1.540	-	-	-	722	(707)	15	1.555
Λοιπά	2.205	(26)	2.179	2.164	(3)	2.161	1.298	(561)	737	5.077
Δημόσιος τομέας	207	(24)	183	-	-	-	-	-	-	183
Σύνολο	195.894	(1.727)	194.167	55.733	(4.680)	51.053	201.545	(75.032)	126.513	371.733

Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών, Απομειωμένα δάνεια και Προβλέψεις Απομείωσης ανά κατηγορία δανείων, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή (καθαρή αξία)

31 Δεκέμβριος 2018	Stage 1		Όμιλος			Stage 3			
	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό υπόλοιπο (καθαρή αξία)
Λιανική Τραπεζική	29.166	(789)	28.377	13.901	(1.079)	12.822	67.492	(25.860)	41.632
Στεγαστικά δάνεια	6.779	(57)	6.722	1.622	(34)	1.588	12.171	(2.920)	9.251
Καταναλωτικά δάνεια	3.840	(110)	3.730	2.172	(94)	2.078	7.186	(3.192)	3.994
Πιστωτικές κάρτες	-	-	-	-	-	-	491	(442)	49
Λοιπά δάνεια	18.547	(622)	17.925	10.107	(951)	9.156	47.644	(19.306)	28.338
Επιχειρηματική Τραπεζική	126.119	(1.894)	124.225	38.048	(4.177)	33.871	140.259	(64.827)	75.432
Βιομηχανία	19.249	(341)	18.908	2.845	(464)	2.381	28.816	(12.914)	15.902
Εμπόριο και υπηρεσίες	30.196	(998)	29.198	14.172	(2.265)	11.907	39.734	(20.011)	19.723
Κατασκευές	16.526	(330)	16.196	11.940	(681)	11.259	43.851	(25.114)	18.737
Ενέργεια	9.654	(59)	9.595	-	-	-	17	(7)	10
Τουρισμός	47.884	(165)	47.719	5.943	(66)	5.877	25.838	(5.485)	20.353
Ναυτιλία	1.726	-	1.726	-	-	-	720	(705)	15
Λοιπά	884	(1)	883	3.148	(701)	2.447	1.283	(591)	692
Δημόσιος τομέας	269	(24)	245	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	155.554	(2.706)	152.848	51.949	(5.257)	46.692	207.751	(90.689)	117.062

Τράπεζα

31 Δεκέμβριος 2018	Stage 1			Stage 2			Stage 3		
	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό υπόλοιπο (καθαρή αξία)	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Λογιστικό υπόλοιπο (καθαρή αξία)
Λιανική Τραπεζική	29.166	(789)	28.377	13.901	(1.079)	12.822	67.492	(25.860)	41.632
Στεγαστικά δάνεια	6.779	(57)	6.722	1.622	(34)	1.588	12.171	(2.920)	9.251
Καταναλωτικά δάνεια	3.840	(110)	3.730	2.172	(94)	2.078	7.186	(3.192)	3.994
Πιστωτικές κάρτες	-	-	-	-	-	-	491	(442)	49
Λοιπά δάνεια	18.547	(622)	17.925	10.107	(951)	9.156	47.644	(19.306)	28.338
Επιχειρηματική Τραπεζική	160.086	(1.894)	158.192	38.048	(4.177)	33.871	140.259	(64.827)	75.432
Βιομηχανία	20.878	(341)	20.537	2.845	(464)	2.381	28.816	(12.914)	15.902
Εμπόριο και υπηρεσίες	46.610	(998)	45.612	14.172	(2.265)	11.907	39.734	(20.011)	19.723
Κατασκευές	30.576	(330)	30.246	11.940	(681)	11.259	43.851	(25.114)	18.737
Ενέργεια	11.528	(59)	11.469	-	-	-	17	(7)	10
Τουρισμός	47.884	(165)	47.719	5.943	(66)	5.877	25.838	(5.485)	20.353
Ναυτιλία	1.726	-	1.726	-	-	-	720	(705)	15
Λοιπά	884	(1)	883	3.148	(701)	2.447	1.283	(591)	692
Δημόσιος τομέας	269	(24)	245	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	189.522	(2.706)	186.816	51.949	(5.257)	46.692	207.751	(90.689)	117.062

4.4.4 Μετάβαση προβλέψεων και μεταφορές στα Δ.Π.Χ.Α. 9 Στάδια

Μετάβαση Προβλέψεων 31/12/2018 - 31/12/2019 (Όμιλος)

	31 Δεκέμβριος 2018			31 Δεκέμβριος 2019		
	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση	Συνολική Πρόβλεψη	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση	Συνολική Πρόβλεψη
Εξυηρητούμενα	255	7.708	7.963	766	5.626	6.402
Μη - εξυηρητούμενα	69.581	21.107	90.688	55.633	19.399	75.032
Σύνολο	69.836	28.815	98.651	56.409	25.025	81.434

Μετάβαση Προβλέψεων 31/12/2018 - 31/12/2019 για τις Αναληφθείσες Εγγυήσεις και δεσμεύσεις (Όμιλος)

	31 Δεκέμβριος 2018			31 Δεκέμβριος 2019		
	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση	Συνολική Πρόβλεψη	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση	Συνολική Πρόβλεψη
Εξυηρητούμενα	1	34	35	1	41	41
Μη - εξυηρητούμενα	-	-	-	-	-	1
Σύνολο	1	34	35	1	41	42

Μετάβαση Προβλέψεων 31/12/2018 - 31/12/2019 (Τράπεζα)

	31 Δεκέμβριος 2018			31 Δεκέμβριος 2019		
	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση	Συνολική Πρόβλεψη	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση	Συνολική Πρόβλεψη
Εξυηρητούμενα	255	7.708	7.963	776	5.630	6.406
Μη - εξυηρητούμενα	69.581	21.107	90.688	55.633	19.399	75.032
Σύνολο	69.836	28.815	98.651	56.409	25.029	81.438

Μετάβαση Προβλέψεων 31/12/2018 - 31/12/2019 για τις Αναληφθείσες Εγγυήσεις και δεσμεύσεις (Τράπεζα)

	31 Δεκέμβριος 2018			31 Δεκέμβριος 2019		
	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση	Συνολική Πρόβλεψη	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση	Συνολική Πρόβλεψη
Εξυηρητούμενα	1	34	35	1	41	41
Μη - εξυηρητούμενα	-	-	-	-	-	1
Σύνολο	1	34	35	1	41	42

Κινήσεις υπολοίπων προ προβλέψεων ανά Δ.Π.Χ.Α.9 Στάδιο- Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2019	Σύνολο χαρτοφυλακίου				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2019	159.058	51.949	207.751	-	418.758
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	4.080	(3.037)	(1.042)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(8.263)	13.009	(4.746)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(1.840)	(4.411)	6.251	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	1.337	(1.044)	12.155	-	12.447
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	14.836	76	17	-	14.929
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(5.838)	(303)	(1.317)	-	(7.458)
Διαγραφές	-	(505)	(17.522)	-	(18.027)
Υπόλοιπα 31/12/2019	163.370	55.733	201.546	-	420.649

31 Δεκεμβρίου 2019	Επιχειρηματική Τραπεζική				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2019	130.057	38.048	140.242	-	308.347
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	3.437	(2.620)	(817)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(5.866)	9.638	(3.772)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(1.049)	(1.965)	3.014	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	3.949	(1.697)	6.926	-	9.177
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	12.268	49	-	-	12.318
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(4.983)	(92)	(826)	-	(5.901)
Διαγραφές	-	-	(16.081)	-	(16.081)
Υπόλοιπα 31/12/2019	137.812	41.362	128.686	-	307.860

31 Δεκεμβρίου 2019	Λιανική Τραπεζική				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2019	28.733	13.901	67.509	-	110.143
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	643	(417)	(226)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(2.397)	3.371	(974)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(791)	(2.446)	3.237	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	(2.560)	653	5.059	-	3.152
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	2.568	27	17	-	2.612
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(845)	(211)	(491)	-	(1.547)
Διαγραφές	-	(505)	(1.271)	-	(1.776)
Υπόλοιπα 31/12/2019	25.351	14.371	72.860	-	112.583

31 Δεκεμβρίου 2019	Δημόσιος Τομέας				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2019	269	-	-	-	269
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	-	-	-	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	(52)	-	-	-	(52)
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	-	-	-	-	-
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(10)	-	-	-	(10)
Διαγραφές	-	-	-	-	-
Υπόλοιπα 31/12/2019	207	-	-	-	207

31 Δεκεμβρίου 2019	Αναληφθείσες Εγγυήσεις και δεσμεύσεις				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2019	18.366	59	576	-	19.001
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	32.100	(32)	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(58)	-	58	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	(34.121)	5	126	-	(33.990)
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	6.539	-	-	-	6.539
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(4.142)	(27)	(1)	-	(4.170)
Διαγραφές	-	-	-	-	-
Υπόλοιπα 31/12/2019	18.684	5	759	-	19.448

Κινήσεις υπολοίπων προ προβλέψεων ανά Δ.Π.Χ.Α.9 Στάδιο- Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2019	Σύνολο χαρτοφυλακίου				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2019	189.522	51.949	207.751	-	449.222
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	4.080	(3.037)	(1.042)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(8.263)	13.009	(4.746)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(1.840)	(4.411)	6.251	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	3.397	(1.044)	12.155	-	14.508
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	14.836	76	17	-	14.929
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(5.838)	(303)	(1.317)	-	(7.458)
Διαγραφές	-	(505)	(17.522)	-	(18.027)
Υπόλοιπα 31/12/2019	195.894	55.733	201.546	-	453.174

31 Δεκεμβρίου 2019	Επιχειρηματική Τραπεζική				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2019	160.520	38.048	140.242	-	338.810
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	3.437	(2.620)	(817)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(5.866)	9.638	(3.772)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(1.049)	(1.965)	3.014	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	6.009	(1.697)	6.926	-	11.238
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	12.268	49	-	-	12.318
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(4.983)	(92)	(826)	-	(5.901)
Διαγραφές	-	-	(16.081)	-	(16.081)
Υπόλοιπα 31/12/2019	170.337	41.362	128.686	-	340.384

31 Δεκεμβρίου 2019	Λιανική Τραπεζική				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2019	28.733	13.901	67.509	-	110.143
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	643	(417)	(226)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(2.397)	3.371	(974)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(791)	(2.446)	3.237	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	(2.560)	653	5.059	-	3.152
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	2.568	27	17	-	2.612
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(845)	(211)	(491)	-	(1.547)
Διαγραφές	-	(505)	(1.271)	-	(1.776)
Υπόλοιπα 31/12/2019	25.351	14.371	72.860	-	112.583

31 Δεκεμβρίου 2019	Δημόσιος Τομέας				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2019	269	-	-	-	269
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	-	-	-	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	(52)	-	-	-	(52)
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	-	-	-	-	-
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(10)	-	-	-	(10)
Διαγραφές	-	-	-	-	-
Υπόλοιπα 31/12/2019	207	-	-	-	207

31 Δεκεμβρίου 2019	Αναληφθείσες Εγγυήσεις και δεσμεύσεις				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2019	18.397	59	576	-	19.033
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	32.100	(32)	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(58)	-	58	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	(34.149)	5	126	-	(34.018)
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	6.539	-	-	-	6.539
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(4.142)	(27)	(1)	-	(4.170)
Διαγραφές	-	-	-	-	-
Υπόλοιπα 31/12/2019	18.687	5	759	-	19.452

Κινήσεις υπολοίπων προ προβλέψεων ανά Δ.Π.Χ.Α.9 Στάδιο- Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2018	Σύνολο χαρτοφυλακίου				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2018	147.966	63.034	211.404	-	422.403
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	13.041	(12.944)	(97)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(3.792)	16.062	(12.270)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(5.814)	(7.958)	13.771	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	4.159	(6.160)	8.146	-	6.144
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	14.167	-	-	-	14.166
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(14.172)	(78)	(471)	-	(14.720)
Διαγραφές	-	(7)	(12.732)	-	(12.739)
Υπόλοιπα 31/12/2018	155.554	51.949	207.751	-	415.254

31 Δεκεμβρίου 2018	Επιχειρηματική Τραπεζική				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2018	117.557	45.781	152.801	-	316.139
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	11.689	(11.666)	(23)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(2.454)	13.598	(11.144)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(3.216)	(3.396)	6.611	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	4.362	(6.260)	4.557	-	2.659
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	10.876	-	-	-	10.876
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(12.696)	(2)	(293)	-	(12.991)
Διαγραφές	-	(7)	(12.251)	-	(12.258)
Υπόλοιπα 31/12/2018	126.120	38.048	140.259	-	304.426

31 Δεκεμβρίου 2018	Λιανική Τραπεζική				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2018	30.073	17.253	58.603	-	105.928
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	1.352	(1.278)	(74)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(1.337)	2.463	(1.126)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(2.599)	(4.562)	7.161	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	(138)	100	3.589	-	3.551
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	3.290	-	-	-	3.290
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(1.476)	(76)	(178)	-	(1.730)
Διαγραφές	-	-	(481)	-	(481)
Υπόλοιπα 31/12/2018	29.166	13.901	67.493	-	110.559

31 Δεκεμβρίου 2018	Δημόσιος Τομέας				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2018	335	-	-	-	335
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	-	-	-	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	(66)	-	-	-	(66)
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	-	-	-	-	-
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	-	-	-	-	-
Διαγραφές	-	-	-	-	-
Υπόλοιπα 31/12/2018	269	-	-	-	269

31 Δεκεμβρίου 2018	Αναληφθείσες Εγγυήσεις και δεσμεύσεις				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2018	11.001	4	164	-	11.169
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	22	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(6)	6	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(182)	-	182	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	2.454	50	209	-	2.712
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	7.240	-	-	-	7.240
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(2.483)	-	-	-	(2.483)
Διαγραφές	-	-	-	-	-
Υπόλοιπα 31/12/2018	18.046	59	556	-	18.660

Κινήσεις υπολοίπων προ προβλέψεων ανά Δ.Π.Χ.Α.9 Στάδιο- Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2018	Σύνολο χαρτοφυλακίου				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2018	177.979	63.034	211.404	-	452.416
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	13.041	(12.944)	(97)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(3.792)	16.062	(12.270)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(5.814)	(7.958)	13.771	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	8.101	(6.160)	8.146	-	10.086
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	14.179	-	-	-	14.178
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(14.172)	(78)	(471)	-	(14.720)
Διαγραφές	-	(7)	(12.732)	-	(12.739)
Υπόλοιπα 31/12/2018	189.522	51.949	207.751	-	449.222

31 Δεκεμβρίου 2018	Επιχειρηματική Τραπεζική				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2018	147.571	45.781	152.801	-	346.153
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	11.689	(11.666)	(23)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(2.454)	13.598	(11.144)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(3.216)	(3.396)	6.611	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	8.304	(6.260)	4.557	-	6.601
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	10.888	-	-	-	10.889
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(12.696)	(2)	(293)	-	(12.991)
Διαγραφές	-	(7)	(12.251)	-	(12.258)
Υπόλοιπα 31/12/2018	160.087	38.048	140.259	-	338.394

31 Δεκεμβρίου 2018	Λιανική Τραπεζική				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2018	30.073	17.253	58.603	-	105.928
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	1.352	(1.278)	(74)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(1.337)	2.463	(1.126)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(2.599)	(4.562)	7.161	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	(138)	100	3.589	-	3.551
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	3.290	-	-	-	3.290
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(1.476)	(76)	(178)	-	(1.730)
Διαγραφές	-	-	(481)	-	(481)
Υπόλοιπα 31/12/2018	29.166	13.901	67.493	-	110.559

31 Δεκεμβρίου 2018	Δημόσιος Τομέας				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2018	335	-	-	-	335
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	-	-	-	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	(66)	-	-	-	(66)
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	-	-	-	-	-
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	-	-	-	-	-
Διαγραφές	-	-	-	-	-
Υπόλοιπα 31/12/2018	269	-	-	-	269

31 Δεκεμβρίου 2018	Αναληφθείσες Εγγυήσεις και δεσμεύσεις				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2018	11.005	4	164	-	11.173
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	22	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(6)	6	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(182)	-	183	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	2.482	50	209	-	2.740
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	7.561	-	-	-	7.561
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(2.483)	-	-	-	(2.483)
Διαγραφές	-	-	-	-	-
Υπόλοιπα 31/12/2018	18.398	59	556	-	19.013

Κινήσεις συσσωρευμένων προβλέψεων απομειώσεως ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2019	Σύνολο χαρτοφυλακίου				Σύνολο
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	
Υπόλοιπα 1/1/2019	2.706	5.257	90.689	-	98.652
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	945	(106)	(839)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(75)	1.144	(1.069)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(55)	(386)	441	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	(1.801)	(655)	4.253	-	1.797
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	117	3	12	-	131
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(113)	(72)	(933)	-	(1.118)
Διαγραφές	-	(505)	(17.522)	-	(18.027)
Υπόλοιπα 31/12/2019	1.724	4.679	75.032	-	81.435

31 Δεκεμβρίου 2019	Επιχειρηματική Τραπεζική				Σύνολο
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	
Υπόλοιπα 1/1/2019	1.898	4.177	64.824	-	70.899
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	898	(88)	(810)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(20)	878	(859)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(20)	(54)	78	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	(1.541)	(1.095)	3.528	-	892
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	51	-	-	-	51
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(93)	(4)	(820)	-	(916)
Διαγραφές	-	-	(16.081)	-	(16.081)
Υπόλοιπα 31/12/2019	1.174	3.815	49.860	-	54.848

31 Δεκεμβρίου 2019	Λιανική Τραπεζική				Σύνολο
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	
Υπόλοιπα 1/1/2019	784	1.079	25.865	-	27.729
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	47	(19)	(29)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(56)	266	(210)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(31)	(332)	363	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	(265)	440	555	-	730
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	66	3	12	-	80
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(21)	(67)	(113)	-	(201)
Διαγραφές	-	(505)	(1.271)	-	(1.776)
Υπόλοιπα 31/12/2019	526	864	25.172	-	26.562

31 Δεκεμβρίου 2019	Δημόσιος Τομέας				Σύνολο
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	
Υπόλοιπα 1/1/2019	24	-	-	-	24
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	-	-	-	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	-	-	-	-	-
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	-	-	-	-	-
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	-	-	-	-	-
Διαγραφές	-	-	-	-	-
Υπόλοιπα 31/12/2019	24	-	-	-	24

31 Δεκεμβρίου 2019	Αναληφθείσες Εγγυήσεις και δεσμεύσεις				Σύνολο
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	
Υπόλοιπα 1/1/2019	34	-	1	-	35
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	-	-	-	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	-	-	-	-	-
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	16	-	-	-	16
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(9)	-	-	-	(9)
Διαγραφές	-	-	-	-	-
Υπόλοιπα 31/12/2019	41	-	1	-	42

Κινήσεις συσσωρευμένων προβλέψεων απομειώσεως ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2019	Σύνολο χαρτοφυλακίου				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2019	2.706	5.257	90.689	-	98.652
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	945	(106)	(839)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(75)	1.144	(1.069)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(55)	(386)	441	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	(1.798)	(655)	4.253	-	1.800
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	117	3	12	-	131
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(113)	(72)	(933)	-	(1.118)
Διαγραφές	-	(505)	(17.522)	-	(18.027)
Υπόλοιπα 31/12/2019	1.727	4.679	75.032	-	81.438

31 Δεκεμβρίου 2019	Επιχειρηματική Τραπεζική				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2019	1.898	4.177	64.824	-	70.899
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	898	(88)	(810)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(20)	878	(859)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(24)	(54)	78	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	(1.534)	(1.095)	3.528	-	900
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	51	-	-	-	51
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(93)	(4)	(820)	-	(916)
Διαγραφές	-	-	(16.081)	-	(16.081)
Υπόλοιπα 31/12/2019	1.177	3.815	49.860	-	54.852

31 Δεκεμβρίου 2019	Λιανική Τραπεζική				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2019	784	1.079	25.865	-	27.729
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	47	(19)	(29)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(56)	266	(210)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(31)	(332)	363	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	(265)	440	555	-	730
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	66	3	12	-	80
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(21)	(67)	(113)	-	(201)
Διαγραφές	-	(505)	(1.271)	-	(1.776)
Υπόλοιπα 31/12/2019	526	864	25.172	-	26.562

31 Δεκεμβρίου 2019	Δημόσιος Τομέας				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2019	24	-	-	-	24
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	-	-	-	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	-	-	-	-	-
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	-	-	-	-	-
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	-	-	-	-	-
Διαγραφές	-	-	-	-	-
Υπόλοιπα 31/12/2019	24	-	-	-	24

31 Δεκεμβρίου 2019	Αναληφθείσες Εγγυήσεις και δεσμεύσεις				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2019	34	-	1	-	35
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	-	-	-	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	-	-	-	-	-
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	16	-	-	-	16
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(9)	-	-	-	(9)
Διαγραφές	-	-	-	-	-
Υπόλοιπα 31/12/2019	41	-	1	-	42

Κινήσεις συσσωρευμένων προβλέψεων απομειώσεως ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2018	Σύνολο χαρτοφυλακίου				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2018	2.780	6.699	100.943	-	110.421
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	1.286	(1.211)	(75)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(121)	5.267	(5.146)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(158)	(2.145)	2.303	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	(1.251)	(3.340)	5.543	-	952
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	644	-	-	-	644
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(473)	(6)	(148)	-	(627)
Διαγραφές	-	(7)	(12.732)	-	(12.739)
Υπόλοιπα 31/12/2018	2.706	5.257	90.689	-	98.652

31 Δεκεμβρίου 2018	Επιχειρηματική Τραπεζική				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2018	2.021	3.791	77.707	-	83.519
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	1.148	(1.129)	(19)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(67)	4.950	(4.883)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(68)	(523)	592	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	(1.275)	(2.905)	3.693	-	(487)
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	582	-	-	-	583
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(448)	-	(11)	-	(459)
Διαγραφές	-	(7)	(12.251)	-	(12.258)
Υπόλοιπα 31/12/2018	1.893	4.177	64.829	-	70.899

31 Δεκεμβρίου 2018	Λιανική Τραπεζική				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2018	718	2.908	23.235	-	26.861
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	137	(82)	(55)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(53)	317	(264)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(90)	(1.621)	1.711	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	40	(435)	1.851	-	1.456
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	62	-	-	-	61
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(25)	(6)	(137)	-	(169)
Διαγραφές	-	-	(481)	-	(481)
Υπόλοιπα 31/12/2018	789	1.079	25.860	-	27.729

31 Δεκεμβρίου 2018	Δημόσιος Τομέας				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2018	40	-	-	-	40
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	-	-	-	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	(17)	-	-	-	(17)
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	-	-	-	-	-
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	-	-	-	-	-
Διαγραφές	-	-	-	-	-
Υπόλοιπα 31/12/2018	24	-	-	-	24

31 Δεκεμβρίου 2018	Αναληφθείσες Εγγυήσεις και δεσμεύσεις				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2018	5	-	-	-	5
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	-	-	-	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	13	-	1	-	14
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	18	-	-	-	18
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(2)	-	-	-	(2)
Διαγραφές	-	-	-	-	-
Υπόλοιπα 31/12/2018	34	-	1	-	35

Κινήσεις συσσωρευμένων προβλέψεων απομειώσεως ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2018	Σύνολο χαρτοφυλακίου				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2018	2.780	6.699	100.943	-	110.421
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	1.286	(1.211)	(75)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(121)	5.267	(5.146)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(158)	(2.145)	2.303	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	(1.251)	(3.340)	5.543	-	952
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	644	-	-	-	644
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(473)	(6)	(148)	-	(627)
Διαγραφές	-	(7)	(12.732)	-	(12.739)
Υπόλοιπα 31/12/2018	2.706	5.257	90.689	-	98.652

31 Δεκεμβρίου 2018	Επιχειρηματική Τραπεζική				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2018	2.021	3.791	77.707	-	83.519
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	1.148	(1.129)	(19)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(67)	4.950	(4.883)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(68)	(523)	592	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	(1.275)	(2.905)	3.693	-	(487)
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	582	-	-	-	583
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(448)	-	(11)	-	(459)
Διαγραφές	-	(7)	(12.251)	-	(12.258)
Υπόλοιπα 31/12/2018	1.893	4.177	64.829	-	70.899

31 Δεκεμβρίου 2018	Λιανική Τραπεζική				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2018	718	2.908	23.235	-	26.861
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	137	(82)	(55)	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	(53)	317	(264)	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	(90)	(1.621)	1.711	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	40	(435)	1.851	-	1.456
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	62	-	-	-	61
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(25)	(6)	(137)	-	(169)
Διαγραφές	-	-	(481)	-	(481)
Υπόλοιπα 31/12/2018	789	1.079	25.860	-	27.729

31 Δεκεμβρίου 2018	Δημόσιος Τομέας				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2018	40	-	-	-	40
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	-	-	-	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	(17)	-	-	-	(17)
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	-	-	-	-	-
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	-	-	-	-	-
Διαγραφές	-	-	-	-	-
Υπόλοιπα 31/12/2018	24	-	-	-	24

31 Δεκεμβρίου 2018	Αναληφθείσες Εγγυήσεις και δεσμεύσεις				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Σύνολο
Υπόλοιπα 1/1/2018	5	-	-	-	5
Μεταφορά σε Stage 1 (από 2 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 2 (από 1 ή 3)	-	-	-	-	-
Μεταφορά σε Stage 3 (από 1 ή 2)	-	-	-	-	-
Μεταβολή υπολοίπων	14	-	1	-	14
Νέες απαιτήσεις (δημιουργηθείσες ή αγορασθείσες)	18	-	-	-	18
Αποαναγνώριση απαιτήσεων	(2)	-	-	-	(2)
Διαγραφές	-	-	-	-	-
Υπόλοιπα 31/12/2018	34	-	1	-	35

4.5 Κίνδυνος Σύστασης Βαρών

Είναι ο κίνδυνος που αναλαμβάνει η Τράπεζα με την διατήρηση υψηλού επιπέδου βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού με μακροπρόθεσμο ορίζοντα με αποτέλεσμα να περιορίζει το διαθέσιμο απόθεμα ρευστότητας και την δυνατότητα άντλησης πρόσθετης χρηματοδότησης σε συνθήκες περιορισμένης ρευστότητας.

Η Τράπεζα κάνει χρήση των μη βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού μόνο για την κάλυψη εκτάκτων αναγκών ρευστότητας της, μέσω του μηχανισμού ELA και μόνο, συνεπώς δεν υφίσταται κίνδυνος τέτοιας μορφής.

4.6 Κίνδυνος Αγοράς

Η Τράπεζα δεν εκτίθεται ουσιαστικά σε κίνδυνο αγοράς. Για το λόγο αυτό ανήκε στις εξαιρέσεις της ΠΔ/ΤΕ 2646/09.09.2011, λόγω του χαμηλού ποσού της αξίας του χαρτοφυλακίου συναλλαγών (<5% της αξίας του συνολικού ενεργητικού της).

4.7 Επιτοκιακός κίνδυνος

Στον επιτοκιακό κίνδυνο, ο οποίος αφορά την πιθανότητα επέλευσης μη-αναμενόμενων μεταβολών στα έσοδα ή/και στα έξοδα από τόκους, ως αποτέλεσμα μεταβολών στα επιτόκια (απόρροια της χρονικής αναντιστοιχίας στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού). Η έκθεση της Τράπεζας στον συγκεκριμένο κίνδυνο είναι σχετικά μικρή, δεδομένου ότι σχεδόν το σύνολο των τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, είναι κυμαινόμενου επιτοκίου.

4.8 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η Τράπεζα δεν εκτίθεται ουσιαστικά σε συναλλαγματικό κίνδυνο. Η έκθεση της Τράπεζας στον συναλλαγματικό κίνδυνο ήταν πολύ χαμηλή (<2% των ιδίων κεφαλαίων) ως εκ τούτου οι αναλογούσες κεφαλαιακές απαιτήσεις ήταν μηδενικές.

4.9 Κίνδυνος χώρας

Δεν υφίστανται διασυνორιακές πιστώσεις. Συνεπώς δεν υφίσταται κίνδυνος χώρας.

4.10 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από την πιθανή αδυναμία ανεύρεσης επαρκών ρευστών διαθεσίμων για την κάλυψη των υποχρεώσεών του, όταν αυτές γίνουν απαιτητές. Η Τράπεζα για την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, έχει θεσπίσει μια σειρά από διαδικασίες εντοπισμού, μέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου του κινδύνου ρευστότητας βάσει της «Στρατηγικής Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας» και του «Πλαισίου Διακυβέρνησης και Διαχείρισης Κινδύνων» που έχει υιοθετήσει, ενώ έχει ευθυγραμμιστεί πλήρως με τις προδιαγραφές που ορίζει η Διαδικασία Αξιολόγησης Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ILAAP) .

Με βάση το παραπάνω πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας, η Τράπεζα παρακολουθεί τον κίνδυνο ρευστότητας μέσω εσωτερικών διοικητικών αλλά και εποπτικών αναφορών καθώς και μέσω της ενδοημερήσιας παρακολούθησης των διαθεσίμων της και των πηγών χρηματοδότησης της. Οι αναφορές παρακολούθησης της ρευστότητας και ενημέρωσης της Διοίκησης, μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν και την παρακολούθηση των δεικτών μέτρησης κινδύνου ρευστότητας όπως έχουν οριστεί στα πλαίσια του «Σχεδίου Ανάκαμψης» και του «Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης Χρηματοδότησης» σε σχέση με τα όρια έγκαιρου εντοπισμού (early warning triggers) που έχουν υιοθετηθεί, ενσωματώνοντας την προαναφερθείσα διαδικασία ενεργά στα πλαίσια διαχείρισης της ρευστότητάς της. Επίσης, η Τράπεζα διενεργεί σε τακτά χρονικά διαστήματα ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τον κίνδυνο ρευστότητας, κατά τα οποία αξιολογεί την επίπτωση των ακραίων αυτών σεναρίων στους δείκτες μέτρησης

ρευστότητας καθώς και στο αποθεματικό ρευστότητας (Liquidity Buffer) που διατηρεί. Σημειώνεται ότι για την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας υπό μη φυσιολογικές συνθήκες, η Τράπεζα διατηρεί «Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης Χρηματοδότησης» στο οποίο περιγράφονται όλες οι αναλυτικές ενέργειες οι οποίες θα πρέπει να ακολουθηθούν από τα εντεταλμένα στελέχη για την εξεύρεση πόρων και τη σταθεροποίηση των επιπέδων ρευστότητας σε καταστάσεις κρίσης ρευστότητας .

Σκοπός της Τράπεζας κατά την διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας είναι η εξασφάλιση, στον βέλτιστο δυνατό βαθμό, της διατήρησης των επιπέδων της ρευστότητάς της σε αποδεκτά επίπεδα, τόσο υπό φυσιολογικές όσο και υπό ακραίες καταστάσεις.

Οι κυριότερες πηγές χρηματοδότησης και άντλησης ρευστότητας της Τράπεζας είναι οι εξής:

- **Καταθέσεις πελατών:** Οι καταθέσεις πελατών της Τράπεζας αποτελούνται από καταθέσεις όψεως, ταμειυτηρίου και προθεσμίας. Οι καταθέσεις της Τράπεζας αυξήθηκαν το 2019 κατά περίπου 45% συγκριτικά με το 2018, συμβάλλοντας στη σημαντική βελτίωση της ρευστότητας της Τράπεζας.
- **Ομολογιακό δάνειο:** Η Τράπεζα αντλεί επιπλέον ρευστότητα μέσω της έκδοσης ομολογιακών δανείων. Η Τράπεζα ενίσχυσε τη ρευστότητα της μέσω της έκδοσης ομολογιακών δανείων με ιδιωτική τοποθέτηση κατά το 2019 κατά περίπου €5,9 εκατ., με τρεις νέες εκδόσεις επταετούς διάρκειας.
- **Συνεταιριστικό κεφάλαιο:** Η Τράπεζα το 2018 προχώρησε σε αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου βελτιώνοντας την ρευστότητά της, αντλώντας επιπλέον κεφάλαια 3,7εκ.€ .

Η Τράπεζα επιπλέον των βασικών της πηγών χρηματοδότησης διατηρεί ως εναλλακτική πηγή χρηματοδότησης την πρόσβαση στον Έκτακτο Μηχανισμό Ρευστότητας (ELA), μέσω της παροχής επιλέξιμων στοιχείων ενεργητικού ως ενέχυρα, σε καταστάσεις κρίσης ρευστότητας. Σημειώνεται ότι η Τράπεζα κατά το α' τρίμηνο του 2019 αποπλήρωσε πλήρως τη χρηματοδότηση που αντλούσε από τον Έκτακτο Μηχανισμό Ρευστότητας (ELA).

Τέλος αναφέρεται ότι η Τράπεζα καθ' όλη τη διάρκεια της πανδημίας λόγω COVID-19 διατηρούσε υψηλά επίπεδα ρευστότητας χωρίς να διαφαίνεται σημαντική επίπτωση στις βασικές πηγές χρηματοδότησής της

Παρακάτω παρατίθεται ληξιάριο των υποχρεώσεων της τράπεζας και του ομίλου την 31.12.2019:

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη-προεξοφλημένες ταμειακές ροές)	Τράπεζα						
	Ποσά σε €	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2019							
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες	-	-	-	-	-	-	-
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	27.259.251	-	-	-	-	-	27.259.251
Υποχρεώσεις προς πελάτες	230.768.852	101.718.957	204.918.678	293.703	-	-	537.700.191
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	-	9.049.177	6.680.000	5.900.000	-	21.629.177
Λοιπές υποχρεώσεις	-	-	5.502.320	-	-	-	5.502.320
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	258.028.104	101.718.957	219.470.175	6.973.703	5.900.000	592.090.939	

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη-προεξοφλημένες ταμειακές ροές)
Όμιλος

Ποσά σε €	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2019						
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες	-	-	-	-	-	-
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	28.513.478	-	-	-	-	28.513.478
Υποχρεώσεις προς πελάτες	230.322.914	101.718.957	204.918.678	293.703	-	537.254.252
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	-	9.049.177	6.680.000	5.900.000	21.629.177
Λοιπές υποχρεώσεις	-	-	11.928.503	-	-	11.928.503
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	258.836.392	101.718.957	225.896.359	6.973.703	5.900.000	599.325.411

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη-προεξοφλημένες ταμειακές ροές)
Τράπεζα

Ποσά σε €	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2018						
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες	12.002.000	-	-	-	-	12.002.000
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	9.327.357	-	-	-	-	9.327.357
Υποχρεώσεις προς πελάτες	209.441.794	67.968.593	102.769.819	947.029	-	381.127.235
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	-	12.312	11.500.000	4.180.000	15.692.312
Λοιπές υποχρεώσεις	-	-	4.294.304	-	-	4.294.304
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	230.771.152	67.968.593	107.076.435	12.447.029	4.180.000	422.443.208

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη-προεξοφλημένες ταμειακές ροές)
Όμιλος

Ποσά σε €	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2018						
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες	12.002.000	-	-	-	-	12.002.000
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	10.121.521	-	-	-	-	10.121.521
Υποχρεώσεις προς πελάτες	208.165.362	67.968.593	102.769.819	947.029	-	379.850.803
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	-	12.312	11.500.000	4.180.000	15.692.312
Λοιπές υποχρεώσεις	-	-	12.509.408	-	-	12.509.408
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	230.288.883	67.968.593	115.291.539	12.447.029	4.180.000	430.176.044

4.11 Λειτουργικός κίνδυνος

Λειτουργικός είναι ο κίνδυνος πρόκλησης ζημιών που οφείλονται στην ανεπάρκεια ή στην αποτυχία εσωτερικών διαδικασιών, ατόμων και συστημάτων ή σε εξωτερικά γεγονότα. Η Τράπεζα υποχρεούται στον υπολογισμό ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο αυτό σύμφωνα με τα άρθρα 92 και 315-316 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013. Για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του κινδύνου αυτού χρησιμοποιούσε και εξακολουθεί να χρησιμοποιεί, όπως ήδη έχει αναφερθεί, τη μέθοδο του Βασικού Δείκτη.

Οι αναλογούσες κεφαλαιακές απαιτήσεις στις 31/12/2019, ήταν 3.209χιλ.€ σε ατομική και 2.863χιλ.€ σε ενοποιημένη βάση, και οι οποίες θεωρούνται αναλογικά επαρκείς για την κάλυψη της Τράπεζας έναντι του κινδύνου αυτού δεδομένων της φύσης, των μεγεθών και του υπάρχοντος δικτύου της.

4.12 Κεφαλαιακή επάρκεια

Οι εποπτικές αρχές έχουν θεσμοθετήσει ποσοτικά κριτήρια για τη διασφάλιση κεφαλαιακής επάρκειας και επιβάλλουν στην Τράπεζα να διατηρούν ελάχιστα ποσά και δείκτες κεφαλαίων, προσδιορισμένα βάσει σταθμισμένου κινδύνου, οι οποίοι δείκτες ορίζονται ως η σχέση των κεφαλαίων προς το άθροισμα των περιουσιακών στοιχείων, συγκεκριμένων στοιχείων εκτός ισολογισμού. Τον Ιούνιο του 2013, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρώπης, εξέδωσαν την Οδηγία 2013/36/ΕΕ και τον Κανονισμό (ΕΥ) 575/2013 (γνωστά ως CRD IV), μέσω των οποίων έγινε η ενσωμάτωση και προσαρμογή σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, των αλλαγών εκείνων που έχουν προταθεί από την Επιτροπή της Βασιλείας (Basel III). Οι νέοι κανονισμοί είναι άμεσα εφαρμόσιμοι σε όλα τα κράτη μέλη από την 1 Ιανουαρίου 2014, λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένες διατάξεις θα εφαρμοστούν σταδιακά κυρίως μεταξύ 2014 με 2019.

Η εποπτεύουσα αρχή της Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων είναι η ΤτΕ

Από 01.01.2008 – 31.12.2013 εφαρμόζονταν το εποπτικό πλαίσιο της Βασιλείας II, το οποίο εισήχθη στην ελληνική νομοθεσία με τον Ν.3601/2007 όπως τροποποιήθηκε με τους Ν.3693/2008, Ν.3746/2009, Ν.3862/2010, Ν.4002/2011 και Ν.4021/2011 (ενσωμάτωση των ευρωπαϊκών οδηγιών 48/2006, 49/2006, 64/2007, 111/2009 και 76/2010) και στη συνέχεια με την έκδοση των Πράξεων Διοικητή 2577/2006, 2588/2007, 2590/2007, 2592/2007, 2630/2010, και 2635/2010.

Από την 01/01/2014 εφαρμόζεται το εποπτικό πλαίσιο της Βασιλείας III το οποίο εισήχθη στην ελληνική νομοθεσία με τον Ν.4261/2014 (ενσωμάτωση Οδηγίας 36/2013 της Ε.Ε.) όπως τροποποιήθηκε με τον Ν.4335/2015 και τον Ν.4340/2015, και στη συνέχεια με τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 (όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον κατ'εξουσιοδότηση Κανονισμό 62/2015) και τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 680/2014 (όπως αυτός τροποποιήθηκε με τους Εκτελεστικούς Κανονισμούς 79/2015, 227/2015 και 1278/2015).

Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις (Ν.4261/2014 και Κανονισμός ΕΕ 575/2013) από την 01/01/2016 και εφεξής, τέθηκαν σε ισχύ, τα παρακάτω κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας:

- **Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου:** Εκφράζεται ως ποσοστό του συνολικού ποσού των ανοιγμάτων σε κίνδυνο πρόκειται να ανέλθει σταδιακά σε 2,50% από την 01/01/2019 ως εξής: 0,625% την 01/01/2016, 1,25% την 01/01/2017, 1,875% την 01/01/2018 και 2,50% την 01/01/2019 και έπειτα.
- **Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας:** Εκφράζεται ως ποσοστό του συνολικού ποσού των ανοιγμάτων σε κίνδυνο και κυμαίνεται μεταξύ 0% και 2,50%, ενώ υπάρχει η δυνατότητα να ανέλθει και σε ποσοστό υψηλότερο του 2,50% εφόσον αυτό δικαιολογείται κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 127 του Ν.4261/2014. Η Τράπεζα της Ελλάδος, για το 2018 και 2019 καθόρισε το ποσοστό του αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος σε 0%.
- **Βάσει της απόφασης 292/18.12.2018** της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων και στα πλαίσια της Εποπτικής Διαδικασίας Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΕΔΕΑ), ορίστηκαν για την Τράπεζα πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους 2,60% για το έτος 2019.

▪ **Βάσει της απόφασης 353/10.04.2020** της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων και στα πλαίσια της Εποπτικής Διαδικασίας Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΕΔΕΑ), ορίστηκαν για την Τράπεζα πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους 2,68% για το έτος 2020.

Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων, σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες για τα έτη 2018 και 2019.

Ποσά σε χιλ. €

31-Δεκ-18	Ενοποιημένη	Ατομική
1. Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού (RWA)	396.056	383.513
2. Σταθμισμένο Ενεργητικό για τον πιστωτικό κίνδυνο	364.823	348.457
3. Σταθμισμένο Ενεργητικό για τον λειτουργικό κίνδυνο	31.233	35.056
4. Σταθμισμένο Ενεργητικό για τον κίνδυνο συγκέντρωσης	-	-
5. Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	51.900	49.667
6. Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	13,10%	12,95%

Ποσά σε χιλ. €

31-Δεκ-19	Ενοποιημένη	Ατομική
1. Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού (RWA)	421.561	412.297
2. Σταθμισμένο Ενεργητικό για τον πιστωτικό κίνδυνο	385.788	372.123
3. Σταθμισμένο Ενεργητικό για τον λειτουργικό κίνδυνο	35.773	40.174
4. Σταθμισμένο Ενεργητικό για τον κίνδυνο συγκέντρωσης	-	-
5. Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	59.002	56.955
6. Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	14,00%	13,81%

Σημείωση: ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής επάρκειας προκύπτει από την διαίρεση του συνόλου των Ιδίων Κεφαλαίων (γραμμή 5) με το Συνολικά Σταθμισμένο Ενεργητικό (γραμμή 1).

Το ελάχιστο όριο του Συνολικού δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας, για το 2019 είναι 13,10% όπως αναφέρεται και στην σημείωση 2.2 στην ενότητα κεφαλαιακή επάρκεια .

4.12.1 Κίνδυνος Κεφαλαιακής Επάρκειας

Ο κίνδυνος αυτός αφορά στο επίπεδο, τη δομή και τη σταθερότητα των ιδίων κεφαλαίων, καθώς τα ίδια κεφάλαια προσδιορίζουν τη δυνατότητα ανάληψης κινδύνων και αποτελούν τη βάση υπολογισμού διαφόρων εποπτικών δεικτών. Η Τράπεζα επιδιώκει να έχει την απαιτούμενη επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων, συνεκτιμώντας τη δυσμενή οικονομική συγκυρία η οποία είχε σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στα κεφάλαια των πιστωτικών ιδρυμάτων κατά τα προηγούμενα έτη. Τα Ίδια Κεφάλαια (που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του συνολικού δείκτη κεφαλαίου) αποτελούνται από Κεφάλαια Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 και από Κεφάλαια της Κατηγορίας 2. Η Τράπεζα κάνει χρήση κεφαλαίων κατηγορίας 2, μετά από τις απαιτούμενες αποσβέσεις κεφαλαίου.

Η Τράπεζα, κατά τα έτη 2018 και 2019, σε ατομική και ενοποιημένη βάση παρουσίασε επάρκεια ιδίων κεφαλαίων. Η πολιτική της, στο πεδίο αυτό, κατά το 2019 καθώς και το 2020 είναι η τόνωση της κεφαλαιακής της βάσης.

4.13 Εύλογες Αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

4.13.1 Χρηματοοικονομικά στοιχεία μη αποτιμημένα στην εύλογη αξία

Ποσά σε €	Όμιλος				
	31.12.2019	31.12.2019	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	333.885.075	333.885.075	-	-	333.885.075
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στο αποσβεσμένο κόστος	1.001.111	1.001.111	-	-	1.001.111
Χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	537.254.252	537.254.252	104.725.725	432.528.528	-
Εκδοθέντες χρεωστικοί τίτλοι και λοιπά δάνεια	21.629.177	21.629.177	-	-	21.629.177
	Τράπεζα				
Ποσά σε €	31.12.2019	31.12.2019	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	371.735.783	371.735.783	-	-	371.735.783
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στο αποσβεσμένο κόστος	1.001.111	1.001.111	-	-	1.001.111
Χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	537.700.191	537.700.191	105.171.663	432.528.528	-
Εκδοθέντες χρεωστικοί τίτλοι και λοιπά δάνεια	21.629.177	21.629.177	-	-	21.629.177

Ποσά σε €	Όμιλος				
	31.12.2018	31.12.2018	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	316.602.595	316.602.595	-	-	316.602.595
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στο αποσβεσμένο κόστος	1.000.000	1.000.000	-	-	1.000.000
Χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	379.850.803	379.850.803	86.877.493	292.973.310	-
Εκδοθέντες χρεωστικοί τίτλοι και λοιπά δάνεια	15.692.312	15.692.312	-	-	15.692.312
	Τράπεζα				
Ποσά σε €	31.12.2018	31.12.2018	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	350.570.169	350.570.169	-	-	350.570.169
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στο αποσβεσμένο κόστος	1.000.000	1.000.000	-	-	1.000.000
Χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	381.127.235	381.127.235	88.153.925	292.973.310	-
Εκδοθέντες χρεωστικοί τίτλοι και λοιπά δάνεια	15.692.312	15.692.312	-	-	15.692.312

Ο παραπάνω πίνακας παρουσιάζει την λογιστική αξία και την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου καθώς και τη κατηγοριοποίησή τους.

Η λογιστική αξία των Υποχρεώσεων προς πελάτες σε άμεση ζήτηση προσεγγίζει την εύλογη αξία τους καθώς θεωρούνται βραχυπρόθεσμα χρηματοοικονομικά στοιχεία, ενώ η εύλογη αξία των προθεσμιακών καταθέσεων υπολογίζεται με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών βάσει επιτοκίων αγοράς παρόμοιων προϊόντων.

Η εύλογη αξία των εκδοθέντων χρεωστικών τίτλων και λοιπών δανείων υπολογίζεται με τη μέθοδο της προεξόφλησης χρηματοροών βάσει επιτοκίων αγοράς παρόμοιων προϊόντων.

Η εύλογη αξία των Δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών εκτιμάται ότι προσεγγίζει την αντίστοιχη λογιστική αξία τους διότι αφορούν μεταβλητού επιτοκίου δάνεια, τα οποία αναθεωρούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στο αποσβεσμένο κόστος καθώς και των λοιπών χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού (Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες, απαιτήσεις και υποχρεώσεις χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες) που δεν επιμετρώνται στις οικονομικές καταστάσεις στην εύλογη αξία, προσεγγίζει την αντίστοιχη λογιστική αξία τους, είτε γιατί αφορούν βραχυπρόθεσμες συναλλαγές είτε γιατί επανατιμολογούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

4.13.2 Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμημένα στην εύλογη αξία

Ποσά σε €	Όμιλος				
	31.12.2019	31.12.2019	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	685.220	685.220	-	685.220	-
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	4.905.103	4.905.103	98.313	-	4.806.790
Τράπεζα					
Ποσά σε €	31.12.2019	31.12.2019	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	685.220	685.220	-	685.220	-
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	2.972.982	2.972.982	31.789	-	2.941.193

Ποσά σε €	Όμιλος				
	31.12.2018	31.12.2018	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	860.950	860.950	-	860.950	-
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	4.871.491	4.871.491	31.004	-	4.840.487
Τράπεζα					
Ποσά σε €	31.12.2018	31.12.2018	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	860.590	860.950	-	860.950	-
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	3.993.087	3.993.087	11.579	-	3.981.508

Η αποτίμηση σε εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού του επιπέδου 3 διενεργείται με την χρήση μεταβλητών που δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς. Το επίπεδο 3 περιλαμβάνει μετοχές του χαρτοφυλακίου επενδύσεων. Οι μετοχές του επιπέδου 3 δεν διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά ή δεν υπάρχουν διαθέσιμες τιμές από τρίτους διαπραγματευτές. Η αποτίμηση των εν λόγω μετοχών σε εύλογη αξία προσεγγίστηκε μέσω της μεθόδου της καθαρής αξίας του ενεργητικού.

Για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019 δεν υπήρξαν μεταφορές των χρηματοοικονομικών στοιχείων μεταξύ των επιπέδων διαβάθμισης.

Στον κάτωθι πίνακα παρατίθεται η συμφωνία των μεταβολών των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία και έχουν κατηγοριοποιηθεί στο Επίπεδο 3:

Ποσά σε €	Όμιλος	
	2019	2018
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων		
Υπόλοιπο έναρξης 01 Ιανουαρίου	4.840.487	3.159.730
Λοιπές μεταβολές	-	-
Προσθήκης περιόδου	-	754.760
Διαθέσεις	-	-
Μεταβολή εύλογης αξίας	(33.697)	925.998
Μειώσεις/προβλέψεις υποτίμησης περιόδου	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	4.806.790	4.840.487
Ποσά σε €	Τράπεζα	
	2019	2018
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων		
Υπόλοιπο έναρξης 01 Ιανουαρίου	3.981.508	1.468.444
Λοιπές μεταβολές	(979.367)	-
Προσθήκης περιόδου	-	975.157
Διαθέσεις	-	-
Μεταβολή εύλογης αξίας	(60.948)	1.537.907
Μειώσεις/προβλέψεις υποτίμησης περιόδου	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	2.941.193	3.981.508

4.13.3 Κίνδυνος που σχετίζεται με την αναγνώριση απαιτήσεων (Tax Credits) έναντι του Ελληνικού Δημοσίου

Κατά την 31/12/2019 οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις του Ομίλου ανέρχονταν σε 24,9εκ.€ (έναντι 26,1εκ.€ την 31/12/2018).

Με βάση την Κοινοτική Οδηγία 575/2013 περί κεφαλαιακών απαιτήσεων, αναφέρεται ότι οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που στηρίζονται σε μελλοντική κερδοφορία και υπερβαίνουν συγκεκριμένα όρια πρέπει να αφαιρούνται από το Κεφάλαιο Κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1 της Τράπεζας. Εντούτοις, το άρθρο 27Α του Ν.4172/2013, καθώς και οι τροποποιήσεις αυτού (Ν.4302/2014 και Ν.4340/2015) επιτρέπουν, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, την μετατροπή των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που προέκυψαν από συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου και οι οποίες έχουν λογιστεί έως 30 Ιουνίου 2015 σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού δημοσίου (Φορολογικές Πιστώσεις). Η Τράπεζα, με την από τις 24 Νοεμβρίου 2015 απόφασης της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, έχει υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν.4172/2013 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 του Ν.4340/2015). Οι διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, αφορούν στην προαιρετική μετατροπή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, επί προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου οι οποίες δύνανται να προσμετρώνται στα εποπτικά κεφάλαια.

Με την υπαγωγή αυτή κατοχυρώνεται η προσωρινή φορολογική απαίτηση (D.T.A.) με τη μετατροπή της σε οριστική απαίτηση (D.T.C.) έναντι του Δημοσίου, με αντίστοιχη ωφέλεια στον υπολογισμό των Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων καθώς στην περίπτωση αυτή, οι εν λόγω απαιτήσεις δεν αφαιρούνται από το Κεφάλαιο Κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1 αλλά προσμετρώνται στο σταθμισμένο ενεργητικό του Ομίλου με βάση τους ισχύοντες συντελεστές.

Τον Μάρτιο του 2017 ψηφίστηκε ο νέος νόμος (4465/2017) με τον οποίο εισάγονται τροποποιήσεις στα άρθρα 27 και 27Α του Νόμου 4172/2013. Οι εν λόγω τροποποιήσεις εισάγουν την 20ετή απόσβεση των οριστικών ζημιών από διαγραφές και πωλήσεις δανείων. Επιπλέον, επεκτείνεται ο σκοπός του άρθρου 27Α, πέραν των ζημιών PSI και των προβλέψεων απομείωσης δανείων και στις ζημιές από οριστική διαγραφή/πώληση δανείων καθώς επίσης και στις λογιστικές διαγραφές δανείων.

Κατά την 31/12/2019, το μέγιστο ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που πληροί τα κριτήρια των ανωτέρω νομοθετικών διατάξεων και που μπορεί να μετατραπεί σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου ανερχόταν σε 18,6εκ.€

Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, η Τράπεζα επανεκτιμά την αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων της, γεγονός που είναι πιθανό να οδηγήσει στη μεταβολή του υπολοίπου τους στην κατάσταση οικονομικής θέσης και κατά επέκταση των εποπτικών της κεφαλαίων.

Η αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων καθώς και η ενδεχόμενη μετατροπή τους σε απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (Tax Credits) μπορεί να επηρεαστούν αρνητικά από: α) τη μελλοντική μείωση των συντελεστών φορολογίας εισοδήματος και β) την δυσμενή αλλαγή των κανονισμών που διέπουν τον χειρισμό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων στα εποπτικά κεφάλαια. Στην περίπτωση όπου κάποιος από τους ανωτέρω κινδύνους λάβει χώρα, αυτό πιθανόν θα έχει δυσμενή επίπτωση στην επάρκεια των εποπτικών κεφαλαίων του Ομίλου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
<i>Έσοδα τόκων από:</i>				
Έσοδα από ομόλογα	85.436	19.800	85.436	19.800
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	828.114	177.443	828.114	177.443
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	23.551.206	24.805.867	26.450.857	27.190.579
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	24.464.756	25.003.110	27.364.407	27.387.822
<i>Έξοδα τόκων από:</i>				
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες (ΕΛΑ)*	17.333	682.792	17.333	682.792
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	504.015	134.293	504.015	134.293
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	989.450	863.516	989.449	863.516
Υποχρεώσεις προς πελάτες	6.769.629	5.146.828	6.438.413	4.888.587
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	8.280.427	6.827.429	7.949.210	6.569.187
Καθαρά έσοδα από τόκους	16.184.329	18.175.681	19.415.197	20.818.635

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Έσοδα Προμηθειών Λιανικής τραπεζικής	1.161.114	998.816	1.173.253	998.816
Έσοδα Προμηθειών Χορηγήσεων	1.113.838	1.146.530	1.113.838	1.146.530
Έξοδα Προμηθειών	(545.191)	(601.417)	(545.191)	(601.417)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	1.729.761	1.543.929	1.741.900	1.543.929

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Μισθοί και λοιπές παροχές προσωπικού	8.809.713	8.131.480	7.608.225	6.931.979
Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών (βλέπε Σημείωση 8)	79.930	52.480	58.429	50.727
Λοιπές επιβαρύνσεις προσωπικού	38.378	20.230	30.410	13.990
Σύνολο	8.928.021	8.204.190	7.697.064	6.996.696

Ο αριθμός απασχολούμενου προσωπικού για την Τράπεζα και τον Όμιλο παρατίθεται παρακάτω:

Αριθμός προσωπικού	Όμιλος	
	31.12.2019	31.12.2018
Τράπεζα	222	221
Κρητικά Ακίνητα	4	4
Κρητικές Συμμετοχές	-	-
Χανίων Συμμετοχές	-	-
Prime Energy A.E	4	4
ABEA	22	22
BIOXYM	28	28
Σύνολο	280	279

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
Προγράμματα καθορισμένων παροχών
Αποζημιώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Οι εταιρείες του Ομίλου είναι υποχρεωμένες από το νόμο 2112/20 να παρέχουν αποζημίωση στους εργαζόμενους που αποχωρούν από την υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης. Οι αποζημιώσεις αυτές είναι ένα εφάπαξ ποσό με βάση τον τελικό μισθό και τα χρόνια υπηρεσίας, ο υπολογισμός του οποίου διαφέρει ανά κατηγορία εργαζομένου (π.χ. η αποζημίωση των υπαλλήλων, των εργατοτεχνιτών υπολογίζεται βάσει διαφορετικής κλίμακας).

Στις 12 Νοεμβρίου 2012 ο νέος Ν. 4093/2012, μείωσε την αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία στην περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησης με βάση τα οριζόμενα του Ν. 2112/1920. Σύμφωνα με τις διατάξεις του νέου νόμου, το μέγιστο ποσό αποζημίωσης απόλυσης των υπαλλήλων περιορίζεται σε 12 μισθούς αντί για 24 μισθούς.

Επιπλέον, οι μεταβατικές διατάξεις του εν λόγω νόμου προβλέπουν ότι για τους υπαλλήλους οι οποίοι την 12 Νοεμβρίου 2012 είχαν συμπληρωμένα 17 ή παραπάνω έτη υπηρεσίας στον ίδιο εργοδότη η αποζημίωση περιορίζεται σε 1 επιπλέον μισθό για κάθε συμπληρωμένο έτος και μέχρι 24 μισθούς. Σε περίπτωση απόλυσης ο επιπλέον μισθός περιορίζεται σε 2.000 ευρώ.

Η πρόβλεψη υπολογίστηκε με βάση τη Μέθοδο της Προβλεπόμενης Πιστωτικής Μονάδας (projected unit credit method) που επιβάλλει το ΔΠΛ 19. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, κάθε περίοδος υπηρεσίας δημιουργεί δικαίωμα για μια επιπρόσθετη μονάδα δικαιώματος στις παροχές και η οποία προεξοφλημένη αποτιμάται ξεχωριστά προκειμένου να συγκροτήσει την τελική υποχρέωση. Σημειώνεται ότι πάγια πολιτική της Τράπεζας και του Ομίλου, από την πρώτη εφαρμογή των IFRS, είναι ο σχηματισμός της πρόβλεψης αναλογικά με το χρόνο υπηρεσίας προς τον εκτιμώμενο χρόνο αφυπηρέτησης και δεν αντιστοιχεί στο ποσό της αποζημίωσης απόλυσης που καταβάλλεται στους υπαλλήλους στο πλαίσιο της απόλυσης τους από τον εργοδότη (provision for termination of employees). Κατά συνέπεια, η εφαρμοζόμενη από την Τράπεζα και τον Όμιλο τεχνική για τον υπολογισμό της πρόβλεψης είναι σε πλήρη συμφωνία, από την πρώτη εφαρμογή των IFRS, με τη μέθοδο που περιγράφεται στην Α.Π. 640/6 Μαρτίου 2019 γνώμη του Επιστημονικού Συμβουλίου του ΣΟΕΛ.

Τα κονδύλια των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών και αποζημιώσεων που έχουν αναγνωρισθεί στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις αναλύονται ως ακολούθως:

Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	2019	2018	2019	2018
Κόστος υπηρεσίας	70.225	40.095	49.734	41.987
Καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος στην καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών	9.705	12.385	8.695	8.740
Σύνολο	79.930	52.480	58.429	50.727

Καθαρή υποχρέωση στην κατάσταση Οικονομικής Θέσης

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Παρούσα Αξία μη-χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	775.744	646.862	596.246	494.182
Σύνολο	775.744	646.862	596.246	494.182

Κίνηση καθαρής υποχρέωσης

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	2019	2018	2019	2018
Υπόλοιπο 1^η Ιανουαρίου	646.862	630.361	494.182	454.801
Χρησιμοποιηθείσες παροχές	-	(5.533)	-	-
Σύνολο εξόδων που αναγνωρίστηκαν στα Αποτελέσματα Χρήσης	79.930	52.480	58.429	50.727
Ποσό αναγνωριζόμενο στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	48.952	(30.446)	43.635	(11.347)
Υπόλοιπο 31^η Δεκεμβρίου	775.744	646.862	596.246	494.182

Κίνηση υποχρέωσης προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	2019	2018	2019	2018
Υπόλοιπο 1^η Ιανουαρίου	646.862	630.361	494.182	454.801
Απόκτηση/Συγχώνευση θυγατρικών	-	-	-	-
Κόστος υπηρεσίας	70.225	40.095	49.734	41.987
Χρηματοοικονομικό κόστος	9.705	12.385	8.695	8.740
Εισφορές εργαζομένων	-	-	-	-
Παροχές ταμείων	-	-	-	-
Χρησιμοποιηθείσες παροχές από τον Όμιλο / Τράπεζα	-	(5.533)	-	-
Ζημιές/(κέρδη) από περικοπές/ διακανονισμούς	-	-	-	-
Κόστος προϋπηρεσίας κατά την περίοδο	-	-	-	-
Προσαρμογές (κέρδη)/ζημιές:	-	-	-	-
Ζημιές/(κέρδη) από μεταβολές αναλογιστικών παραδοχών	48.952	(30.446)	43.635	(11.347)
Υπόλοιπο 31^η Δεκεμβρίου	775.744	646.862	596.246	494.182

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	2019	2018	2019	2018
Υπόλοιπο 1^η Ιανουαρίου	646.862	630.361	494.182	454.801
Κόστος υπηρεσίας	70.225	40.095	49.734	41.987
Χρηματοοικονομικό κόστος	9.705	12.385	8.695	8.740
Χρησιμοποιηθείσες παροχές από τον Όμιλο/ Τράπεζα	-	(5.533)	-	-
Προσαρμογές (κέρδη)/ζημιές:	-	-	-	-
<i>Ζημιές/(κέρδη) από μεταβολές αναλογιστικών παραδοχών</i>	48.952	(30.446)	43.635	(11.347)
Υπόλοιπο 31^η Δεκεμβρίου	775.744	646.862	596.246	494.182

Σημ.: Τα προαναφερθέντα κονδύλια συμπεριλαμβάνονται στο κονδύλι Λοιπά Στοιχεία Παθητικού (βλ. Σημείωση 21)

Μέσες σταθμισμένες αναλογιστικές παραδοχές στο τέλος της περιόδου

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Επιτόκιο προεξόφλησης	1,14% έως 1,20%	1,84% έως 2%	1,20%	1,84%
Ρυθμός αύξησης αποδοχών	0,50% έως 1,5%	0,50% έως 1,5%	0,50%	0,50%

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: ΓΕΝΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Ενοίκια	279.893	610.688	193.208	625.655
Φόροι – Τέλη	418.900	445.988	188.575	197.990
Έξοδα τηλεπικοινωνιών και ηλεκτρικής ενέργειας	733.269	700.720	483.180	493.041
Έξοδα συντήρησης	570.410	605.294	374.216	364.266
Αμοιβές τρίτων	2.524.180	2.365.665	2.142.779	2.058.886
Εισφορές ΤΕΚΕ (Σκέλος κάλυψης Καταθέσεων και Σκέλος Εξυγίανσης)	193.617	209.653	193.617	209.653
Έξοδα προβολής και διαφήμισης	809.857	626.055	733.565	559.423
Λοιπά έξοδα*	1.765.640	1.903.040	1.036.681	910.381
Σύνολο	7.295.766	7.467.102	5.345.820	5.419.293

*Όπως αναμορφώθηκε

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Προβλέψεις Απομείωσης Δανείων και Λοιπών Απαιτήσεων της χρήσης

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	809.790	969.679	813.399	969.679
Προβλέψεις Εγγυητικών Επιστολών	7.099	29.877	7.108	29.877
Λοιπές απαιτήσεις κατά πελατών	2.085.135	150.000	2.085.135	-
Σύνολο	2.902.024	1.149.556	2.905.643	999.556

Για τη χρήση 2019 οι προβλέψεις των «Λοιπών απαιτήσεων κατά πελατών» μεταξύ άλλων περιλαμβάνει πρόβλεψη απαιτήσεων από νομικές υποθέσεις που έχουν σχηματισθεί στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας, ποσού περίπου €1,85 εκατ., όπως αυτή αναλύεται στη Σημείωση 22.

Σωρευτικές Προβλέψεις Απομείωσης Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	81.434.168	98.651.568	81.437.778	98.651.568
Σύνολο	81.434.168	98.651.568	81.437.778	98.651.568

Η κίνηση των σωρευτικών προβλέψεων για απομείωση των Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών έχει ως εξής:

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Υπόλοιπο προβλέψεων 01 Ιανουαρίου	98.651.568	110.421.432	98.651.568	110.421.432
Κίνηση στο 2018				
Προβλέψεις χρήσης	809.790	969.679	813.399	969.679
Διαγραφές	(18.027.190)	(12.739.543)	(18.027.190)	(12.739.543)
Υπόλοιπο προβλέψεων 31 Δεκεμβρίου	81.434.168	98.651.568	81.437.778	98.651.568

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΣΕ ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ, ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ, ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Ταμείο	4.052.156	4.202.276	3.890.257	4.127.271
Λογαριασμοί όψεως στην Τράπεζα της Ελλάδος	165.503.773	13.481.957	165.503.773	13.481.957
Σύνολο	169.555.929	17.684.234	169.394.030	17.609.228

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Καταθέσεις όψεως σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	7.839.051	9.736.867	7.839.051	9.736.867
Καταθέσεις προθεσμίας σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	-	-	-	-
Σύνολο	7.839.051	9.736.867	7.839.051	9.736.867

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Ομόλογα έκδοσης τραπεζών	685.220	860.950	685.220	860.950
Σύνολο	685.220	860.950	685.220	860.950

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΟ ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Ομόλογα έκδοσης τραπεζών	1.001.111	1.000.000	1.001.111	1.000.000
Σύνολο	1.001.111	1.000.000	1.001.111	1.000.000

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Μετοχές & μερίδια	4.905.103	4.871.491	2.972.982	3.993.087
Σύνολο	4.905.103	4.871.491	2.972.982	3.993.087
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διαθέσιμο προς πώληση				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	4.871.491	3.258.022	3.993.087	1.559.825
Λοιπές μεταβολές	-	-	(979.367)	-
Προσθήκες	-	754.760	-	975.157
Μεταβολή εύλογης αξίας	33.612	918.663	(40.738)	1.518.059
Πωλήσεις	-	(59.954)	-	(59.954)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	4.905.103	4.871.491	2.972.982	3.993.087

Η μεταβολή του χαρτοφυλακίου επενδύσεων στον Όμιλο κατά το 2019 οφείλεται από μεταβολή της εύλογης αξίας των μετοχικών τίτλων. Η μεταβολή του κονδυλίου στη Τράπεζα κατά το 2019 οφείλεται εκτός από μεταβολή στην εύλογη αξία και σε μεταφορά της εύλογης αξίας της συμμετοχής της Τράπεζας σε θυγατρική της ποσού περίπου €979 χιλ. στο κονδύλι «Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις» λόγω αύξησης του ποσοστού της Τράπεζας.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ποσά σε €	Όμιλος			Τράπεζα		
	Λογισμικό	Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	Σύνολο	Λογισμικό	Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	Σύνολο
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	2.493.005	185.979	2.678.983	2.413.988	-	2.413.988
Εξαγορά θυγατρικής	511.834	-	511.834	-	-	-
Προσθήκες	63.922	-	63.922	63.922	-	63.922
Λοιπές μεταβολές	(3.372)	-	(3.372)	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	3.065.389	185.979	3.251.367	2.477.910	-	2.477.910
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	(1.727.080)	-	(1.727.080)	(1.676.627)	-	(1.676.627)
Εξαγορά θυγατρικής	(511.834)	-	(511.834)	-	-	-
Λοιπές μεταβολές αποσβέσεων	3.145	-	3.145	-	-	-
Αποσβέσεις	(169.711)	-	(169.711)	(144.557)	-	(144.557)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	(2.405.480)	-	(2.405.480)	(1.821.184)	-	(1.821.184)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2018	659.908	185.979	845.887	656.726	-	656.726
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	3.065.389	185.979	3.251.367	2.477.910	-	2.477.910
Εξαγορά θυγατρικής	-	-	-	-	-	-
Προσθήκες	587.432	-	587.432	587.432	-	587.432
Λοιπές μεταβολές	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	3.652.821	185.979	3.838.800	3.065.342	-	3.065.342
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	(2.405.480)	-	(2.405.480)	(1.821.184)	-	(1.821.184)
Εξαγορά θυγατρικής	-	-	-	-	-	-
Λοιπές μεταβολές αποσβέσεων	-	-	-	-	-	-
Αποσβέσεις	(173.013)	-	(173.013)	(150.143)	-	(150.143)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	(2.578.493)	-	(2.578.493)	(1.971.327)	-	(1.971.327)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2019	1.074.328	185.979	1.260.306	1.094.015	-	1.094.015

Κατά την ενοποίηση των θυγατρικών εταιρειών δεν σχηματίστηκε υπεραξία (υπεραξίες που προέκυψαν από την ενσωμάτωση θυγατρικών που αποκτήθηκαν πριν από την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΑ έχουν μεταφερθεί αρνητικά στην καθαρή θέση κατά την ημερομηνία μετάβασης).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
ΤΡΑΠΕΖΑ

Ποσά σε €	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Έπιπλα & λοιπός Εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Στοιχεία ενεργητικού με δικαίωμα χρήσης επί παγίων	Σύνολο
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	2.445.211	6.786.323	65.071	5.023.267	7.170.552	28.305	-	21.518.729
Προσθήκες	-	3.649	1.559	20.063	31.948	-	-	57.220
Λοιπές μεταβολές παγίων	-	-	-	2.905	-	-	-	2.905
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-	-	-
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	-	(384.860)	-	-	-	(384.860)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	2.445.211	6.789.972	66.630	4.661.375	7.202.501	28.305	-	21.193.994
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	-	(389.466)	(50.928)	(2.966.575)	(6.392.863)	-	-	(9.799.833)
Λοιπές μεταβολές αποσβέσεων	-	-	-	-	1	(20.515)	-	(20.514)
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-	-	-
Αποσβέσεις	-	(68.323)	(2.173)	(315.985)	(239.482)	653	-	(625.310)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	-	237.024	-	-	-	237.024
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	-	(457.790)	(53.102)	(3.045.536)	(6.632.344)	(19.862)	-	(10.208.633)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2018	2.445.211	6.332.182	13.528	1.615.839	570.157	8.443	-	10.985.361
Επίπτωση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 16							1.792.026	1.792.026
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	2.445.211	6.789.972	66.630	4.661.375	7.202.501	28.305	1.792.026	22.986.021
Προσθήκες	-	117.800	-	2.470	258.718	-	2.512	381.500
Λοιπές μεταβολές παγίων	-	-	-	-	-	-	-	-
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-	-	-
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	-	-	(8.635)	-	-	(8.635)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	2.445.211	6.907.772	66.630	4.663.845	7.452.584	28.305	1.794.538	23.358.886
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	-	(457.790)	(53.102)	(3.045.536)	(6.632.344)	(19.862)	-	(10.208.633)
Λοιπές μεταβολές αποσβέσεων	-	-	-	-	-	-	-	-
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-	-	-
Αποσβέσεις	-	(68.467)	(2.238)	(310.653)	(188.384)	-	(363.968)	(933.711)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	-	-	7.759	-	-	7.759
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	-	(526.257)	(55.340)	(3.356.190)	(6.812.969)	(19.862)	(363.968)	(11.134.585)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2019	2.445.211	6.381.515	11.290	1.307.655,77	639.615	8.443	1.430.570	12.224.301

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ							Στοιχεία ενεργητικού με δικαίωμα χρήσης επί παγίων	Σύνολο
	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Μηχανολογικός εξοπλισμός-Τεχνικές εγκαταστάσεις	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Έπιπλα & λοιπός Εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση		
Αξία κτήσης									
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	3.262.947	9.985.827	7.050.829	292.379	5.023.267	7.777.884	480.036	-	33.873.169
Προσθήκες	-	16.051	50.033	27.444	20.063	46.180	727.388	-	887.159
Εξαγορά θυγατρικής	55.669	-	8.389.376	21.500	-	78.451	-	-	8.544.996
Λοιπές μεταβολές παγίων	-	-	-	-	2.905	-	-	-	2.905
Μεταφορές	56.747	35.725	11.100	-	-	-	(103.571)	-	-
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	-	(40.349)	(384.860)	-	-	-	(425.209)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	3.375.363	10.037.603	15.501.338	300.974	4.661.376	7.902.515	1.103.852	-	42.883.020
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης									
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	-	(635.209)	(5.381.617)	(230.842)	(2.966.575)	(6.947.266)	-	-	(16.161.509)
Εξαγορά θυγατρικής	-	-	(3.037.866)	-	(22.689)	(71.271)	-	-	(3.131.826)
Λοιπές μεταβολές αποσβέσεων	-	(411)	(190)	39.736	-	(3.038)	(20.515)	-	15.582
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Αποσβέσεις	-	(100.772)	(161.800)	(9.761)	(315.985)	(256.466)	653	-	(844.130)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	-	-	237.024	-	-	-	237.024
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	-	(736.392)	(8.581.472)	(200.867)	(3.068.225)	(7.278.041)	(19.862)	-	(19.884.859)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2018	3.375.363	9.301.211	6.919.865	100.107	1.593.151	624.474	1.083.990	-	22.998.161
Επίπτωση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 16								2.033.348	2.033.348
Αξία κτήσης									
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	3.375.363	10.037.603	15.501.338	300.975	4.661.376	7.902.515	1.103.852	2.033.348	44.916.368
Προσθήκες	-	122.973	142.148	-	2.470	286.114	595.731	2.512	1.151.947
Λοιπές μεταβολές παγίων	-	-	54.575	-	-	(47.191)	-	-	7.384
Μεταφορές	-	465.098	74.291	-	-	-	(539.388)	-	-
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(9.832)	(7.600)	-	-	(8.635)	-	-	(26.067)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	3.375.363	10.615.842	15.764.751	300.975	4.663.846	8.132.803	1.160.194	2.035.860	46.049.633
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης									
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	-	(736.392)	(8.581.472)	(200.867)	(3.068.225)	(7.278.041)	(19.862)	-	(19.884.859)
Λοιπές μεταβολές αποσβέσεων	-	-	(169)	(21.380)	22.689	46.694	-	-	47.833
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Αποσβέσεις	-	(101.735)	(745.627)	(12.750)	(310.653)	(207.314)	-	(375.813)	(1.753.893)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	-	-	-	7.759	-	-	7.759
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	-	(838.127)	(9.327.269)	(234.997)	(3.356.189)	(7.430.902)	(19.862)	(375.813)	(21.583.160)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2019	3.375.363	9.777.714	6.437.482	65.978	1.307.657	701.900	1.140.332	1.660.046	24.466.472

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: ΑΚΙΝΗΤΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Ποσά σε €	Όμιλος	Τράπεζα
	Γήπεδα - οικόπεδα & Κτίρια	Γήπεδα και οικόπεδα
Αξία κτήσης		
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	17.124.266	1.690.000
Προσθήκες	505.205	300
Μεταφορές από Ενσώματα Πάγια Στοιχεία	-	-
Μεταφορές από Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού	-	-
Διαφορές Αποτίμησης στην εύλογη αξία	400.000	-
Διαγραφές/ Πωλήσεις	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	18.029.471	1.690.300
Αξία κτήσης		
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	18.029.471	1.690.300
Προσθήκες	1.000.121	990.288
Μεταφορές από Ενσώματα Πάγια Στοιχεία	-	-
Μεταφορές από Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού	3.162.209	3.069.386
Διαφορές Αποτίμησης στην εύλογη αξία	2.295.715	2.106.794
Διαγραφές/Πωλήσεις	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	24.487.516	7.856.768

Ένα σημαντικό μέρος των μεταβολών που προέκυψαν στο κονδύλι «Ακινήτων Επενδύσεων» κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 αφορά μεταβολή από εύλογη αξία ακινήτων ποσού €2,3 εκατ. (2018: €0,4 εκατ.) και €2,1 εκατ. (2018: €0 εκατ.) για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα. Οι προαναφερθείσες μεταβολές από αποτίμηση στην εύλογη αξία καθώς και τα καθαρά αποτελέσματα από πωλήσεις ακινήτων απεικονίζονται στο κονδύλι «Καθαρά Λοιπά Έσοδα» της κατάστασης των αποτελεσμάτων της χρήσης. Για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των «Ακινήτων Επενδύσεων» χρησιμοποιούνται εκτιμητικές μέθοδοι, όπως αναλύεται στην Σημείωση 2.15 «Ακίνητα Επενδύσεων». Οι εύλογες αξίες των «Ακινήτων επενδύσεων» του Ομίλου και της Τράπεζας κατηγοριοποιούνται στο επίπεδο 3 της ιεραρχίας εύλογης αξίας.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΟΥΣ ΦΟΡΟΥΣ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων	280.427	228.825	280.427	228.825
Χρηματοοικονομικά μέσα στο αποσβεσμένο κόστος	39	-	39	-
Δάνεια σε πελάτες	16.103.247	17.738.157	16.103.247	17.738.157
Συμμετοχές σε θυγατρικές	4.100.225	3.459.714	4.100.225	3.459.714
Συμμετοχές σε συνδεδεμένες	6.156	420.123	-	-
Επενδυτικοί τίτλοι	2.290.413	2.077.523	2.290.413	2.077.523
Περιουσία, βιομηχανοστάσια και εξοπλισμός	(1.214.188)	(749.660)	(1.137.436)	(720.063)
Επενδυτική περιουσία	(1.991.279)	(490.187)	(1.991.279)	(490.187)
Ασώματα στοιχεία ενεργητικού	(79.977)	(77.018)	(81.574)	(80.613)
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση από αναπόσβεστη χρεωστική διαφορά της παρ.3 του αρ.27 Ν.4172/13	2.315.511	2.110.933	2.315.511	2.110.933
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	2.554.899	1.173.100	2.475.671	1.094.268
	24.365.473	25.891.509	24.355.244	25.418.556
Λοιπά στοιχεία παθητικού	563.172	58.352	478.782	23.270
	563.172	58.352	478.782	23.270
Από μεταφερόμενη ζημία	-	194.777	-	194.777
Σύνολο	24.928.645	26.144.638	24.834.026	25.636.604

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους				
Περιουσία, βιομηχανοστάσια και εξοπλισμός	1.744.972	(221.524)	-	-
Επενδυτική περιουσία	1.113.174	3.958.567	-	-
Ασώματα στοιχεία ενεργητικού	(150.052)	(158.800)	-	-
Συμμετοχές σε συνδεδεμένες	(134.160)	(100.000)	-	-
Επενδυτικοί τίτλοι	11.572	15.283	-	-
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	(425.555)	(1.340.732)	-	-
	2.159.951	2.152.793	-	-
Λοιπά στοιχεία παθητικού	(47.329)	(15.636)	-	-
Αποθεματικό προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	-	-	-	-
Από μεταφερόμενη ζημία	-	-	-	-
Σύνολο	2.112.622	2.137.157	-	-

Ο Όμιλος και η Τράπεζα έχουν συμψηφίσει τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους ανά εταιρεία ξεχωριστά.

Οι απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους στην Τράπεζα και στον Όμιλο προέρχονται κατά κύριο λόγο από διαφορές στη λογιστική βάση και τη φορολογική βάση οι οποίες δεν έχουν ημερομηνία λήξης και κατά συνέπεια η ανακτησιμότητά τους δεν τίθεται σε αμφισβήτηση στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.

Η Κοινοτική Οδηγία 575/2013 περί κεφαλαιακών απαιτήσεων αναφέρει ότι οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που στηρίζονται σε μελλοντική κερδοφορία και υπερβαίνουν συγκεκριμένα όρια πρέπει να αφαιρούνται από το Κεφάλαιο Κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1 της Τράπεζας. Εντούτοις, το άρθρο 27Α του Ν.4172/2013, καθώς και οι τροποποιήσεις αυτού (Ν.4303/2014 και Ν.4340/2015) επιτρέπουν, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, την μετατροπή των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που προέκυψαν από συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου και οι οποίες έχουν λογιστεί έως 30 Ιουνίου 2015 σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού δημοσίου (Φορολογικές Πιστώσεις). Η Τράπεζα, βάσει της απόφασης της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 24 Νοεμβρίου 2015, έχει υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν.4172/2013 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 του Ν.4340/2015). Οι διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, αφορούν στην προαιρετική μετατροπή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, επί προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου.

Με το άρθρο 43 του Ν. 4465/04.04.2017 τροποποιήθηκαν τα άρθρα 27 και 27α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν.4172/2013). Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις, η χρεωστική διαφορά που θα προκύψει για τα εποπτευόμενα από την Τράπεζα της Ελλάδος νομικά πρόσωπα από την οριστική διαγραφή χρεών οφειλετών τους καθώς και η ζημία από την πώληση δανείων, αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα και αποσβένονται σε διάστημα 20 ετών. Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση που θα αναγνωρισθεί από την ανωτέρω χρεωστική διαφορά καθώς και από τυχόν λογιστικές διαγραφές δανείων ή πιστώσεων οι οποίες δεν έχουν μετατραπεί σε χρεωστική διαφορά μέχρι το τέλος του εκάστοτε έτους της λογιστικής διαγραφής, μετατρέπονται σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Δημοσίου σύμφωνα με τους ανωτέρω όρους και προϋποθέσεις.

Το συνολικό ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που θα προκύψει (α) από τη χρεωστική διαφορά λόγω της οριστικής διαγραφής χρεών οφειλετών και της πώλησης δανείων, (β) από τις προσωρινές διαφορές που θα προκύψουν από τις λογιστικές διαγραφές δανείων και πιστώσεων καθώς επίσης (γ) από τις προσωρινές διαφορές επί των συσσωρευμένων προβλέψεων και λοιπών εν γένει ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου δεν μπορεί να υπερβεί το συνολικό ποσό φόρου επί των συσσωρευμένων προβλέψεων και λοιπών ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου που είχε αναγνωρισθεί μέχρι τις 30 Ιουνίου 2015. Με τη ρύθμιση αυτή, που τέθηκε σε ισχύ από 01.01.2016, διασφαλίζεται ότι οι διαγραφές και αναδιαρθρώσεις δανείων με σκοπό τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων δεν θα οδηγήσουν σε απώλεια εποπτικών κεφαλαίων.

Οι επιλέξιμες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις της 31.12.2019 που εμπίπτουν Άρθρο 27α του Ν.4172/2013, ανήλθαν σε 18,6 εκ.€ τόσο σε επίπεδο Ομίλου όσο και σε επίπεδο Τράπεζας. Πρόκειται για τον αναλογούντα φόρο, 29% επί των προσωρινών διαφορών των συσσωρευμένων προβλέψεων έναντι πιστωτικού κινδύνου, οι οποίες είχαν λογισθεί έως τις 30 Ιουνίου 2015. Η ύπαρξη φορολογικών ζημιών συνιστά τη βασική προϋπόθεση για τη δημιουργία Φορολογικών Πιστώσεων, και οι οποίες υπολογίζονται ως ποσοστό των λογιστικών μετά από φόρους ζημιών βάσει ΔΠΧΑ προς τα Ίδια Κεφάλαια (μη-συμπεριλαμβανομένων των ζημιών της χρήσης). Το ποσοστό αυτό εφαρμόζεται στο υπόλοιπο των επιλέξιμων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων ενός συγκεκριμένου έτους για να υπολογιστεί η Φορολογική Πίστωση που θα μετατραπεί στο έτος αυτό σε σχέση με το προηγούμενο φορολογικό έτος. Η Κοινοτική Οδηγία 575/2013 επιτρέπει στα πιστωτικά ιδρύματα να μην αφαιρούν για σκοπούς υπολογισμού του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας τις επιλέξιμες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις από το Κεφάλαιο Κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1.

Με το άρθρο 82 του Ν.4472/19.5.2017 προβλέπεται η υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων και λοιπών επιχειρήσεων που εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013 να καταβάλλουν ετήσια προμήθεια προς το Ελληνικό Δημόσιο για το ποσό της εγγυημένης αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που προκύπτει από τη διαφορά του ισχύοντος φορολογικού συντελεστή (σήμερα 29%) και του φορολογικού συντελεστή που ίσχυε μέχρι 31.12.2014 (26%). Το ποσό της προμήθειας που κατέβαλε η Τράπεζα και αφορούσε το έτος 2019, ανέρχεται σε 32,2 χιλ.€ .

Επίσης, για την χρήση του 2019 με τον νόμο 4646/2019 έγινε μείωση του φορολογικού συντελεστή από 25% σε 24%, στα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία και επηρέασε τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/υποχρεώσεις που αναγνώρισαν οι θυγατρικές εταιρίες της Τράπεζας.

Με ρητή όμως αναφορά του νόμου, η μείωση αυτή δεν αφορά τα πιστωτικά ιδρύματα για τα οποία ο φορολογικός συντελεστής εξακολουθεί να είναι 29%, εφόσον έχουν ενταχθεί και υπάγονται στις ειδικές διατάξεις του άρθρου 27^Α του ν.4172/2013.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Προκαταβολές φόρων και λοιπές απαιτήσεις φόρων	95.580	81.590	54.437	28.378
Προπληρωθέντα έξοδα	173.485	660.819	38.350	44.809
Έσοδα εισπρακτέα	41.325	277.688	41.325	277.688
Ταμείο Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων	10.859.802	11.183.746	10.859.802	11.183.746
Αποθέματα ακινήτων	29.126.263	30.456.846	14.533.746	15.904.301
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	5.648.956	4.713.626	2.213.110	3.776.354
Λοιπά	5.971.041	7.147.012	2.933.554	1.519.110
Σύνολο	51.916.452	54.521.328	30.674.324	32.734.385

Η Οδηγία 2014/49 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η οποία θεσπίζει τους κανόνες και τις διαδικασίες που αφορούν τη σύσταση και τη λειτουργία των συστημάτων εγγύησης καταθέσεων, ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με το νόμο 4370/2016. Βάσει του νόμου αυτού, τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν υποχρέωση συμμετοχής στο Ταμείο Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων (Τ.Ε.Κ.Ε.). Στον παραπάνω πίνακα το «Ταμείο Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων» αφορά τη συμμετοχή της Τράπεζας στο ενεργητικό του Σκέλους Κάλυψης Καταθέσεων συνολικού ποσού €10,8 εκατ. την 31.12.2019 (31.12.2018: €11,1εκατ.).

Τα «Λοιπά» στοιχεία για τον Όμιλο περιλαμβάνουν και την αξία αποθεμάτων εμπορευμάτων την 31.12.2019 των εταιρειών «ΑΒΕΑ» και «ΒΙΟ.ΧΥΜ» συνολικού ποσού €2,9 εκατ. (31.12.2018: €2,7 εκατ.) .

Τα «Αποθέματα ακινήτων» αφορούν ακίνητα από πλειστηριασμούς ή από ανάκτηση ληφθεισών εξασφαλίσεων για την Τράπεζα, ενώ για τον Όμιλο περιλαμβάνει και αποθέματα ακινήτων των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου. Τα κονδύλια αυτά αποτιμήθηκαν στην μικρότερη αξία μεταξύ της αξίας κτήσης τους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας τους. Η κίνηση των «Αποθεμάτων ακινήτων» φαίνεται στο παρακάτω πίνακα:

Ποσά σε €	Όμιλος	Τράπεζα
Υπόλοιπο 01 Ιανουαρίου 2018	29.022.473	13.273.869
Προσθήκες	3.146.687	2.948.577
Διαφορές Αποτίμησης	94.169	-
Διαγραφές/ Πωλήσεις	(1.618.145)	(318.145)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	30.456.846	15.904.301
Προσθήκες	2.103.501	2.081.581
Μεταφορές από/ (προς) Ακίνητα Επενδύσεων	(2.996.639)	(2.919.615)
Διαφορές Αποτίμησης	336.682	241.606
Διαγραφές/ Πωλήσεις	(774.127)	(774.127)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	29.126.263	14.533.746

**ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ, ΠΕΛΑΤΕΣ ΚΑΙ ΆΛΛΑ
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ**

α) Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Χρηματοδότηση E.L.A.	-	12.002.000	-	12.002.000
Σύνολο	-	12.002.000	-	12.002.000

Το παραπάνω ποσό αφορά χρηματοδότηση από την Τράπεζα της Ελλάδος, μέσω του μηχανισμού παροχής έκτακτης ενίσχυσης ρευστότητας (E.L.A.). Η Τράπεζα εξακολουθεί να έχει πρόσβαση στον έκτακτο μηχανισμό και διαθέτει επαρκή στοιχεία ενεργητικού για ενεχυρίαση με σκοπό την άντληση πρόσθετης ρευστότητας. Το οφειλόμενο ποσό της 31.12.2018 αποπληρώθηκε πλήρως τον Μάρτιο του 2019.

β) Υποχρεώσεις προς Πελάτες

Υποχρεώσεις προς Πελάτες

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
<i>Καταθέσεις:</i>				
Ταμειυτηρίου	55.712.732	50.546.509	55.712.732	50.546.509
Τρεχούμενοι & Όψεως	49.012.992	36.330.984	49.458.931	37.607.416
Προθεσμίας	432.528.528	292.973.310	432.528.528	292.973.310
Σύνολο	537.254.252	379.850.803	537.700.191	381.127.235

Σύμφωνα με το Ν.4151/2013, όλοι οι αδρανείς λογαριασμοί καταθέσεων μετά την πάροδο 20 ετών υπόκεινται σε παραγραφή υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα υποχρεούνται μέχρι το τέλος Απριλίου κάθε έτους να αποδίδουν τα ταμειακά διαθέσιμα αυτών των αδρανών λογαριασμών στο Ελληνικό δημόσιο.

Μετά την τροποποίηση των capital controls (Γ.Δ.Ο.Π. 0001695 ΕΞ 2017/Χ.Π. 1917 ΦΕΚ 3976 14/11/2017) ενεργοποιήθηκαν ξανά οι διατάξεις του νόμου 4151/2013 όσον αφορά το χειρισμό αδρανών λογαριασμών για απόδοση προς στο Δημόσιο όπου είχαν ανασταλεί σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφο 6 της Νομοθετικής Πράξης που δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως «Ν.84/18.7.2015». Οι λογαριασμοί που έκλεισαν 20ετία μέσα στο έτος 2019 ανέρχονται σε €18,7 χιλ.

γ) Υποχρεώσεις προς άλλα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα

Υποχρεώσεις προς Πιστωτικά Ιδρύματα

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
<i>Υποχρεώσεις σε άλλες Τράπεζες</i>				
Όψεως	28.513.478	10.121.521	27.259.251	9.327.357
Προθεσμίας	-	-	-	-
Σύνολο	28.513.478	10.121.521	27.259.251	9.327.357

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Πιστωτές και προμηθευτές	2.815.033	2.498.359	511.594	306.050
Εισπράξεις για λογαριασμό τρίτων προς απόδοση (μέσω DIAS)	255.918	1.200.307	255.918	1.200.235
Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη (εκτός φόρου εισοδήματος) και ασφαλιστικούς οργανισμούς	1.491.869	1.246.951	1.088.858	941.833
Έξοδα πληρωτέα και έσοδα επομένων χρήσεων	956.143	3.210.448	28.879	30.380
Λοιπές υποχρεώσεις	4.296.918	2.216.186	3.617.071	1.815.806
Σύνολο	9.815.881	10.372.251	5.502.320	4.294.304

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ, ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ
α. Νομικά θέματα

Υπάρχουν εκκρεμείς απαιτήσεις και αγωγές κατά της Τράπεζας. Με βάση την ενημέρωση των Νομικών Συμβούλων της Τράπεζας προς τη Διοίκηση, δεν μπορεί να γίνει στην παρούσα χρονική στιγμή ασφαλής εκτίμηση για την έκβαση των υποθέσεων αυτών εφόσον κάποιες βρίσκονται σε αρχικό στάδιο και κάποιες άλλες δεν έχουν καταστεί τελεσίδικες ενώ η διευθέτησή τους μπορεί να διαρκέσει αρκετά έτη.

Στα πλαίσια των διεκδικήσεων από απαιτήσεις κατά πελατών της, η Τράπεζα έχει προβεί σε νομικές ενέργειες για τη δικαστική είσπραξη καθυστερούμενων οφειλών.

Ειδικότερα:

Όσον αφορά τις δικαστικές διενέξεις - αγωγές που έχουν γίνει από συνεταιίρους κατά της Τράπεζας και έχουν ως αίτημα την αποζημίωση των εναγόντων λόγω της επικαλούμενης εκ μέρους τους ζημίας που έχουν υποστεί από την κατάρτιση των Συμβάσεων Ειδικού Λογαριασμού Αποδίδω, έχουν εκδικαστεί μέχρι σήμερα μέρος αυτών ποσού € 13,0 εκ. περίπου, επιδικάζοντας εις βάρος της Τράπεζας ποσό € 7,9 εκ. περίπου με προσωρινά εκτελεστέα ποσά € 2,0 εκ. περίπου, για τις οποίες έχει ασκηθεί έφεση από την Τράπεζα.

Σημειώνεται ότι για το ενδεχόμενο κινδύνου που ελλοχεύει από τη μη επανείσπραξη του συνόλου των απαιτήσεων που έχει καταβάλει ως προσωρινά εκτελεστέα ποσά, η Τράπεζα έχει προχωρήσει σε διενέργεια πρόβλεψης στις Οικονομικές Καταστάσεις της τάξης ποσού €1,85 εκ. περίπου.

Από το σύνολο των αγωγών οι οποίες έχουν εκδικαστεί υπάρχουν εφετειακές αποφάσεις από τις οποίες καμία δεν έχει καταστεί αμετάκλητη. Σημαντική για την έκβαση των υποθέσεων θεωρείται μία εξ αυτών που έφθασε για κρίση ενώπιον του Αρείου Πάγου (απόφαση αρ.1007/2019 Α.Π) και δικαίωσε την Τράπεζα και παρέπεμψε την απόφαση στο Εφετείο για να εξεταστεί εκ νέου. Για τις λοιπές αποφάσεις εκκρεμούν προς εκδίκαση εφέσεις και ημών και των αντιδίκων.

Η εναρμόνιση με την παραπάνω απόφαση του Αρείου Πάγου αποτυπώνεται στις ήδη εκδοθείσες πρόσφατες αποφάσεις του Εφετείου Κρήτης (υπ' αριθ. 99/2019 και 31/2020) οι οποίες δικαιώνουν την Τράπεζα και απορρίπτουν τις αγωγές στο σύνολο τους.

Βάσει των παραπάνω η εκτίμηση των δικηγόρων/νομικών συμβούλων της Τράπεζας είναι ότι οι αγωγές εν τέλει θα απορριφθούν για συγκεκριμένους λόγους που έχουν να κάνουν με την πληρότητα των εγγράφων τα οποία

παρουσιάζονται από την Τράπεζα και τα οποία αποδεικνύουν την νομιμότητά και την τήρηση των νόμων και κανόνων οι οποίοι επιβάλλονται στα πιστωτικά ιδρύματα και κατά συνέπεια στις συναλλαγές της Τράπεζας με τους πελάτες της.

Συνεπώς η Διοίκηση της Τράπεζας εκτιμά, λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω καθώς και της πολυπλοκότητας των υποθέσεων και της χρονικής διάρκειάς τους, ότι η οριστική διευθέτηση, μέχρι το αμετάκλητο αυτών, θα έχει θετική έκβαση για την Τράπεζα και δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις Οικονομικές της Καταστάσεις, ως εκ τούτου η Τράπεζα δεν έχει προβεί σε σχηματισμό σχετικής πρόβλεψης.

β. Εκκρεμείς φορολογικοί έλεγχοι

Η Τράπεζα έχει ανέλεγκτες φορολογικά τις χρήσεις 2014 έως και 2019 ενώ έχει σχηματίσει σωρευτικές προβλέψεις ποσού €50.000 για τις εν λόγω ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις οι οποίες και κρίνονται επαρκείς.

Οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά για ορισμένες χρήσεις και επομένως οι φορολογικές υποχρεώσεις τους για τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές. Συνεπώς, ως αποτέλεσμα των ελέγχων αυτών, είναι πιθανόν να επιβληθούν επιπλέον πρόστιμα και φόροι, τα ποσά των οποίων δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν με ακρίβεια επί του παρόντος. Ωστόσο, σε επίπεδο Ομίλου, δεν έχουν σχηματιστεί προβλέψεις για τυχόν διαφορές που ενδέχεται να προκύψουν κατά τη διενέργεια μελλοντικού φορολογικού ελέγχου των ανέλεγκτων φορολογικά χρήσεων τους εφόσον φορολογικοί έλεγχοι που διενεργήθηκαν στο παρελθόν και μάλιστα σε χρήσεις με λογιστικά και φορολογικά κέρδη δεν οδήγησαν στην επιβολή σημαντικών πρόσθετων φόρων. Στην παρούσα κατάσταση και με την πλειοψηφία των ανέλεγκτων χρήσεων των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου να αφορούν σε χρήσεις με λογιστικές και φορολογικές ζημιές η διενέργεια εκτίμησης σε επίπεδο Ομίλου για τον σχηματισμό πρόβλεψης καθίσταται δυσχερής ενώ η Διοίκηση εκτιμά ότι οι όποιες διαφορές φορολογικού ελέγχου πιθανώς προκύψουν, δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική θέση του Ομίλου.

Η Τράπεζα και οι Θυγατρικές της δεν υποχρεούταν στην έκδοση Φορολογικού Πιστοποιητικού από Ορκωτό Ελεγκτή έως και τη χρήση 2015 ενώ από τη χρήση 2016 και μετά η έκδοση του «Ετήσιου Φορολογικού Πιστοποιητικού» έγινε προαιρετική (με εξαίρεση την Τράπεζα που δεν εμπίπτει ως Πιστωτικός Συνεταιρισμός στις διατάξεις εταιριών για προαιρετικό Φορολογικό Πιστοποιητικό) για τις θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου. Από αυτές, η εταιρεία «ΒΙΟΧΥΜ Α.Ε» επέλεξε την υπαγωγή της στη διενέργεια ελέγχου Πιστοποιητικού Φορολογικής Συμμόρφωσης της χρήσης 2016 (σχετική Έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης χωρίς παρατηρήσεις) ενώ και η «ΑΒΕΑ Α.Ε » επέλεξε την υπαγωγή σε Φορολογικό Πιστοποιητικό του για τη χρήση του 2018 (αντίστοιχη έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης χωρίς επιφύλαξη) καθώς και για τη χρήση 2019 (ο σχετικός έλεγχος είναι σε εξέλιξη).

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις των εταιριών του Ομίλου έχουν ως εξής:

Επωνυμία Θυγατρικής	Ανέλεγκτες χρήσεις
ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε.	2014 – 2019
ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ Α.Ε.Ε.Σ.	2014 – 2019
ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ PRIME ENERGY Α.Ε	2014 - 2019
ΧΑΝΙΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	2014 - 2019
ΒΙΟΧΥΜ Α.Ε.	2014 – 2015 ,2017 - 2019
ΑΒΕΑ Α.Ε.	2014 – 2017

Οι δανειακές δεσμεύσεις αφορούν εν ισχύ εγγυητικές επιστολές που έχει εκδώσει η Τράπεζα επ' ονόματι των πελατών της και αναλύονται στη Σημείωση 4.3.6.2.

δ. Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις

Οι δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις αφορούν υποχρεώσεις καταβολής μισθωμάτων (ενοικίων) προς εκμισθωτές για τον Όμιλο και την Τράπεζα. Στον κάτωθι πίνακα απεικονίζονται οι ελάχιστες εκτιμώμενες μελλοντικές καταβολές μισθωμάτων:

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Έως ένα (1) έτος	472.539	469.971	414.675	415.214
Από ένα (1) έτος έως και πέντε (5) έτη	1.133.178	1.321.925	1.085.178	1.273.158
Πέραν των πέντε (5) ετών	382.801	609.878	154.801	369.878
	1.988.518	2.401.774	1.654.654	2.058.250

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗ ΜΕΡΙΔΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟ ΑΡΤΙΟ

Το σύνολο του καταβλημένου συνεταιριστικού κεφαλαίου και της διαφοράς υπέρ το άρτιο του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 και την 31 Δεκεμβρίου 2018 έχει ως ακολούθως:

Ποσά σε €	Όμιλος						
	Τράπεζα				Όμιλος		
	# μεριδίων	Ονομαστική αξία	Κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Σύνολο Κεφαλαίου (Τράπεζα)	Ίδιες Συνεταιριστικές Μεριδες	Σύνολο Κεφαλαίου (Όμιλος)
Κατά την 31.12.2018	6.540.672	3	19.622.016	84.668.896	104.290.912	(303.718)	103.987.194
Κατά την 31.12.2019	6.571.380	3	19.714.140	84.796.381	104.510.521	(303.890)	104.206.631

Στον κάτωθι πίνακα απεικονίζεται η κίνηση του συνεταιριστικού κεφαλαίου και της διαφοράς από έκδοση μεριδίων υπέρ το άρτιο για τις χρήσεις 2019 και 2018:

Ποσά σε €	Τράπεζα		
	Συνεταιριστικό κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μεριδίων υπέρ το άρτιο	Σύνολο
Υπόλοιπο έναρξης 1η Ιανουαρίου 2018	17.933.724	82.691.297	100.625.021
Καθαρή αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	1.688.292	1.977.599	3.665.891
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου 2018 (Τράπεζα)	19.622.016	84.668.896	104.290.912
Καθαρή αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	92.124	127.485	219.609
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου 2019 (Τράπεζα)	19.714.140	84.796.381	104.510.521

Ποσά σε €	Όμιλος			
	Συνεταιριστικό κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μεριδίων υπέρ το άρτιο	Ίδιες Συνεταιριστικές Μεριδες	Σύνολο
Υπόλοιπο έναρξης 1η Ιανουαρίου 2018	17.933.724	82.691.297	(44.666)	100.580.355
Καθαρή αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	1.688.292	1.977.599	-	3.665.891
(Αγορές)/ Πωλήσεις Ιδίων Συνεταιριστικών μεριδίων	-	-	(259.052)	(259.052)
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου 2018 (Όμιλος)	19.622.016	84.668.896	(303.718)	103.987.194
Καθαρή αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	92.124	127.485	-	219.609
(Αγορές)/ Πωλήσεις Ιδίων Συνεταιριστικών μεριδίων	-	-	(172)	(172)
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου 2019 (Όμιλος)	19.714.140	84.796.381	(303.890)	104.206.631

Κατά την χρήση 2018 και μετά από την 17.6.2018 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των συνεταίρων, η Τράπεζα προχώρησε σε αύξηση του συνεταιριστικού κεφαλαίου με τιμή διάθεσης € 6,5 ανά μερίδα. Μέχρι την 31.12.2018 είχε συγκεντρωθεί το ποσό των €3,7 εκ.. Η αύξηση τελείωσε την 31.5.2019 με το συνολικό ποσό να ανέρχεται στα €3,9 εκ. περίπου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: ΕΚΔΟΘΕΝΤΕΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΔΑΝΕΙΑ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	15.692.312	13.575.346	15.692.312	13.575.346
Εκδόσεις ομολόγων	5.900.000	2.110.000	5.900.000	2.110.000
Δεδουλευμένος τόκος	36.865	6.966	36.865	6.966
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	21.629.177	15.692.312	21.629.177	15.692.312

Η Τράπεζα κατά το 2019 προχώρησε σε τρεις εκδόσεις ομολόγων ονομαστικής αξίας €10.000 το καθένα συνολικού ποσού €5.900.000 με ιδιωτική τοποθέτηση. Πιο συγκεκριμένα, η Τράπεζα εξέδωσε ομόλογο ποσού €1,9 εκατ. την 30.06.2019 (απόφαση Γ.Σ. 17.06.2018), ομόλογο ποσού €3 εκατ. την 31.10.2019 (απόφαση Γ.Σ. 14.07.2019) και τέλος ομόλογο ποσού €1εκατ. την 15.11.2019 (απόφαση Γ.Σ. 14.07.2019), η διάρκεια των οποίων ορίστηκε σε 7 έτη από την ημερομηνία έκδοσης ενώ η περίοδος καταβολής τοκομεριδίου ορίστηκε εξάμηνη με επιτόκια 4,75%, και 5,3% αντίστοιχα. Τα ομόλογα όπως ίσχυε και σε προηγούμενες εκδόσεις της Τράπεζας είναι μη εξασφαλισμένα και κατατάσσονται εξολοκλήρου μετά τις απαιτήσεις πλήρους εξασφάλισης όλων των άλλων πιστωτών της Τράπεζας. Η εξόφληση του κεφαλαίου θα γίνει σε μία δόση, στο τέλος της διάρκειας των Ομολόγων.

Τον Ιούνιο του 2018 (απόφαση Γ.Σ. 02.07.2017), η Τράπεζα άντλησε ποσό €2.110.000 (υποδιαιρούμενο σε 211 έγχαρτα ονομαστικά Ομόλογα ονομαστικής αξίας €10.000 και τιμής διάθεσης €10.000), με ιδιωτική τοποθέτηση. Η διάρκεια των ομολόγων ορίστηκε σε 7 έτη από την ημερομηνία έκδοσης ενώ η περίοδος καταβολής τοκομεριδίου ορίστηκε εξάμηνη. Το Ετήσιο Ονομαστικό Επιτόκιο ανέρχεται σε 4,75% μικτό, σταθερό για όλη τη διάρκεια των Ομολόγων. Τα Ομόλογα είναι μη εξασφαλισμένα και κατατάσσονται εξολοκλήρου μετά τις απαιτήσεις πλήρους εξασφάλισης όλων των άλλων πιστωτών της Τράπεζας. Η εξόφληση του κεφαλαίου θα γίνει σε μία δόση, στο τέλος της διάρκειας των Ομολόγων.

Ο κυριότερος λόγος για τον οποίο προχωρά η Τράπεζα στην έκδοση των Ομολόγων Μειωμένης Εξασφάλισης είναι μεταξύ άλλων η ενίσχυση των εποπτικών κεφαλαίων της (Κεφάλαια Κατηγορίας 2) και κατ' επέκταση του συνολικού Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας (CAR).

Τα καθαρά έσοδα της έκδοσης των Ομολόγων Μειωμένης Εξασφάλισης υπήχθησαν στην κατηγορία των Κεφαλαίων της Κατηγορίας 2 (Tier II) της Τράπεζας, όπως ορίζονται από την Τράπεζα της Ελλάδος σύμφωνα με τον Ν. 4261/2014 και το άρθρο 92 του Κανονισμού 575/2013, με σκοπό την ενίσχυση των κεφαλαίων της Τράπεζας.

Χαρακτηριστικά ομολόγων	Όροι						
	Εκδόσεως 2015	Εκδόσεως 2016	Εκδόσεως 2017	Εκδόσεως 2018	Εκδόσεως 2019	Εκδόσεως 2019	Εκδόσεως 2019
	Ομόλογο Μειωμένης Εξασφάλισης (κοινό)	Ομόλογο Μειωμένης Εξασφάλισης (κοινό)	Ομόλογο Μειωμένης Εξασφάλισης (κοινό)	Ομόλογο Μειωμένης Εξασφάλισης (κοινό)	Ομόλογο Μειωμένης Εξασφάλισης (κοινό)	Ομόλογο Μειωμένης Εξασφάλισης (κοινό)	Ομόλογο Μειωμένης Εξασφάλισης (κοινό)
	Όροι	Όροι	Όροι	Όροι	Όροι	Όροι	Όροι
Ημερομηνία έκδοσης	31/12/2015	30/12/2016	29/12/2017	15/6/2018	30/6/2019	31/10/2019	15/11/2019
Ημερομηνία λήξης	31/12/2020	30/12/2021	29/12/2024	15/6/2025	30/6/2026	31/10/2026	15/11/2026
Έτη	5	5	7	7	7	7	7
Ποσό	9.000.000	2.500.000	2.070.000	2.110.000	1.900.000	3.000.000	1.000.000
Ονομαστική αξία ομολόγου	1.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Πλήθος Ομολογιών	9.000	250	207	211	190	300	100
Επιτόκιο	6,50%	5,00%	4,75%	4,75%	4,75%	5,30%	5,30%
Καταβολή τόκου	Εξαμηνιαίως /365 ημέρες	Εξαμηνιαίως /365 ημέρες	Εξαμηνιαίως /365 ημέρες	Εξαμηνιαίως /365 ημέρες	Εξαμηνιαίως /365 ημέρες	Εξαμηνιαίως /365 ημέρες	Εξαμηνιαίως /365 ημέρες
Αναγνώριση στα Εποπτικά Κεφάλαια Κατηγορίας 2	Tier II	Tier II	Tier II	Tier II	Tier II	Tier II	Tier II

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Ποσά σε χιλ.€	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Απατήσεις	23.291,8	18.284,7	61.122,4	52.171,2
Υποχρεώσεις	1.674,8	11.712,4	2.120,8	12.988,8
Εγγυητικές επιστολές, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιποί λογαριασμοί τάξεως	1.229,9	1.751,5	1.233,4	2.075,9

Ποσά σε χιλ.€	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 1.1 έως 31.12.2019	Από 1.1 έως 31.12.2018	Από 1.1 έως 31.12.2019	Από 1.1 έως 31.12.2018
Έσοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έσοδα (Σύνολο)	1.243,5	1.451,1	4.784,2	3.078,1
Έξοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έξοδα (Σύνολο)	4,8	273,0	5,5	273,8

Οι αποζημιώσεις και οι αμοιβές των στελεχών και μελών Δ.Σ. της Τράπεζας και του Ομίλου από 1 Ιανουαρίου έως και την 31 Δεκεμβρίου 2019 έχουν ως ακολούθως:

Ποσά σε χιλ.€	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Αποζημιώσεις Μελών ΔΣ - Παράσταση στο ΔΣ	28,1	32,0	28,1	32,0
Αμοιβές Μελών ΔΣ - ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (με Α.Π.Υ.)	394,8	403,2	267,8	267,8
Αμοιβές Δ/κων στελεχών Τράπεζας- μισθοδοσία	711,3	698,1	711,3	698,1
Ποσά σε χιλ.€	1.134,2	1.133,3	1.007,2	997,9

Οι διεταιρικές συναλλαγές που αναφέρονται ανωτέρω έχουν πραγματοποιηθεί σε όρους αγοράς και καθαρά εμπορική βάση (in an arm's length transactions). Οι χορηγήσεις έχουν εγκριθεί από τα αρμόδια όργανα της Τράπεζας και έχουν δοθεί στα πλαίσια των εγκεκριμένων χρηματοδοτικών πολιτικών και διαδικασιών της Τράπεζας. Πιο συγκεκριμένα οι χορηγήσεις προς τα συνδεδεμένα μέρη:

- Α) έχουν χορηγηθεί υπό το σύνθητες επιχειρηματικό πλαίσιο,
- Β) περιλάμβαναν τους ίδιους όρους (επιτόκιο, εξασφαλίσεις) με παρόμοια δάνεια που χορηγήθηκαν την ίδια περίοδο σε τρίτους,
- Γ) εξυπηρετούνται κανονικά και έχει σχηματιστεί πρόβλεψη - σε κάποιες περιπτώσεις - για τα υπόλοιπά τους,
- Δ) δεν εμπεριέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο αποπληρωμής από το σύνθητες.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: ΕΝΟΠΙΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Επωνυμία θυγατρικής	Ποσοστό ψήφου Ομίλου	
	31.12.2019	31.12.2018
ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε.	74,46%	74,46%
ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ Α.Ε.Ε.Σ.	100,00%	100,00%
ΧΑΝΙΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ Α.Ε.	100,00%	100,00%
ΒΙΟΧΥΜ Α.Ε.	79,88%	79,88%
ΑΒΕΑ	71,69%	69,65%
ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ PRIME ENERGY Α.Ε	100,00%	100,00%

Κατά το 2019 δεν υπήρξε σημαντική μεταβολή στα ποσοστά και στην δομή του Ομίλου της Τράπεζας.

Αναφέρεται ότι οι οικονομικές καταστάσεις των ενοποιούμενων εταιρειών συμπεριλαμβάνονται με τη μέθοδο της πλήρους ενοποίησης στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και με την μέθοδο της καθαρής θέσης στον ατομικό ισολογισμό της Τράπεζας.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ποσά σε €	Όμιλος	
	2019	2018
<u>Συμμετοχή μέσω "ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ Α.Ε.Ε.Σ."</u>		
Συμμετοχή στην "Βιομη/νια Επεξ/σias Γάλακτος Α.Ε"	25,00%	25,00%
Συμμετοχή στην "Αφοί Χιωτάκη Α.Β.Ε.Ε"	48,98%	50,00%
<u>Συμμετοχή μέσω "ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε."</u>		
Συμμετοχή στην "Επιχειρηματικό Πάρκο Χανίων Α.Ε"	40,00%	40,00%

Κατά το 2019 δεν σημειώθηκαν σημαντικές μεταβολές στα ποσοστά των συμμετοχών του Ομίλου σε συγγενείς επιχειρήσεις.

Στον κάτωθι πίνακα παρατίθεται η κίνηση των συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις για το 2019 και το 2018:

Ποσά σε €	Όμιλος	
	2019	2018
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	35.000	2.927.221
Προσθήκες	800.000	-
Πωλήσεις/διαγραφές	(480.000)	-
Αναλογία κερδών/ (ζημιών)	(184.650)	(400.392)
Λοιπές Μεταβολές	-	(2.491.829)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	170.350	35.000

Κατά το 2019 οι προσθήκες και πωλήσεις καθαρού ποσού €320 χιλ. αφορούσαν την επένδυση στη συγγενής εταιρία «Επιχειρηματικό Πάρκο Χανίων Α.Ε.». Για τη χρήση 2018 οι λοιπές μεταβολές στη κίνηση των συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις ποσού €2,5εκ. αφορά την κατάταξη της επένδυσης στον όμιλο «PRIME ENERGY Α.Ε» στις θυγατρικές εταιρίες (σημ. 26).

Η αναλογία ζημιών ποσού €185 χιλ. και €400 χιλ. για το 2019 και 2018 αντίστοιχα προκύπτει από την αποτίμηση των συγγενών εταιρειών με το μέθοδο καθαρής θέσης όπως αυτή εφαρμόζεται από τον Όμιλο (σημ. 2.4.5.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: ΑΜΟΙΒΕΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Αμοιβές για υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων	84.980	63.800	52.080	37.200
Αμοιβές για λοιπές υπηρεσίες ελεγκτικής φύσης	12.960	10.000	4.960	2.000
Αμοιβές για μη ελεγκτικές υπηρεσίες	4.740	-	1.240	-
Σύνολο	102.680	73.800	58.280	39.200

Η ελεγκτική εταιρεία "ΟΥΗ ΑΞΩΝ Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε." ήταν ο νόμιμος ανεξάρτητος ορκωτός ελεγκτής λογιστής για τις χρήσεις 2019 και 2018. Στον παραπάνω πίνακα απεικονίζονται οι συνολικές αμοιβές για τις ελεγκτικές και λοιπές επαγγελματικές υπηρεσίες που παρασχέθηκαν στον Όμιλο από τη νόμιμη ελεγκτική εταιρεία "ΟΥΗ ΑΞΩΝ Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.".

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: ΛΟΙΠΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Τακτικό αποθεματικό	2.614.059	2.614.059	2.614.059	2.614.059
Φορολογημένα	549.071	549.071	549.071	549.071
Αποθεματικό καταστατικού	983.698	983.698	983.698	983.698
Αποθεματικό εγγραφής	137.755	137.755	137.755	137.755
Λοιπά αποθεματικά	168.301	201.502	147.935	178.917
Σύνολο	4.452.885	4.486.085	4.432.519	4.463.500

Κατά το 2019 δεν σημειώθηκαν σημαντικές μεταβολές στα αποθεματικά του Ομίλου και της Τράπεζας. Πιο συγκεκριμένα η μείωση των «λοιπών αποθεματικών» κατά €33χιλ. και €31χιλ. του Ομίλου και της Τράπεζας αντίστοιχα, οφείλεται στην πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού μετά από φόρους.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Μισθώματα κτιρίων	88.520	85.820	112.235	91.535
Μισθώματα θυρίδων	11.958	12.063	11.957	12.063
Μισθώματα POS	102.318	86.728	102.318	86.728
Επιχορηγήσεις προγραμμάτων και αμοιβές προγραμμάτων ΕΣΠΑ	13.305	23.806	13.305	23.806
Λοιπά έσοδα	8.431	21.803	8.431	21.803
Αποτελέσματα από λοιπές μη τραπεζικές εργασίες	3.869.662	3.632.967	-	-
Σύνολο	4.094.194	3.863.187	248.246	235.934

Τα «Αποτελέσματα από λοιπές μη τραπεζικές εργασίες» του Ομίλου για τη χρήση 2019 συνολικού ποσού περίπου €3,9 εκ. (2018: €3,6 εκ.) περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο το μικτό κέρδος των ενοποιούμενων θυγατρικών εταιριών «ΑΒΕΑ» και «ΒΙΟ.ΧΥΜ» ποσού €2,3 εκ. και €0,7 χιλ. αντίστοιχα (2018: 2,7 εκ.€ και 0,8 χιλ.€ αντίστοιχα).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Η επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της χρήσεως με φόρο εισοδήματος αναλύεται ως εξής :

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Τρέχων Φόρος	(36.789)	-	-	-
Αναβαλλόμενος Φόρος έσοδο / (έξοδο)	(1.191.199)	(1.895.852)	(815.232)	(1.935.887)
Σύνολο	(1.227.988)	(1.895.852)	(815.232)	(1.935.887)

Ο αναβαλλόμενος φόρος στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος προκύπτει ως εξής :

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Διαφοράς Αποσβέσεων παγίων	(30.266)	(127.499)	(3.469)	(16.606)
Αποτελέσματος διαγραφής παγίων	-	42.872	-	42.872
Προβλέψεων Πιστωτικού κινδύνου και λοιπών απαιτήσεων	819.967	104.158	842.636	(130)
Αναστροφή προεξόφλησης εσόδων από τόκους χορηγήσεων	(1.870.796)	(2.045.303)	(1.870.796)	(2.045.303)
Αποτίμηση Επενδυτικών ακινήτων	(699.615)	(100.000)	(654.274)	-
Αποτίμηση Αποθεμάτων ακινήτων	(92.884)	(23.542)	(70.066)	-
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	21.903	43.303	16.944	14.711
Αποαναγνώριση DTA θυγατρικών	(396.408)	-	-	-
Αποτίμηση χρηματ/μικών μέσων σε εύλογη αξία	51.152	93.933	51.603	97.483
Αναλογία ζημιών / (κερδών) από Θυγατρικές εταιρίες	870.018	411.323	870.018	411.323
Αναλογία ζημιών / (κερδών) από Συγγενείς εταιρίες	(24)	100.098	-	-
Αποτίμηση επενδυτικών τίτλων	21.544	(489.970)	(16.616)	(440.237)
Μεταβολή Φορολογικού Συντελεστή κατά 1%	79.669	136.786	-	-
Επίδραση από την αναγνώριση δικαιωμάτων χρήσης (βάσει του IFRS 16)	(31.163)	-	8.986	-
Τρέχων Φόρος εισοδήματος	(36.789)	-	-	-
Λοιπές προσαρμογές από προσωρινές διαφορές	65.704	(42.012)	9.801	-
Φόρος Εισοδήματος	(1.227.988)	(1.895.852)	(815.232)	(1.935.887)

Σχετικά με τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της Τράπεζας και των εταιριών του Ομίλου βλέπε Σημείωση 22β.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΟ ΔΠΧΑ 16

Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο προβλέπει την αναγνώριση του «δικαιώματος χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού» και τις «υποχρεώσεις από μισθώσεις», κατά την έναρξη της μίσθωσης, σε περίπτωση που υπάρχει σύμβαση ή μέρος σύμβασης που αποδίδει στον μισθωτή το δικαίωμα χρήσης ενός περιουσιακού στοιχείου για μία χρονική περίοδο έναντι τιμήματος. Το δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού, αρχικά επιμετράται στο κόστος, το οποίο αποτελείται από το ποσό της υποχρέωσης από μισθώσεις, πλέον τα μισθώματα που καταβλήθηκαν στον εκμισθωτή κατά ή πριν την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης, μείον τυχόν κίνητρα προς τον μισθωτή που εισπράχθηκαν, την αρχική εκτίμηση για κόστη αποκατάστασης και αρχικά άμεσα κόστη που πραγματοποιήθηκαν από τον μισθωτή, και εν συνεχεία επιμετράται στο κόστος, μείον σωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση. Η υποχρέωση από μισθώσεις, αρχικά αναγνωρίζεται στην παρούσα αξία των μισθωμάτων κατά την διάρκεια της περιόδου μίσθωσης που ακόμη δεν έχουν καταβληθεί. Η διαφορά αναγνωρίζεται στα ίδια κεφάλαια.

Ο Όμιλος εφαρμόσε το ΔΠΧΑ 16 μόνο στις συμβάσεις που είχαν προηγουμένως αναγνωρισθεί ως μισθώσεις βάσει του ΔΛΠ 17 και της Διερμηνείας ΕΔΔΠΧΑ 4, κάνοντας χρήση της εξαίρεσης αναγνώρισης που παρέχεται για τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις μικρής αξίας. Ο Όμιλος και η Τράπεζα κατά τη πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 την 01.01.2019 επέλεξε να επιμετρήσει τις υποχρεώσεις από μισθώσεις με το επιτόκιο δανεισμού της Τράπεζας και αντίστοιχα να ορίσει την αξία των δικαιωμάτων χρήσης των περιουσιακών στοιχείων σε ισόποση αξία. Με βάση τα παραπάνω, η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16 την 01.01.2019 αύξησε ισόποσα τα «ενσώματα πάγια στοιχεία» ως δικαιώματα χρήσης ακινήτων και τα «Λοιπά στοιχεία παθητικού» ως υποχρεώσεις από μισθώσεις κατά €2,03 εκατ. και €1,79 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα, χωρίς επίπτωση στα Ίδια κεφάλαια κατά την ημερομηνία μετάβασης. Ο Όμιλος και η Τράπεζα δεν έχουν αναμορφώσει τα συγκριτικά οικονομικά μεγέθη, ακολουθώντας την τροποποιημένη αναδρομική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16.

Στη συνέχεια, κατά την 31.12.2019, και στο πλαίσιο εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16, το κονδύλι «Ενοίκια» το οποίο περιλαμβάνεται στα «Γενικά Διοικητικά έξοδα» εμφανίζεται μειωμένο κατά €427χιλ. και €409χιλ. (που αφορούν περιπτώσεις μισθώσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16), ενώ παράλληλα έχουν επιβαρυνθεί οι «Αποσβέσεις» της χρήσης κατά €375 χιλ. και €364 χιλ. και το χρηματοοικονομικό έξοδο κατά €87χιλ. και €76χιλ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33: ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Την αναπτυξιακή προοπτική της ελληνικής οικονομίας διέκοψε στο α΄ τρίμηνο του 2020 η πανδημία που προκλήθηκε από τον κορωνοϊό (COVID-19). Η έξαρση της πανδημίας λόγω του κορωνοϊού αναμένεται να επηρεάσει αρνητικά την παγκόσμια και εθνική οικονομία και να έχει αρνητικό αντίκτυπο και στον τραπεζικό κλάδο.

Αντισταθμιστικά μέτρα που ελήφθησαν για την μετρίαση των αρνητικών επιπτώσεων της πανδημίας:

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) αποφάσισε τον Μάρτιο του 2020 να εφαρμόσει εξαίρεση (waiver) από το γενικό κανόνα επιλεξιμότητας ομολόγων για τα ελληνικά κρατικά ομόλογα με το νέο πρόγραμμα αγοράς ομολόγων που συνδέεται με την πανδημία ύψους 750 δισ. ευρώ που θα διαρκέσει τουλάχιστον έως το τέλος του 2020.

Το Eurogroup, αξιοποιώντας τις διατάξεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης περί ευελιξίας στην εφαρμογή των δημοσιονομικών κανόνων σε περίπτωση δυσμενών οικονομικών εξελίξεων λόγω έκτακτων γεγονότων, εξαιρεί, για όλα τα κράτη-μέλη, τις δημοσιονομικές επιπτώσεις που σχετίζονται με τα προσωρινά μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού. Επίσης, οι δαπάνες που θα διενεργηθούν από την Ελλάδα για την αντιμετώπιση της προσφυγικής κρίσης, θα εξαιρεθούν από τον υπολογισμό του στόχου του δημοσιονομικού αποτελέσματος της χώρας.

Επίσης ανακοινώθηκαν τα νέα εποπτικά μέτρα, μεταξύ άλλων τα οποία παρέχουν ευελιξία στις τράπεζες για τον εποπτικό χειρισμό των δανείων που εξασφαλίζονται από κρατικές εγγυήσεις.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) ανακοίνωσε μια σειρά από μέτρα για την στήριξη του τραπεζικού συστήματος, μεταξύ άλλων την κεφαλαιακή ελάφρυνση κυρίως αναφορικά με τις πρόσθετες απαιτήσεις του Πυλώνα 2, καθώς και τον μετριασμό πιθανής υποβάθμισης της αξιολόγησης των εξασφαλίσεων

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) αποφάσισε να αναβάλει την διεξαγωγή της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τον τραπεζικό τομέα στην ΕΕ έως το 2021, ώστε να επιτρέψει στις τράπεζες να επικεντρωθούν και να διασφαλίσουν τη συνέχεια των βασικών δραστηριοτήτων τους.

Οι επιπτώσεις της πανδημίας λόγω του κορωνοϊού στη δραστηριότητα της Τράπεζας ενδέχεται να είναι οι εξής :

1. απόσυρση καταθέσεων των πληγέντων από τον κορωνοϊό επιχειρήσεων και νοικοκυριών,
2. αύξηση των NPEs, λόγω αναστολής λειτουργίας μεγάλου αριθμού επιχειρήσεων στο πλαίσιο των μέτρων για τον περιορισμό της νόσου καθώς και λόγω της πτώσης του τουριστικού κλάδου
3. επιβράδυνση των διαδικασιών για την μείωση των NPEs, στο πλαίσιο μηχανισμών τιτλοποίησης και πώλησης μη εξυπηρετούμενων δανείων

Για την αντιστάθμιση των αρνητικών επιπτώσεων της πανδημίας λόγω του κορωνοϊού παρέχονται κυβερνητικές διευκολύνσεις στις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά όπως άμεση ρευστότητα, επιδότηση τόκων, αναστολή πληρωμών φόρων, επιχορήγηση κόστους αδράνειας, μέτρα που στοχεύουν στην ενίσχυση της οικονομίας και την προστασία του παραγωγικού ιστού που παράλληλα συμβάλουν στη διατήρηση της χρηματοοικονομικής ισορροπίας της τραπεζικού συστήματος

Η Τράπεζα παρακολουθεί συνεχώς τις εξελίξεις της πανδημίας COVID-19, καθώς και τυχόν επιπτώσεις αυτής στις οικονομικές της καταστάσεις, στη ρευστότητά της και στην κεφαλαιακή της επάρκεια, με στόχο την εγρήγορση για την ανάληψη όλων των κατάλληλων μέτρων τόσο για την επίτευξη της ομαλής λειτουργίας της, όσο και την επίτευξη των επιχειρησιακών της στόχων και τη διασφάλιση της κεφαλαιακής της επάρκειας.

Αναφέρεται ότι η τελική επίπτωση της πανδημίας στη δραστηριότητα της Τράπεζας εξαρτάται από μια σειρά παραμέτρων (χρονική διάρκεια της υγειονομικής κρίσης, βαθμός εξάπλωσης του ιού διεθνώς αλλά και ειδικότερα στη χώρα μας, τις αποφάσεις των εποπτικών αρχών και Ευρωπαϊκών θεσμών, τα αντισταθμιστικά κυβερνητικά μέτρα κτλ.) καθιστώντας αδύνατη την ακριβή εκτίμηση αυτής.

Χανιά, 17 Ιουλίου 2020

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Ο Αντιπρόεδρος του
Δ.Σ.

Ο Ταμίας του Δ.Σ.

Ο Διευθυντής Οικονομικών
Υπηρεσιών

Μιχαήλ Μαρακάκης

Γεώργιος Ανδρουλάκης

Γεώργιος
Φαραντάκης

Δημήτριος Ζυμβραγουδάκης

Α.Δ.Τ.: ΑΕ472448

Α.Δ.Τ.: ΑΕ974538

Α.Δ.Τ.: ΑΑ490974

Α.Δ.Τ.: ΑΙ 473388

ΑΡ.ΜΗΤΡ.ΑΔ. ΟΕΕ 0030682

Α' ΤΑΞΗΣ